

ΑΘΕΜΙΤΟΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Νέες κατηγορίες κατά της Google

Στο **εδώλιο** βρίσκεται η Google στην Ευρώπη, αυτή τη φορά για καταχρηστική προώθηση τουριστικών καταλυμάτων εις βάρος μικρότερων εταιρειών που δραστηριοποιούνται στον κλάδο του τουρισμού. Σε επιστολή προς την ευρωπαϊκή επιτροπή ανταγωνισμού 34 εταιρείες καταγγέλλουν τον αμερικανικό κολοσσό για εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης του στην αγορά. **Σελ. 12**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Πριμοδότηση 1,8 δισ. για τη μεσαία τάξη

Την **ελάφρυνση** της μεσαίας τάξης με μέτρα ύψους 1,8 δισ. ευρώ το 2021 προβλέπει το νέο μεσοπρόθεσμο σχέδιο δημοσιονομικής στρατηγικής. Από το συνολικό πακέτο του 1,8 δισ. ευρώ, το 1,16 δισ. θα προέλθει από την πλήρη κατάργηση της εισφοράς αλληλεγγύης και το υπόλοιπο από νέα μείωση των ασφαλιστικών εισφορών κατά δύο μονάδες. **Σελ. 16**

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΙΣΟΤΗΤΑ

Φτωχοί ένας στους πέντε βρετανούς

Ενώ η Βρετανία προετοιμάζεται να αποχωρήσει από την ΕΕ, και πολλά θα αλλάξουν, υπάρχει κάτι που όσο περνάει ο καιρός επιδεινώνεται. Και αυτό είναι η φτώχεια και η οικονομική ανισότητα. Επί συνόλου 64,5 εκατομμυρίων, που είναι ο πληθυσμός της χώρας, τα 14 εκατ. θεωρούνται φτωχοί, δηλαδή περισσότερο από ένας στους πέντε. **Σελ. 10**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

Λογιστικές ασκήσεις του ΥΠΟΙΚ για ΓεΣΥ

Οροφή 960 τα εκατομμύρια ευρώ στις δαπάνες – Εκ των έσω θα καλύπτονται ενδεχόμενα ελλείμματα

Τα οικονομικά του ΓεΣΥ εξακολουθούν να απασχολούν τον δημόσιο διάλογο. Στις φωνές που αμφισβητούν τα οικονομικά νούμερα, έρχονται να προστεθούν και ανησυχητικά μηνύματα, κυρίως για το ενδεχόμενο ύπαρξης ελλειμμάτων πέραν της μεταβατικής περιόδου των πέντε ετών. Ο σκεπτικισμός που επικρατεί στο Υπουργείο Οικονομικών εντοπίζεται στο ότι και τόσο εκτός πραγματικότητας ενδεχόμενο, εκτροχιασμού των οικονομικών του ΓεΣΥ και της ανάγκης στήριξης του από τα κρατικά ταμεία. Αυτό το οποίο

ενισχύει τους ευρύτερους προβληματισμούς που υπάρχουν είναι το ενδεχόμενο λήψης συμπληρωματικών μέτρων, τα οποία θα επηρεάσουν και τα οικονομικά όσων συνεισφέρουν στο ΓεΣΥ. Το ενδεχόμενο αύξησης των εισφορών, στην παρούσα φάση, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως εξωπραγματικό ενδεχόμενο, μιας και στο κυβερνητικό επιτελείο υποστηρίζεται σθεναρά πως οι κρατικές δαπάνες έχουν οροφή και ως εκ τούτου τα όποια ελλείμματα υπάρχουν, θα καλυφθούν από τα συνεισφέροντα μέρη. Από κυβερνητικής

πλευράς ξεκαθαρίζεται πως οι κρατικές δαπάνες για το ΓεΣΥ δεν θα ξεπεράσουν τη σημερινή οροφή που είναι τα 960 εκατομμύρια ευρώ. Νουθεσίες γίνονται για την αυτόνομη των νοσοκομείων αλλά και εξοικονομήσεις από ΟΑΥ και ΟΚΥΠΥ. **Σελ. 3**

Ο κερωνοϊός δοκιμάζει τους Ολυμπιακούς. Εάν ο ιός Ζίκα είχε προβληματίσει τους διοργανωτές των Ολυμπιακών Αγώνων του Ρίο, ο νέος κερωνοϊός έχει τρομοκρατήσει όλους όσοι σχετίζονται με τη διοργάνωση της Ιαπωνίας. Με τον χρόνο να μετράει αντίστροφα για τους Αγώνες του Τόκιο, αρκετές προολυμπιακές διοργανώσεις έχουν αναβληθεί, ενώ δεν είναι λίγες οι αξιωματούχοι του σθλητισμού που εξέφρασαν τον προβληματισμό τους για τις διατάξεις που μπορεί να πάρει η επιδημία, αφού ο ιός μπορεί να ταξιδέψει μαζί με τις εκατοντάδες αποστολές. Πάντως, μέχρι τώρα, δεν έχει υπάρξει καμία συζήτηση στη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή για αναβολή. **Σελ. 22**

Plan «B» για τους μισθούς στο δημόσιο έχει το ΥΠΟΙΚ. Τροποποίηση συντάγματος. Πλάνο αντίδρασης στο ενδεχόμενο επικύρωσης των αποφάσεων του Διοικητικού Δικαστηρίου από το Ανώτατο Δικαστήριο, για τις αγωγές υπαλλήλων του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα έχει το υπ. Οικονομικών. Παρουσιάζεται έτοιμο να τροποποιήσει το Σύνταγμα και να λάβει εναλλακτικά δημοσιονομικά μέτρα για να αντισταθμίσει τον αντίκτυπο που θα έχουν τα δημόσια οικονομικά. **Σελ. 5**

Λύση ONE Μία λύση δανεισμού, για όλα!
www.hellenicbank.com/one

“ΕΧΟΥΜΕ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΠΟΥ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟΥΔΙΑΖΟΥΝ. ΑΛΛΑ ΕΧΟΥΜΕ ΚΑΙ ΤΟ ΣΠΙΤΙ, ΠΟΥ ΑΥΡΙΟ ΘΑ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ.”

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
Έχεις τη δύναμη.

Πρέπει να συναφθεί ασφάλιση της κύριας κατοικίας και ασφάλιστο ζωής. Προεπιλογή: Εάν δεν τηρείτε το σχέδιο αποπληρωμής του δανείου σας, μπορεί να χάσετε το σπίτι σας. Προεπιλογή: Υπάρχουν κρεώσεις αν εσφαλήσετε νωρίτερα το δάνειό σας. Προεπιλογή: Το ποσό της δόσης και το συνολικό κόστος της χρηματοδότησης μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί ανάλογα με τη διακρίμανση του βασικού επιτοκίου.

Ο κερωνοϊός δοκιμάζει τους Ολυμπιακούς

Εάν ο ιός Ζίκα είχε προβληματίσει τους διοργανωτές των Ολυμπιακών Αγώνων του Ρίο, ο νέος κερωνοϊός έχει τρομοκρατήσει όλους όσοι σχετίζονται με τη διοργάνωση της Ιαπωνίας. Με τον χρόνο να μετράει αντίστροφα για τους Αγώνες του Τόκιο, αρκετές προολυμπιακές διοργανώσεις έχουν αναβληθεί, ενώ δεν είναι λίγες οι αξιωματούχοι του σθλητισμού που εξέφρασαν τον προβληματισμό τους για τις διατάξεις που μπορεί να πάρει η επιδημία, αφού ο ιός μπορεί να ταξιδέψει μαζί με τις εκατοντάδες αποστολές. Πάντως, μέχρι τώρα, δεν έχει υπάρξει καμία συζήτηση στη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή για αναβολή. **Σελ. 22**

Plan «B» για τους μισθούς στο δημόσιο έχει το ΥΠΟΙΚ

Τροποποίηση συντάγματος. Πλάνο αντίδρασης στο ενδεχόμενο επικύρωσης των αποφάσεων του Διοικητικού Δικαστηρίου από το Ανώτατο Δικαστήριο, για τις αγωγές υπαλλήλων του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα έχει το υπ. Οικονομικών. Παρουσιάζεται έτοιμο να τροποποιήσει το Σύνταγμα και να λάβει εναλλακτικά δημοσιονομικά μέτρα για να αντισταθμίσει τον αντίκτυπο που θα έχουν τα δημόσια οικονομικά. **Σελ. 5**

ΕΛΛΑΔΑ

Ενδιαφέρον κολοσσών για φορτιστές Ι.Χ.

Διεθνείς κολοσσόι, μεταξύ των οποίων και η Tesla, έχουν εκφράσει ενδιαφέρον για εγκατάσταση δικτύου φορτιστών ηλεκτρικών αυτοκινήτων στην Ελλάδα. Το «παρών» έχουν δώσει επίσης η ABB, η γαλλική Engie, η αμερικανική Blink και ελληνικοί όμιλοι, όπως τα ΕΛΠΕ και η Μότορ Οйл. **Σελ. 15**

Σπάνια ούισκι αξίας 10 εκατ. δολ.

Μία από τις μεγαλύτερες ιδιωτικές συλλογές σπάνιου ούισκι, αυτή του Ρίτσαρντ Γκούντινγκ που αριθμεί 3.900 μπουτίες, βγαίνει σε δημοπρασία από τον ηλεκτρονικό σκαυτεζικό οίκο δημοπρασιών Whisky Auctioneer. Η συνολική αξία της συλλογής αποτιμάται στα 10 εκατ. δολ. **Σελ. 12**

Δάνεια 70 δισ. στα χέρια funds στην Ελλάδα

Αφορούν χιλιάδες δανειολήπτες

Ενυπόθηκα στεγαστικά και επιχειρηματικά δάνεια ύψους 70 δισ. ευρώ στην Ελλάδα θα έχουν μεταφερθεί σε funds έως τα τέλη του χρόνου, αλλάζοντας ριζικά τους κανόνες της συζήτησης για την προστασία της πρώτης κατοικίας των φυσικών προσώπων, αλλά και δεκάδων χιλιάδων επαγγελματιών. **Σελ. 4**

Υποθηκεύουν έργα τέχνης για να πάρουν δάνεια

Μια νέα γενιά εραστών της τέχνης αναδύεται σε ολόκληρο τον κόσμο, οι οποίοι δανείζονται τεράστια ποσά χρημάτων βάζοντας ως ενέχυρο πίνακες γνωστών καλλιτεχνών. Πρόκειται για μία τάση η οποία ξεκίνησε κατά κύριο λόγο από συλλέκτες που δραστηριοποιούνται στους κλάδους της τεχνολογίας και των επενδυτικών funds. Τα δάνεια με ενέχυρο σε έργα τέχνης έχουν αυξηθεί κατά 40% από το 2016, αγιγίζοντας τα 21 δισ. δολάρια παγκοσμίως, σύμφωνα με πρόσφατη σχετική έκθεση της Deloitte. **Σελ. 11**

ΑΡΘΡΟ ΤΩΝ ΑΝΔΡΕΑ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΚΑΙ ΟΜΗΡΟΥ ΠΙΣΣΑΡΙΔΗ

Περιβαλλοντική διάσταση και κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις

Η σκέψη με τη φύση και το περιβαλλοντικό αποτύπωμα της ανθρωπότητας έχουν τεθεί στο επίκεντρο του παγκόσμιου ενδιαφέροντος. Τα επιστημονικά δεδομένα δεν δίνουν να αμφισβητηθούν: ο σύγχρονος τρόπος ζωής, ιδιαίτερα στις ανεπτυγμένες οικονομίες, και η υπερ-εξάρτηση από ορυκτά καύσιμα απειλούν μακροπρόθεσμα την ύπαρξη ζωής στον πλανήτη μας. Εάν δεν ληφθούν άμεσα διορθωτικά μέτρα, οι επόμενες γενιές θα επωμισθούν δυσβάστακτο κόστος. Τα αποτελέσματα μέχρι σήμερα δεν είναι ικανοποιητικά. Η επίτευξη των φιλόδοξων περιβαλλοντικών στόχων, περιλαμβανομένου και αυτού για επίτευξη περιβαλλοντικής ουδετερότητας μέχρι το 2050 που υιοθετήθηκε στην πρόσφατη Παγκόσμια Περιβαλλοντική Διάσκεψη στο Παρίσι, απαιτεί πολλαπλασιασμό των προσπαθειών και πρόσθετους πόρους

δεκάδων δισεκατομμυρίων ευρώ ή, με οικονομικούς όρους, αξιώνει τη μεταφορά ενός τεράστιου μελλοντικού σε σημερινό κόστος προσαρμογής. Η πλειοψηφία των αναλυτών αποδέχεται ότι το θέμα χρήζει κρατικής συμβολής στη βάση οράματος και μακροχρόνιου σχεδιασμού ενώ θα απαιτηθεί συνεργασία του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Θα πειστούν οι Κυβερνήσεις να επωμιστούν αυτό το κόστος; Θα μπορέσουν να επιβάλουν φορολογία στις εκπομπές διοξειδίων, να επιβαρύνουν ρυπογόνες δραστηριότητες, να επενδύσουν δισεκατομμύρια σε υποδομές δημιουργίας μεταφορών και να προωθήσουν τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας; Αντικειμενικά δύσκολο εγχείρημα λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις, ιδιαίτερα στις αναπτυσσόμενες οικονομίες και στις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Παρά τις δυσκολίες όμως, η κατάσταση

παρουσιάζει βελτίωση. Το ρυθμιστικό πλαίσιο που αφορά την εξόρυξη και χρήση των ορυκτών καυσίμων εκσυγχρονίζεται ενώ η συζήτηση για φόρο άνθρακα και ποινές για ακατάλληλη διαχείριση αποβλήτων αποτελούν μέτρα προς τη σωστή κατεύθυνση. Ιδιαίτερα θετικό γεγονός είναι ότι τα περιβαλλοντικά θέματα απασχολούν οραματικές επιχειρήσεις και πολίτες: το περιβάλλον, ορθά, αντιμετωπίζεται ως αναπτυξιακή ευκαιρία (τα χαμηλά επιτόκια συνιστούν βοηθητικό παράγοντα), η ανάλυση περιβαλλοντικού ρίσκου έχει καταστεί προϋπόθεση για τη διενέργεια έργων υποδομής και οι πολίτες φαίνονται έτοιμοι να εκφράσουν έμπρακτα την προτίμησή τους προς περιβαλλοντικά προϊόντα. Αντιμέτωπη με την πρόκληση, η Ευρώπη ευελπιστεί να πρωταγωνιστήσει μέσω του μεγαλεπίβολου σχεδίου 'Πρά-

σιν Ευρώπη 2050' που στοχεύει σε μια κλιματικά ουδέτερη ήπειρο. Επιτυχία του σχεδίου θα ενδυναμώσει τη θέση της γηραιάς ηπείρου στο παγκόσμιο σκηνικό. Είναι μια μεγαλεπίβολη προσπάθεια η οποία θα απαιτήσει σημαντικά κεφάλαια, ριζικές μεταρρυθμίσεις και κίνητρα προς τον ιδιωτικό τομέα. Μεγάλο τμήμα της Ευρώπης εξακολουθεί να στηρίζεται σε υποδομές άνθρακα που απασχολούν 235.000 εργαζόμενους. Το διακύβευμα είναι μεγάλο και απαιτείται χρόνος προσαρμογής. Σε αντίθετη περίπτωση, η ανεργία θα δημιουργήσει οικονομική δυσπραγία και θα εντεινεί τις, ήδη υπάρχουσες, ευρώ-οκεντρικές τάσεις. Η προτεινόμενη δημιουργία ενός Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης στοχεύει στην παροχή επιχορηγήσεων στους εργαζόμενους που πρέπει να επανεκπαιδευτούν, αλλά και στην

προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων για να επενδύσουν στη δημιουργία περιβαλλοντικά συμβατών οικονομικών δραστηριοτήτων προς αντικατάσταση των ρυπογόνων. Η Κύπρος έχει τις προϋποθέσεις για να αποτελέσει πρωτοστάτη π.χ. εκμεταλλεμένη τον ήλιο, που δύναται να μετατραπεί στο βασικό πλουτοπαραγωγικό της πόρο, και προωθώντας σύγχρονες, φιλικές προς το περιβάλλον, μορφές τουρισμού. Γίνονται βήματα προς την ορθή κατεύθυνση αλλά επιβάλλεται η υιοθέτηση πιο φιλόδοξων, στοχευμένων και μακροπρόθεσμων προεγγίσεων. Ο Ανδρέας Χαράλαμπος είναι οικονομολόγος και πρώην διευθυντής στο Υπουργείο Οικονομικών. Ο Όμηρος Πισσαρίδης είναι Γενικός Διευθυντής της επενδυτικής τράπεζας AXIA Ventures Group.

NEO BMW ΣΕΙΡΑ 1.
BMW 118i €22.900 ΑΥΤΟΜΑΤΟ. ΔΩΡΕΑΝ SERVICE ΓΙΑ 5 ΧΡΟΝΙΑ.

BMW 118i: μικτή κατανάλωση καυσίμου: 5.3 l/100 km, εκπομπές ρύπων CO2 121 g/km. Ο εξοπλισμός του βασικού μοντέλου μπορεί να διαφέρει από αυτόν της φωτογραφίας.

ChaPilakoutasgroup

ΑΡΘΡΟ / Του **ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ**

Περιβαλλοντικές αποδόσεις ως επιπρόσθετη αξία

Όταν εμείς προσπαθούσαμε να δούμε πώς θα επιβιώσουμε το 2013, Ισπανοί επιστήμονες δημοσίευσαν έρευνά τους βάσει της οποίας δημιούργησαν ένα είδος βιολογικού μπετόν, το οποίο έχει τέτοιες ιδιότητες που αν το όλο εγχείρημα επιτύχει, θα βοηθήσει στη μετεξέλιξη της αρχιτεκτονικής όπως την ξέρουμε σήμερα.

Πιο συγκεκριμένα, η σύνθεση του μπετόν είναι τέτοια που στη δημιουργία μιας κυψής επιφάνειας – ενός κυτού κάθεται του ίσιου ας πούμε – έχει την ιδιότητα στην εκτεθειμένη σε καιρικές συνθήκες μεριά να απορροφά και να κατακρατεί νερό και στην εσωτερική μεριά να λειτουργεί ακριβώς αντίθετα, δηλαδή κατασταλτικά μη αφήνοντας έτσι νερό και υγρασία να εισρεύσει εντός του κτηρίου.

Με αυτές τις ιδιότητες, στην εξωτερική – εκτεθειμένη επιφάνεια δημιουργούνται οι συνθήκες για ανάπτυξη μικροοργανισμών και υποβοηθείται η βλάστηση από φύκια(algae), βρύα (mosses), μύκητες (fungi), λειχήνες (lichens) κλπ, δημιουργώντας έτσι κάθετους ζωντανούς τοίχους διαφόρων χρωματικών συνθέσεων.

Τα πλεονεκτήματα πέραν των «πιο συμβατικών» πράσινων τοίχων είναι πως δεν χρειάζεται κάποια άλλη υποδομή η οποία μπορεί να στοιχίζει τόσο στο αρχικό στάδιο όσο και σε συντήρηση. Επιπλέον, η ιδιότητα αυτού του είδους βιολογικού μπετόν είναι πως απορροφά τα σωματίδια διοξειδίου του άνθρακα από την ατμόσφαιρα και συνεπώς είναι ένα υλικό που μπορεί να συνεισφέρει στην αειφόρο ανάπτυξη και στην προστασία του περιβάλλοντος.

Το πατενταρισμένο πλέον υλικό βρίσκεται κάτω από συνεχείς εργαστηριακούς ελέγχους επειδή το στοιχείο είναι να επιταχυνθεί η όλη διαδικασία, έτσι ώστε αυτοί οι οργανισμοί να είναι πλήρως ανεπτυγμένοι εντός μιας περιόδου – το πόλυ – ενός έτους, προκειμένου η οποία παλέτα χρωματισμών και ειδών μικροοργανισμών να δημιουργείται πολύ σύντομα μετά την κατασκευή του οικοδομήματος για να το ομορφαινει.

Γνωρίζουμε πως η αρχιτεκτονική δεν είναι κάτι το στατικό, αλλά κάτι το συνεχώς μεταβαλλόμενο και εξελισσόμενο αντικείμενο.

Κάποιο φυσικά το ξεχνάνε η

απλά δεν τους ενδιαφέρει, αλλά το παρακάμπουμε από αυτή τη συζήτηση. Σκεφτείτε το εύρος εφαρμογών και το τι ορίζοντες ανοίγει μια τέτοια προοπτική για τις αυριανές πόλεις, αλλά και τις επιπτώσεις σε περιβαλλοντικό, οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο. Δεδομένου ότι τέτοιες εφαρμογές δεν αφορούν μόνο νέες κατασκευές αλλά και υφιστάμενες, τότε μιλάμε για προοπτική αλλαγής των πάντων προς όφελος όλων μας.

Σκεφτείτε πόσο πιο ωραίο αισθητικά θα είναι αν αντί ενός κτηρίου επενδυμένου με πάνελ αλουμινίου με ό,τι αρνητικό αυτό και αν συνειπνάζεται τόσο για το ίδιο το κτήριο, τους ενοίκους του, για όποιον το βλέπει, όσο και για το ίδιο το περιβάλλον, έχουμε ένα κτήριο που αναπαράγει ό,τι η φύση – ας πούμε στα βράχια στο Τρόδος – με τις χαρακτηριστικές «πρασινάδες» που βλασταίνε σε περιοχές παρακειμένες σε ποταμούς και ρυάκια δημιουργώντας ένα μοναδικό σκηνικό. Και σκεφτείτε αυτά την εικόνα να αλλάζει χρώματα αναλόγως εποχής ή/και ειδών που το συνθέτουν κάνοντας το κτήριο να αλλάζει μαζί τους. It will never be boring!

Πέραν της σαφέστατης οπτικής υπερκοπής, θα ανέβουμε συνάμα και σκαλιά ανάπτυξης οικολογικής συνείδησης.

Η οικοδομική βιομηχανία αναπτύσσεται συνεχώς με την εφαρμογή νέων υλικών τα οποία στην πορεία του χρόνου γίνονται και πιο φιλικά προς το περιβάλλον. Όσοι ασχολούνται σοβαρά με το αντικείμενο και δη μελετητές αλλά και κατασκευαστές, θα πρέπει να εννημερώνονται συνεχώς και να τολμιούν να εφαρμόζουν νέες τεχνικές, έτσι ώστε να μπορούν να προσφέρουν στον πελάτη τους αλλά και στην κοινωνία έργα τα οποία θα είναι αποδοτικά όχι μόνο προς τους ιδιοκτήτες τους αλλά και προς την κοινωνία μέσω περιβαλλοντικής ευαισθησίας.

Εμένα προσωπικά θα μου άρεσε και θα εκτιμούσα ψηλότερα ένα κτήριο το οποίο πέραν των εισοδηματικών και κεφαλαίουκίων του αποδίδουν προσέφερε και περιβαλλοντικές αποδόσεις.

Ο Ανδρέας Α. Ανδρέου, είναι MRICS CEO, APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

ΟΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ

Το προεδρικό αεροσκάφος, ο Συλλούρης και οι αντοχές του Ακιντζι

Γράφει ο **ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ**

Φαντάζομαι κάποιον άλλο που να μπορεί να αντικαταστήσει επάξια τον Συλλούρη;

Στη μακρινή Αυστραλία βρίσκεται ο ιπτάμενος πρόεδρος της Βουλής Δημήτρης Συλλούρης. Όχι μόνος. Αυτή τη φορά έχει μεγάλη παρέα. Πήγε επικεφαλής μεγάλης αντιπροσωπείας η οποία αποτελείται από άλλα οκτώ μέλη του Κοινοβουλίου, υπηρεσιακούς, δημοσιογράφους και άλλους. Το ταξίδι τους θα διαρκέσει από τις 7 μέχρι τις 15 Φεβρουαρίου και θα έχει ως συνέπεια να μη συνέλθει η Ολομέλεια την ερχόμενη Παρασκευή.

Αληθεύει ότι στον αρχικό σχεδιασμό υπήρχαν ακόμη περισσότεροι βουλευτές αλλά κάποιοι «έκαναν πίσω»;

Μήπως το προεδρικό αεροσκάφος να το πάρουμε πρώτα για τον Συλλούρη. Μια χαρά θα τα βγάλλει τα λεφτά του μέχρι να ολοκληρώσει τη θητεία του. Ποιος ξέρει πόσοι θα συμμετάσχουν στην επόμενη εξόρμηση;

Υπενθουμίζω πως το κονδύλι για τα ταξίδια της Βουλής το 2019 εξαντλήθηκε μέχρι σεντ και από 522.550 ευρώ που ήταν χρειάστηκε σχεδόν να διπλασιαστεί από το Υπουργικό Συμβούλιο και να φτάσει στα 922.500 ευρώ.

Είναι αλήθεια πως ο Συλλούρης είχε καιρό να μπει σε αεροπλάνο και κάποιοι ανησυχούν.

Ευτυχώς, επιβεβαίωσε με τον καλύτερο τρόπο ότι είναι καλά, παραγωγικός και αποτελεσματικός. Για να καταλάβετε από τη Μεμβούρνη έδωσε εντολή και δημοσιοποιήθηκαν τα πρακτικά για την υπόθεση Χαρολαμπίδου-Κωνσταντίνου. Και αυτό ενώ, όπως ενμνηρωθήκαμε «είχε συναντήσεις με ομογενειακές οργανώσεις από το πρωί μέχρι και το βράδυ της Κυριακής».

Υπήρξαν βέβαια και κάποιοι που χάρηκαν που έφυγε ύστερα από όσα συνέβησαν στην κοινοβουλευτική Επιτροπή Ελέγχου όπου προηδρευσε, κάνοντας ένα σύντομο, επισοδιακό είναι η αλήθεια, διάλειμμα στα απαιτητικά του ταξίδια...

Από τη μακρινή Αυστραλία έριξε και μία βόμβα που συντάραξε πολλούς στο νσί μας. Διόλου όντι δεν πρόκειται να διεκδικήσει επανεκλογή στο βουλευτικό αξίωμα. Είναι μια δήλωση που προκάλεσε και ανησυχία και αναστάτωση. Πολλοί είναι αυτοί που διερωτώνται ποιος άλλος άλλος μπορεί να αναλάβει την προεδρία της Βουλής, που να έχει τη δική του φυσική κατάσταση και να μπορεί να ταξιδεύει με τόση άνεση σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα μεταξύ Αραβικών Εμιράτων, Κίνα και Αυστραλία, ακούραστος και ακμαίος ως άλλος Ντόνος;

Φαντασθήκατε στις τόσες ώρες ταξιδίου να αποφασίσει να συντάξει και εκείνον τον προλόγο... διαφημιζόμενο Κώδικα Δεοντολογίας για τη διαπλοκή των βουλευτών;

Η επίθεση κατά του Ακιντζι από τον Τσαβούσογλου προκάλεσε την στήριξη του από Ελληνοκύπριους πολιτικούς. Και δικαιολογημένα ως ένα βαθμό αφού οι απειλές από την Τουρκία στρέφονται πια ακόμα και κατά της ζωής του γηγενή των Τουρκοκυπρίων. Από την άλλη υπάρχει και η ανώνυμη που λέει πως «η στήριξη του Ακιντζι θα πρέπει να είναι ξεκάθαρη και να διευκρινίζεται πως δεν επεκτείνεται και στη θέση του για διαίτησή του ψευδοκράτους του οποίου... προεδρεύει». Κάτι που ελάχιστοι μπαινούν στον κόπο να διευκρινίσουν. Ιδιαίτερα όταν κατηγορούν άλλους για προώθηση δύο κρατών και αναγνώριση ΑΟΖ των Κατεχομένων κ.λπ., κ.λπ.

Με αγωνία πάντως αναμένονται οι αποκαλύψεις για τον Ακιντζι που εξήγγειλε ο Τσαβούσογλου, ο οποίος τον θεωρεί ως τον πιο αναξίπιστο πολιτικό με τον οποίο συνεργάστηκε.

Κάποιοι, όμως, διερωτώνται πότε θα κάνει δηλώσεις και ο Ερντογάν, ο οποίος προς το παρόν φραινται ότι απαξίζει να σχοληθεί μαζί του.

Σύμφωνα με μία ανάλυση ο Ερντογάν αναμένεται να τοποθετηθεί κατά του Ακιντζι και μάλιστα αιχμηρά αλλά σε συγκεκριμένο και καθοριστικό χρονικό σημείο.

Ο επαγγελματίας και επί πληρωμή εθελοντής και φιλόanthρωπος Δώρος Πολυκάρπου της ΚΙΣΑ Ξαναχτύπησε. Με ανάρτησή του στο Facebook καταφέρθηκε κατά της εφημερίδας «Αλήθεια» και του τίτλου της «SOS Κύπρου προς Ευρωπαϊούς για τους μετανάστες – Τρίτος Αττίλας». Η ανάρτησή του έγινε viral στο Facebook αφού έφτασε στο σημείο να δικαιολογεί τον Αττίλα και να εύχεται να υπάρξει και δεύτερος και τρίτος Αττίλας. Όπως έγραψε ο πληρωμένος από τη ΜΚΟ στην οποία προεδρεύει: «Απάντηση προς εφημερίδα Αλήθεια για τα περί 3ου Αττίλα: Να θυμίσουμε στο φασίστα δημοσιογράφο της Αλήθειας ότι 1ος Αττίλας αποκατάσσε την έννομη τάξη που ανέτρεψαν οι ομοϊδεάτες τους σε αυτό τον τόπο! Ο 2ος Αττίλας πιθανόν να σας αναγκάσει σε λύση του Κυπριακού και ο 3ος ενδεχομένως να μας γλυτώσει από την άρια σας φυλή!»

ΚΟΝΙΖ: Αληθεύει πως με χίλια ζόρια συγκρατείται στέλεχος της ΕΔΕΚ που είναι έτοιμο να υποβάλει παραίτηση μετά την καρατόμηση Παπαδάκη;

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Εξηγήσεις πικρίας χώρας Κύπρου... από την Κ. Σωτηρίου

Κωνσταντία Σωτηρίου, Πικρία χώρα, Πατάκας, Αθήνα 2019, (Commonwealth Short Story Prize 2019)

Η Δήμητρα Δημητρίου δρ Συγκριτικής Φιλολογίας, ΣΕΠ στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας παρουσιάζει στη στήλη μας «Σημειωμάταριο» το βιβλίο της Κωνσταντίας Σωτηρίου «Πικρία Χώρα», το οποίο κυκλοφορεί από τις Εκδόσεις Πατάκας. Η δρ Δημητρίου τονίζει ότι στο βιβλίο της «Πικρία χώρα» η συγγραφέας πέρα από τις έμφυλες και εθνικές έριδες υμνεί τη γυναικεία δημιουργικότητα, τη δύναμη της μητρότητας, παρουσιάζει την έννοια της ενοχής και της αμαρτίας, κάνοντας τρόπον τινά μια ανθρώπινη κατάθεση στο πανανθρώπινο δικαίωμα της ταφής του νεκρού, «που κορυφώνεται στην τραγική αποδοχή της πραγματικότητας της απώλειας».

«Η συγγραφέας του 'Πικρία χώρα' δεν χρειάζεται συστάσεις. Μετά από σειρά βραβείων και διακρίσεων σε πανελλαδικό επίπεδο, η μεγαλύτερη καταξίωση για την ίδια και για τη χώρα μας ήρθε με τη βράβευσή της ως περιφερειακής νικήτριας Ευρώπης και Καναδά, έπειτα με το Βραβείο Διαγνώματος της Κοινοπολιτείας 2019, ενός από τους σημαντικότερους λογοτεχνικούς διαγωνισμούς στον κόσμο. Η 'Πικρία χώρα', μαζί με τα προηγούμενα βιβλία της Σωτηρίου, 'Η Αϊσέ πάει διακοπές' (2015) και 'Φωνές από κόμμα' (2017), αποτελεί την κορύφωση μιας πεζογραφικής τριλογίας, στην οποία η συγγραφέας θέτει στο επίκεντρο ζητήματα της σύγχρονης κυπριακής ιστορίας, με έμφαση στη διακονομική πτυχή του Κυπριακού προβλή-

ματος. Η Σωτηρίου, εντούτοις, κομίζει μια εντελώς νέα οπτική στη λογοτεχνία που καταπνάνεται με την κυπριακή τραγωδία, με το σκηνικό της εθνικής συμφοράς να προσλαμβάνει μια έμφυλη, αλλά και φεμινιστική διάσταση, κάτι που στην Κύπρο έχουμε με συναντήσουμε από την εποχή του β' φεμινιστικού κύματος (δεκαετία του '70) και την πολύ ξεχωριστή παρουσία στα γράμματά μας της 'Ελενας Τουμαζή - Ρεμπελίνας.

Η πλοκή της 'Πικρίας χώρας' στρέφεται γύρω από την τελευταία νύχτα της Σπασούλας, η οποία συγκεντρώνει γύρω της έναν σύγχρονο Χορό γυναικών που συναθροίζονται για να την κατευοδώσουν στον άλλο κόσμο. Μέσα από ποικίλες αναλήψεις, προλήψεις, ένδρα, θρούλους, παραμύθια, συνταγές, δοξασίες και έθιμα θανάτου πανάρχαια, φωτίζονται παράπλευρα περιστατικά και αποσιωπημένες πτυχές της κυπριακής τραγωδίας, με φόντο, κυρίως, το δράμα των αγνοουμένων και των συγγενών τους, αλλά και με νύξεις ή σαφείς πολιτικές αιχμές γύρω από γεγονότα που ταλάνισαν τον τόπο, όπως το Πραξικόπημα, η Εισβολή και οι διακονομικές ταραχές του '63.

Η υπαινικτική διασύνδεση του τίτλου με το Χρονικό του μεσαιωνικού χρονικογράφου Λεοντίου Μακαίρα ('Εξηγήσεις της γλυκειάς χώρας Κύπρου, η οποία λέγεται Κρόνακα, τουτέστιν Χρονικό'), επιτρέπει ακριβώς στη συγγραφέα να δημιουργήσει μια ψευδοειδολογική σχέση με το είδος της ιστοριογραφίας, προκειμένου να εισαγάγει μια νέα αφήγηση της Ιστορίας μέσα από τη γυναικεία αφηγηματική οπτική. Η αφήγηση, ακριβώς, των γυναικών επιτρέπει στη Σωτηρίου να μεταξίώσει

αισθητικά το είδος της προφορικής αφήγησης, αξιοποιώντας ένα πλούσιο διαλεκτικό και λαογραφικό απόθεμα, αλλά και διακεμηνικές αναφορές που εκτείνονται από το κυπριακό δημοτικό τραγούδι μέχρι και την αρχαία τραγική παράδοση. Ταυτόχρονα, αποδίδοντας στην προφορικότητα γυναικεία γενεαλογία, η Σωτηρίου επιχειρεί να κλονίσει όσα συγκροτούν τη συμβατική ή «έγκυρη» (ως αντιεξόχην θηλυκό φαντασικό, η συγγραφέας επαναδιαπραγματεύεται και επανεγγράφει το προσωπικό και το γυναικείο ως ιστορικό και ως πολιτικό).

Στην 'Πικρία χώρα' αναγνωρίζουμε, ακόμα, πάγια στοιχεία του ύφους της συγγραφέα με κύριο χαρακτηριστικό την επανάληψη και ποικιλία σχημάτων πλέονασμού που έχουν κατοχυρώσει το δικό της αφηγηματικό στίγμα, μαζί με πολύ καλά δουλεμένες τεχνικές και εναλλαγή γλωσσικών κωδικών, ήτοι ποικιλιών της ελληνικής (κοινής και διαλέκτου) με ερασιμα της τουρκικής γλώσσας.

Το βιβλίο ξεχωρίζει, ακόμα, ως προς το μεταδιηγηματικό του επίπεδο, διά της παρεμβολής εμβόλιμων ιστοριών και εγκαθισμένων θαμιστικών αφηγήσεων, οι οποίες εισάγουν τη μεταφυσική και το τελετουργικό μέσα στη φυσική ροή της ιστορίας. Οι ιστορίες αυτές, άλλοτε ως αλληγορίες, κάποτε ως παράλληλα κείμενα, επεξηγηματικό συμπλήρωμα ή ερμηνευτικό κλειδί, ενίοτε δε -περισσότερο στα πρώτα δύο βιβλία της τριλογίας-εκπεφρασμένες στην κυπριακή διάλεκτο, εμβολιάζονται στην 'Πικρία χώρα' με στοιχεία

του μαγικού ρεαλισμού -μια παράδοση λατινοαμερικανικής προέλευσης χωρίς καθόλου, σημειωτέον, ερήσιματα στην Κύπρο-, που ανοικειώνουν συμβολικά το κείμενο, καθιστώντας το νοηματικά πληθωρικό και ισχυρό, σημειολογικά, στην αλληγορική του διάσταση.

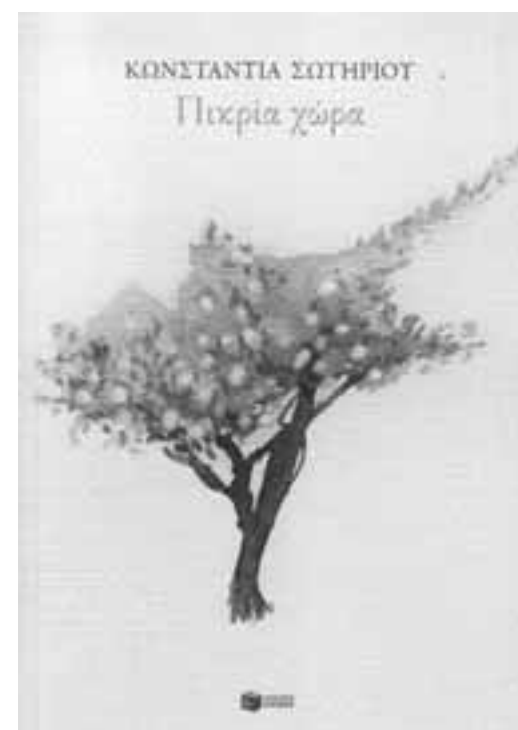
Πάνω και πέρα από τις έμφυλες και εθνικές έριδες, η 'Πικρία χώρα' αποτελεί έναν ύμνο στη γυναικεία δημιουργικότητα, τη δύναμη της μητρότητας, σπουδή στην έννοια της ενοχής και της αμαρτίας, αλλά και μια ανθρώπινη κατάθεση στο πανανθρώπινο δικαίωμα της ταφής του νεκρού, δέσμευση εθιμικής τάξεως, επώδυνη -όσο και αναγκαία- ολοκλήρωση μια διαδικασίας πένθους, που κορυφώνεται στην τραγική αποδοχή της πραγματικότητας της απώλειας:

«Είναι, λέει, άνθρωποι που για πάντα χαθήκανε, υπάρχουν και αυτοί που ποτέ δεν βρεθήκανε, υπάρχουν αυτοί που δεν μπορούν να βρεθούν πα με τίποτε. [...] Σπασούλα, έτσι είναι, Σπασούλα, πες μας κι εσύ; Πες μου, Σπασούλα, υπάρχουν άνθρωποι που για πάντα χαθήκανε; Που δεν θα τους βρει ποτέ τους κανείς; Και πώς θα τους πουν τους χαμένους που χαθήκανε; Βρήκανε λέξεις για να πουν τους χαμένους που δεν βρίσκονται; Γίνεται να χαθούν, Σπασούλα, οι άνθρωποι δύο φορές; Έχουμε λέξεις να πούμε για αυτούς που δύο φορές χαθήκανε; Μίλα, Σπασούλα, πες μου κι εσύ.» (σ. 101-102)

ΔΗΜΗΤΡΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Παρουσίαση του βιβλίου την Πέμπτη, 13 Φεβρουαρίου, ώρα 6:30 μ.μ., στο Σολωμίνον Κέντρον

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**

Το βιβλίο ξεχωρίζει, ακόμα, ως προς το μεταδιηγηματικό του επίπεδο, διά της παρεμβολής εμβόλιμων ιστοριών και εγκαθισμένων θαμιστικών αφηγήσεων, οι οποίες εισάγουν τη μεταφυσική και το τελετουργικό μέσα στη φυσική ροή της ιστορίας.

Βιβλίου. Το βιβλίο παρουσιάζουν οι Σταύρος Καραγιάννης (Αναπλ. καθ. Αγγλικής Φιλολογίας, Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο) και Δήμητρα Δημητρίου (δρ Συγκριτικής Φιλολογίας, ΣΕΠ - Πανεπιστήμιο Λευκωσίας). Αποσπάσματα θα διαβάσει η ηθοποιός Πόπη Αβραάμ.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΔΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ
Υπεύθυνος Υλικ: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιελέ: ΠΑΝΤΕΑΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιοδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: **ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΚΑΛΗΣ** • Διευθυνση συντάξεως: **ΚΩΣΤΗΣ ΦΛΩΦΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ**

Όχι από ΥΠΟΙΚ σε κρατικά δεκανίκια για το ΓεΣΥ

Προβληματισμός κυβέρνησης για τα ελλείμματα – Οροφή 960 εκατομμύρια ευρώ στις δαπάνες – Οικονομικός εξορθολογισμός εκ των έσω

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Εννέα μήνες μετά την εφαρμογή της πρώτης φάσης του Γενικού Σχεδίου Υγείας (ΓεΣΥ) και λιγότερο από πέντε μήνες έως την πλήρη εφαρμογή του (1η Ιουνίου 2020), τα οικονομικά του ΓεΣΥ εξακολουθούν να απασχολούν τον δημόσιο διάλογο. Οι ανησυχίες που εκφράζονται για την οικονομική επιβίωση του συστήματος παροχής ιατρικών υπηρεσιών στους πολίτες, παραμένουν παρά τις καθοριστικές διαβεβαιώσεις του Υπουργείου Υγείας αλλά και του ΟΑΥ. Στις φωνές που αμφισβητούν τα οικονομικά νούμερα, έρχεται να προστεθούν και ανησυχιακά μηνύματα, κυρίως για το ενδεχόμενο ύπαρξης ελλειμμάτων πέραν της μεταβατικής περιόδου των πέντε ετών. Ο σκεπτικισμός που επικρατεί στο Υπουργείο Οικονομικών εντοπίζεται στο ότι και τόσο εκτός πραγματικότητας ενδεχόμενο, εκτροχιασμού των οικονομικών του ΓεΣΥ και της ανάγκης στήριξης του ΓεΣΥ από τα

Η αύξηση των εισφορών, πέραν των ποσοστών που προβλέπει το ΓεΣΥ σε πλήρη εφαρμογή, δεν θεωρείται απίθανο σενάριο.

κρατικά ταμεία. Ένα ζήτημα το οποίο ως σενάριο έχει απασχολήσει την κυβερνητική πλευρά στο παρελθόν, με το ΥΠΟΙΚ να εμφανίζεται απρόθυμο να κινηθεί εκτός του συμφωνημένου πλαισίου, μετάβασης της δημόσιας υγείας σε περιβάλλον ΓεΣΥ. Αυτό το οποίο ενισχύει τους ευρύτερους προβληματισμούς που υπάρχουν είναι το ενδεχόμενο λήψης συμπληρωματικών μέτρων, τα οποία θα επηρεάσουν και τα οικονομικά όσων συνεισφέρουν στο ΓεΣΥ. Το ενδεχόμενο αύξησης των εισφορών, στην παρούσα φάση, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως εξωπραγματικό ενδεχόμενο, μιας και στο κυβερνητικό επιτελείο υποστηρίζεται σθεναρά πως οι κρατικές δαπάνες έχουν οροφή και ως εκ τούτου τα οποία ελ-

Στις πρόνοιες του Συστήματος Υγείας αλλά και τις διαβεβαιώσεις του Υπουργείου και του ΟΑΥ στοχεύει η Κυβέρνηση για την κάλυψη ελλειμμάτων κυρίως από τα δημόσια νοσοκομεία.

λείμματα υπάρξουν, θα καλυφθούν από τα συνεισφέροντα μέρη.

Εισφορές

Παρά το γεγονός ότι το ΓεΣΥ δεν είναι σε πλήρη ανάπτυξη, αυτό που φαίνεται να αντιμετωπίζεται με επιφυλακτικότητα είναι το ενδεχόμενο αύξησης των κρατικών δαπανών, για κάλυψη πιθανών ελλειμμάτων, που με βάση τα όσα έχουν συμφωνηθεί είναι στα 960 εκατ. ευρώ ετησίως. Στο Υπουργείο Οικονομικών το όλο θέμα παρακολουθείται επιστάμενα μιας και τα πρώτα δείγματα δεν είναι και τόσο ενθαρρυντικά. Η αύξηση των κρατικών δαπανών κατά 150 εκατ. ευρώ και 70 εκατ. ευρώ για τις ιδιωτικές κλινικές, ενέτεινε τον σκεπτικισμό που υπήρχε στο ΥΠΟΙΚ

και όπως υποστηρίζεται, με νόημα, η παρέκκλιση από το συμφωνημένο πλαίσιο δεν μπορεί να θεωρηθεί ο κανόνας. Αυτό το οποίο τονίζεται, στο παρασκήνιο, είναι πως οι κρατικές δαπάνες για το ΓεΣΥ θα παραμείνουν εντός πλαισίου. Στο ΥΠΟΙΚ αυτό που υποστηρίζεται εντόνως είναι πως τα οικονομικά του ΓεΣΥ δεν εξαρτώνται από τα δημόσια οικονομικά αλλά από τις εισφορές. Το ερώτημα που τίθεται στην προκειμένη περίπτωση είναι τι μέλει γενέσθαι στο ότι και τόσο απίθανο σενάριο επιβεβαιώσας όσων υποστηρίζουν πως τα νούμερα του ΓεΣΥ δεν βγαίνουν. Επ' αυτού οι απόψεις από το ΥΠΟΙΚ δεν επιδέχονται παρερμηνείας. «Εάν δεν βγαίνει το κόστος υπηρεσιών, θα πρέπει να αυξηθούν οι εισφορές» λέει το ΥΠΟΙΚ το

οποίο από τώρα ξεκαθαρίζει πως εάν υπάρξει θέμα ο οικονομικός εξορθολογισμός του ΓεΣΥ θα γίνει εκ των έσω.

Η οροφή

Για την κυβέρνηση, η αρχική οροφή των κρατικών δαπανών είχε οριστεί στα 700 εκατ. ευρώ. Ωστόσο, η επίσημη κρατική εισφορά στο ΓεΣΥ έχει ανέλθει στο 960 εκατ. ευρώ για κάλυψη ελλειμμάτων, κυρίως προς την πλευρά των κρατικών νοσοκομείων. Το ποσό αυτό αναμένεται ότι θα παγιωθεί και, όπως πιστεύεται στο ΥΠΟΙΚ, θα πρέπει σταδιακά να ενσωματωθεί στον σφαιρικό προϋπολογισμό για το ΓεΣΥ. Στο κυβερνητικό στρατόπεδο, η άποψη που επικρατεί είναι πως η απόφαση για αύξηση των δαπανών έγινε εν-

συνείδητα για στήριξη του ΓεΣΥ, πλην όμως το θέμα είναι ότι πρέπει να υπάρχει ταυτόχρονα και μια οροφή. Επί του προκειμένου λέγεται «πως έγιναν επαφές και με το Υπουργείο Υγείας και με τον ΥΠΟΙΚ και έχει συμφωνηθεί μια οροφή γύρω στα 900 εκατομμύρια που θα καλύπτουν όλες τις ανάγκες, περιλαμβανομένων και αυτών της μεταβατικής περιόδου. Δεν μπορούμε να ξεφύγουμε από αυτά», λένε κυβερνητικές πηγές.

Νοθεσίες σε ΟΚΥηΥ

Στο ΥΠΟΙΚ επικρατεί η ισχυρή άποψη πως δεν μπορεί ο φορολογούμενος να υποστεί το βάρος στήριξης του ΓεΣΥ, με τις προσωπικές εισφορές αλλά και μέσω του πάγιου ταμείου που είναι για τα ελλείμματα.

Το κράτος θα στηρίξει το ΓεΣΥ για τη μεταβατική περίοδο των πέντε ετών, ωστόσο το ζήτημα είναι τι γίνεται μετά την περίοδο αυτή. Εδώ η κυβερνητική πλευρά παραπέμπει στα όσα έχουν συμφωνηθεί για εισαγωγή του ΓεΣΥ. Με νόημα γίνεται αναφορά στην αυτονομία των νοσοκομείων, η οποία σημειωτέον είναι σε εκκρεμότητα. «Υπάρχει και η οικονομική αυτονομία η οποία σημαίνει, όχι άμεσα όπως προνοούσαν οι μελέτες, σταδιακά και σε περίοδο πέντε χρόνων εσύ θα ζεις με αυτό που θα εισπράτεις από τον ΟΑΥ». Επί του προκειμένου γίνονται συστάσεις προς τον διαχειριστή των δημόσιων νοσοκομείων που είναι ο ΟΚΥηΥ, να εφαρμόσει το επιχειρησιακό του πλάνο με βασικό μέλημα την ανάγκη για εξοικονομήσεις.

Ιδιωτικές κλινικές

Στις ανησυχίες που εκφράζονται για τα οικονομικά του ΓεΣΥ, συμπεριλαμβάνεται και το κεφάλαιο του ιδιωτικού τομέα της υγείας και οι προσπάθειες που καταβάλλονται για συμφωνία, προκειμένου

Από κυβερνητικής πλευράς ξεκαθαρίζεται πως οι κρατικές δαπάνες δεν θα ξεπεράσουν τη σημερινή οροφή που είναι τα 960 εκατ. ευρώ.

να ενταχθεί σε περιβάλλον ΓεΣΥ. Στο ΥΠΟΙΚ θεωρούν κομβικές σημασίας για το ΓεΣΥ τις χρεώσεις προς τον ΟΑΥ αλλά και τη συμφωνία με τις ιδιωτικές κλινικές. Ένα σημαντικό στοιχείο αφορά την μεταβατική περίοδο των πέντε ετών, όπου με βάση το μνημόνιο συνεργασίας του ΟΑΥ το κάθε νοσοκομείο θα έχει τις δικές του χρεώσεις. Οι ανησυχίες που υπάρχουν εστιάζονται στο κομμάτι εποπτείας, στο οποίο όπως υποστηρίζεται υπάρχουν προβλήματα. Παρά ταύτα στο ΥΠΟΙΚ προτάσσονται τις διαβεβαιώσεις, που λένε ότι έχουν από το Υπουργείο Υγείας και τον ΟΑΥ, ότι οι δαπάνες δεν θα υπερβούν τα 950 εκατ. και πως ο εξορθολογισμός, εάν παραστεί ανάγκη, θα γίνει εκ των έσω.

ΗΡΘΕ Η ΚΟΡΥΦΑΙΑ ΑΛΥΣΙΔΑ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ ΠΩΛΗΣΗΣ

ΓΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ
HO.RE.CA & ΜΕΤΑΠΩΛΗΣΗΣ

ΕΛΑ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΣΟΥ

Το Best Value, το πρώτο "one stop shop" χονδρικής πώλησης στην Κύπρο, ήρθε να στηρίξει την επιχειρηματικότητα στους κλάδους HO.RE.CA και μεταπώλησης, προσφέροντας ένα νέο, σύγχρονο μοντέλο αγορών. Σχεδιάσαμε ένα ιδανικό κατάστημα 2.500 τ.μ. ώστε να μπορείτε να οργανώνετε όλες τις αγορές σας σε μία επίσκεψη, απολαμβάνοντας:

- Μεγάλη ποικιλία προϊόντων
- Πολλές επώνυμες μάρκες
- Εξαιρετικά ανταγωνιστικές τιμές
- Καταπληκτικές προσφορές
- Εμπιστοσύνη μέσα από υψηλά standards ποιότητας

ΜΙΣΙΑΟΥΛΗ & ΚΑΒΑΖΟΓΛΟΥ ΚΑΙ ΚΩΧ, ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

BY BEST VALUE
ΓΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ

Ερχονται καλά νέα σήμερα από τη Moneyval

Πθανό να παρουσιαστεί κάτι παραπάνω από ικανοποιημένη από τη συμμόρφωση της Κύπρου

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Σήμερα Τετάρτη δημοσιεύει η Moneyval, η Επιτροπή κατά του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας του Συμβουλίου της Ευρώπης, την έκθεσή της για την Κύπρο. Μετά από μήνες δουλειάς, από την πρώτη επίσκεψή της τον Μάιο στο νησί και μετά από πολλές φορές που αντάλλαξε στοιχεία με τις κυπριακές αρχές, κατέληξε. Η Moneyval θα παρουσιαστεί κάτι παραπάνω από ικανοποιημένη από τη συμμόρφωση της Κύπρου και θα τη συμπεριλαμβάνει στις χώρες που δεν έχουν καμμένες αποδόσεις. Βάσει των μέχρι τώρα

Το τελικό και ανακινώσιμο έγγραφο αποδεικνύεται πλήρως με τις τελευταίες πληροφορίες πολύ πιο «μαλακό» σε σχέση με τα «προσχέδια».

διαρροών, σε κανένα τομέα δεν θα της πει πως χρειάζεται συμμόρφωση, αλλά σίγουρα, όπως είθισται σε όλα τα κράτη που εξετάζει, θα δώσει ενδεδειγμένες συμβουλές. Εκείνο που θα επισμαίνει δε είναι πως η Κύπρος από την τελευταία έκθεση της Moneyval το 2015, έχει κάνει μεγάλα βήματα πρόοδου σε αρκετούς τομείς. Όπως όλα δείχνουν, η τελική έκθεση της Moneyval πρέπει να έχει λάβει πολλές αλλαγές σε σχέση με τα προσχέδια που είχαν ενωπίον τους οι κυπριακές αρχές καθ' όλο το προηγούμενο διάστημα. Το τελικό και ανακινώσιμο έγγραφο της Τετάρτης αποδεικνύεται, σύμφωνα με τις τελευταίες πληροφορίες, πολύ πιο «μαλακό» σε σχέση με τα «προσχέδια», άρα και να μην έχει συστάσεις προς συ-

γκεκριμένες επαγγελματικές ομάδες όπως είχε πληροφορηθεί η «Κ» από το περιεχόμενο των προσχεδίων. Επί της ουσίας, «έβγαλε από το μάτι» δικηγόρους και λογιστές, όπως ήταν στο περιεχόμενο των προσχεδίων, τουλάχιστον όπως «ακούγονταν» τον τελευταίο μήνα από πηγές εν αντιθέσει με όλο το προηγούμενο διάστημα. Η αντιπροσωπεία ανέλυσε το επίπεδο συμμόρφωσης της Κύπρου με 40 συστάσεις της Task Force Χρηματοδοτικής Δράσης (FATF) και το επίπεδο αποτελεσματικότητας του κυπριακού συστήματος για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων.

Το Κυπριακό Πρακτορείο Ειδήσεων, ωστόσο, δημοσίευσε τη Δευτέρα ειδήση την οποία σε λιγότερο από μία ώρα, απέσυρε. Σύμφωνα με πληροφορίες του Πρακτορείου, που αναμένεται να επιβεβαιωθούν ή όχι, το Συμβούλιο διαπίστωσε στην έκθεση της σημαντικές αδυναμίες, που παρεμποδίζουν την αποτελεσματικότητα των κυπριακών αρχών στην καταπολέμηση της τρομοκρατίας, λόγω του ότι δεν ήταν πολύ δραστήριες στην αντιμετώπιση νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές πράξεις εκτός Κύπρου, οι οποίες αποτελούν και τη μεγαλύτερη απειλή για το κυπριακό χρηματοοικονομικό σύστημα. Όπως είχε αναφέρει ο δημοσιογράφος του ΚΥΠΕ, στην έκθεση θα τονίζεται ακόμη ότι η Κύπρος δεν έχει ακόμη προβεί σε επίσημη αξιολόγηση των κινδύνων που θέτουν τα νομικά πρόσωπα. Εξηγούσε πως αυτό έχει μειώσει, την ικανότητα των αρχών να εφαρμόσουν πιο στοχοθετημένα μέτρα μετριασμού για να εξασφαλίσουν τη διαφάνεια των νομικών προσώπων θα υπογραμμίζεται στην έκθεση. Σύμφωνα με τις ίδιες πληροφορίες του Πρακτορείου, «στην έκθεση θα επισμαίναται ο κίνδυνος στον τομέα των ακινήτων, ο οποίος έχει αυξηθεί σημαντικά, μέσω της απόκτησης κυπριακής υπηκοότητας, στο πλαίσιο του Κυπριακού Προγράμματος Επενδύσεων.

Το σύστημα της Κύπρου εναντίον της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες αξιολογήθηκε τέσσερις φορές από την Επιτροπή.

Δεδομένου ότι οι κίνδυνοι αυτοί δεν έχουν μετριαστεί επαρκώς, η έκθεση συνιστά να ενισχυθεί σημαντικά η εποπτεία του τομέα των ακινήτων και να ληφθούν μέτρα για να αυξηθεί το επίπεδο συμμόρφωσης με τα προληπτικά μέτρα από τους κτηματομεσίτες. Μεταξύ άλλων, η έκθεση αναμένεται να υπογραμμίζει ότι, οι κίνδυνοι που σχετίζονται με το Κυπριακό Πρόγραμμα Επενδύσεων δεν αξιολογήθηκαν εκτενώς και ότι θα συσταθούν στην Κύπρο να διεξάγει μια ολοκληρωμένη αξιολόγηση του κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας».

Το χρονικό

Η αντιπροσωπεία της επιτροπής εμπειρογνομώνων του Συμβουλίου της Ευρώπης που ήρθε στην Κύπρο για την αξιολόγηση των μέτρων κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της

τρομοκρατίας, απαρτιζόταν από πρόσωπα με νομικό και οικονομικό υπόβαθρο. Η αντιπροσωπεία συναντήθηκε μέσα σε εκκενές τις εβδομάδες όπως αναφέρει και στον επίσημο ιστότοπό της, με τον διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, την Αρχή για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων, τη ΜΟΚΑΣ και το Υπουργείο Οικονομικών. Συναντήθηκε και με άλλα Υπουργεία που σχετίζονται με τον τομέα της καταπολέμησης και νομιμοποίησης εσόδων στην Κύπρο, όπως επίσης με Νομική Υπηρεσία και άλλους φορείς του χρηματοοικονομικού τομέα. Εκτός από συναντήσεις με άτομα του δημοσίου τομέα, είχε και με άτομα από τον ιδιωτικό. Η Moneyval συναντήθηκε με μεγάλο αριθμό ιδιωτικών φορέων, όπως χρηματοοικονομικά ιδρύματα, παρόχους υπηρεσιών για εταιρείες, δικηγόρους, κτηματομεσίτες και καζίνο, αλλά και εκπρόσωπους μη κερδοσκοπικών οργανισμών.

Το σύστημα της Κύπρου εναντίον της

νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες αξιολογήθηκε τέσσερις φορές από την Επιτροπή Moneyval του Συμβουλίου της Ευρώπης, τον Απρίλιο 1998, τον Σεπτέμβριο 2001, τον Απρίλιο 2005 και τον Ιούνιο 2010. Η Επιτροπή βάσει της δράσης της προχωρά σε συστάσεις προς τις χώρες που αξιολογούνται, με σκοπό να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα των μέτρων που λαμβάνονται για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Όλες οι αναφορές καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι η Κύπρος υιοθέτησε μέτρα τα οποία συνάδουν με τα διεθνή πρότυπα ενώ το νομικό πλαίσιο που τέθηκε σε εφαρμογή είναι πολύ καλό. Τον Μάρτιο 2001, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο αξιολόγησε επίσης τον χρηματοοικονομικό τομέα της Κύπρου. Η σχετική Έκθεση, η οποία δημοσιεύτηκε τον Αύγουστο 2001, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα τραπεζικά εποπτικά και ρυθμιστικά συστήματα που εφαρμόζονται στον διεθνή

τραπεζικό και οικονομικό τομέα παροχής υπηρεσιών, περιλαμβανομένου του συστήματος για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, είναι ψηλού επιπέδου και συνάδουν με τις διεθνείς αποδεκτές αρχές. Η Κύπρος είναι μέλος της Επιτροπής Moneyval του Συμβουλίου της Ευρώπης που ασχολείται με την Αξιολόγηση των μέτρων που λαμβάνονται κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, από της ίδρυσής της το 1997. Η Επιτροπή κάνει συστάσεις προς τις χώρες που αξιολογούνται, με σκοπό να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα των μέτρων που λαμβάνονται για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

Τον Απρίλιο 2005, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο διεξήγαγε έρευνα του συνολικού χρηματοοικονομικού συστήματος και η πρώτη έκθεση αξιολόγησε που δημοσιεύτηκε περιέχει θετικά σχόλια.

Αντιμέτωποι με τα funds χιλιάδες δανειολήπτες

Στα τέλη του 2020 θα κατέχουν ενυπόθηκα δάνεια αξίας 70 δισ., ενώ θα έχει αρθεί η προστασία πρώτης κατοικίας

Της ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΣΑΡΤΖΗ

Ενυπόθηκα στεγαστικά και επιχειρηματικά δάνεια ύψους 70 δισ. ευρώ θα έχουν μεταφερθεί σε funds έως τα τέλη του χρόνου, αλλάζοντας ριζικά τους κανόνες της συζήτησης για την προστασία της πρώτης κατοικίας των φυσικών προσώπων, αλλά και δεκάδων χιλιάδων επαγγελματιών ή επιχειρηματιών που έχουν δανειστεί προσμεϊώνοντας την κύρια κατοικία τους.

Οι τράπεζες, που δέχθηκαν επί σειράν ετών την κριτική για την α-

Φέτος οι τράπεζες, που αποσύρονται από τη διαχείριση κόκκινων δανείων, δρομολογούν τιτλοποιήσεις δανείων ύψους 33 δισ. ευρώ.

ποτελεσματικότητά τους στις ρυθμίσεις κόκκινων δανείων, αποσύρονται οριστικά από το πεδίο αυτό, αφήνοντας την αγορά αυτή στους ειδικούς, δηλαδή στις εταιρείες διαχείρισης που λειτουργούν όχι ως εντολοδόχοι των τραπεζών όπως συνέβαινε π.χ. με τις εισηπρακτικές εταιρείες, αλλά ως εντολοδόχοι των ξένων επενδυτικών κεφαλαίων. Αυτό θα είναι πλέον οι νέοι ιδιοκτήτες των δανείων με πλήρη δικαιώματα στις εξασφαλίσεις, δηλαδή τα ακίνητα, που έχουν αυτά τα δάνεια.

Η αγορά των πλειστηριασμών ακινήτων, που για πολλά χρόνια είχε «παγώσει» και μόλις τα δύο τελευταία χρόνια άρχισε να επαναλειτουργεί με την ενεργοποίηση της πλατφόρμας eaction, επανακάμπτει δριμύτηρ. Οι πλειστηριασμοί κατοικιών είτε πρόκειται για πρώτη κατοικία είτε όχι, δεν θα επιστρατεύονται

πλέον ως φόβητρο για όσους δεν συναινούν στη ρύθμιση του δανείου τους.

Αποτελούν ήδη βασικό εργαλείο στα χέρια των funds, καθώς εδραϊάζονται την παρουσία τους στην αγορά των μη εξυπηρετούμενων δανείων, που μέσα στο 2020 θα έχει περάσει στον πλήρη έλεγχό τους μέσω των τιτλοποιήσεων που δρομολογούν οι τράπεζες, ύψους 33 δισ. ευρώ και των πωλήσεων χαρτοφυλακίων ύψους 40 δισ. ευρώ που έχουν γίνει μέχρι σήμερα. Ήδη, σύμφωνα με τα στοιχεία της «Κ», οι πλειστηριασμοί ακινήτων επανέρχονται σταδιακά στα προ κρίσης επίπεδα (το 2019 ανήλθαν σε 29.000) και η καθοριστική ημερομηνία για την πλήρη απελευθέρωσή τους θα είναι η 31η Απριλίου, η ημερομηνία δηλαδή που εκπνέει η προθεσμία για την υποβολή αίτησης στην ηλεκτρο-

νική πλατφόρμα που έχει δημιουργηθεί στην Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους.

Οι γενικευμένοι πλειστηριασμοί που προεξοφλούνται για την προσεχή τριετία, δεν αποτελεί κίνδυνο, αφού οι νομικές υπηρεσίες των τραπεζών έχουν στα συρτάρια τους τριπλάσιο αριθμό υποθέσεων που έχουν ωριμάσει και είναι ένα βήμα πριν από την κατάχωση. Οι υποθέσεις των καταγεγραμμένων δανείων περνούν πλέον στα χέρια των funds, που με βάση τα πρώτα δείγματα γραφής τους στην ελληνική αγορά, κάθε άλλο παρά ελαστικότερες πρακτικές έχουν σε σχέση με αυτές των τραπεζών, που μπορούσαν να ρυθμίσουν μια οφειλή με ορίζοντα 20, 30 ή ακόμα και 40 ετών.

Την ίδια στιγμή, η εξέλιξη του αριθμού των αιτήσεων που έχουν υποβληθεί στην ηλεκτρονική πλατ-

φόρμα για την προστασία πρώτης κατοικίας, δεν αφήνει περιθώρια αισιοδοξίας, αφού παρά τις πρωτοβουλίες απόδοσης της διαδικασίας που έχουν ληφθεί από το υπουργείο Οικονομικών, τα αιτήματα δεν ξεπερνούν τις 2.000. Ακόμα και με βάση τις πιο αισιόδοξες εκτιμήσεις, αυτές που τελικώς θα υποβληθούν δεν θα ξεπεράσουν τις 10.000 έναντι αρχικών εκτιμήσεων για 100.000.

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία από τους 63.500 υποψήφιους ενδιαφερόμενους που εγγράφηκαν στην πλατφόρμα, πάνω από 20.000 δεν δέχθηκαν την άρση του τραπεζικού και φορολογικού τους απορρήτου και μοιραία θα βρεθούν την επόμενη στο στόχαστρο του ελέγχου. Αυτοί που ξεκίνησαν τη διαδικασία προετοιμασίας της αίτησής τους φθάνουν τις 42.100, αλλά ακόμα και αν

τελικώς ολοκληρώσουν τη συμπλήρωσή της, οι μισοί περίπου εκάστου ότι θα βρεθούν εκτός την κρίσιμη ώρα, δηλαδή τη στιγμή υποβολής της αίτησης.

Αυτό προκύπτει από την ανάλυση των στοιχείων με βάση τα οποία εκτός από τις 2.000 αιτήσεις που έχουν υποβληθεί μέχρι σήμερα, άλλες τόσες απορρίφθηκαν κατά το στάδιο δηλαδή υποβολής της αίτησης, στον βαθμό που η λειτουργία της πλατφόρμας δεν επιτρέπει τον προέλεγχο των κριτηρίων (ύψος οφειλής, αντικειμενική αξία περιουσίας κ.λπ.), ο οποίος γίνεται εκ των υστέρων και αφού ο ενδιαφερόμενος συμπληρώσει την αίτησή του. Η αυστηρότητα των κριτηρίων και της διαδικασίας, αλλά και το γεγονός ότι μέσω της πλατφόρμας μπορεί κάποιος να διεκδικήσει μόνο την ενυπόθηκη οφειλή επί της πρώτης κατοικίας, εμπνέει και την απροθυμία όσων οφειλετών έχουν καταφύγει στον νόμο Κατσέλη, να εγκαταλείψουν τη δικαστική προστασία και να επιλέξουν τη ρύθμιση της οφειλής τους μέσω της πλατφόρμας.

Ο εκκρεμείς υποθέσεις του νόμου Κατσέλη προεγγίζουν τις 80.000, αλλά παρά την ασυλία που δίνει ο νόμος σε όσους έχουν κάνει αίτηση μέχρι την εκδίκαση της υπόθεσής τους, η προστασία της πρώτης κατοικίας δεν είναι δεδομένη. Αξιοποιώντας τη δεκαετή εμπειρία από την εφαρμογή του νόμου που ανέδειξε και τις αδυναμίες του ως καταφύγιο και στρατηγικών κακοπληρωτών, τα αρμόδια Ειρηνοδικεία έχουν αυστηροποιήσει τη στάση τους, απορρίπτοντας πλέον πάνω από τις μισές υποθέσεις. Όπως, μάλιστα, διαμνύουν οι τράπεζες, στις περιπτώσεις αυτές θα εξαντλήσουν την αυστηρότητά τους την επόμενη μέρα, προκρίνοντας τον πλειστηριασμό της ακινήτης περιουσίας τους χωρίς δεύτερη ευκαιρία για ρύθμιση.

Εχουν δικαίωμα για παράπονα οι πελάτες των Εταιρειών Εξαγοράς Πιστώσεων

Οι πελάτες των Εταιρειών Εξαγοράς Πιστώσεων (ΕΕΠ) ως καταναλωτές έχουν το δικαίωμα να προβούν σε καταγγελία εναντίον μιας ΕΕΠ σε περίπτωση που δεν είναι ικανοποιημένοι με τα προϊόντα ή υπηρεσίες που λαμβάνουν. Σύμφωνα με ανακοίνωση της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, οι καταναλωτές που επιθυμούν να προβούν σε καταγγελία προτρέπονται να απευθυνθούν αρχικά στη σχετική ΕΕΠ. Επισμαίνει πως, οι ΕΕΠ, που λειτουργούν στην Κύπρο, υποχρεούνται να ακολουθούν τις Κατευθυντήριες Γραμμές σχετικά με τον χειρισμό παραπόνων/καταγγελιών για τον τομέα των κινητών αξιών και τον τραπεζικό τομέα οι οποίες απαιτούν, μεταξύ άλλων, όπως οι ΕΕΠ:

α) Θεσμοθετούν πολιτικές και μονάδα διαχείρισης για τον χειρισμό των παραπόνων/καταγγελιών, αλλά και το γεγονός ότι μέσω της πλατφόρμας μπορεί κάποιος να διεκδικήσει μόνο την ενυπόθηκη οφειλή επί της πρώτης κατοικίας, εμπνέει και την απροθυμία όσων οφειλετών έχουν καταφύγει στον νόμο Κατσέλη, να εγκαταλείψουν τη δικαστική προστασία και να επιλέξουν τη ρύθμιση της οφειλής τους μέσω της πλατφόρμας.

β) Εφαρμόζουν διαδικασίες για την παροχή κατάλληλων πληροφοριών στους παραπονούμενους/καταγγέλλοντες και για τις απαντήσεις στα παράπονα/καταγγελίες.

Η Κεντρική αναφέρει πως οι πιο πάνω Κατευθυντήριες Γραμμές εκδόθηκαν από κοινού από την Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ΕΑΚΑΑ) και την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ) και έχουν υιοθετηθεί πλήρως από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ). Παρόλο που η ΚΤΚ έχει εξουσία να εποπτεύει τις ΕΕΠ για σκοπούς διασφάλισης της λειτουργίας ενός αποτελεσματικού μηχανισμού χειρισμού παραπόνων/καταγγελιών προς συμβόλωση με τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές, δεν έχει εξουσίες αποκατάστασης και συνεπώς δεν προβαίνει σε ατομική εξέταση των παραπόνων/καταγγελιών από καταναλωτές.

Επισμαίνει δε, πως, σε περίπτωση που μία ΕΕΠ δεν επιτυγχάνει ικανοποιητικά, λύση για το παράπονο/καταγγελία, ο καταναλωτής προτρέπεται να υποβάλει το παράπονο/καταγγελία του είτε στον Ενιαίο Φορέα Εξώδικης Επίλυσης Διαφορών Χρηματοοικονομικής Φύσεως, νοουμένου ότι το εν λόγω παράπονο/καταγγελία εμπήκει στο πεδίο εφαρμογής του Νόμου περί της Σύστασης και Λειτουργίας του Ενιαίου Φορέα Εξώδικης Επίλυσης Διαφορών Χρηματοοικονομικής Φύσεως, είτε σε ένα από τους φορείς εναλλακτικής επίλυσης καταναλωτικών διαφορών, σύμφωνα με τον περί Εναλλακτικής Επίλυσης Καταναλωτικών Διαφορών Νόμο του 2017. Για όλες τις λοιπές περιπτώσεις, οι καταναλωτές προτρέπονται να λαμβάνουν νομική συμβουλή, για την επίλυση της διαφοράς, καταλάγει.

Ασο στο μανίκι έχει το ΥΠΟΙΚ για την απόφαση των μισθών

Τροποποίηση του Συντάγματος προκειμένου να αντισταθμίσει τον αντίκτυπο στα δημόσια οικονομικά

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Δράση ενάντια στους δημοσιονομικούς κινδύνους που θα προκύψουν σε περίπτωση που εκδοθεί απόφαση δικαστηρίου εναντίον της Δημοκρατίας, ετοιμάζει το Υπουργείο Οικονομικών. Οι δημοσιονομικοί κίνδυνοι που θα προκύψουν από την καταβολή των αποκοπών στις απολαβές στο δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα, σε περίπτωση επικύρωσης των αποφάσεων του Διοικητικού Δικαστηρίου από το Ανώτατο Δικαστήριο, και αφορούν τις αγωγές υπαλλήλων και συνταξιούχων του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα βάσει του περί της Μείωσης των Απολαβών και των Συντάξεων των Αξιωματούχων, Εργοδοτούμενων και Συνταξιούχων της Κρατικής Υπηρεσίας και του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα Νόμο, αναμένεται να είναι μεγάλοι, άρα και το ΥΠΟΙΚ έχει προχωρήσει στο σχέδιο αντιμετώπισης. Στην περι-

πτώση που επιβάλλεται η καταβολή χρηματικών αποζημιώσεων στους ενάγοντες, δηλαδή τους δημόσιους υπαλλήλους, παρουσιάζεται έτοιμο να τροποποιηθεί το Σύνταγμα και να βάλει εναλλακτικά δημοσιονομικά μέτρα για να αντισταθμίσει τον αντίκτυπο που θα έχουν τα δημόσια οικονομικά.

Η πιθανή ημέρα που θα εκδοθεί η απόφαση, είναι η 4η Μαρτίου.

πτωση που επιβάλλεται η καταβολή χρηματικών αποζημιώσεων στους ενάγοντες, δηλαδή τους δημόσιους υπαλλήλους, παρουσιάζεται έτοιμο να τροποποιηθεί το Σύνταγμα και να βάλει εναλλακτικά δημοσιονομικά μέτρα για να αντισταθμίσει τον αντίκτυπο που θα έχουν τα δημόσια οικονομικά.

Σε περίπτωση επικύρωσης της αρχικής απόφασης που πάρθηκε από το Διοικητικό Δικαστήριο, η συνολική δημοσιονομική επίπτωση θα ανέλθει στα 844 εκατ. ευρώ βάσει των υπολογισμών του Υπουργείου μέχρι και το 2023. Άρα και το κράτος, αν δεν αντιδράσει βάσει των πλάνων του, θα επιβαρυνθεί περίπου 240 – 250 εκατ. ευρώ το χρόνο, κάτι που θα επηρεάσει άμεσα τους δημοσιονομικούς σχεδιασμούς, παρά το ότι το κράτος έχει σημαντικά πλεονασματικό προϋπολογισμό. Όπως είχε σημειώσει το ΥΠΟΙΚ κατά την παρουσίαση του προϋπολογισμού για το 2020, σε περίπτωση που οι χρηματικές αποζημιώσεις είναι ψηλές τότε επηρεάζονται αρνητικά τα δημόσια οικονομικά και κατά συνέπεια η μη επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων που τίθενται με όλα τα αρνητικά συνεπακόλουθα. Συν τοις άλλοις, για τους δημόσιους υπαλλήλους έχει ήδη ανακοινωθεί πως μέχρι τον Ιανουάριο του 2023 θα έχουν επιστραφεί σταδιακά οι μισθοί των δημοσίων υπαλλήλων στα προ κρίσης επίπεδα. Από τον Ιούλιο του 2018 το κόστος αυτό της επαναφοράς για το κράτος ανήλθε στα 22 εκατομμύρια ευρώ, ενώ για το 2019 και μέχρι και το 2023, στα 40 – 45 εκατομμύρια ευρώ. Και είναι ένα προϋπολογισμένο κονδύλι.

Δύο αγωγές

Υπάρχουν δύο αγωγές. Όπως είχε αναδείξει η «Κ» τον Φεβρουάριο του 2019, το μείζον ζήτημα που θα προέκυπτε για τα δημόσια οικονομικά και που μέχρι τότε δεν είχε τουλάχιστον αναδειχθεί πως υπάρχει πλάνο αντιμετώπισης, οι δημοσιονομικοί κίνδυνοι του κράτους θα προέκυπταν κυρίως από την καταβολή οικονομικών αποζη-

φεύρεση υρεσιτεχνία πινόηση

Αν το μόνο που λείπει από την ιδέα σου είναι το €

Έλα στην Τράπεζα Κύπρου.

ΔΑΝΕΙΑ InnovFin
Δάνεια InnovFin SME Guarantee Facility για νεοφυείς (startup) και καινοτόμες επιχειρήσεις, με την εγγύηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων.

- Από €25.000 μέχρι και €500.000
- Μειωμένες ή καθόλου απαιτήσεις για παροχή εξασφαλίσεων
- Διάρκεια 12-120 μήνες

www.bankofcyprus.com.cy | 800 00 800

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε μας στα Καταστήματά μας ή στα Κέντρα Μικροεσόδων Επιχειρήσεων

Η χρηματοδότηση υποστηρίζεται από το InnovFin SME Guarantee Facility, τον μηχανισμό εγγύησης των Μικροεσόδων Επιχειρήσεων με την οικονομική στήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπό τη χρηματοδοτική μέση που προβλέπονται στο 'Ορίζοντας 2020' και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ), που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του Επενδυτικού Σχεδίου για την Ευρώπη. Ο σκοπός του ΕΤΣΕ είναι να συμβάλει στη χρηματοδότηση και την υλοποίηση παραγωγικών επενδύσεων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να διασφαλίσει τη δυνατότητα αυξημένης πρόσβασης στη χρηματοδότηση.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
INNOVFIN
SME GUARANTEE
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Σε περίπτωση που οι χρηματικές αποζημιώσεις είναι ψηλές τότε επηρεάζονται αρνητικά τα δημόσια οικονομικά, άρα και τα πλάνα του κράτους.

(ΝΠΔΔ) και τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΑΤΑ), οι δημοσιονομικοί κίνδυνοι αφορούν είτε αγωγές τρίτων, είτε αγωγές υπαλλήλων κατά των οντοτήτων αυτών. Το Υπουργείο για τους δεύτερους είχε αναφέρει πως δεν είναι ιδιαίτερα ανησυχητικό, αφού σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, δεν ξεπερνούσαν τα 5 εκατ. ευρώ. Συγκεκριμένα, και βάσει του τότε ρεπορτάζ, τα στοιχεία του Γενικού Λογιστηρίου έδειχναν πως η μέση μηνιαία ακαθάριστη σύνταξη για τους συγκεκριμένους 208 αιτητές ανέρχεται στα 2.414 ευρώ, με τη μέση μηνιαία αποκοπή που έφερε ο νόμος στα τέλη του 2012 έφτανε τα 207 ευρώ. Άρα, η μέση ετήσια αποκοπή από τη μείωση των απολαβών ήταν στα 2.689 ευρώ. Συνολικά η δημοσιονομική επίπτωση από την επιστροφή αναδρομικών ποσών σε αυτούς του 208 αιτητές, θα ανέλθει στα 3,4 εκατ. ευρώ. Και είναι και το ποσό που μάλλον το κράτος θα κληθεί να πληρώσει βάσει των τελευταίων διαθέσιμων πληροφοριών. Η ημέρα που ενδεχομένως δοθεί η απόφαση, είναι η 4η Μαρτίου.

Η συμφωνία

Στα πλαίσια της συμπληρωματικής συμφωνίας πλαίσιο 2015-2018 μεταξύ του κράτους και των συνδικαλιστικών οργανώσεων, το 2018 έγινε συμφωνία για την σταδιακή κατάργηση των αποκοπών των μισθών και των συντάξεων των αξιωματούχων, εργοδοτούμενων και συνταξιούχων της Κρατικής Υπηρεσίας και του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα. Μέσα από τον διάλογο συμφώνησαν με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις για τη ρύθμιση της σταδιακής μείωσης των υφιστάμενων αποκοπών σε 5 στάδια, ξεκινώντας από την 1/7/2018 και μετέπειτα κάθε 1η Ιανουαρίου κάθε έτους για την περίοδο 2019-2022, εξαλείφοντας πλήρως τις εν λόγω μειώσεις την 1/1/2023.

Τα όρια

Την ίδια ώρα, σύμφωνα με το Δημοσιονομικό Συμβούλιο, ρυθμό αύξησης των δαπανών ψηλότερο του αντίστοιχου των εσόδων παρουσίασε για πρώτη φορά το 2019 το κρατικό μισθολόγιο. Στην τελευταία του έκθεση, το δημοσιονομικό συμβούλιο ανέδειξε το πρόβλημα που πάει να δημιουργηθεί, παρά την «άτυπη» συμφωνία που υπάρχει για μη αύξηση του κρατικού μισθολογίου πέραν του ρυθμού αύξησης του ονομαστικού ΑΕΠ. Όπως δείχνουν τα στοιχεία του Συμβουλίου, οι κρατικές δαπάνες αυξάνονται πλέον με σημαντικό ρυθμό, που όπως διαφαίνεται από το Στρατηγικό Πλαίσιο Δημοσιονομικής Πολιτικής 2020-2022, αναμένεται να ξεπεράσουν τον ρυθμό οικονομικής ανάπτυξης. Το κρατικό μισθολόγιο κατά τους πρώτους 8 μήνες του έτους αυξήθηκε με οριακά ψηλότερο ποσοστό σε σχέση με τον αντίστοιχο ρυθμό αύξησης των κρατικών εσόδων.

ΑΡΘΡΟ / Της ΞΕΝΙΑΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗ

Ο χειρότερος κερδίζει

When they go low, we go high (Όταν εκείνοι ρίχνουν το επίπεδο, εμείς το κρατάμε ψηλά). Ήταν μια φράση της τέως πρώτης κυρίας των ΗΠΑ, Μισέλ Ομπάμα, την οποία υιοθέτησαν σε γενικές γραμμές οι Δημοκρατικοί στις ΗΠΑ κατά την ιδιαίτερα δικαστική εκστρατεία του Τραμπ κατά της Χίλαρι Κλίντον στις εκλογές του 2016. Και ντρίπθηκαν.

Τώρα η στάση αυτή έχει αρχίσει να αμφισβητείται. Σε μία από τις πρόσφατες εκπομπές του ο προεδρευτικός τηλεοπτικός παρουσιαστής και κομικός Μπιλ Μέιερ έλεγε ότι δεν είναι δυνατόν να αντιμετωπιστεί πολιτισμένα ο Τραμπ.

Οτι χρειάζεται και λιγη βρωμιά, μία μικρή δόση χαμέρπιας του Δημοκρατικού Κόμμα για να τα βάλει με τη ρητορική μίσους του Αμερικανού προέδρου, τα fake news, τα παιδικά ξεσπάσματα του, τη βαθιά άγνοια του, την οποία συχνά περιφέρει με ύψος παντογνώστη. «Όταν εκείνοι ρίχνουν το επίπεδο, as το ρίξουμε εμείς χαμηλότερα, δεν χρειάζεται να είμαστε τόσο

Το πρόβλημα είναι ότι η διολίσθηση προς τα κάτω πάντα ευνοεί τους λαϊκιστές και μισαλλόδοξους. Πάντα οι σοβρανοί άνθρωποι θα χάνουν σε αυτήν την αναμέτρηση.

υπεράνω». Η προτροπή Μέιερ προς το κόμμα έπιασε.

Πέρυσι, η πρόεδρος της αμερικανικής Βουλής, Νάνσι Πελοσί, χειροκρότησε ειρωνικά τον Τραμπ στο τέλος της ομιλίας του για την Κατάσταση του Εθνους. Φέτος, ειδικά μετά την άρνηση του προέδρου των ΗΠΑ να της σφίξει το χέρι, συνειδητοποίησε ότι έπρεπε να υπερβεί εαυτήν και να κάνει κάτι πιο θεαματικό, κάτι που θα συζητηθεί περισσότερο.

Αποφάσισε αυθόρμητα(;) να σκίσει επιδεικτικά την ομιλία Τραμπ μπροστά στον τηλεο-

πτικό φακό. Πίσω από την πλάτη του προέδρου των ΗΠΑ που αντάρρεκα ευχαριστούσε τους Ρεπουμπλικανούς του Κογκρέσου για την υποστήριξη, εκείνη έκανε φύλλο και φτερό τηλεοπτικά τα χαρτιά με τα λόγια του.

Το πρόβλημα είναι ότι η διολίσθηση προς τα κάτω πάντα ευνοεί τους λαϊκιστές και μισαλλόδοξους. Γιατί δεν έχουν όριο, πάντα θα έχουν κάτι πιο αυθαίρετο, πιο εξωφρενικό, πιο δικαστικό να πουν. Δεν έχει νόημα ο ανταγωνισμός μεταξύ τους. Πάντα οι σοβρανοί άνθρωποι θα χάνουν σε αυτήν την αναμέτρηση.

Ετσι συνέβη και με την Πελοσί. Έχασε το επικείμενο της νηθικής ανωτερότητας: όπως επέδειξε ασέβεια προς τους θεσμούς, έτσι θα πρέπει τώρα να αποδεχθεί τη συμπεριφορά του Τραμπ.

Επαιξε το παιχνίδι του και στο δικό του πεδίο θα κερδίζει ανανδώς ο χειρότερος. Σημειώνεται πως το παράδειγμα είναι και για το εγκώριο πολιτικό προσωπικό.

Την εποχή της αυταπάτης, όταν επικρατούσε η ρητορική του λαϊκισμού, ισχυριζόταν ότι «τα μνημόνια έφεραν την κρίση». Κάποιοι ακόμα παριστάνουν ότι δεν αντιλήφθηκαν ότι τα μνημόνια ήρθαν για να αντιμετωπιστεί η κρίση. Η αλήθεια, όμως, είναι ότι και μετά τα μνημόνια, οι επιπτώσεις της κρίσης δεν είναι εύκολο να ξεπεραστούν.

Παραμένουν ενεργές δύο μεγάλες πηγές ανισορροπίας. Η πρώτη είναι το δημόσιο χρέος. Παρά τα όσα έγιναν, παρότι οι ξένοι πιστωτές έχουν εισφέρει τεράστια ποσά με τους ευνοϊκότερους όρους, ενώ μεγάλο μέρος του χρέους βρίσκεται στα χέρια κρατών της Ευρωζώνης, το δημόσιο χρέος παραμένει υψηλό. Υπολογίζεται περίπου 175% του ΑΕΠ, το ψηλότερο της Ευρωζώνης αλλά και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Χρόνια υποκρισίας στρέβλωναν την πραγματικότητα που βλέπουμε. Το χρέος δεν μειώθηκε, επειδή προστέθηκε το ποσό που χρειάστηκαν οι τράπεζες και μάλλον χάθηκε(!) εξαιτίας των κυβερνητικών χειρισμών της εποχής. Επίσης το χρέος αυξήθηκε επειδή οι κυβερνήσεις εξέδιδαν κάθε χρόνο περίπου 15 δις. ευρώ έντοκα γραμμάτια του

Παραμένουμε ένα, δύο βήματα κάτω από την επενδυτική βαθμίδα, ευάλωτοι σε ενδεχόμενη διεθνή κρίση.

Δημοσίου που αγοράζαν κυρίως οι τράπεζες.

Ήταν σαν το τέχνασμα του ταχυδακτυλουργού. Έδειχναν το «η κρίση τέλειωσε», αποσπούσαν την προσοχή της κοινής γνώμης, τονίζοντας ότι τα «μνημόνια της Δεξιάς» είναι παρελθόν και το κοινό αγνούσε ότι το δημόσιο χρέος αυξανόταν.

Το δεύτερο μεγάλο και δυσεπίλυτο πρόβλημα είναι η άλλη κληρονομιά της κρίσης. Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια των τραπεζών παραμένουν 42% των χορηγήσεων τους. Το βάρος αυτό δεν επιτρέπει την αναπτυξιακή χρηματοδότηση της οικονομίας. Το σχέδιο «Ηρακλής», στο οποίο με πολύ κόπο κατέληξαν οι τράπεζες, για μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων,

μιαίτζε ανεπαρκές, συμβάλλει ελάχιστα στην αναβάθμιση της ελληνικής οικονομίας.

Το δύο αυτά εμπόδια λειτουργούν ως περιοριστικοί παράγοντες στην πορεία της οικονομίας. Και η αναμενόμενη αύξηση του ΑΕΠ με ρυθμό κοντά στο 2,5% ετησίως δεν επαρκεί για να ξεφύγουμε. Η αναβάθμιση της οικονομίας και των ελληνικών ομολόγων σε επενδυτική βαθμίδα δεν θα είναι ούτε εύκολη ούτε άμεση.

Μπορεί τα μνημόνια να τελειώσαν, τα ελληνικά ομόλογα όμως δεν θεωρούνται ακόμα «επενδύσιμα». Γι' αυτό δεν επιλέγονται από την ΕΚΤ, που προφέρει ρευστότητα με διάφορους τρόπους.

Βέβαια, επειδή η προόδος είναι εμφανής, επειδή υπάρχει πολιτική σταθερότητα, επειδή η κυβέρνηση κινείται εντατικά για προσέλκυση επενδύσεων, επειδή οι επιλογές της διευκολύνουν το επενδυτικό κλίμα, το ελληνικό Δημόσιο δανείζεται με χαμηλό επιτόκιο.

Αυτό είναι καλό όσον αφορά τη δημοσιονομική ισορροπία, δίνουμε λιγότερα αλλά δεν συνυπολογίζεται προκειμένου να αναβαθμιστεί η οικονομία. Όλοι γνωρίζουν ότι οφεί-

λεται στη συγκυρία. Αν οι συνθήκες αλλάζουν, αν τα επιτόκια που βρισκονται σε χαμηλά επίπεδα για μεγάλο διάστημα, αυξηθούν απότομα, οι επιπτώσεις θα είναι έντονες. Αυτός είναι ο κίνδυνος που ταράζει τις νύχτες όσων έχουν ευθύνες για την πορεία του τόπου. Ο εφιάλτης μιας επόμενης κρίσης που κάποια στιγμή θα έρθει. Κανείς δεν μπορεί να ξέρει ποτέ, όλοι όμως έχουν τη βεβαιότητα ότι θα συμβεί.

Και μέχρι τότε, η πορεία της οικονομίας είναι μια διαδρομή ανοκμοσα σε αξιολογήσεις. Η πρώτη ήταν καλή.

Στα τέλη Ιανουαρίου η Fitch αναβάθμισε την ελληνική οικονομία σε ΒΒ. Καλό, αλλά δεν αρκεί. Εφέτος, το 2020, οι πέντε διεθνώς αναγνωρισμένοι οίκοι πιστοληπτικής αξιολόγησης θα «μελετήσουν» την οικονομία σχεδόν δέκα φορές. Το επόμενο ραντεβού είναι στις 24 Απριλίου οπότε οι οίκοι Standard and Poor's και ο καναδικός DBRS θα αξιολογήσουν την Ελλάδα. Πιθανότατα θα υπάρξει αναβάθμιση κατά μία κλίμακα σε ΒΒ. Παραμένουμε ένα, δύο βήματα κάτω από την επενδυτική βαθμίδα, ευάλωτοι σε ενδεχόμενη διεθνή κρίση.

ΑΡΘΡΟ / Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Εφιάλτης στον δρόμο με τις αξιολογήσεις

Παραμένουμε ένα, δύο βήματα κάτω από την επενδυτική βαθμίδα, ευάλωτοι σε ενδεχόμενη διεθνή κρίση.

Δημοσίου που αγοράζαν κυρίως οι τράπεζες.

Ήταν σαν το τέχνασμα του ταχυδακτυλουργού. Έδειχναν το «η κρίση τέλειωσε», αποσπούσαν την προσοχή της κοινής γνώμης, τονίζοντας ότι τα «μνημόνια της Δεξιάς» είναι παρελθόν και το κοινό αγνούσε ότι το δημόσιο χρέος αυξανόταν.

Το δεύτερο μεγάλο και δυσεπίλυτο πρόβλημα είναι η άλλη κληρονομιά της κρίσης. Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια των τραπεζών παραμένουν 42% των χορηγήσεων τους. Το βάρος αυτό δεν επιτρέπει την αναπτυξιακή χρηματοδότηση της οικονομίας. Το σχέδιο «Ηρακλής», στο οποίο με πολύ κόπο κατέληξαν οι τράπεζες, για μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων,

μιαίτζε ανεπαρκές, συμβάλλει ελάχιστα στην αναβάθμιση της ελληνικής οικονομίας.

Το δύο αυτά εμπόδια λειτουργούν ως περιοριστικοί παράγοντες στην πορεία της οικονομίας. Και η αναμενόμενη αύξηση του ΑΕΠ με ρυθμό κοντά στο 2,5% ετησίως δεν επαρκεί για να ξεφύγουμε. Η αναβάθμιση της οικονομίας και των ελληνικών ομολόγων σε επενδυτική βαθμίδα δεν θα είναι ούτε εύκολη ούτε άμεση.

Μπορεί τα μνημόνια να τελειώσαν, τα ελληνικά ομόλογα όμως δεν θεωρούνται ακόμα «επενδύσιμα». Γι' αυτό δεν επιλέγονται από την ΕΚΤ, που προφέρει ρευστότητα με διάφορους τρόπους.

Βέβαια, επειδή η προόδος είναι εμφανής, επειδή υπάρχει πολιτική σταθερότητα, επειδή η κυβέρνηση κινείται εντατικά για προσέλκυση επενδύσεων, επειδή οι επιλογές της διευκολύνουν το επενδυτικό κλίμα, το ελληνικό Δημόσιο δανείζεται με χαμηλό επιτόκιο.

Αυτό είναι καλό όσον αφορά τη δημοσιονομική ισορροπία, δίνουμε λιγότερα αλλά δεν συνυπολογίζεται προκειμένου να αναβαθμιστεί η οικονομία. Όλοι γνωρίζουν ότι οφεί-

Πάει δικαστήριο ο σοσιαλιστικός αλληλοσπαραγμός

Αφήνει αιχμές για ποινικά παραπτώματα ο Σιζόπουλος, με μήνυση απειλεί ο Παπαδάκης

Της ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Το πήγαινε-έλα επιδοτών που μεταφέρουν κλητεύσεις, τα πειθαρχικά συμβούλια και κατηγορητήρια, οι αιχμές για ποινικά αδικήματα και οι απειλές για μηνύσεις μετά τις διαγραφές, ήταν αρκετά και μέγιστα γεγονότα σε ένα μικρό χρονικό διάστημα για να καταδείξουν, πως η σοσιαλιστική αλληλεγγύη έχει –τουλάχιστον προσωρινώς- εγκαταλείψει το οικοδόμημα που λέγεται ΕΔΕΚ. Ποιοι θα μείνουν πίσω είναι βεβαίως ένα ζήτημα ανοικτό, καθώς μετά τη διαγραφή Παπαδάκη, τις παραιτήσεις δύο μελών της Κεντρικής Επιτροπής που ακολουθήσαν, το δικτυικό tweet Ομήρου περί μεσοιωικών διαδικασιών, τις ένθεν κακειθεν καταγγελίες,

Το ερώτημα που μένει να απαντηθεί είναι κατά πόσο η διαφορά είναι καθαρά οικονομική και νομική ή πίσω από τη διαγραφή Παπαδάκη υπάρχει και πολιτική ουρά.

το κόμμα μπαίνει σε νέα εσωστρέφεια με άγνωστες τις προεκτάσεις για την επιβίωσή του. Όπως όλα δείχνουν, η απόφαση του πειθαρχικού συμβουλίου να διαγράψει τον Δημήτρη Παπαδάκη ήταν μάλλον η πρώτη πράξη του νέου δράματος της ΕΔΕΚ και θα έχει συνέχεια διά της νομικής οδού καθώς έπονται μηνύσεις και εμφανίσεις σε δικαστήρια. Το ερώτημα που μένει να απαντηθεί είναι κατά πόσο η διαφορά είναι καθαρά οικονομική και νομική ή πίσω από τη διαγραφή Παπαδάκη υπάρχει και πολιτική ουρά, με άξονα το επόμενο εκλογικό συνέδριο της ΕΔΕΚ.

Προετοιμάστε το έδαφος

Η διαγραφή του κ. Παπαδάκη, αν και η εσχάτη των ποινών, δεν αποτέλεσε κεραυνό εν αιθρία για τα στελέχη της ΕΔΕΚ. Το περιβάλλον του ευρωβουλευτή ήταν άλλωστε προετοιμασμένο για κάτι τέτοιο από την πρώτη συνεδρία του πει-

θαρχικού συμβουλίου η οποία πραγματοποιήθηκε σε ιδιαίτερα υψηλούς τόνους. Είχε προειδοήσει βεβαίως ο κ. Σιζόπουλος από το μεσημέρι της Δευτέρας για το πώς θα κινείτο το πειθαρχικό συμβούλιο, καθώς όπως υποστήριξε στο ΣΠΓΜΑ προτού να ληφθεί επίσημα η απόφαση θα προχωρήσει σε δημοσιογραφική διάσκεψη για να εξηγήσει τους λόγους – προφανώς της διαγραφής- και να ενημερώσει τα επαρκειακά συμβούλια του κόμματος. Μετά από τρεις ώρες συνεδρία, το πειθαρχικό συμβούλιο αποφάσισε ομόφωνα να προχωρήσει στη διαγραφή του κ. Παπαδάκη καθώς όπως σημειώθηκε «δεν έχει δείξει τον παραμικρό σεβασμό στο κόμμα που τον εξέλεξε και τις εσωτερικές νόμιμες καταστατικές διαδικασίες».

Αιχμές για ποινικά ζητήματα

Ο Πρόεδρος της ΕΔΕΚ, κληθείς να τοποθετηθεί το πρωί της Τρίτης για το θέμα του Δημήτρη Παπαδάκη, ανέφερε πως εδώ και πέντε μήνες «καταβλήθηκαν προσπάθειες ούτως ώστε με τρόπο νόμιμο και σωστό ο Ευρωβουλευτής να εκπληρώσει τις υποσχέσεις και τις υποχρεώσεις που ανέλαβε ενυπόγραφα έναντι του κόμματος». Προετίμασε πως θα βγάλει στη δημοσιότητα τα στοιχεία που «καίνε» τον Δημήτρη Παπαδάκη. «Ως ένα κόμμα το οποίο διαχρονικά έχωμε ανοικτό μέτωπο συγκρούσε με την διαπλοκή και τα σκάνδαλα», είπε, υπενθυμίζοντας ότι η ΕΔΕΚ έχει αποκαλύψει σωρεία σκανδάλων στη Βουλή, «δεν μπορούμε να ανεχομαστε ενδεχομένως παρατυπίες και σκοτεινά σημεία λειτουργίας εντός του κόμματος. Πρέπει να είμαστε καθαροί και να το αποδεικνύουμε ότι είμαστε καθαροί». Το απόγευμα της Τετάρτης θα συνεδριάσει το πολιτικό γραφείο του κόμματος ούτως ώστε να παραθέσει και στο σώμα τα στοιχεία που έχει ο κ. Σιζόπουλος. Υπάρχουν βεβαίως και στελέχη, που πέραν των οικονομικών διαφορών, εκφράζουν τη θέση πως ο Δημήτρης Παπαδάκης, ήταν μακριά από το κόμμα όλο αυτό το διάστημα αποφεύγοντας την όποια επικοινωνία με την ηγετική πυραμίδα του κόμματος και στελέχη.

Η διαμάχη Σιζόπουλου-Παπαδάκη αναμένεται να μεταφερθεί στα δικαστήρια, καθώς ο ευρωβουλευτής της ΕΔΕΚ έχει διαμηνύσει πως όλα θα κριθούν από την δικαιοσύνη.

Η Μελίνα, η Χούντα και η ΕΔΕΚ

Τις αιχμές Σιζόπουλου περί ενδεχόμενων ποινικών ζητημάτων, δεν άφησε αναπάντητες ο Δημήτρης Παπαδάκης ο οποίος μέσω του δικηγόρου του Θεοφάνη Ανδρέου, ζήτησε να καταθέσει τα στοιχεία που λέει πως έχει εντός 24 ωρών διαφορετικά θα καταθέσει αγωγή εναντίον του κ. Σιζόπουλου, ζητώντας την

Ο εμφύλιος στην ΕΔΕΚ ενεργοποίησε και τον πρώην πρόεδρο της Βουλής και παραιτηθέντα Πρόεδρο της ΕΔΕΚ Γιαννάκη Ομήρου, κάνοντας λόγο για κατήφορο.

άρση της βουλευτικής του ασυλίας για την δημοσίευση ψευδών ειδήσεων. Προηγουμένως ο κ. Παπαδάκης είχε μιλήσει για διάτρητη διαδικασία, σημειώνοντας ότι η υπόθεση θα πεσει στα δικαστήρια. Ξεκαθάρισε πως θα μείνει ανεξαρτήτως του αποτελέσματος ευρωβουλευτής της ΕΔΕΚ. Σε ανάρτησή του στο twitter, δημοσιοποίησε το τραγούδι της Μελίνας Μερκούρη «Είμαι

Ρωμιά», σημειώνοντας ότι το τραγούδι τραγουδήθηκε όταν η Χούντα αφείρεσε από την Μελίνα Μερκούρη την ελληνική ιθαγένεια, παραλληλίζοντας προφανώς τα δύο περιστατικά. Μετά τη διαγραφή του κ. Παπαδάκη ακολούθησαν δύο παραιτήσεις από την κεντρική επιτροπή του κόμματος όπου εξέφρασαν την αντίρησή τους προς τον Δημήτρη Παπαδάκη και σημειώνοντας πως η ΕΔΕΚ έχει χάσει τον ιδεολογικό της προσανατολισμό.

Το «come back» Ομήρου

Η διαγραφή του Δημήτρη Παπαδάκη δεν άφησε αμέτοχο πάντως τον πρώην πρόεδρο της Βουλής και παραιτηθέντα πρόεδρο της ΕΔΕΚ Γιαννάκη Ομήρου, ο οποίος μέσω ανάρτησής του στο twitter έκανε λόγο για μεσοιωικές διαδικασίες και για ασυγκράτητο κατήφορο στον οποίο οδηγείται η ΕΔΕΚ. Ο κ. Ομήρου είχε παραιτηθεί το 2015, κάνοντας λόγο για «ευτελή εκβίαση» και φωτογραφίζοντας τον Μαρίνο Σιζόπουλο ως ενόχληστρωτή στον εξαναγκασμό παραιτήσής του. Υπενθυμίζεται πως ο κ. Παπαδάκης αν και είχε ιδιαίτερα στενές σχέσεις με τον κ. Ομήρου ήταν από τα πρώτα στελέχη που είχαν στηρίξει τον

Μαρίνο Σιζόπουλο για την προεδρία της ΕΔΕΚ.

Ο ευρωβουλευτής της ΕΔΕΚ πάντως, είχε διαφοροποιηθεί αρκετές φορές από τους χειρισμούς της ηγεσίας, τόσο σε ό,τι αφορά τη θέση του κόμματος γύρω από το γενικό σύστημα υγείας αλλά και για το γεγονός ότι το κόμμα βρέθηκε στο παρελθόν, στο ίδιο μετερίζι με το ΕΛΑΜ. Ο ίδιος ο Δημήτρης Παπαδάκης, είχε από την αρχή πως ο λόγος της διαγραφής, δεν είναι οι οικονομικές διαφορές αλλά η πολιτική του εξόντωση.

Υπενθυμίζεται ότι στις εσωκομματικές εκλογές του 2017, πολλοί ήταν εκείνοι που έκαναν κρούσεις στον κ. Παπαδάκη να επιστρέψει στην Κύπρο και να διεκδικήσει απέναντι από τον Μαρίνο Σιζόπουλο. Ο ίδιος ο Μαρίνος Σιζόπουλος απορρίπτει ότι ο λόγος είναι η προεδρία του κόμματος. Στελέχη της ΕΔΕΚ επισημαίνουν πως βάσει του περιορισμού των θητειών ο Μαρίνος Σιζόπουλος δεν πρόκειται να διεκδικήσει στο επόμενο εκλογικό συνέδριο, καθώς θα έχει καλύψει δύο θητείες, ωστόσο όταν εκλέγεται το 2015, πληρώσει την θητεία του παραιτηθέντος Γιαννάκη Ομήρου και συνεπώς η πρώτη θητεία μετρά από την εκλογή του το 2017.

ΑΡΘΡΟ / Του ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Ο διάλογος με την Τουρκία

Βλέπουμε τις τελευταίες μέρες ένα πυρετό προετοιμασιών για επανέναρξη συνομιλιών με την Τουρκία, με σκοπό τον καθορισμό Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης σε «τεχνικό στρατιωτικό» επίπεδο που ως στόχο έχουν τη μείωση της έντασης που βλέπουμε να επιδεινώνεται το τελευταίο διάστημα. Πάντα τα προβλήματα μεταξύ χωρών πρέπει να λύνονται στη σκακιέρα του διαλόγου και μακριά από πολεμικές ιαχές που μόνο καταστροφή μπορούν να φέρουν στο θύμα αλλά και στον θύτη.

Διάλογος όμως πρέπει να γίνεται επί ίσους όρους και όχι υπό την επίδειξη στρατιωτικής ισχύος του δυνατού στον αδύνατο. Οι Τούρκοι με τις απειλές τα τελευταία χρόνια έχουν καταφέρει να ασκούν μια εξωτερική πολιτική που τους «βγάνει» αντιλλαμβανόμενοι τα τρωτά σημεία των αντιπάλων τους. Εμείς δυστυχώς σε Ελλάδα και Κύπρο αφήσαμε τις ένοπλες δυνάμεις να οκουριάζουν. Έτσι και αργά όμως φαίνεται πως έχουμε ξεπνήσει! Στην Κύπρο σύμφωνα με δημοσιεύματα υπογράφηκε συμφωνία για την προμήθεια αετιαεροπορικών όπλων Mistral, καθώς και μιας νέας συστοιχίας βλημάτων Exocet. Επίσης πληροφορίες αναφέρουν ότι η Κυπριακή Δημοκρατία βρίσκεται σε διαπραγματεύσεις για την αναβάθμιση των υφιστάμενων βλημάτων ExocetBlock 2 σε Block 3.

Απο την άλλη το Ελληνικό Κοινοβούλιο ψήφισε την αναβάθμιση των F16 στην έκδοση Viper, την αναβάθμιση των Γαλλικών Mirage που οι Τούρκοι φοβούνται γιατί δεν τα γνωρίζουν αλλά και ανακοίνωσε την πρόθεση για συμμετοχή στα προγράμματα των F35 και της Ευρωπαϊκής Κορβέτας EPC. Αναβαθμίζεται το Πολεμικό Ναυτικό - που ενώ ήταν κυρίαρχο στη Μεσόγειο, τα τελευταία χρόνια έχασε την προτακαθεδρία- με την πυραυλάκατο ΒΛΑΧΑΚΟΣ που θα φέρει και αυτή βλήματα Exocet. Επίσης, αναβαθμίζεται το βλήμα SUT των υποβρυχίων που παρεμπιπτόντως υπερέρχουν των Τουρκικών.

Μετά από αυτά και άλλα που πρέπει να γίνουν, να πάμε σε διάλογο ως ίσοι με τους γείτονες. Δεν μπορούμε και δεν πρέπει να διαπραγματευτούμε χωρίς να νιώθωμε τον Ερντογάν ότι απέναντί του έχει μια ισχυρή χώρα, έτοιμη να υπερασπίσει τα δικαιώματά της.

Ο Γιάννης Γεωργίου είναι Σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

Αναμένουν βουτιά έως και 20% της τουρκικής λίρας

Οι αναλυτές προειδοποιούν ότι τα μέτρα που λαμβάνει η κυβέρνηση του Ερντογάν θα φέρουν αντίθετα αποτελέσματα

Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

Οι εξελίξεις στο εσωτερικό πολιτικό πεδίο της Τουρκίας, η συνεχιζόμενη αστάθεια στην τουρκική οικονομία και η επιδείνωση της κατάστασης στην Συρία, οδηγεί την τουρκική λίρα σε νέες περιπέτειες. Αναλυτές προειδοποιούν ότι η ελεύθερη πτώση της λίρας, η οποία καταγράφεται τα τελευταία χρόνια, ενδέχεται να έχει συνέχεια μέχρι τα τέλη αυτού του έτους. Τα πρόσθετα μέτρα της τουρκικής κυβέρνησης δεν φαίνεται να είναι αρκετά για να τερματιστούν οι νέες αναταράξεις στην τουρκική οικονομία.

Το κλίμα αβεβαιότητας στην τουρκική οικονομία διαιωνίζεται παράλληλα με τα γεγονότα στην Συρία και σε άλλα μέτωπα, στα οποία η τουρκική κυβέρνηση τρέχει να προλάβει τις εξελίξεις. Την στιγμή που γραφόταν το συγκεκριμένο άρθρο, η Άγκυρα άφηνε ανοικτά όλα τα ενδεχόμενα για το Ιντλίμπ της Συρίας, το τελευταίο προπύργιο της αντιπολίτευσης στην γειτονική χώρα. Τέτοιου είδους εξελίξεις έρχονται να δώσουν διαστάσεις στα προβλήματα που αντιμετωπίζει η τουρκική οικονομία.

Τούρκοι και ξένοι οικονομολόγοι, που δεν συμφωνούν με τις απαιτούμενες αναλύσεις της τουρκικής κυβέρνησης για την οικονομία της χώρας, ταυτόχρονα προειδοποιούν ότι παρά το γεγονός ότι τις τελευταίες εβδομάδες, η κυβέρνηση του Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν πήρε κάποια μέτρα για ενίσχυση της λίρας, εντούτοις ο κίνδυνος περαιτέρω πτώσης του τουρκικού νομίσματος είναι ορατός. Έτσι, στα τέλη του 2020, η τουρκική λίρα δεν αποκλείεται να χάσει ακόμη και το 20% της αξίας της έναντι του αμερικανικού δολαρίου.

Τα νέα μέτρα

Σε ό,τι αφορά τις εξελίξεις στην τουρκική οικονομία, οι οικονομολόγοι στρέφουν την προσοχή τους σε μια νέα κίνηση της κυβέρνησης Ερντογάν, η οποία μέχρι στιγμής δεν έχει βρει μεγάλο αντίκτυπο στα τουρκικά και ξένα μέσα ενημέρωσης. Με παροικνιακές κινήσεις, οι επιτελείο

Με παροικνιακές κινήσεις, κυβέρνηση και της Κεντρική Τράπεζα επιχειρούν να θέσουν υπό έλεγχο την πορεία της τουρκικής λίρας.

Η πτώση της λίρας θα υποχρεώσει την τουρκική Κεντρική Τράπεζα να αντιστρέψει την πορεία και να αυξήσει τα επιτόκια.

της τουρκικής κυβέρνησης και της Κεντρικής Τράπεζας επιχειρεί να θέσει υπό έλεγχο την πορεία της τουρκικής λίρας. Στα πλαίσια της νέας προσπάθειας, οι τουρκικές αρχές επιβάλλουν αυστηρότερους περιορισμούς στις συναλλαγές τραπεζών και σε παρόμοιες συναλλαγές με ξένες τράπεζες. Η κίνηση αυτή θεωρείται ευρέως ως μια προσπάθεια ελέγχου της κερδοσκοπίας κατά της λίρας.

Τέτοιου είδους πρακτικές δεν είναι ένα νέο φαινόμενο στα τουρκικά οικονομικά δρώμενα. Όπως επισημαίνουν αναλυτές, οι τελευταίες προσπάθειες για τη διαχείριση της λίρας θυμίζουν παρόμοιες πρακτικές-απίστευτες του προ-

γούμενου έτους. Στην πορεία προς τις τοπικές εκλογές του Μαρτίου 2019, η τουρκική Κεντρική Τράπεζα παρενέβη για να στηρίξει τη λίρα με τη βοήθεια των συμφωνιών ανταλλαγής νομισμάτων (swap). Μετά το τέλος των εκλογών, η παρέμβαση κλιμακώθηκε και η λίρα στη συνέχεια έχασε αξία της τάξης του 10% έναντι του δολαρίου σε διάστημα μόλις ενός μηνός. Πρόκειται για την περίοδο που η κυβέρνηση Ερντογάν περιορίσει την αυτονομία της Κεντρικής Τράπεζας και τοποθέτησε στην διοίκηση τις νέες προσωπικότητες, οι οποίες είναι πρόθυμες να ακολουθήσουν τις ιδιόρρυθμες, για πολλούς οικονομολόγους ανορθολογικές πρακτικές.

Οι κίνδυνοι

Ο Jason Tuvey, με νέα ανάλυση που δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα «Capital Economics», προειδοποιεί ότι η νέα παρέμβαση της τουρκικής κυβέρνησης στην τουρκική λίρα ελλοχεύει κινδύνους. Ο έμπειρος οικονομολόγος εντοπίζει σημαντικούς κινδύνους στα πεδία του πλη-

θωρισμού και των συναλλαγματικών αποθεμάτων (αποθέματα Forex, αποθεματικά FX) της Τουρκίας.

Σύμφωνα, λοιπόν, με τον κ. Tuvey, τα νέα μέτρα της κυβέρνησης Ερντογάν δεν αποκλείεται να προκαλέσουν σειρά μακροοικονομικών ανισορροπιών: «Ο πληθωρισμός στην Τουρκία είναι πολύ υψηλότερος από ό,τι στους σημαντικότερους εμπορικούς εταίρους της και έτσι η διατήρηση μιας σταθερής ονομαστικής συναλλαγματικής ισοτιμίας θα προκαλέσει τη λίρα να εκτιμώσει με πραγματικούς σταθμισμένους όρους. Αυτό θα διαβρώσει την εξωτερική ανταγωνιστικότητα της Τουρκίας, μειώνοντας έτσι τις εξαγωγές και καθιστώντας τις εισαγωγές πιο ελκυστικές, προκαλώντας την επιδείνωση της θέσης του τρέχοντος λογαριασμού».

Ο κ. Tuvey εντοπίζει και έναν δεύτερο κίνδυνο, τον οποίο επεξηγεί με τον εξής τρόπο: «Οι υπεύθυνοι για τη χάραξη πολιτικής για την τουρκική οικονομία έχουν περιορισμένη δύναμη πυρός για να ενισχύσουν την άμυνα της λίρας. Τα καθαρά

αποθεματικά FX της Τουρκίας είναι μόλις \$37bn. Η Κεντρική Τράπεζα μπορεί να χρησιμοποιεί swaps νομίσματος και πάλι, ωστόσο το αποτέλεσμα μιας τέτοιας απόπειρας είναι αμφίβολο. Επίσης, η έμμεση παρέμβαση μέσω κρατικών τραπεζών δεν εγγυάται θετικό αποτέλεσμα».

Νέα καταρράκτα

Υπό τη σκιά των προαναφερόμενων και των τελευταίων εξελίξεων στην τουρκική οικονομία, όπως άλλοι αναλυτές, έτσι και ο κ. Tuvey προειδοποιεί ότι η συνέχεια του 2020 θα φέρει την τουρκική οικονομία ενώπιον νέων δεδομένων και ρίσκων. Τονίζει παράλληλα ότι μια πτώση της τάξης του 20% της αξίας της λίρας έναντι του δολαρίου, προς τα τέλη αυτού του έτους, δεν θα πρέπει να προκαλέσει έκπληξη.

Σύμφωνα με τον οικονομολόγο, στην συνέχεια του έτους, το επιτέλειο της τουρκικής κυβέρνησης δεν αποκλείεται να υποχρεωθεί να χαλαρώσει τον έλεγχο της τουρκικής λίρας. Τότε θα ξεκινήσει η νέα καταρράκτη της λίρας έναντι του δολαρίου, η οποία δεν αποκλείεται να αγγίξει το ποσοστό του 20%. Δηλαδή, στα τέλη του 2020 θα μπορούσαμε να δούμε 1 δολάριο να αντιστοιχεί σε περίπου 7,5 λίρες (σήμερα η αντιστοιχία είναι 1 προς 6).

Σχετικά με το προαναφερόμενο ενδεχόμενο, ο κ. Tuvey τονίζει ότι η πτώση της λίρας θα υποχρεώσει την τουρκική Κεντρική Τράπεζα να αντιστρέψει την πορεία και να αυξήσει τα επιτόκια, παρά την αντίθετη κατεύθυνση που επιμένει να δείχνει το τουρκικό Προεδρικό.

Τέλος, ο κ. Tuvey υπογραμμίζει και ένα άλλο ρίσκο, με το οποίο πλέον έχει βρεθεί αντιμετώπιση η τουρκική οικονομία: «Ο βασικός κίνδυνος έγκειται στο γεγονός ότι σε περίπτωση που οι αρχές επιχειρήσουν να ελέγξουν την λίρα για πάρα πολύ καιρό, δεν αποκλείεται να της ανοίξουν τον δρόμο τελικά για μια ανώμαλη προσέγγιση του νομίσματος. Αυτό θα ήταν ιδιαίτερα οδυνηρό, δεδομένου του πλαισίου των μεγάλων οφειλών ξένου νομίσματος της Τουρκίας».

Παρενέργειες στην οικονομία των κατεχομένων

Οι δυσώινες αναλύσεις για το μέλλον της τουρκικής οικονομίας επιφυλάσσουν αντίκτυπο για το πολιτικό και οικονομικό μέλλον των κατεχομένων, τα οποία εξαρτώνται από πολλές απόψεις από την Τουρκία. Την παρούσα περίοδο, τα κατεχόμενα εξακολουθούν να βιώνουν τις επιπτώσεις του κλίματος της αστάθειας στην τουρκική οικονομία. Παράλληλα με την πιθανή επιδείνωση της συνολικής κατάστασης της τουρκικής οικονομίας, στην συνέχεια του 2020, η τουρκοκυπριακή κοινότητα δεν αποκλείεται να βρεθεί αντιμέτωπη στο πεδίο της οικονομίας με νέες δυσάρεστες εξελίξεις. Λίγο πριν τις «προεδρικές εκλογές», η «κυβέρνηση» του οικονομολόγου Ερσίν Τατάρ επιχειρεί να συγκρατήσει στην κυριολεξία με νύκια και δόντια τις τιμές των βασικών αγαθών και υπηρεσιών. Ωστόσο, όπως προειδοποιούν υψηλόβαθμα στελέχη της «κυβέρνησης», μετά το τέλος των «προεδρικών», νέο κύμα αυξήσεων θα είναι αναπόφευκτο για να αντιμετωπιστούν οι επιπτώσεις των αναταράξεων στην τουρκική οικονομία. Την όλη προβληματική εικόνα που εκπέμπει η τ/κ οικονομία, έρχονται να συμπληρώσουν δυο σημαντικές εξελίξεις. Από την μια, η τουρκική κυβέρνηση, η οποία αναμένει το αποτέλεσμα των «προεδρικών», καταλείπει την απελευθέρωση οπμητικών κονδυλίων που χρειάζεται η τ/κ οικονομία και από την άλλη, κανένας Τ/κ πολιτικός και αναλυτής δεν θεωρεί δεδομένη την συνέχιση του σημερινού «κυβερνητικού» σχήματος μετά τον Απρίλιο.

Η ΝΕΑ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ ΤΗΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ

Ελευθέριος Βενιζέλος

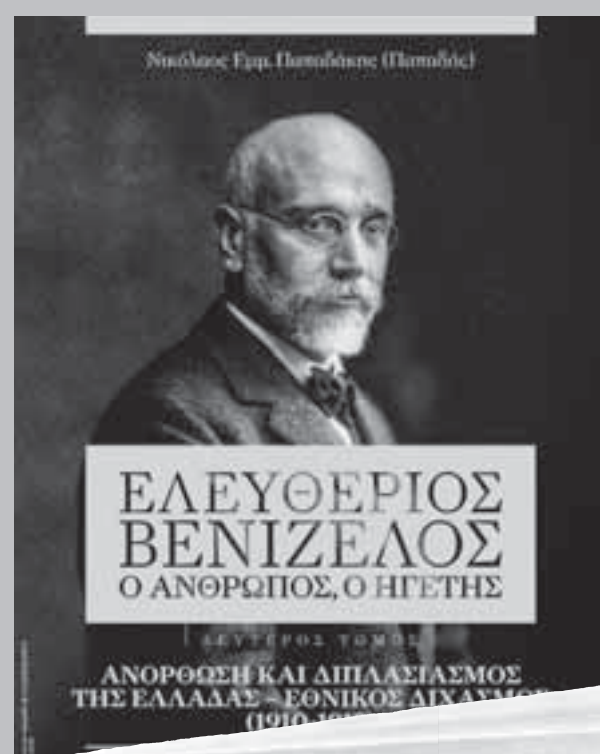
Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ, Ο ΗΓΕΤΗΣ

Ένα βιβλίο του **Νικολάου Εμμ. Παπαδάκη (Παπαδή)**,
Γενικού Διευθυντή του Ιδρύματος «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος»

ΜΙΑ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΣΑΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Η Καθημερινή, σε συνεργασία με το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος», σας προσφέρει την πρώτη ολοκληρωμένη βιογραφία του μεγάλου Έλληνα ηγέτη. Ένα εξαιρετικό έργο που ακολουθεί τη ζωή του από τη γέννησή του στην Κρήτη (1864) έως και τον θάνατό του στο Παρίσι (1936), με έναν τρόπο γραφής μυθιστορηματικό, ευανάγνωστο και με πλούσια εικονογράφηση.

Ο ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΤΟΜΟΣ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 16 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η νέα επιχειρηματική ελίτ των πράσινων επενδύσεων

Τα κέρδη των 10 ισχυρότερων ομίλων έφθασαν τα 61 δισ. δολ. το 2019

Είναι η εμπροσθοφυλακή της μάχης κατά της κλιματικής αλλαγής, μια νέα ελίτ που δημιουργήθηκε μέσα από πράσινες επενδύσεις και απέδειξε πόσο προσοδοφόρος δραστηριότητα μπορεί να είναι η συμμετοχή στην προσπάθεια για τη σωτηρία του πλανήτη. Ανάμεσά τους τέσσερις μέτοχοι του κινεζικού κολοσσού CATL, που προμηθεύει με μπαταρίες για ηλεκτροκίνητα οχήματα τις μεγάλες ευρωπαϊκές βιομηχανίες, όπως η Daimler και η BMW. Αυτοί οι τέσσερις μέτοχοι αντλυσαν κέρδη ύψους 17 δισ. δολαρίων, ενώ ένας Αυστραλός επιχειρηματίας συγκέντρωσε κέρδη ύψους 7 δισ. δολαρίων από την ανακύκλωση. Και, φυσικά, ο γνωστός πλέον Έλον Μασκ, που επένδυσε στην Tesla, την καινοτόμο αυτοκινητοβιομηχανία ηλεκτροκίνητων οχημάτων.

Οι περισσότερες τους συγκαταλέγονται ανάμεσα στις 10 μεγαλύτερες που έχουν δημιουργηθεί αποκλειστικά και μόνον από την ανάπτυξη επιχειρήσεων με λύσεις για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Σύμφωνα με στοιχεία του Bloomberg, το άθροισμα των περιουσιών τους ανερχόταν σε 61 δισ. δολάρια στα τέλη του 2019. Είναι εν ολίγοις περίπου τριπλάσιο από την κεφαλαιοποίηση της Halliburton, της εταιρείας που προσφέρει υπηρεσίες εκμετάλλευσης πετρελαιοπηγών. Όπως σχολιάζει είστοχα το Bloomberg, ο κατάλογος με τα ονόματα των καινοτόμων αυτών επενδυτών και τις εταιρείες στις οποίες επένδυσαν φανερώνει ότι η πράσινη οικονομία διευρύνεται και παρουσιάζει μεγάλη ποικιλία. Εκτείνεται σε ένα ευρύ φάσμα, από τη γνωστή καινοτόμο αυτοκινητοβιομηχανία Tesla και τον διευθύνοντα σύμβουλο της Έλον Μασκ μέχρι τα άγνωστα ονόματα των ιδρυτών ορισμένων από τις μεγαλύ-

τες εταιρείες της Κίνας. Και, βέβαια, η άνοδος όλων αυτών στην κορυφή του καπιταλισμού είναι το αποτέλεσμα συστηματικών πείσεων από πλευράς των επενδυτών.

Αντανακλά, άλλωστε, τη συνεχή αύξηση των επενδύσεων σε επιχειρήσεις που προσφέρουν λύσεις για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής ή ενθαρρύνουν πρα-

Αυξάνονται οι επενδύσεις σε εταιρείες που προσφέρουν λύσεις για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

κτικές για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Στο σύνολό τους τα περιουσιακά στοιχεία που εντάσσονται στην ευρύτερη αυτή κατηγορία ανήλθαν σε 30,7 τρις. δολάρια στις αρχές του 2018. Είχαν ήδη αυξηθεί κατά περισσότερο από 30% μέσα σε δύο χρόνια, σύμφωνα με μελέτη που χρηματοδότησε ομάδα εταιρειών, μεταξύ των οποίων και η Bloomberg. Η δημοφιλία των πράσινων επενδύσεων είναι τόσο μεγάλη, ώστε αξιωματικοί της E.E. εργάζονται ήδη για τη σύνταξη κανόνων που θα τις διαχωρίζουν από τις συμβατικές. Τα κεφάλαια που εισέρχονται στις βιώσιμες επιχειρήσεις έχουν πράγματι δημιουργήσει μια νέα γενιά περιουσιών.

Ερευνώντας τον κατάλογο με τα ονόματα των πλουσιών της νέας κατηγορίας ανακαλύπτει κανείς λίγες μόνον πραγματικά πολύ μεγάλες περιουσίες που δημιουργήθηκαν από επενδύσεις για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και ανερχονται

σε διψήφιο αριθμό δισ. δολαρίων. Εκτιμάται, όμως, πως την επόμενη δεκαετία θα υπάρχουν πολύ περισσότερες, μεταξύ των οποίων θα συγκαταλέγονται και νεοφείς που θα παράγουν ηλεκτροκίνητα αεροσκάφη και άλλες που θα αξιοποιούν την ηλιακή ενέργεια.

Η αυξανόμενη ζήτηση για φυτικά υποκατάστατα κρέατος θα δημιουργήσει σύντομα δύο δισεκατομμυριοστούς: τον Ίθαν Μπράουν, ιδρυτή της Beyond Meat, και τον συννομέατο του Πάτρικ Μπράουν, διευθύνοντα σύμβουλο της Impossible Foods. Τόσο ο μεν όσο και ο δε έχουν μερίδια αξίας πολλών εκατομμυρίων δολαρίων στις αντίστοιχες εταιρείες. Οι δύο εταιρείες έχουν δημιουργήσει, άλλωστε, μια νέα αγορά υποκατάστατων κρέατος που δεν έχουν περιβαλλοντικό κόστος, καθώς η εκτροφή ζώων αντιπροσωπεύει το 14,5% των εκπομπών καυσαερίων.

Βεβαίως, η οικονομία του άνθρακα παραμένει κυρίαρχη. Μεγιστάνες του πετρελαίου, βιομηχανικοί και κολοσσοί της αυτοκινητοβιομηχανίας αντιπροσωπεύουν πάνω από το 25% των 500 πλουσιότερων ανθρώπων στον κόσμο. Και η σαουδαρική Aramco έχει τη μεγαλύτερη χρηματοπιστωτική αξία στον κόσμο, που ανέρχεται σε 1,8 τρις. δολάρια. Οι κρατικές επιδοτήσεις στην τεχνολογία ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μειώνονται τελευταία συμπεριφέροντας τις περιουσίες της νέας κατηγορίας πλουσιών. Ενδεικτική είναι η περίπτωση του Αλδούς Γόμπεν της Enercon, καθώς δήλωσε πως αντιμετωπίζει μεγάλες προκλήσεις στις επιχειρήσεις του στη Γερμανία. Ατία, ένα «κύμα» από αγωγές που υποβλήθηκαν κατά των αιολικών πάρκων, με αποτέλεσμα να μειωθούν οι παραγγελίες στον κλάδο.

Πλούτισαν από πράσινες επενδύσεις

ΠΟΙΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕ	ΣΕ ΠΟΙΑ ΧΩΡΑ
1. Ζενγκ Γιοκούν, Χουάνγκ Σιλίν, Πέι Ζενκούά, Λι Πινγκ ΣΕ ΠΟΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ CATL, προμηθεύει μπαταρίες σε Daimler, Toyota, BMW και Volvo	Κίνα ΤΙ ΚΕΡΗ ΑΝΤΛΗΣΕ \$16,7 δισ.
2. Έλον Μασκ Tesla, καινοτόμος αυτοκινητοβιομηχανία ηλεκτροκίνητων οχημάτων	ΗΠΑ \$14,6 δισ.
3. Αλδούς Γόμπεν Enercon που παράγει ανεμογεννήτριες	Γερμανία \$7,3 δισ.
4. Αντονι Πρατ Pratt Industries, βιομηχανία συσκευασιών	Αυστραλία \$6,9 δισ.
5. Λι Χενγκκού, Λι Τσουάν, Λι Σιγιάν Longji, βιομηχανία μονοκρυσταλλικών φωτοβολταϊκών	Κίνα \$3,4 δισ.
6. Χοσέ Μανουέλ Εντρεκανάλες Acciona, ενεργειακή με όλο το φάσμα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας	Ισπανία \$2,9 δισ.
7. Λιν Τζιανκούά Hangzhou First Applied Material, που παράγει φιλμ για φωτοβολταϊκά	Κίνα \$2,9 δισ.
8. Γουάνγκ Τσουανφού BYD, μεγαλύτερη βιομηχανία ηλεκτροκίνητων οχημάτων στην Κίνα	Κίνα \$2,4 δισ.
9. Σομφοτέ Αχουνάι Energy Absolute, παράγει φουρνικέλιο και βιοντιζέλ	Ταϊλάνδη \$2,4 δισ.
10. Τρέβορ Μίλτον Nikola Motor, παράγει φορτηγά κινούμενα με υδρογόνο	ΗΠΑ \$1,3 δισ.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Διαρκής ο στόχος για μείωση του ενεργειακού αποτυπώματος

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Οι πυρκαγιές στον Αμαζόνιο και στην Αυστραλία είναι οι μεγαλύτερες πρόσφατες περιβαλλοντικές καταστροφές, από τις οποίες επηρεάστηκαν εκατομμύρια άνθρωποι, πέραν της τεράστιας οικολογικής καταστροφής. Περιβαλλοντικές κρίσεις μικρότερης κλίμακας, ωστόσο, συντελούνται σε όλα τα μήκη και πλάτη της γης, της Κύπρου, μη εξαιρουμένης, έτσι η προστασία του περιβάλλοντος είναι εκ των ων ουκ άνευ και σε αυτόν τον σκοπό έχουν ταχθεί πολλοί φορείς και οργανώσεις. Στο πλαίσιο, λοιπόν, της 13ης Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης του Κυπριακού Συνδέσμου Αειφόρου Τουρισμού (CST),

«Πρασινίζοντας την Κύπρο για ένα πιο αειφόρο μέλλον», εκδήλωση του Κυπριακού Συνδέσμου Αειφόρου Τουρισμού.

την Παρασκευή 24 Ιανουαρίου διοργανώθηκε στην ορεινή κοινότητα του Αγρού η εκδήλωση «Πρασινίζοντας την Κύπρο για ένα πιο αειφόρο μέλλον». Η εκδήλωση έλαβε χώρα στο εμβληματικό ξενοδοχείο «Ρόδον». Στην εκδήλωση έλαβαν μέρος ο υφυπουργός Τουρισμού κ. Σάββας Περίδος, ο Επίτροπος Ανάπτυξης Ορεινών Περιοχών κ. Κώστας Χαμπιαούρης, ο βουλευτής του Κινήματος Οικολόγων κ. Χαράλαμπος Θεοπέμπτου, ο πρόεδρος του Κοινοτικού Συμβουλίου Αγρού κ. Μιχάλης Κωνσταντινίδης, καθώς και συντονάρες ορεινών κοινοτήτων, μέλη, συνεργάτες και φίλοι του Κυπριακού Συνδέσμου Αειφόρου Τουρισμού.

Τις δράσεις του Συνδέσμου για το 2019 παρουσίασε ο πρόεδρος του Κυπριακού Συνδέσμου Αειφόρου Τουρισμού, κ. Φίλιππος Δρουσιώτης, ο οποίος την χαρακτήρισε μία ομολογουμένως παραγωγική

χρονιά. Στη συνέχεια παρουσίασε τα προγράμματα για τα έτη 2020 και 2021, τα οποία περιλαμβάνουν δράσεις για τη μείωση της χρήσης πλαστικών, όπως τα «Keep our Sand and Sea Plastic Free», που είναι πρωτοβουλία της TUI Care Foundation σε συνεργασία με το Travel Foundation, το σχέδιο «BeMed project "Plastic Free Entertainment Cruises and Water Sport Activities» και το σχέδιο «Plastic Waste-Free Islands Med» σε συνεργασία με το Together Cyprus. Ενδιαφέρον έχει και το πρόγραμμα «Domognostics +». Ανάπτυξη δεδομένων για μείωση του ενεργειακού κόστους στα ξενοδοχεία», που θα πραγματοποιηθεί σε συνεργασία με τα ερευνητικά κέντρα RHOEBE Research & Innovation και KIOS Research and Innovation Center of Excellence, του Πανεπιστημίου Κύπρου.

Στον σύντομο χαιρετισμό του ο πρόεδρος του Κοινοτικού Συμβουλίου Αγρού, Μιχάλης Κωνσταντινίδης, εξήγησε ότι ο Αγρός εξακολουθεί να αποτελεί έναν από τους ζωντανούς πνεύμονες των ορεινών κοινοτήτων χάρη στις ιδιαιτερές επιχειρηματικές πρωτοβουλίες που κρατούν πολλές οικογένειες ακόμη στο χωριό. Ο κ. Κωνσταντινίδης αναφέρθηκε και στις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τόσο το Κοινοτικό Συμβούλιο όσο και ιδιώτες επενδυτές εξαιτίας της κρατικής γραφειοκρατίας στην προσπάθειά τους να δημιουργήσουν καινούργιες υποδομές α-πασχόλησης και εκσυγχρονισμού της κοινότητας. Ο Επίτροπος Ανάπτυξης Ορεινών Περιοχών Κώστας Χαμπιαούρης στον χαιρετισμό του αναφέρθηκε στην εθνική στρατηγική για την ανάπτυξη των ορεινών περιοχών και τόνισε ότι στόχος είναι οι ορεινές κοινότητες να αποκτήσουν την παλιά τους αίγλη δίχως να έμφαση στη συνδεσιμότητα και την τουριστική τους δραστηριότητα. Από την πλευρά του ο υφυπουργός Τουρισμού Σάββας Περίδος ενημέρωσε ότι θέματα που άπτονται της κλιματικής αλλαγής αποτελούν ένα από τους πέντε κύριους πυλώνες της στρατηγικής του Υφυπου-

Στην εκδήλωση έγινε ειδική αναφορά στο πώς περιμένουμε η ανθρωπογενής κλιματική αλλαγή να επηρεάσει τον τουριστικό κλάδο στην Κύπρο και την ευρύτερη περιοχή.

γειου Τουρισμού, όχι μόνο όσον αφορά τις επιπτώσεις, αλλά και όσον αφορά τη περιβαλλοντικό κόστος που επιφέρει ο κλάδος στην Κύπρο, ενώ ανακοίνωσε ότι έχει ήδη προχωρήσει στη σύσταση ειδικής επιτροπής που θα διαχειρίζεται θέματα που άπτονται της κλιματικής αλλαγής. Κύριος ομιλητής της εκδήλωσης ήταν ο δρ Γιώργος Ζίττης, ερευνητής στο Ινστιτούτο Κύπρου για την έρευνα για το κλίμα και την ατμόσφαιρα, ο οποίος παρουσίασε τη συμβαίνει στη Μεσόγειο σε σχέση με την κλιματική αλλαγή και τον αντίκτυπο που έχει στον τουρισμό της Κύπρου. Ειδική αναφορά έγινε στο πώς περιμένουμε η ανθρωπογενής κλιματική αλλαγή να επηρεάσει τον τουριστικό κλάδο στην Κύπρο και την ευρύτερη περιοχή.

Στη συζήτηση που ακολούθησε έλαβαν μέρος ο υφυπουργός Τουρισμού κ. Σάββας Περίδος, ο βουλευτής κ. Χαράλαμπος Θεοπέμπτου, ο δρ Γιώργος Ζίττης, ερευνητής στο Ινστιτούτο Κύπρου, η κ. Αντζε Πα-

παγεωργίου, διαχειρίστρια Υποστήριξης Επιχειρήσεων για Κύπρο, Μάλτα, Αίγυπτο και Μέση Ανατολή (TUI Cyprus) και ο Γιώργος Ιωάννου, σύμβουλος Επιχειρήσεων για τη Στρατηγική, τη Βιωσιμότητα και την Ποιότητα. Ανοίγοντας τη συζήτηση, η κ. Παπαγεωργίου ανέφερε την ολοένα αυξανόμενη σημασία που έχουν για τους επαγγελματίες του κλάδου περιβαλλοντικά ζητήματα όπως η κλιματική αλλαγή, καθώς επίσης και τις αυξημένες τάσεις του τουριστών προς πιο αειφόρες μορφές τουρισμού.

Ο κ. Θεοπέμπτου ανέφερε ορισμένες από τις επιπτώσεις της Κλιματικής Αλλαγής στην Κύπρο και ανέδειξε επίσης άλλα περιβαλλοντικά ζητήματα του τόπου τα οποία μεταξύ άλλων ενδέχεται να έχουν επιπτώσεις και στον τουρισμό. Σχετικά με τη σημασία του θέματος, ο κ. Ιωάννου στάθηκε στο γεγονός ότι στις τελευταίες εκθέσεις της Διακυβερνητικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή (IPCC) γίνεται

ιδιαίτερη μνεία στις επιπτώσεις της Κλιματικής Αλλαγής στον τουρισμό. Μεταξύ άλλων, σχολίασε την απουσία μέτρων προσαρμογής του κλάδου στα υπάρχοντα εθνικά σχέδια για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της Κλιματικής Αλλαγής. Ο κ. Περίδος ανέδειξε επίσης την ιδιαίτερη σημασία που έχουν στους σχεδιασμούς του Υφυπουργείου ο αειφόρος τουρισμός, η υπαίθριος, οι ορεινές και οι ακριτικές περιοχές. Ο δρ Ζίττης σημείωσε ότι η σχέση μεταξύ κλιματικής αλλαγής και τουρισμού είναι αμφίδρομη, καθώς ο κλάδος είναι υπεύθυνος για ένα μεγάλο μέρος των συνολικών εκπομπών θερμοκηπικών αερίων και χαιρέτησε το έργο του Συνδέσμου και άλλες πρωτοβουλίες, οι οποίες έχουν σαν στόχο τη μείωση του ενεργειακού αποτυπώματος του τουριστικού τομέα. Τη συζήτηση συντόνιζε ο περιβαλλοντικός δημοσιογράφος από το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου, κ. Θεόδουλος Κουλλαπιά.

Βραβεία αειφορίας

Όπως συνήθίζεται τα τελευταία χρόνια, ο Κυπριακός Σύνδεσμος Αειφόρου Τουρισμού βράβευσε άτομα, επιχειρήσεις ή οργανισμούς που αποτελούν πρότυπο καλών πρακτικών Αειφόρου Διαχείρισης. Για το 2019 βραβεύτηκαν η Κοινότητα Αγρού, «Community Sustainability Award», η Cyprus Villages Agrotourism, «Business Tourism Sustainability Award» και ο John Wood Lifetime Responsible Hotel General Manager, «Dafnis Panagiotis Awards». Εξαιρετική στιγμή στην εκδήλωση ήταν η βράβευση της ιστοπλόου Μαριλένας Μακρή, την οποία ο Σύνδεσμος ανακήρυξε Πρέσβειρα για τα προγράμματα του συνδέσμου που αφορούν τη μείωση χρήσης πλαστικού μιας χρήσης προς αποφυγή της ρύπανσης στην Μεσόγειο θάλασσα. Η Μαριλένα Μακρή εξασφάλισε θέση στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Τόκυο. Η 17χρονη ιστοπλόους μίλησε για την επιθυμία της να προπονηθεί σε καθαρές θάλασσες και πως είναι διατεθειμένη να αγωνιστεί όχι μόνο για ένα ολυμπιακό μετάλλιο αλλά και για την προστασία του περιβάλλοντος.

LIGHT
CLASSIC
PREMIUM

Λάρνακα → Αθήνα • Θεσσαλονίκη Βουκουρέστι

Ταξιδέψτε περισσότερο, απολαύστε περισσότερα

23^h

32^h

www.flyblueair.com

Orthodox Aviation
+357 22 755 300

Ποια είναι τα κορυφαία κρασιά της Κύπρου για το 2019;

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ

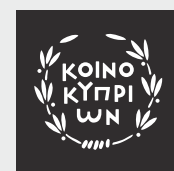
ΒΡΑΒΕΙΑ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

γαστρονόμος

ΚΥΠΡΟΣ 2019

ΠΕΡΗΦΑΝΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ

Τράπεζα Κύπρου

26 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

ΚΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ, ΘΟΚ

gastronomos.com.cy

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
γαστρονόμος

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΟΠΑΠ
ΚΥΠΡΟΥ

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ ΚΥΠΡΙΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ
ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ

Κάτω από το όριο της φτώχειας ένας στους πέντε στη Βρετανία

Οι μισοί από τους φτωχούς Βρετανούς εργάζονται, αλλά με χαμηλές αμοιβές

Και ενώ η Βρετανία προετοιμάζεται πυρετωδώς για ένα νέο κεφάλαιο στην ιστορία της, αποχωρώντας μετά σχεδόν μισόν αιώνα από τους κόλπους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και πολλά θα αλλάξουν εκ θεμελίων, υπάρχει κάτι το οποίο όσο περνάει ο καιρός επιδεινώνεται. Και αυτό είναι το οξύ φαινόμενο της φτώχειας και της οικονομικής ανισότητας. Οι βαρύτερα πληττόμενες περιφέρειες, όπως αναφέρει η εφημερίδα Guardian, είναι η ίδια βρετανική πρωτεύουσα, η βόρεια Αγγλία, τα Μίντλαντς και το κέντρο περίπου της χώρας και η Ουαλλία.

Επί συνόλου 64,5 εκατομμυρίων, που είναι ο πληθυσμός της χώρας, τα 14 εκατομμύρια θεωρούνται φτωχοί, δηλαδή περισσότερο από ένας στους πέντε. Στον αριθμό αυτό συγκαταλέγονται 4 εκατομμύρια παιδιά και 2 εκατομμύρια συνταξιούχοι, δηλαδή αυξήθηκαν κατά 400.000 και 300.000, αντίστοιχα, την τελευταία πενταετία. Σύμφωνα με τα στοιχεία για τη φτώχεια, το 2018 αποδείχθηκε η τρίτη

κατά σειρά χρονιά που αυτή έφθασε σε υψηλότερα επίπεδα-ρεκόρ, ενώ παράλληλα η απασχόληση τώνεται. Και αυτό, όπως επισημαίνουν και οικονομολόγοι, σημαίνει ότι αν και περισσότεροι άνθρωποι στη χώρα εργάζονται, οι αποδοχές τους είναι τόσο ισχνές, ώστε να μην καλύπτουν τις βασικές τους ανάγκες και να μη βελτιώνουν το βιοτικό τους επίπεδο. Το φιλανθρωπικό Ίδρυμα Τζόζεφ Ράουντρι, που διενήργησε τη σχετική έρευνα, αναφέρει ότι, ενώ η εργασία μειώνει τον κίνδυνο να περιπέσει κανείς σε ένδεια, σχεδόν το 56% όσων ζούσαν σε καθεστώς φτώχειας εργάζονταν κιόλας. Δηλαδή, το 56% ήταν μέλη ενός νοικοκυριού, όπου οι βασικοί υπεύθυνοι ενήλικες ήταν εντός αγοράς εργασίας, ενώ πριν από 20 χρόνια ήταν το 39%.

Τα επτά στα δέκα φτωχά παιδιά σήμερα στη Βρετανία εντοπίζονται σε εργατικές οικογένειες, ενώ το σοβαρότερο χτύπημα δέχονται οι μονογονεϊκές - το χτύπημα αυτό έχει να κάνει με το ότι η επικρατούσα

Σε επίπεδο περιφερειών τα υψηλότερα ποσοστά φτώχειας, σύμφωνα με τον Guardian, καταγράφονται σε Λονδίνο, βόρεια Αγγλία, Μίντλαντς και Ουαλλία.

τάση στην οικονομία σήμερα είναι πως οι μισοί δεν μπορούν να ανταποκριθούν στις βιοτικές ανάγκες. Τα τρία στα δέκα φτωχά νοικοκυριά το 2018 ήταν μονογονεϊκών οικογενειών, όταν αντιστοίχως το 2011 η αναλογία ήταν δύο στα δέκα. Επί του θέματος η εκτελεστική διευθύντρια του ιδρύματος, Κλερ Ενσλέϊ, δήλωσε ότι τα τελευταία ευρήματα για τη φτώχεια αποτυπώνουν με τη γλώσσα των αριθμών και το πόσο τεράστιο είναι το έργο της κυβέρνησης του πρωθυπουργού Μπόρις Τζόνσον, εάν πρόκειται να αυξήσει τα εισοδήματα σε όλη τη χώρα και να περιοτίσει το χάσμα ανάμεσα στις πλουσιότερες πόλεις και στις φτωχότερες περιφέρειες. Όπως χαρακτηριστικά υπογραμμίζει στην εφημερίδα Guardian, η

κ. Ενσλέϊ, «η κυβέρνηση βρίσκεται μπροστά σε μία ιστορική ευκαιρία στην αυγή της δεκαετίας του '20 για να αναλάβει δράση. Η παλαιότερη εμπειρία και το πόσο επιτυχημένα έχει αντιμετωπισθεί η ανισότητα τα περασμένα χρόνια αποδεικνύουν ότι η Βρετανία μπορεί να προστατεύσει από την απειλή της φτώχειας όσους κινδυνεύουν περισσότερο». Όλη αυτή η πρόοδος, που είχε εντούτοις σημειωθεί, εξασθενεί. Οπότε θα χρειαστεί σύντομη προσπάθεια σε όλες τις επιμέρους περιφέρειες της χώρας και σε βάθος χρόνου να ελεγχθεί η φτώχεια. Περιγράφοντας λίγο ευρύτερα την όλη κατάσταση, η εκτελεστική διευθύντρια του Ίδρυματος Τζόζεφ Ράουντρι δεν παρέλειψε να αναφέρει και τους προβληματισμούς της για

το εάν οι φτωχότεροι Βρετανοί έχουν κατ'ελάχιστον ποιότητα υγιεινολογική περίθαλψη και απασχολούνται σε επισφαλείς εργασίες. Ο αριθμός των φτωχών μεταξύ του εργατικού δυναμικού έφθασε το 12,7% το 2018 σε σύγκριση με το 9,9% το 1998.

Αίτημα για αυξήσεις

Το αντιπολιτευόμενο κόμμα των Εργατικών κατηγορεί την κυβέρνηση Τζόνσον ότι δεν κινητοποιήθηκε εγκαίρως ούτε έλαβε τα αναγκαία μέτρα για να αποτρέψει την εξάλωση της φτώχειας. Η Ομοσπονδία Εργατικών Συνδικάτων της χώρας διά μέσου της γενικής της γραμματέως, Φράνσις Ογκρέντινι, επιστημαίνει ότι «η κυβέρνηση έχει καθήκον να καταργήσει τα επικερδηματικά μοντέλα,

Επί συνόλου 64,5 εκατ., που είναι ο πληθυσμός της χώρας, τα 14 εκατ. θεωρούνται φτωχοί.

Τα επτά στα δέκα φτωχά παιδιά εντοπίζονται σε εργατικές οικογένειες, ενώ το σοβαρότερο χτύπημα δέχονται οι μονογονεϊκές.

τα οποία βασίζονται σε μισθούς πείνας και απασχόληση χωρίς ασφάλεια», όπως αναφέρει ο Guardian. Ειδικότερα, οι συμβάσεις μηδενικών ωρών εργασίας θα πρέπει να απαγορευθούν, ενώ παράλληλα, όπως προσθέτει η κ. Ογκρέντινι, το ελάχιστο ωρομίσθιο θα πρέπει να φθάσει τουλάχιστον τις 10 στερλίνες/11,80 ευρώ από 8,21 στερλίνες/9,69 ευρώ σήμερα.

Αυτό που συμβαίνει στο Ηνωμένο Βασίλειο είναι ότι η φτώχεια σχετίζεται και με το πού ζει κανείς. Λόγω χάριν, όπως αναφέρεται στην έρευνα του ιδρύματος Τζόζεφ Ράουντρι, έχουν περισσότερες πιθανότητες να περιέλθουν σε ένδεια όσοι ζουν στο Λονδίνο, στη βόρεια Αγγλία και στην Ουαλλία και όχι τόσο όσοι ζουν στη νότια Αγγλία, στη Σκωτία και στη Βόρεια Ιρλανδία. Επίσης, κινδυνεύουν και όσοι ανήκουν σε οικογένεια με άτομο με ειδικές ανάγκες ή σε οικογένεια όπου ένα μέλος της παρέχει φροντίδα σε άλλο, όσοι εργάζονται στο λιανημέριο ή στον τουρισμό και όσοι ζουν στο νοίκι. Τέλος, εξαιρετικά ανασταχτικό για το ίδρυμα είναι και το γεγονός πως αυξάνεται ο αριθμός των νέων που εξακολουθούν να ζουν με τους γονείς τους, ενώ σε παλιότερες εποχές θα είχαν ήδη απογαλακτιστεί και θα είχαν κάνει τη δική τους οικογένεια.

Ανάπτυξη 3,5% προβλέπουν για το τρέχον έτος οι Τούρκοι βιομήχανοι

Υψηλότερη ανάπτυξη 3,5% αναμένεται να εμφανίσει φέτος η τουρκική οικονομία, σύμφωνα με τις προβλέψεις του επικεφαλής της ένωσης τουρκικών βιομηχανιών και επιχειρήσεων. Ειδικότερα, όπως δήλωσε στο πλαίσιο της γενικής συνέλευσης της ένωσης στην Κωνσταντινούπολη, ο πρόεδρος της, Σιμόν Κασλόβσκι, «τα στατιστικά στοιχεία αυτής της πρόβλεψης για την οικονομία σχετίζονται με την αύξηση στις δημόσιες δαπάνες και ειδικότερα στην επέκταση των ισολογισμών των δημοσίων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων». Εντούτοις, δεν επαρκούν ως εργαλεία για να περισταλεί η ανεργία. Σύμφωνα με τα δεδομένα του Οκτωβρίου του 2019, η ανεργία στην Τουρκία έφθασε το 13,4%.

Πάντως, θα πρέπει να επισημανθεί στο σημείο αυτό ότι η γειτονική χώρα επανήλθε στη οδό της ανάπτυξης κατά το τρίτο τρίμηνο του 2019 χάρις στα μέτρα σταθεροποίησης και τις επεμβάσεις για να αποκορευτούν οι επιπτώσεις στο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Η οικονομία το τρίτο τρίμηνο εμφάνισε ρυθμό ανάπτυξης 0,9% σε επίσημη βάση, ενώ το δεύ-

Θα προέλθει από αύξηση των δημοσίων δαπανών και ενίσχυση της ζήτησης.

τερο τρίμηνο συρρικνώθηκε 1,6% και 2,3% το πρώτο. Ακόμα ο Σιμόν Κασλόβσκι διευκρίνισε ότι ενώ το 2019 είχε παρατηρηθεί περιστολή της εγχώριας ζήτησης, από τις αρχές της φετινής χρονιάς υπάρχει ελαφρά ανάκαμψη. «Βέβαια», όπως πρόσθεσε, «ειδικά σε ορισμένους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας, όπου η ζήτηση επίτην περισσότερο, όπως συνέβη στον κατασκευαστικό, η ανάκαμψη θα χρειαστεί κάπως περισσότερο χρόνο». Κατά τις προβλέψεις της ένωσης τουρκικών βιομηχανιών και επιχειρήσεων, το τρέχον έτος το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν της Τουρκίας θα εμφανίσει αύξηση 3,5%, ενώ σε ένα βαθμό στη θετική εξέλιξη αυτή θα συνδράμει η νομισματική πολιτική της τράπεζας της Τουρκίας. Ο δε πληθωρισμός θα παραμείνει διψήφιος, σύμφωνα με τις προβλέψεις της ένωσης.

Η τουρκική οικονομία το γ' τρίμηνο του 2019 εμφάνισε ρυθμό ανάπτυξης 0,9%.

Τον προηγούμενο μήνα ο δείκτης του πληθωρισμού επιταχύνθηκε στο 12,15%, ξεπερνώντας τις εκτιμήσεις. Ηταν ο τρίτος διαδοχικός μήνας κατά τον οποίο σημείωσε άνοδο. Αξίζει να αναφερθεί στο σημείο αυτό ότι κατά τη διάρκεια της περασμένης χρονιάς οι τουρκικές αρχές είχαν κατορθώσει να χαλιναγωγήσουν αποτελεσματικά τον πληθωρισμό. Το καλοκαίρι του 2018 είχε εκτιναχθεί στα επίπεδα του 25% εξαιτίας μιας σοβαρότατης οικονομικής κρίσης, η οποία είχε καταβύθισι τη λίρα έναντι του δολαρίου. Για να στρίψουν το εθνικό νόμισμα οι τουρκικές τράπεζες του δημοσίου τομέα έχουν κυριολεκτικά πλημμυρίσει με δολάρια την αγορά, σε μία περίοδο, που το αμερικανικό νόμισμα δείχνει έντονη αστάθεια. Οι κινήσεις αυτές έκαναν τον οικοπολιτιστική αξιολόγησης S&P Global Ratings να καταχωρίσει την Τουρκία και τη νομισματική της πολιτική στην κατηγορία «δίκυμανος υπό διαχείριση». Επιπλέον, την περασμένη χρονιά, προκλήθηκε στην Τουρκία τεχνητή έλλειψη ρευστότητας, ώστε να αποτραπούν οι ξένοι επενδυτές από το να κάνουν μαζικές

πωλήσεις τουρκικών ομολόγων.

Εν τω μεταξύ, η κεντρική τράπεζα της γείτονος έχει αναλάβει ρόλο δανειστή του κράτους, διότι αγοράζει μαζικά κρατικά ομόλογα, αυτά, δηλαδή, τα οποία εν συνόλω αποχωρίζονται οι ξένοι, όπως αναφέρει το Bloomberg.

Ως αποτέλεσμα το κόστος δανεισμού τεχνητά αποκλιμακώνεται. Από την πλευρά τους, οι οικονομικοί αναλυτές εκτιμούν πως οι πολιτικές επιλογές της τράπεζας είναι αβέβαιες και υπερβολικές. Από την αρχή της χρονιάς έχει αποκτήσει τουρκικά ομόλογα τουλάχιστον 1,9 δισ. τουρκικών λιρών/290 εκατ. ευρώ, ποσό το οποίο αντιστοιχεί στο σχεδόν 1/3 του συνόλου των ομολόγων που αγοράστηκαν όλο το 2019.

Τέλος, ο Ερκίν Ισίν, οικονομολόγος της τράπεζας QNB Finansbank στην Κωνσταντινούπολη, επιστημαίνει πως «η πολιτική αυτή αφενός ρυθμίζει τη ρευστότητα στο τραπεζικό σύστημα, αφετέρου επιτρέπει την ίδια την εθνική οικονομία, όπως ακριβώς κάνουν εν γένει τα προγράμματα ποσοτικής χαλάρωσης των κεντρικών τραπεζών».

Ορατό το ενδεχόμενο ύφεσης στη Γερμανία

Καταρρέουν οι ελπίδες περί ανάκαμψης της γερμανικής οικονομίας, καθώς η βιομηχανική παραγωγή υποχώρησε τον Δεκέμβριο στο χαμηλότερο επίπεδο από την εποχή της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης. Η «βιομηχανική της Ευρώπης» δέχθηκε το προηγούμενο έτος αλλεπάλληλα χτυπήματα από την απειλή των αμερικανικών δασμών, καθώς και από τις προετοιμασίες για το Brexit. Εκτός αυτού, η αυτοκινητοβιομηχανία της Γερμανίας, κεντρική αρτηρία της οικονομίας της, επίτην από τις πιέσεις της Ευρώπης για αυστηρότερα μέτρα σχετικά με τις εκπομπές αερίων ρύπων.

Μολοντί η μέση εκτίμηση δείχνει ότι το οικονομικό περιβάλλον στη Γερμανία έχει βελτιωθεί, τα στοιχεία οδηγούν σε διαφορετικά συμπεράσματα. Συγκεκριμένα, η βιομηχανική παραγωγή

Η βιομηχανική παραγωγή υποχώρησε τον Δεκέμβριο του 2019 κατά 3,5%.

υποχώρησε τον Δεκέμβριο κατά 3,5%. Επιπλέον, οι παραγγελίες από τα γερμανικά εργοστάσια μειώθηκαν ραγδαία, με ρυθμό που μπορεί να συγκριθεί με τα επίπεδα κατά τη διάρκεια της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης. Το Βερολίνο αποδίδει εν μέρει την υποχώρηση στον κατασκευαστικό κλάδο, ο οποίος λόγω των εορτών συρρικνώθηκε. Ως αποτέλεσμα, ενδέχεται να ενταθούν ξανά οι εκκλήσεις προς τη γερμανική κυβέρνηση για επιβολή μέτρων επεκτατικής πολιτικής και ιδίως στην περίπτωση που τα ολοκληρωμένα

στοιχεία σχετικά με τη γερμανική οικονομία δείχνουν ότι το 2019 σημειώθηκε συρρικνώση. Τα στοιχεία αυτά αναμένεται να εκδοθούν την επόμενη εβδομάδα. «Αυτά τα στατιστικά έχουν ενισχύσει το ενδεχόμενο ότι τα στοιχεία του ΑΕΠ της επόμενης εβδομάδας θα μπορούσαν να επαναφέρουν τη λέξη «ύφεση» στη γερμανική οικονομία. Το 2019 ήταν σίγουρα μια χρονιά που θα θέλει να ξεχάσει η γερμανική βιομηχανία», σχολίασε ο Κάρστεν Μπρζέσκι, επικεφαλής οικονομολόγος στην ING, σύμφωνα με το Bloomberg. Οι εξωτερικές απειλές φαίνεται πως θα εξακολουθήσουν να επηρεάζουν τη μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώζωνας. Οσον αφορά τον εμπορικό πόλεμο, αφενός οι εντάσεις μεταξύ Πεκίνου και Ουάσινγκτον έχουν υποχωρήσει, αφετέρου ο Αμερικανός πρόεδρος εξακολουθεί

να εξαπολύει απειλές για δασμούς στις εισαγωγές από την Ευρώπη. Παράλληλα, η επικεφαλής της EKT, Κριστίν Λαγκάρντ, προειδοποίησε ότι ο κορωνοϊός αποτελεί μια ακόμη αβεβαιότητα για τις ευρωπαϊκές αγορές. Αξίζει να σημειωθεί ότι υπήρχαν περαιτέρω ανησυχιακά στοιχεία στην ευρωπαϊκή βιομηχανική παραγωγή. Τον Δεκέμβριο του περασμένου έτους η Γαλλία κατέγραψε υποχώρηση της τάξης του 2,8%, η Ισπανία κατά 1,4% και η Ολλανδία κατά 1,7%. Οσον αφορά τη συρρικνώση στον γαλλικό κλάδο παραγωγής, ο κεντρικός τραπεζίτης της χώρας, Φρανσουά Βιλερουά ντε Γκαλό, σχολίασε ότι επρόκειτο για «προσωρινή αναποδιά». Απέδωσε την υποχώρηση στις απεργίες και τις διαδηλώσεις που έλαβαν χώρα σε ολόκληρη τη Γαλλία κατά τη διάρκεια του Δεκεμβρίου.

Το Βερολίνο αποδίδει εν μέρει την υποχώρηση της παραγωγής στον κατασκευαστικό κλάδο, ο οποίος λόγω των εορτών συρρικνώθηκε.

Expertise Solutions Value

Η τέχνη πηγή ρευστότητας για επενδύσεις

Τα δάνεια με ενέχυρο έργα τέχνης φθάνουν τα 21 δισ. δολάρια παγκοσμίως με επιτόκιο συνήθως στο 1%

Της ΘΕΑΜΑΣ ΚΑΤΖΗΘΑΝΑΣΙΟΥ

Μία νέα γενιά εραστών της τέχνης αναδύεται σε ολόκληρο τον κόσμο, οι οποίοι δανείζονται τεράστια ποσά χρημάτων βάζοντας ως ενέχυρο πίνακες γνωστών καλλιτεχνών. Πρόκειται για μία τάση η οποία ξεκίνησε κατά κύριο λόγο από συλλέκτες που δραστηριοποιούνται στους κλάδους της τεχνολογίας και των επενδυτικών funds. Επιπλέον, τα «καλλιτεχνικά» δάνεια έγιναν εξαρχής σχεδόν κοινότοπα μεταξύ συλλεκτών, οι οποίοι στελέχωναν χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και κτηματομεσιτικά γραφεία. Γι' αυτούς, η ενεχυρίαση των έργων τέχνης ήταν μία κίνηση σχεδόν φυσική, αφού παρέπεμπε στην καθημερινή τους εργασία.

Στη συνέχεια, όμως, η μόδα πέρασε και στην παλαιότερη γενιά συλλεκτών, πολλοί από τους οποίους αρχικά αρνούνταν κατηγορηματικά να ενεχυριάσουν τα πολύτιμα έργα τέχνης που είχαν στην κατοχή τους. Ενδεικτικά, τα δάνεια με ενέχυρο σε έργα τέχνης έχουν αυξηθεί κατά 40% από το 2016, αγγίζοντας τα 21 δισ. δολάρια παγκοσμίως, σύμφωνα με πρόσφατη σχετική έκθεση της Deloitte. Σε κάθε περίπτωση, το κοινό σημείο μεταξύ όλων αυτών των συλλεκτών –παλαιάς και νέας κοπής– είναι η μεγάλη περιουσία τους. Αρχικά μπορεί να φαίνεται αντιφατικό το γεγονός ότι εκατομμυριούχοι και δισεκατομμυριούχοι στρέφονται στις τράπεζες, ώστε να στολίσουν τους τοίχους τους με πασίγνωστα και ακριβά έργα τέχνης. Ωστόσο, οι λάτρεις της τέχνης δεν δανείζονται από ανάγκη. Αυτό είναι εμφανές και από το γεγονός ότι οι τράπεζες χορηγούν συνήθως έως και 50% της αξίας του ενεχυριζόμενου έργου τέχνης. Το υπόλοιπο 50%, το οποίο πολλές φορές μπορεί να ανέρχεται σε μερικά εκατομμύρια, προέρχεται από άλλες πηγές και συχνά από την προσωπική περιουσία του συλλέκτη.

Αντιθέτως, οι συλλέκτες αντιμετωπίζουν τα δάνεια ως μία επιχει-

ματική ευκαιρία και κατ' αυτόν τον τρόπο εξασφαλίζουν μεγάλα ποσά χρημάτων, τα οποία κρατούν διαθέσιμα για περαιτέρω επενδύσεις. Σίγουρα, πολλοί από αυτούς επενδύουν στην τέχνη. Εν ολίγοις έχουν βρει έναν τρόπο να συλλέγουν έργα γνωστών καλλιτεχνών, χωρίς να αναστατώνουν ολόκληρη τη ζωή τους, όπως είχε σχολιάσει σε αφιέρωμα περιοδικού για τις τέχνες ο Έβαν Μπριντ, στέλεχος του τμήματος υπηρεσιών σχετικά με την τέχνη στην Bank of America Private Bank.

Ορισμένοι συλλέκτες, όμως, χρησιμοποιούν τα δάνεια ώστε να επενδύσουν σε άλλα περιουσιακά στοιχεία, για παράδειγμα σε ακίνητα, προσβλέποντας σε υψηλότερες αποδόσεις. Άλλοι προτιμούν απλώς να έχουν άμεση πρόσβαση σε μεγάλα ποσά, ώστε να έχουν τη δυνατότητα να προχωρήσουν σε όποια ενδιαφέρουσα επιχειρηματική ευκαιρία προκύψει. Επιπλέον, κάποιοι συλλέκτες θέλουν να έχουν στη διάθεσή τους χρήματα για ώρα ανάγκης. «Είναι ακριβώς το ίδιο με την υποθήκη. Ο κόσμος δεν αγοράζει απαραίτητα ένα άλλο σπίτι. Αξιοποιούν τα χρήματα με άλλο τρόπο», όπως έχει εξηγήσει στο Bloomberg η Φρέγια Στούαρτ, υψηλόβαθμο στέλεχος σε εταιρεία εξειδικευμένων υπηρεσιών για επενδυτικά τραπεζικά και διαχειρίσιμα επενδύσεων.

Η παγκόσμια αγορά έργων τέχνης αξιολογείται αυτή τη στιγμή στα 67 δισ. δολάρια και συνεχώς αυξάνεται. Εκμεταλλευόμενοι το ευνοϊκό περιβάλλον των χαμηλών επιτοκίων δανεισμού, όλο και περισσότεροι συλλέκτες στρέφονται στην επιλογή των δανείων και ενεχυριάζουν τα έργα τέχνης. Παράλληλα, θεωρείται

Τα «καλλιτεχνικά» δάνεια έγιναν εξαρχής σχεδόν κοινότοπα μεταξύ συλλεκτών, οι οποίοι στελέχωναν χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και κτηματομεσιτικά.

ότι πρόκειται για ασφαλή αγορά, η οποία θα εξακολουθήσει να έχει υψηλές αποδόσεις ακόμη και στην περίπτωση ύφεσης. Μάλιστα, ορισμένοι υποστηρίζουν ότι η ζήτηση για τέτοιου είδους δάνεια αυξάνεται σε περιόδους οικονομικής αστάθειας σε τοπικό επίπεδο. Ενδεικτικά, σπλεκτών και χορηγούν ποσό αντίστοιχο των οικονομικών τους δυνατοτήτων.

Αντιθέτως, οι έμποροι τέχνης φαίνεται πως προτιμούν τις μικρότερες εταιρείες εξειδικευμένων υπηρεσιών, οι οποίες είναι πιο ευέλικτες και χορηγούν τα δάνεια σε πολύ μικρότερο χρονικό διάστημα. Ενδεικτικά, σε πολλές περιπτώσεις η επεξεργασία του δανείου ολοκληρώνεται σε μόλις δύο εβδομάδες.

Επιπλέον, οι μικρότερες εταιρείες, πολλές φορές έχοντας αποκλειστική αρμοδιότητα τη διαχείριση δανείων σχετικών με την τέχνη, συστήνουν ενέχυρο αποκλειστικά σε συγκεκριμένα έργα τέχνης. Συνεπώς, σε περίπτωση αδυναμίας αποπληρωμής, οι «εξειδικευμένες» εταιρείες δανεισμού δικαιούνται να κατασχέσουν το έργο τέχνης, αλλά δεν μπορούν να προχωρήσουν σε κατάσχεση περαιτέρω περιουσιακών στοιχείων. Βέβαια, δεδομένου ότι οι εταιρείες εξειδικευμένων υπηρεσιών έχουν λιγότερες δυνατότητες χρηματοδότησης, τα επιτόκια είναι υψηλότερα. Αντιθέτως, στις μεγάλες τράπεζες τα επιτόκια ανέχονται συνήθως περίπου στο 1%.

Ενας από τους συλλέκτες που έχει αξιοποιήσει στο έπακρον τη δυνατότητα ενεχυρίασης έργων τέχνης, προκειμένου να ενισχύσει τη συλλογή του, είναι ο Ντάνιελ Σούντχαϊμ, διακεκριμένος επενδυτικός fund. Ο Σούντχαϊμ έχει συγκεντρώσει περίπου 300 εκατ. δολάρια από το 2013, ένα μεγάλο μέρος των οποίων διοικείται για τον εμπλουτισμό της συλλογής του. Ξεκίνησε συλλέγοντας έργα λιγότερο γνωστών καλλιτεχνών, τα οποία εκ των υστέρων πούλησε προκειμένου να αποκτήσει έργα μεγαλύτερης αξίας, από τον Μπασκιά και τον Γουόρхолл μεταξύ άλλων. Έχοντας κερδίσει μια θέση στο διοικητικό συμβούλιο του Μουσείου Μοντέρνας Τέχνης της Νέας Υόρκης, ο Σούντχαϊμ χρησιμοποίησε τα χρήματα που είχε χείρισ των ενέχυρων σε έργα τέχνης. Οι μεγάλες τράπεζες αξιολογούν το συνολικό προφίλ των συλλεκτών και χορηγούν ποσό αντίστοιχο των οικονομικών τους δυνατοτήτων.

Επιτόκιο στο 1% Η συντριπτική πλειονότητα, το 90%, των δανείων χορηγείται σε λάτρεις της τέχνης, με συλλογές αξίας πολλών εκατομμυρίων, ενώ το υπόλοιπο 10% χορηγείται σε εμπό-

ρους τέχνης. Οι μεμονωμένοι συλλέκτες στρέφονται κατά κύριο λόγο στις μεγάλες τράπεζες, όπως στη Citi ή στη Morgan Stanley, οι οποίες έχουν συστήσει ειδικά τμήματα διαχείρισης των ενέχυρων σε έργα τέχνης. Οι μεγάλες τράπεζες αξιολογούν το συνολικό προφίλ των συλλεκτών και χορηγούν ποσό αντίστοιχο των οικονομικών τους δυνατοτήτων.

Αντιθέτως, οι έμποροι τέχνης φαίνεται πως προτιμούν τις μικρότερες εταιρείες εξειδικευμένων υπηρεσιών, οι οποίες είναι πιο ευέλικτες και χορηγούν τα δάνεια σε πολύ μικρότερο χρονικό διάστημα. Ενδεικτικά, σε πολλές περιπτώσεις η επεξεργασία του δανείου ολοκληρώνεται σε μόλις δύο εβδομάδες. Επιπλέον, οι μικρότερες εταιρείες, πολλές φορές έχοντας αποκλειστική αρμοδιότητα τη διαχείριση δανείων σχετικών με την τέχνη, συστήνουν ενέχυρο αποκλειστικά σε συγκεκριμένα έργα τέχνης. Συνεπώς, σε περίπτωση αδυναμίας αποπληρωμής, οι «εξειδικευμένες» εταιρείες δανεισμού δικαιούνται να κατασχέσουν το έργο τέχνης, αλλά δεν μπορούν να προχωρήσουν σε κατάσχεση περαιτέρω περιουσιακών στοιχείων. Βέβαια, δεδομένου ότι οι εταιρείες εξειδικευμένων υπηρεσιών έχουν λιγότερες δυνατότητες χρηματοδότησης, τα επιτόκια είναι υψηλότερα. Αντιθέτως, στις μεγάλες τράπεζες τα επιτόκια ανέχονται συνήθως περίπου στο 1%.

Στάσιμη το δ' τρίμηνο του 2019 η ανάπτυξη στην Ευρωζώνη

Διαμεύδονται οι προσδοκίες για ανάκαμψη της Ευρωζώνης, η οποία βρίσκεται και πάλι στα όρια της στασιμότητας, καθώς το τελευταίο τρίμηνο του 2019 η δεύτερη και η τρίτη οικονομία της, Γαλλία και Ιταλία, συρρικνώθηκαν. Τα στοιχεία που έδωσε στη δημοσιότητα η Eurostat φέρουν το ΑΕΠ της Ευρωζώνης να αυξάνεται μόλις κατά 0,1% το τέταρτο τρίμηνο του περασμένου έτους ενώ για το σύνολο του 2019 η ανάπτυξη περιορίστηκε στο 1,2%, που ήταν ο χαμηλότερος ρυθμός των τελευταίων έξι ετών. Στους αντιπόδες της Γαλλίας και της Ιταλίας, η Ισπανία, η οποία σημείωσε ανάπτυξη 0,5% καταγράφοντας επιτάχυνση σε σύγκριση με το 0,4% του τρίτου τριμήνου. Σε ετήσια βάση, όμως, ο ρυθμός ανάπτυξης της δεν υπερέρβη το 2% που ήταν ο χαμηλότερος ρυθμός των τελευταίων πέντε ετών. Από το 2015 και την ανάπτυξη 3,8% που σημείωσε τότε η χώρα της Ιβηρικής, έχοντας μόλις βγει από μια βαρύτερη τραπεζική κρίση, ο ρυθμός ανάπτυξης της Ισπανίας βρίσκεται διαρκώς σε πτωτική πορεία, αν και παραμένει πάνω από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης.

Σε ό,τι αφορά τον πληθωρισμό της Ευρωζώνης, επιταχύνθηκε στο 1,3 σε σύγκριση με το προηγούμενο τρίμηνο, παραμένοντας, πάντως, κάτω από τον στόχο του 2% που έχει θέσει η τράπεζα. Σχολιάζοντας τα στοιχεία ο Κριστόφ Βέλ, οικονομολόγος της Commerzbank, εξέφρασε τη δυσόληνη εκτίμηση ότι «το φάσμα της ύφεσης είναι ξανά εδω» και προέβλεψε πως η εξέλιξη θα απασχολήσει έντονα την ΕΚΤ. Οι οικονομικοί αναλυτές συγκλίνουν στην εκτίμηση ότι οι εξελίξεις θα θέσουν την ΕΚΤ ενώπιον διλημάτων για το κατά πόσον είναι σκόπιμο να λά-

Οι προσδοκίες ανάκαμψης διαμεύστηκαν, καθώς το διάστημα Οκτωβρίου - Δεκεμβρίου το ΑΕΠ της Ευρωζώνης ενισχύθηκε μόλις 0,1%.

βει νέα μέτρα τόνωσης της οικονομίας. Ειδικότερα, η συρρίκνωση κατά 0,1% της οικονομίας της Γαλλίας αποτελεί ιδιαίτερα αρνητική εξέλιξη καθώς όχι μόνον διαψεύδει τις προσδοκίες, αλλά σηματοδοτεί απότομη επιδείνωση από την ανάπτυξη 0,3% του αμέσως προηγούμενου τριμήνου. Καταγράφεται, βέβαια, εν μέσω κύματος απεργιών και εκδηλώσεων διαμαρτυρίας για τη μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος, που έχει πλήξει τη γαλλική οικονομία. Στις απεργίες έσπευσε, άλλωστε, να αποδώσει την αρνητική εξέλιξη ο Γάλλος υπουργός Οικονομικών Μπρινό Λε Μερ. Η μείωση του γαλλικού ΑΕΠ καταφέρει πλήγμα στην κυβέρνηση Μακρόν και στις προσπάθειες του Γάλλου προέδρου να αναθερμάνει τη γαλλική οικονομία και να προσελκύσει επενδύσεις. Σε ό,τι αφορά την τρίτη οικονομία της Ευρωζώνης, την Ιταλία, το ΑΕΠ της συρρικνώθηκε κατά 0,3% ενώ οι προβλέψεις μιλούσαν για ανάπτυξη 0,1%. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη πτώση τριμήνου που έχει υποστεί η ιταλική οικονομία μέσα στα τελευταία επτά χρόνια. Είχαν προηγηθεί προ ολίγων ημερών αισιόδοξα στοιχεία για την οικονομία της Γερμανίας, από τα οποία έσπευσε να συμπεράνει η ΕΚΤ πως μειώνονται οι κίνδυνοι για την οικονομία της Ευρωζώνης.

The 2020 Hubert Curien Memorial Lecture

Artificial intelligence: Success, Limits, Myths and Threats

Prof Marc Mézard

Director of the École Normale Supérieure, Paris

Friday, 21 February 2020 | 18:30

The Cyprus Institute

Novel Technologies Laboratory, Athalassa Campus

Info: tel. 22208752 · email: office.events@cyi.ac.cy · www.cyi.ac.cy

CYPRUS RESEARCH AND EDUCATIONAL FOUNDATION

Media Sponsor KATHIMERINI

CYPRUS SCHOOL of molecular medicine

4th Lecture of Academic Excellence

Paul Nurse FRS, Nobel Laureate
Control of the Cell Cycle

Thursday 27 February 2020, 7pm

Cyprus Theatre Organisation, Nicosia

RSVP by Friday 21 February 2020

Tel: 99 122 472

THE CYPRUS INSTITUTE OF NEUROLOGY & GENETICS

EVENT SPONSOR

MEDIA SPONSOR

Στα πιο σπάνια κομμάτια της συλλογής Γκούντινγκ συγκαταλέγεται ένα Macallan Valerio Adamí του 1926, του οποίου την ετικέτα είχε φιλοτεκνήσει ο Ιταλός ζωγράφος Βαλέριο Αντάμι, ενώ συνολικά είχαν παραχθεί μόλις 12 φιάλες.

Σε δημοπρασία βγαίνει η μεγαλύτερη ιδιωτική συλλογή σπάνιων ουίσκι

Το ουίσκι έχει φίλους σε όλο τον κόσμο, αλλά και παθιασμένους συλλέκτες: το συγκεκριμένο ποτό κυκλοφορεί σε διαφορετικές εκδοχές και χρονολογίες και προέρχεται από ποικίλα αποστακτήρια είτε εν λειτουργία είτε κλειστά. Ένας εξ αυτών, ο οποίος δεν βρίσκεται πλέον εν ζωή, ήταν ο Αμερικανός επιχειρηματίας Ρίτσαρντ Γκούντινγκ με τη διάσημη συλλογή του σε ουίσκι, η οποία αριθμεί 3.900 φιάλες. Είναι η μεγαλύτερη ιδιωτική υπό δημοπρασία συλλογή, με τη δημοπρασία να διεξάγεται αυτή την περίοδο, μέχρι τις 20 του μηνός, καθώς και από τις 10 έως τις 20 Απριλίου. Εάν υπολογίσει

ένα μπουκάλι ουίσκι σχεδόν από κάθε ένα ξεχωριστό αποστακτήριο στον κόσμο. Του άρεσαν όλα όσα σχετίζονταν με αυτό, από την έρευνα μέχρι τον εντοπισμό αποστακτηρίων, την επιτόπια επίσκεψη και τη δοκιμή», επισφαιρίζει στους New York Times η σύζυγος του εκλιπόντος, Νάνσι Γκούντινγκ. Μεταξύ των πιο σπάνιων κομματιών της συλλογής Γκούντινγκ συγκαταλέγεται ένα Macallan Valerio Adamí του 1926, του οποίου την ετικέτα είχε φιλοτεκνήσει ο Ιταλός ζωγράφος Βαλέριο Αντάμι, ενώ συνολικά είχαν παραχθεί μόλις 12 φιάλες. Το 2018 πουλήθηκε μία από αυτές αντί 1,1 εκατ. δολ. Ο Γκούντινγκ διέθετε επίσης στη συλλογή του ένα Macallan Fine & Rare του 1926, ενώ ένα αντίστοιχο πουλήθηκε πέρυσι τον Οκτώβριο σχεδόν 2 εκατ. δολ. Όπως υπογραμμίζει ο εκδότης του ειδικευμένου περιοδικού Whiskey Advocate, Τζέφρι Λίντενμαθ, το αποστακτήριο Μακάλαν είναι ένα από τα πιο περιζήτητα μεταξύ των συλλεκτών, ενώ αγοραστικό ενδιαφέρον προσελκύουν και τα σκαλιστά Στρώμνις Ντιστίλερι και Ντάλας Ντου, τα οποία έπαισαν να λειτουργούν την δεκαετία του 1920 και του 1980, αντίστοιχα. Όπως παρατηρεί ο κ. Λίντενμαθ, όταν τα σπάνια αμερικανικά ουίσκι δημοπρατούνται για μερικές χιλιάδες δολάρια, τα σκαλιστά και τα ιαπωνικά μπορούν να φθάσουν το 1 εκατ. δολ. και να το ξεπερνούν. Στην επικείμενη δημοπρασία, τέλος, του Sotheby's τον Μάρτιο ένα ιαπωνικό ουίσκι του αποστακτηρίου Καρουζιζάου, 52 ετών, θα φθάσει από 207.000-284.000 δολ. και ένα 72 ετών Macallan Lalique Genesis από 90.000-116.000 δολ.

Η συλλογή του Ρίτσαρντ Γκούντινγκ αριθμεί 3.900 φιάλες και η συνολική αξία της αποτιμάται στα \$10 εκατ.

κάνει συνολικά την αξία της, μπορεί να φθάσει έως και τα 10 εκατ. δολ., σύμφωνα με τον ηλεκτρονικό σκαλιστικό οίκο δημοπρασιών Whisky Auctioneer, ο οποίος έχει αναλάβει τη διαδικασία. Όπως παρατηρεί σε σχετικό δημοσίευμά του το Bloomberg, ο οίκος Whiskey Auctioneer είναι νεοσσός στη συγκεκριμένη αγορά. Ανοίξε γραφεία πριν από έξι χρόνια, ανταγωνιζόμενος τους παραδοσιακούς οίκους Sotheby's και Christies, ενώ πέρυσι πούλησε ένα σπάνιο ουίσκι 50 ετών του ιαπωνικού αποστακτηρίου Yamazaki αντί 207.300 δολ., ποσό-ρεκόρ για τη νέα εταιρεία. «Ο Ρίτσαρντ Γκούντινγκ είχε ως αποστολή του να συλλέγει

Νέες κατηγορίες κατά της Google για πρακτικές αθέμιτου ανταγωνισμού

Για εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης στην προώθηση τουριστικών καταλυμάτων

Στο εδύλιο του κατηγορουμένου βρίσκεται ξανά η Google στην Ευρώπη, αυτή τη φορά για καταχρηστική προώθηση τουριστικών καταλυμάτων εις βάρος μικρότερων ηλεκτρονικών εταιρειών που δραστηριοποιούνται στον κλάδο του τουρισμού. Σε επιστολή τους προς την ευρωπαϊκή επιτροπή ανταγωνισμού 34 εταιρείες που προσφέρουν πακέτα διακοπών, μεταξύ αυτών η TripAdvisor, η Expedia, η HomeToGo και η eDreams, καταγγέλλουν τον αμερικανικό κολοσσό για αθέμιτο ανταγωνισμό και εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης του στην αγορά.

«Διακρίνουμε ισχυρές ενδείξεις μιας ανταγωνιστικής στρατηγικής της Google, ώστε να περιορίσει εμάς και τη βιομηχανία μας σε απλούς παρόχους περιεχομένου», όπως γράφεται στην επιστολή προς την ευρωπαϊκή επιτροπή ανταγωνισμού. Οι 34 εταιρείες που τη συνυπογράφουν, διαμαρτυρούνται ότι κατά την αναζήτηση καταλυμάτων οι ενδιαφερό-

Καταγγελία 34 εταιρειών του κλάδου, μεταξύ των οποίων οι TripAdvisor, Expedia, HomeToGo και eDreams.

μενοι βλέπουν στην κορυφή των αποτελεσμάτων τις υπηρεσίες της Google και ύστερα τις δικές τους.

Μάλιστα, οι υπηρεσίες της Google ξεχωρίζουν έναντι άλλων, διότι εμφανίζονται με ένα διακριτό πλαίσιο. Το πλαίσιο αυτό τραβάει τα βλέμματα όχι μόνον επειδή είναι στην κορυφή της σελίδας αναζήτησης, αλλά επίσης διότι εμφανίζει φωτογραφίες, χάρτη, αξιολογήσεις και τιμές. «Μία τέτοιου είδους ευνοϊκή κατάσταση και παρουσίαση διασφαλίζει για τις υπηρεσίες της Google μεγαλύτερη προσοχή και περισσότερα κλικ σε σχέση με οποιαδήποτε ανταγωνιστική υπηρεσία, ακόμη εάν είναι πιο σχετική με την αναζήτηση του χρήστη», σύμφωνα με την επιστολή, η οποία καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ο συγκεκριμένος στρατηγική της Google στραγγαλίζει τις ανταγωνιστικές εταιρείες.

Μία από τις εταιρείες, το όνομα της οποίας δεν έχει δημοσιευτεί, υπέβαλε ξεχωριστή καταγγελία εναντίον της Google

Η Google έχει κατηγορηθεί ήδη από την Κομισιόν για αντίστοιχες στρατηγικές στην προώθηση των υπηρεσιών για εύρεση εργασίας, καταστήματα λιανικής, πτήσεις και ξενοδοχεία και απειλείται με πρόστιμο ύψους 8,2 δισ. ευρώ από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

αυτή τη φορά ενώπιον της Κομισιόν. Η καταγγελία κινείται στο ίδιο πλαίσιο, κατηγορώντας τον αμερικανικό κολοσσό για προώθηση ορισμένων τουριστικών καταλυμάτων, αναφέροντας όμως πιο συγκεκριμένα ότι οι υπηρεσίες της Google αναδεικνύονται «δωρεάν». Αντιθέτως, σύμφωνα με την εν λόγω καταγγελία, οι υπόλοιπες πλατφόρμες τουριστικών καταλυμάτων οφείλουν να πληρώσουν αδρά προκειμένου να εμφανίζονται στην κορυφή της σελίδας αναζήτησης. Επιπλέον, οι υπηρεσίες της Google δεν πληρούν τα ίδια κριτήρια και τυγχάνουν ευνοϊκότερης αντιμετώπισης σε σχέση με τις υπόλοιπες εταιρείες του κλάδου, σύμφωνα πάντοτε με την καταγγελία.

Στην επιστολή της προς την Κομισιόν, η ίδια εταιρεία καταλήγει στο συμπέρασμα ότι αυτή η συμπεριφορά καταπνίγει τους ανταγωνιστές, αποθαρρύνει νέες εταιρείες από την είσοδό τους στον κλάδο και μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση των τιμών στα καταλύματα, γεγονός που τελικά

πλήττει τους καταναλωτές. «Οι άνθρωποι εμπιστεύονται την Google για να τους προσφέρει σχετικές και αξιόπιστες πληροφορίες από ένα ευρύ δίκτυο πηγών», όπως ανακοίνωσε ο αμερικανικός κολοσσός ως απάντηση στις καταγγελίες. «Γι' αυτόν τον λόγο τα αποτελέσματα των αναζητήσεων είναι σχεδιασμένα κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να παρέχουν τις πιο σχετικές πληροφορίες για το αίτημά σας. Όσο καλύτερα είναι τα αποτελέσματα που μπορούμε να παρέχουμε, τόσο πιο αξιόπιστη καθοδήγηση μπορούμε να στείλουμε στους συνεργάτες μας», σύμφωνα με την ανακοίνωση της Google. Ο τεχνολογικός κολοσσός προσέθεσε ότι αυτή τη στιγμή εξετάζει ένα νέο σύστημα για εύρεση εργασίας, τοπικών καταστημάτων και για αναζητήσεις σχετικά με τον τουρισμό στην Ευρώπη. Βάσει αυτού του νέου συστήματος, οι χρήστες θα βλέπουν στην κορυφή της σελίδας των αποτελεσμάτων μία μεγάλη γκάμα επιλογών. «Είναι σχεδιασμένο,

ώστε να αναδειχθεί το φάσμα των διαθέσιμων επιλογών», όπως ανακοίνωσε η Google.

Ο αμερικανικός τεχνολογικός κολοσσός έχει κατηγορηθεί ήδη για αντίστοιχες στρατηγικές στην προώθηση των υπηρεσιών του για εύρεση εργασίας, καταστημάτων λιανικής, πτήσεων και ξενοδοχείων, και απειλείται με πρόστιμο ύψους 8,2 δισ. ευρώ από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Google θα επιχειρήσει να αντισταθεί μέσω αυτών των κατηγοριών εντός της εβδομάδας σε τριήμερη ακροαματική διαδικασία, που ξεκινάει αύριο. Η απόφαση προβλέπεται πως θα θέσει τα όρια στις προσπάθειες της ευρωπαϊκής επιτροπής ανταγωνισμού για επιβολή αυστηρών μέτρων στις αμερικανικές τεχνολογικές εταιρείες. Σε περίπτωση ήττας, η Ευρωπαϊκή Ένωση ενδέχεται να δυσκολευτεί να επαναφέρει αντίστοιχη υπόθεση ενώπιον δικαστηρίου και να θέσει κανόνες στους τεχνολογικούς γίγαντες.

Με αργό ρυθμό η επανεκκίνηση βιομηχανικών μονάδων στην Κίνα

Οι περισσότερες αναμένεται να επαναλειτουργήσουν εντός του επταήμερου με μικρό αριθμό εργαζομένων εξαιτίας των περιορισμών στις μετακινήσεις

Η επιδημία του κορωνοϊού κατέστησε σαφές πόσο εξαρτάται από την Κίνα η παγκόσμια οικονομία και ειδικότερα η υψηλή τεχνολογία. Η αναστολή λειτουργίας πολλών μονάδων παραγωγής έχει ήδη πλήξει κολοσσούς της τεχνολογίας όπως η Apple και αναμένεται να οδηγήσει σε σημαντική μείωση της παραγωγής και των πωλήσεων. Οι τεχνολογικοί κολοσσοί που δραστηριοποιούνται εντός Κίνας επιχειρούν, βέβαια, διαστακτικά και επιφυλακτικά αλλά και με ανυπέροχτα εμπόδια μια επανεκκίνηση της παραγωγής τους.

Μέχρι στιγμής, αναγκάζονται να περιοριστούν σε ένα μικρό αριθμό εργαζομένων, καθώς η επιστροφή του προσωπικού στον χώρο παραγωγής προσφύγει άλλοτε στους δραστηρίους περιορισμούς που έχει επιβάλει το Πεκίνο στις μετακινήσεις και άλλοτε στην καραντίνα στην οποία βρίσκονται ολόκληρες πόλεις και περιοχές. Κι ενώ παραμένει αβέβαιο το πόσο θα μπορέσουν να επαναλειτουργήσουν πλήρως οι σημαντικές αυτές βιομηχανίες, τα προγνωστικά για την παραγωγή είναι αποκαρδιωτικά. Η εταιρεία Trendforce προβλέπει πως το πρώτο τρίμηνο του

έτους θα μειωθεί η παραγωγή έξυπνων κινητών κατά 12%. Ανάμεσα στις βιομηχανίες που επιχειρήσαν να επαναλειτουργήσουν, χθες, ήταν και η Samsung Electronics αλλά και αυτή με μια πολύ μικρή μερίδα του προσωπικού της.

Η βιομηχανία Foxconn, που παράγει τον μεγαλύτερο αριθμό των iPhone της Apple, απέσπασε την έγκριση των Αρχών για να ξαναρχίσει την παραγωγή στην καθοριστική μονάδα της στην Ζενγκτζού, περιοχή που βρίσκεται μερικές εκατοντάδες χιλιόμετρα από το επίκεντρο της επιδημίας. Όμως, μόλις το 10% του προσωπικού της κατόρθωσε να φτάσει στη συγκεκριμένη μονάδα. Εσπευσε, έτσι να προετοιμάσει τους επενδυτές για το πόσο δύσκολο θα είναι να εξασφαλίσει την προσέλευση επαρκούς προσωπικού όταν παραμένουν σε ισχύ εκτεταμένοι περιορισμοί στις μετακινήσεις, ενώ ολόκληρες πόλεις και ολόκληρες περιοχές βρίσκονται σε καραντίνα. Όπως, άλλωστε, τονίζει σχετικό ρεπορτάζ του Bloomberg, ο χειρότερος εφιάλτης για τον στενό συνεργάτη της Apple είναι μια επιδημία στον χώρο της παραγωγής που θα την

ανάγκαι να κλείσει οριστικά τη μονάδα.

Την περασμένη εβδομάδα η Foxconn κάλεσε το προσωπικό να παραμείνει μακριά από τη μονάδα της στην Σεντζέν μέχρις ότου ελέγξουν οι κρατικοί επιθεωρητές τους μηχανισμούς της για τον έλεγχο της επιδημίας. Δεν έχει, άλλωστε, πάρει ακόμη το πράσινο φως των κινεζικών αρχών για να ανοίξει τη μονάδα της Σεντζέν.

Οι δύο αυτές μονάδες, όμως, της Ζενγκτζού και της Σεντζέν, αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής iPhone. Έτσι, όσο αναβάλλεται η επαναλειτουργία και των δύο, θα μειώνονται η παραγωγή, οι πωλήσεις και οι εξαγωγές έξυπνων κινητών. Σε ό,τι αφορά την ίδια την Apple, έχει κλείσει προσωρινά 42 καταστήματά της στην κινεζική ενδοχώρα, γι' αυτό και είναι αναπόφευκτη η μείωση των πωλήσεων της. Στο μεταξύ, η εταιρεία ερευνών Canalsys προβλέπει πως οι πωλήσεις έξυπνων κινητών θα μειωθούν κατά 50% μέσα στο πρώτο τρίμηνο, καθώς η παραγωγή μειώνεται και τα καταστήματα παραμένουν κλειστά. Και βέβαια η διακοπή της παραγωγής

δεν αφορά μόνον τους τεχνολογικούς κολοσσούς που παράγουν στην Κίνα αλλά και τις αυτοκινητοβιομηχανίες. Οι επόμενες ημέρες αναμένεται να κρίνουν το πόσο από αυτές θα μπορέσουν να επαναλειτουργήσουν και σε ποιο βαθμό. Οι Daimler, Ford και Tesla προσαθούν να ξαναρχίσουν την παραγωγή στις μονάδες που αναγκάστηκαν να κλείσουν προ ημερών.

Η κοινοπραξία που έχει στην Κίνα η BMW με την κινεζική Brilliance ανακοίνωσε ότι σκοπεύει να επαναλειτουργήσει από την επόμενη Δευτέρα 17 Φεβρουαρίου. Η Fiat Chrysler έχει προετοιμάσει πως η διακοπή λειτουργίας της μονάδας της στην Κίνα θα αποτελέσει πλήγμα για μία από τις μονάδες παραγωγής που διατηρεί στην Ευρώπη και ο αντίκτυπος θα γίνει αισθητός σε δύο ως τέσσερις εβδομάδες. Η General Motors ετοιμάζεται να επαναλειτουργήσει τη μονάδα της στις 15 Φεβρουαρίου, ενώ η πιο τολμηρή από όλες, η Honda, έχει εκφράσει την πρόθεση να επαναλειτουργήσει στις 13 Φεβρουαρίου και τις τρεις μονάδες της στην πόλη Γουχάν, επίκεντρο της επιδημίας.

Η Foxconn, που παράγει iPhone της Apple, απέσπασε την έγκριση των Αρχών για να ξαναρχίσει την παραγωγή στη μονάδα της στην Ζενγκτζού, όμως μόλις το 10% του προσωπικού της κατόρθωσε να φτάσει στο εργοστάσιο.

“BDO. What matters to you, matters to us”

Audit | Tax | Compliance | Restructuring and insolvency | Fund Services

Βαρύ τίμημα θα πληρώσει η Δαμασκός

Ο συριακός στρατός κατέλαβε στρατηγικής σημασίας αυτοκινητόδρομο

Με κλιμάκωση των αντιποίνων εναντίον της Συρίας απείλησε τον πρόεδρο Μπασάρ Ασαντ ο Ταγίπ Ερντογάν, στον απόπλο της απόληξης 13 Τούρκων στρατιωτών από πυρά του συριακού στρατού σε δύο διαδοχικά επεισόδια της τελευταίας εβδομάδας.

«Δώσαμε τις απαραίτητες απαντήσεις στη συριακή πλευρά στο υψηλότερο επίπεδο. Ιδιαίτερα στην περιοχή Ιντλίμπ, πήραν αυτό που τους άξιζε. Ωστόσο, αυτό δεν είναι αρκετό, θα συνεχίσουμε»

Νέες απειλές από τον Ερντογάν -Αντάρτες που υποστηρίζονται από την Τουρκία κατέρριψαν συριακό ελικόπτερο.

τόνισε ο Ερντογάν σε ομιλία του στην Αγκυρα. Ο Τούρκος πρόεδρος προειδοποίησε ότι η Δαμασκός θα καταβάλει «πολύ βαρύ τίμημα» και προανήγγειλε ότι θα ανακινώσει λεπτομερές σχέδιο για τις τουρκικές αντιδράσεις σήμερα, Τετάρτη.

Στο πεδίο των συγκρούσεων, ο κυβερνητικός στρατός της Συρίας έθεσε χθες υπό τον πλήρη έλεγχο του τον κεντρικό αυτοκινητόδρομο M5, ο οποίος ξεκινάει από την πόλη Ντέρα, στα νότια σύνορα

της χώρας και φτάνει στο Χαλέπι, στον Βορρά, περνώντας από την πρωτεύουσα Δαμασκό και άλλες μεγάλες πόλεις, όπως η Χομς και η Χάμα. Ήταν η πρώτη φορά από το 2012 που οι αντικαθεστωτικοί αντάρτες έχασαν τον έλεγχο της στρατηγικής σημασίας οδικής αρτηρίας.

Ωστόσο, οι αντικαθεστωτικοί, που ενισχύονται και καθοδηγούνται από τον τουρκικό στρατό, δεν εννοούν να εγκαταλείψουν το τελευταίο μεγάλο οχυρό τους, την πόλη Ιντλίμπ και την ύπαιθρο που την περιβάλλει. Λίγο μετά την απόληξη ελέγχου του αυτοκινητοδρόμου, κατέρριψαν με ρουκέτα ελικόπτερο του συριακού στρατού κοντά στη Ναιράμπ. Σύμφωνα με το τουρκικό υπουργείο Αμυνας, οι αντάρτες πέρασαν στην αντεπίθεση και εκδίωξαν τον κυβερνητικό στρατό από την εν λόγω κομπίολη.

Η πυράκτωση στο Ιντλίμπ έχει θέσει σε κίνδυνο τη συνεννόηση ανάμεσα στη Ρωσία, που υποστηρίζει τον Ασαντ, και την Τουρκία. Χθες το βράδυ αναμενόταν τηλεφωνική επικοινωνία του Ταγίπ Ερντογάν με τον Βλαντιμίρ Πούτιν προς εξομάλυνση της κατάστασης. Νορίτερα, ο εκπρόσωπος Τύπου του Κρεμλίνου Ντμίτρι Πεσόφ είχε δηλώσει ότι δεν προβλέπεται συνάντηση των δύο ηγετών στο προσεχές μέλλον και ζήτησε από την Τουρκία να εφαρμόσει τις υπάρχουσες συμφωνίες για το Ιντλίμπ ώστε να σταματήσουν οι επιθέσεις «τρομοκρατών» εναντίον των ρωσικών και

Αντάρτες ετοιμάζονται να μεταβούν στη γραμμή του μετώπου, στο Ιντλίμπ.

συριακών δυνάμεων. Τέλος, το Γραφείο Συντονισμού Ανθρωπιστικών Υποθέσεων του ΟΗΕ ανακοίνωσε, χθες, ότι ο αριθμός των εκποσιθέντων από τις εστίες τους τις τελευταίες 10 εβδομάδες ξεπερνά

κάθε προηγούμενο στα εννέα χρόνια του συριακού εμφυλίου πολέμου. Υπολογίζεται ότι περίπου 700.000 Σύριοι εκποσιθίστηκαν από τον Δεκέμβριο.

REUTERS, A.P.

Αντιμέτωπος με παραπομπή ο Ματέο Σαλβίνι

Η **ιταλική** Γερουσία αναμένεται να ψηφίσει σήμερα την παραπομπή του πρώην υπουργού Εσωτερικών Ματέο Σαλβίνι σε δίκη με την κατηγορία της απαγωγής 131 ατόμων. Πρόκειται για τους διασωθέντες στη Μεσόγειο από το σκάφος «Gregoretta» της ιταλικής ακτοφυλακής, οι οποίοι εγκλωβίστηκαν επί τρεις ημέρες στα ανοικτά της Σικελίας, καθώς ο Σαλβίνι δεν επέτρεπε την αποβίβασή τους.

Την άνοιξη είχε έρθει ενώπιον της Γερουσίας παρόμοια υπόθεση, που αφορούσε το σκάφος «Diciotti», στο οποίο ο εγκλωβισμός είχε διαρκέσει 15 ημέρες. Στην περίπτωση εκείνη, η Γερουσία είχε εμποδίσει τη διεξαγωγή δίκης, καθώς η Λέγκα του Σαλβίνι βρισκόταν ακόμη στην κυβέρνηση μαζί με το Κίνημα 5 Αστέρων, το οποίο είχε ψηφίσει υπέρ του. Σήμερα ο Σαλβίνι είναι μόνος του, ως εκ τούτου η παραπομπή σε δίκη θεωρείται δεδομένη. Νέα παραπομπή για την υπόθεση άλλου σκάφους, του «Open Arms», αναμένεται στις 27 Φεβρουαρίου. Ο Σαλβίνι έκανε πολιτικά πάνω στην εικόνα των «κλειστών λιμανιών», αλλά τώρα οι συνήγοροί του σημειώνουν ότι η ευθύνη της απόφασης βαρύνει ολοκληρωτικά την τότε κυβέρνηση, άρα και τον πρωθυπουργό Τζουζέπε Κόντε των 5 Αστέρων.

Εν τω μεταξύ, η ιταλική στατιστική υπηρεσία δημοσίευσε χθες νέα στοιχεία για τη γενική δημογραφική θέση στην οποία βρίσκεται η χώρα, παρά την είσοδο νεανικών πληθυσμών μεταναστών. Συγκεκριμένα, το 2019 τα δημογραφικά

Ο μόνος Ιταλός πολιτικός που έχει ξεπεράσει τον Ματέο Σαλβίνι σε δικαστικές υποθέσεις είναι ο Σίλβιο Μπερλουσκόνι.

Σήμερα ψηφίζει η ιταλική Γερουσία - Κατηγορείται για την απαγωγή 131 μεταναστών.

στοιχεία της χώρας ήταν τα χειρότερα των τελευταίων 102 ετών, καθώς σε κάθε 100 θανάτους αντιστοιχούν 67 γεννήσεις. Η Ιταλία έφθασε στο τέλος του 2019 με 70.000 κατοίκους λιγότερους από ό,τι στην αρχή της χρονιάς, ενώ η μείωση θα ήταν τις τάξεις των 212.000 αν δεν υπήρχε η μετανάστευση.

REUTERS, A.P.

Κρίσιμη μάχη στο Νιου Χαμσάιρ

Υπέρ Σάντερς και Μπούτιτζιτζι τα προγνωστικά στον δεύτερο γύρο των Δημοκρατικών

Αν και αντιπροσωπεύει μια μικρή πολιτεία της Νέας Αγγλίας, με λίγους εκλέκτορες στο συνέδριο των Δημοκρατικών, το Νιου Χαμσάιρ ανέλαβε φέτος έναν δυσανάλογα σημαντικό ρόλο στον μακρύ δρόμο για την επιλογή του αντιπάλου του Ντόναλντ Τραμπ στις προεδρικές εκλογές της 3ης Νοεμβρίου. Μία εβδομάδα ύστερα από το φιάσκο των προκριματικών εκλογών στην Αϊόβα, τα αποτελέσματα της χθεσινής αναμέτρησης στο Νιου Χαμσάιρ, που επρόκειτο να ανακοινωθούν σήμερα το πρωί, αναμενόταν να ξεκαθαρίσουν ως ένα βαθμό την ομιχλώδη ατμόσφαιρα στο στρατόπεδο των Δημοκρατικών. Σε αντίθεση με ό,τι κατά κανόνα συμβαίνει, η πρώτη προκριματική αναμέτρηση δεν οδήγησε εκτός κούρσας ούτε έναν από τους 11 υποψηφίους για το προεδρικό χρίσμα.

Τα προγνωστικά για τη χθεσινή αναμέτρηση ήθελαν τους δύο νικητές της Αϊόβας, τον αριστερό Μπέρι Σάντερς και τον κεντρώο Πιτ Μπούτιτζιτζι, να κερδίζουν την πρώτη και τη δεύτερη θέση, αντίστοιχα, και στο Νιου Χαμσάιρ. Αν επαληθευθούν οι προβλέψεις, τότε ο 78χρονος γεροισιαστής του Βερμόντ και ο 38χρονος δήμαρχος του Σάουθ Μπεντ, της Ιντιάνα, θα έχουν κάνει ένα μεγάλο βήμα για να εδραιωθούν μεταξύ των φαβόρι για το προεδρικό χρίσμα. Πάντως, οι τελευταίες δημοσκοπήσεις κατέγραψαν ισχυρά ανοδική τάση για μια άλλη υποψήφια της κεντρίας πτέρυγας, τη γεροισιαστή της Μινεσότας Εϊμι Κλόμπουςαρ.

Αντίθετα, τα προγνωστικά διαγράφονται δυσόλινα για δύο υποψηφίους, οι οποίοι μέχρι πρότινος εμφανίζονταν ως οι επικρατέστεροι των δύο πτερυγών, στο εσωτερικό των Δημοκρατικών: την προοδευτική γεροισιαστή Μασαχουσέτης Ελιζαμπέθ Ουόρνεν και τον μετριοπαθή Τζο Μπίντεν, αντιπρόεδρο των ΗΠΑ επί προεδρίας Μπαράκ Ομπάμα.

Ο υποψήφιος των Δημοκρατικών Πιτ Μπούτιτζιτζι σε στιγμιότυπο της χθεσινής περιόδου της σε εκλογικά τμήματα του Νιου Χαμσάιρ.

Σε καθοδική τροχιά ο Μπίντεν, άνοδο Μπλούμπεργκ και Κλόμπουςαρ καταγράφουν οι πανεθνικές δημοσκοπήσεις.

μα. Ειδικά ο Μπίντεν βλέπει τη δημοτικότητά του να εκτελεί ελεύθερη πτώση μετά την απογοητευτική επίδοσή του στην Αϊόβα.

Σύμφωνα με δημοσκοπήση του ινστιτούτου Ipsos για λογαριασμό του πρακτορείου Reuters, ο Σάντερς ξεπέρασε για πρώτη φορά τον Μπίντεν σε πανεθνικό επίπεδο, συγκεντρώνοντας την προτίμηση του 20% των καταγε-

γραμμένων Δημοκρατικών, έναντι 17% του πρώην αντιπροέδρου. Στην τρίτη θέση εκτοξεύθηκε με 15% (άνοδος 6%) ο δισεκατομμυριούχος Μάικλ Μπλουμπέργκ, ο οποίος θα μπει στη μάχη των προκριματικών στις 3 Μαρτίου. Στην ίδια δημοσκοπήση, το 11% τάσσεται υπέρ της Ουόρνεν, το 8% υπέρ του Μπούτιτζιτζι και μόλις το 2% υπέρ της Κλόμπουςαρ, αν και όλα αυτά θα μπορούσαν να αλλάξουν μετά τη χθεσινή αναμέτρηση.

Με τους Ρεπουμπλικανούς, η χθεσινή προκριματική αναμέτρηση στο Νιου Χαμσάιρ είχε χαρακτηριστικά απλής διεκπεραίωσης, αφού δεν υπήρχε αμφιβολία ότι ο Ντόναλντ Τραμπ θα επικρατούσε έναντι των δύο ασθενέστατων αντιπάλων του. Ωστόσο, ο Αμερικανός πρόεδρος επέλεξε να οργανώσει, το βρά-

δυ της Δευτέρας, μεγάλη συγκέντρωση οπαδών του, μια επίδειξη δύναμης έναντι των Δημοκρατικών αντιπάλων του στη μεγαλύτερη πόλη του Νιου Χαμσάιρ, το Μάντσεστερ. «Ακούω ότι πολλοί Ρεπουμπλικανοί θα ψηφίσουν αύριο στις εκλογές των Δημοκρατικών για να επιλέξουν τον ασθενέστερο αντιπάλό μου», είπε ο Τραμπ, για να προσθέσει: «Το μόνο πρόβλημά μου είναι ότι προσπαθώ να φαντασθώ ποιος θα μπορούσε να είναι αυτός. Είναι όλοι τους ασθενείς». Η σαρκαστική αναφορά του προκάλεσε κάποια σύγχυση, δεδομένου ότι μόνο Δημοκρατικοί και ανεξάρτητοι, αλλά όχι πολίτες που είναι εγγεγραμμένοι σε άλλα κόμματα, έχουν δικαίωμα να ψηφίσουν στις προκριματικές των Δημοκρατικών.

REUTERS, A.P.

Ο πάπας Φραγκίσκος με τον καρδινάλιο Μαρξ. Το Βατικανό δεν έλαβε ξεκάθαρη στάση απέναντι στα ανοίγματα του Γερμανού επισκόπου.

Η Εκκλησία έχασε τον εκσυγχρονιστή Μαρξ

Ο **επικεφαλής** της Καθολικής Εκκλησίας στη Γερμανία, καρδινάλιος Ράινχαρντ Μαρξ ανακοίνωσε χθες αιφνιδιαστικά ότι δεν θα διεκδικήσει δεύτερη θητεία. Ο καρδινάλιος, που οδηγεί μοτοσυκλέτα και καπνίζει, είχε υποθετήσει τολμηρές θέσεις σε σχέση με φλέγοντα ζητήματα της Καθολικής Εκκλησίας.

Προ εξαιτίας, ο Μαρξ είχε εκλεγεί επικεφαλής της επισκοπικής συνόδου της Γερμανίας με ατζέντα προσεκτικού μεταρρυθμιστή, αλλά οι θέσεις του έγιναν ριζοσπαστικότερες στη διάρκεια της θητείας του, καθώς η Εκκλησία συγκλονίστηκε από τις αποκαλύψεις για δεκαετίες σεξουαλικής κακοποίησης με ύστες ιερείς. Προ διετίας, ο Μαρξ παρουσίασε έκθεση στην οποία καταγράφονταν όλα τα γνωστά περιστατικά στους κόλπους της Εκκλησίας της χώρας.

Με φορομιά την έρευνα αυτή, ο επικεφαλής της επισκοπικής συνόδου σταμάτησε να ασχολείται μόνο με ζητήματα όπως η θεία κοινωνία των διαζευγμένων και ασχολήθηκε με την αγμία των κληρικών, τα ταμπού γύρω από την ομοφυλοφιλία και την πιθανή χειροτονία γυναικών. Πιο συγκεκριμένα, όπως α-

ναφέρει η εφημερίδα «Ζιντσίτσε», ο Μαρξ είχε αναφέρει ότι η υποχρεωτική αγμία και η απόλυτη καταπίεση της σεξουαλικότητας μπορεί να δημιουργούν επιβλαβές περιβάλλον για τη διάπραξη των σεξουαλικών αδικημάτων

Δεν θα διεκδικήσει δεύτερη θητεία ο επικεφαλής της Καθολικής Εκκλησίας στη Γερμανία.

και για τη συγκάλυψή τους. «Το γεγονός ότι ο Μαρξ άνοιξε διετή διάλογο στους κόλπους της Εκκλησίας για τα ζητήματα αυτά οδήγησε στην έκφραση σκληρής κριτικής από τη σύνοδο των επισκόπων, αλλά και σφοδρών αντιδράσεων κυρίως από τους επισκόπους της Βαυαρίας», σημείωσε η «Ζιντσίτσε», παρατηρώντας ότι οι αντιπάλου του Μαρξ τον κατηγορούσαν ότι οδηγεί την Καθολική Εκκλησία «σε προτεσταντοποίηση».

REUTERS, A.P.

Μαζί στην ανάπτυξη της επιχείρησής σας

- Επιχειρηματικά Δάνεια
- Χρηματοδότηση Εργων
- Χρηματοδότηση Εμπορίου
- Ψηφιακή Τραπεζική
- Υπηρεσίες Αποδοχής Καρτών
- Καταθέσεις

800 00 722 | www.rcbcy.com

RCB Bank Ltd. Ιδιωτική Εταιρεία. Αριθμός εγγραφής: 72376. Εγγεγραμμένη έδρα: Αμαθούνας 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

Εφηβοι εκτεθειμένοι και χαμένοι στο Διαδίκτυο

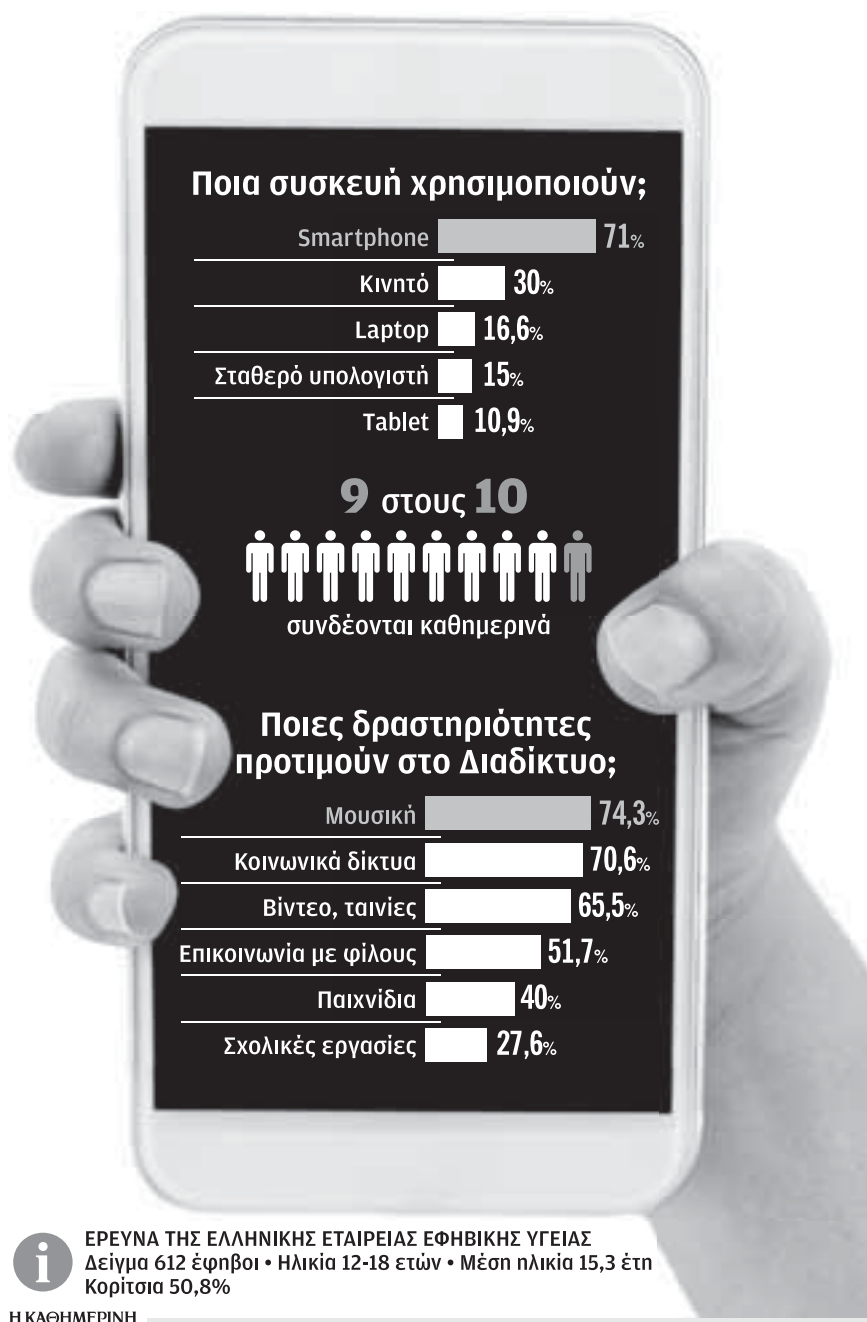
Φαινόμενα εξάρτησης παρουσιάζει το 37%

Του ΓΙΑΝΝΗ ΕΛΑΦΡΟΥ

Σκεδόν ένας στους τρεις εφήβους έχει δεχθεί παρενόχληση ή αντιμετώπιση επιθετικής συμπεριφοράς στο Διαδίκτυο το 2019, ενώ περίπου το ίδιο ποσοστό έχει πράξει ανάλογα! Το 2013 ανάλογη συμπεριφορά είχε ένας στους πέντε. Φαινόμενα εξάρτησης από το Διαδίκτυο παρουσιάζει το 37% των εφήβων, το 8% μάλιστα μέτριας ή σοβαρής κλίμακας, έναντι 13% με πρόβλημα διαδικτυακής εξάρτησης το 2013, με τις περιπτώσεις μέτριας ή σοβαρής κατάστασης να περιορίζονται τότε στο 2%. Τον πολλαπλασιασμό των προβλημάτων μέσα σε πέντε μόλις χρόνια αναδεικνύουν τα προκαταρκτικά αποτελέσματα της μεγάλης έρευνας που πραγματοποιεί η Ελληνική Εταιρεία Εφηβικής Ιατρικής (ΕΕΕΙ) σε συνεργασία με το μεταπτυχιακό πρόγραμμα «Στρατηγικές Ανάπτυξης και Εφηβικής Υγείας» της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ. Τα πρώτα αποτελέσματα βασίζονται στις απαντήσεις 612 εφήβων ηλικίας 12-18 ετών από διάφορες περιοχές της χώρας. «Βλέπουμε μια εκθετική ανάπτυξη των προβλημάτων από το 2013 που ολοκληρώθηκε η προηγούμενη σχετική έρευνα. Υπάρχει μεγάλη επιδείνωση

των στοιχείων, όπως για παράδειγμα στη διαδικτυακή παρενόχληση: το 2013 είχε συναντήσει παρόμοια συμπεριφορά το 20%, το 2019 πάνω από 30%», λέει στην «Κ» η κ. Αρτεμής Τσίτσικα, αναπληρώτρια καθηγήτρια παιδιατρικής-εφηβικής ιατρικής στο ΕΚΠΑ και πρόεδρος της ΕΕΕΙ.

Μεγάλο μέρος των εφήβων στην Ελλάδα μοιάζει κυριολεκτικά χαμένο στο Διαδίκτυο, ένα φαινόμενο που εμφανίζει δυναμική ανάπτυξη ειδικά μετά τη διάδοση των «έξυπνων» κινητών τηλεφώνων (smartphone), που επιτρέπουν τη διαρκή σύνδεση με το Ιντερνέτ. Σε μεγάλο ποσοστό οι έφηβοι «κατοικούν» στον κυβερνοχώρο, καθώς είναι περισσότερες οι ώρες που βρίσκονται συνδεδεμένοι με το Ιντερνέτ από όσες όμι. Εξάλλου, το 94% έχει προφίλ στα κοινωνικά δίκτυα (Instagram, Tiktok, Facebook), με τις οπτικές εφαρμογές να κερδίζουν έδαφος. Μεγάλη είναι η αύξηση και των περιστατικών παρενόχλησης ή επιθετικής/κακόβουλης συμπεριφοράς. Το 28,4% μάλιστα των ερωτηθέντων έχει κάνει αναφορά για παρενόχληση. Το 32,5% έχει φερθεί βίαια στο Διαδίκτυο, ενώ το 30% έχει βρεθεί αντιμετώπιση με κακή χρήση προσωπικών δεδομένων (όπως π.χ. φω-

ΕΡΕΥΝΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΕΦΗΒΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ Δείγμα 612 έφηβοι • Ηλικία 12-18 ετών • Μέση ηλικία 15,3 έτη Κορίτσια 50,8%

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

τογραφιών στο Διαδίκτυο). Το 38,5% των νέων είδε κάτι στο Ιντερνέτ που τους αναστάτωσε ή τους στεναχώρησε. Το 60,3% έχει μιλήσει (ή γράψει) άσχημα στο Διαδίκτυο, ενώ το 53% έχει δεχθεί

λεκτικές επιθέσεις ή έχει βρεθεί μπροστά σε επιθετικό λόγο. Οι ερευνητές συνδέουν τις εξελίξεις αυτές και με την οικονομική κρίση και τις συνέπειες που είχε στις οικογένειες και στην προοπτική των νέων.

Τους χαλαρώνει η χρήση του κινητού

Πρόετση του χειριού του είναι για το μεγαλύτερο μέρος των εφήβων το κινητό τηλέφωνο, καθώς ο κάθε νέος ή νέα μοιάζει να έχει όλο τον κόσμο στην παλάμη του, αλλά συχνά είναι πολλά αυτά που τους διαφεύγουν. Το 30,9% των εφήβων που απάντησε στην έρευνα της Ελληνικής Εταιρείας Εφηβικής Ιατρικής είπε πως αμελεί να κάνει πράγματα που έχει προγραμματίσει, το 42,6% πως νιώθει κουρασμένος/η, ενώ κοιμάται και λιγότερο, ενώ το 30% απάντησε πως επηρεάζεται, θλώνει, η όρασή του. Παρ' όλα αυτά, όμως, το 61,6% χαλαρώνει όταν χρησιμοποιεί το κινητό του, το 28,5% νιώθει αυτοπεποίθηση όταν το χρησιμοποιεί, το 20,3% δηλώνει πως η ζωή του θα ήταν άδεια χωρίς το κινητό του, ενώ ένας στους τέσσερις απάντησε πως δεν θα σταματήσει να το χρησιμοποιεί ακόμα κι αν επηρεάζει αρνητικά την καθημερινότητά του.

Εξάλλου, στην έρευνα καταγράφηκε πως το 71% χρησιμοποιεί σχεδόν καθημερινά smartphone, που αποτελεί και τη βασική πύλη εισόδου στο Διαδίκτυο, καθώς στην ηλικία 12-18 ετών οι χρήστες laptop είναι 16,6%, σταθερού υπολογιστή 15% και tablet 10,9%.

Τι σημαίνει όμως εξάρτηση από το Διαδίκτυο; Είναι μια συμπεριφορά που ξεκινά με απόλυτη ελγχοσύνη στον χρόνο της χρήσης του Ιντερνέτ και σταδιακά μπορεί να οδηγήσει σε έκπτωση των κοινωνικών δεξιοτήτων, απομόνωση, παραμέληση του σχολείου, αλλά και του ίδιου του εαυτού του χρήστη, απαντά η έρευνα.

Οι επιστήμονες της ΕΕΕΙ μιλούν για περιπτώσεις παιδιών που «κάπκιν» από την πολύωρη παραμονή στο Διαδίκτυο, ενώ σημείωσαν πως η διαδικτυακή εξάρτηση σχετίζεται και με διατροφικές παρεκτροπές, είτε με τη μεγάλη κατανάλωση σνακ και ανθυγιεινών τροφών μπροστά στην οθόνη, είτε με την

Το 28,5% νιώθει αυτοπεποίθηση όταν χρησιμοποιεί το κινητό τηλέφωνο, ενώ το 20,3% δηλώνει πως η ζωή του θα ήταν άδεια χωρίς αυτό.

προβολή και επίδραση διαδικτυακών προτύπων που ενισχύουν την ανορεξία (ειδικά στα κορίτσια). Επίσης, η διαδικτυακή εξάρτηση σχετίζεται με συναισθηματικές ή και κοινωνικές δυσκολίες, δημιουργώντας συναισθηματικά εύλατα άτομα, που δεν ελέγχουν τις παρορμήσεις τους (ακόμα και περιστατικά χειροδικίας μέσα στο σπίτι έχουν καταγραφεί), παρουσιάζουν υπερκινητικότητα κ.λπ.

Όσον αφορά τις πιο εθιστικές χρήσεις αυτές είναι (σύμφωνα με την αντίστοιχη έρευνα του 2013) ο τζόγος στο Διαδίκτυο (δύσκολα ξεκολλά κανείς, τρεις φορές πιο εθιστικός από μια «κανονική» χρήση), τα κοινωνικά δίκτυα και τα ηλεκτρονικά ή διαδικτυακά παιχνίδια (2,6 φορές πιο εθιστικά).

Οι αριθμοί που δείχνουν το μέγεθος του προβλήματος

Δεδομένα εξάρτησης από το κινητό

- 30,9% αμελεί να κάνει πράγματα που έχει προγραμματίσει
- 30% επηρεάζεται η όρασή του
- 42,6% νιώθει κουρασμένος/η, κοιμάται λιγότερο
- 61,6% χαλαρώνει όταν χρησιμοποιεί το κινητό του
- 28,5% νιώθει αυτοπεποίθηση όταν χρησιμοποιεί το κινητό του
- 20,3% δηλώνει πως η ζωή του θα ήταν άδεια χωρίς το κινητό του

«Οι νέοι είναι αυτόχθονες στις νέες τεχνολογίες»

«Η εφηβική υγεία δεν είναι παθολογία, η εφηβεία δεν είναι ασθένεια, είναι μια περίοδος στην ανάπτυξη του νέου ανθρώπου», τόνισε στη χθεσινή συνέντευξη Τύπου η κ. Σταυρούλα Παπαδάκου, παιδίατρος-αναπτυξιολόγος και αντιπρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Εφηβικής Ιατρικής. Αντίστοιχα και η τεχνολογία δεν είναι απειλή. «Οι νέες τεχνολογίες είναι μέσα στη ζωή των παιδιών. Οι νέοι είναι αυτόχθονες στον κόσμο της τεχνολογίας, εμείς είμαστε μετανάστες. Δεν μπορούμε να τους αποκλείσουμε από αυτήν. Θα είναι σαν μια μορφή αναπηρίας. Εξάλλου, το Διαδίκτυο φέρει πολλές θετικές δυνατότητες, από την εκπαίδευση και την ψυχαγωγία μέχρι την κοινωνικοποίηση και

Είναι απαραίτητο οι έφηβοι να αναπτύξουν φίλτρα και κριτήρια, να αναπτύξουν ψηφιακή παιδεία.

Το σχολείο θα μπορούσε να βοηθήσει στον εξολιισμό των παιδιών με την κατάλληλη γνώση για να πλοηγηθούν στο Διαδίκτυο. Στην έρευνα καταγράφεται όμως πως στο 53% των σχολικών μονάδων στην Ελλάδα δεν υπάρχει χρήση του Ιντερνέτ...

να αλλάξουν σχολείο ή και γειτονιά μετά από διαδικτυακό μπουλινγκ», επιτόθηκε χαρακτηριστικά.

Εξάλλου, το ψηφιακό πολλές φορές γίνεται και πραγματικό. Για παράδειγμα, το 43,5% των ερωτηθέντων εφήβων συναντήθηκε με άτομα που γνώρισε στο Διαδίκτυο. Για το 30,2% από τα παιδιά έχουν φίλτρα και κριτήρια, να αναπτύξουν ψηφιακή παιδεία. «Στο Ιντερνέτ δεν υπάρχει δεύτερη ευκαιρία. Είναι χαρακτηριστικό πως παιδιά υποχρεώθηκαν

να αλλάξουν σχολείο ή και γειτονιά μετά από διαδικτυακό μπουλινγκ», επιτόθηκε χαρακτηριστικά. Στο 39,6% των περιπτώσεων ήταν ενημερωμένοι και οι δύο γονείς, ενώ στο 18,3% ήταν μόνο η μητέρα και στο 3,4% μόνο ο πατέρας.

Η οικονομική κρίση, που έχει πλήξει και η έχει διαβρώσει την προσοχή και τη φροντίδα των γονιών για τα παιδιά τους, έχει παίξει ιδιαίτερο ρόλο. «Όταν οι γονείς κάνουν δύο ή και τρεις δουλειές ή είναι διαρκώς απασχολημένοι, όταν

δεν έχουν κέφι και παρκάρουν τα παιδιά στις «ηλεκτρονικές νταντάδες» ή ακόμα χειρότερα όταν ξεσπούν στο σπίτι γιατί είναι πεισμένοι, τότε το παιδί κλείνεται στον εαυτό του και μπορεί να βρει «παρηγοριά» στο Διαδίκτυο», επιτόθηκε χαρακτηριστικά.

Στον αντίποδα τονίστηκε πόσο σημαντικό είναι να κάνουν πράγματα οι γονείς μαζί με το παιδί, όπως για παράδειγμα να δουν μαζί μια ταινία, έτσι ώστε να απαζωθούν οι σκηνές βίας και οι α-

νάλογες συμπεριφορές. Το σχολείο θα μπορούσε να βοηθήσει στον εξολιισμό των παιδιών με την κατάλληλη γνώση για να πλοηγηθούν στο Διαδίκτυο. Στην έρευνα καταγράφεται όμως πως στο 53% των σχολικών μονάδων δεν υπάρχει χρήση του Ιντερνέτ...

Τα προκαταρκτικά αποτελέσματα της έρευνας προήλθαν από 612 εφήβους (50,8% κορίτσια) από Αττικά (Ελευσίνα, Λίον, Ταύρος, Πειραιάς), Βόλο, Ιωάννινα, Κέρκυρα και Κυκλάδες.

ΑΠΟΨΗ

Της ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ Κ. ΤΣΙΤΣΙΚΑ*

Το φίλτρο της οικογένειας

Ζούμε στην εποχή της τεχνολογίας, της πληροφορίας και της εικόνας. Το Διαδίκτυο προσφέρει σημαντικές δυνατότητες για ενημέρωση, ψυχαγωγία, εκπαίδευση και επικοινωνία. Ο ηλεκτρονικός υπολογιστής και οι φορητές συσκευές αποτελούν χρήσιμα και συναρπαστικά εργαλεία για όλη την οικογένεια. Ωστόσο, η υπερβολή στη χρήση μπορεί να οδηγήσει σε ακραίες συμπεριφορές, ενώ –όπως και στον φυσικό κόσμο– υπάρχουν «παγίδες» που απαιτούν προσοχή, ενημέρωση και σωστό χειρισμό.

Τα παραπάνω αποκτούν ιδιαίτερη σημασία στην παιδική και εφηβική ηλικία, με δεδομένη την ευαλωτότητα των ανηλικών στην υπερβολή, στον πειραματισμό και στη σχετική έλλειψη «φίλτρου» των ερεθισμάτων.

Η γονεϊκή επικοινωνία, η σχέση παιδιού - γονέα, η δυνατότητα συζήτησης όταν προκύψει δυσκολία αποτελούν τη βάση για να εξασφαλιστούν όρια και ορθή χρήση. Βοηθούν οι «οικογενειακοί» κανόνες, ύστερα από συζήτηση με όλα τα μέλη, ώστε να υπάρξουν τα οφέλη, χωρίς τις αρνητικές πτυχές που μπορεί να προκύψουν.

* Η κ. Αρτεμής Κ. Τσίτσικα είναι αναπληρώτρια καθηγήτρια Παιδιατρικής-Εφηβικής Ιατρικής στην Ιατρική Σχολή του ΕΚΠΑ και πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Εφηβικής Ιατρικής (ΕΕΕΙ).

Ενδιαφέρον διεθνών ομίλων για τη φόρτιση ηλεκτρικών Ι.Χ.

Tesla, ABB, Engie και Blink εισέρχονται στην εγχώρια αγορά ηλεκτροκίνησης

Της ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ

Από την αφετηρία αλλά με φιλόδοξους στόχους μπαίνει η Ελλάδα στην κούρσα της ηλεκτροκίνησης που έχει πατήσει γκάζι παγκοσμίως, αλλάζοντας ραγδαία τον τρόπο μετακίνησης της ανθρωπότητας. Ξεκινώντας από ένα συνολικό αριθμό 1.000 ηλεκτροκίνητων οχημάτων και μόλις 115 σημείων φόρτισης, η χώρα φιλοδοξεί να αντικαταστήσει μέσα στα επόμενα δέκα χρόνια το ένα τρίτο του στόλου αυτοκινήτων της με ηλεκτρικά. Ο στόχος «ένα στα τρία αυτοκίνητα ηλεκτρικά μέχρι το 2030» είναι δεσμευτικός και αποτυπώνεται στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για το Κλίμα και την Ενέργεια (ΕΣΕΚ), με το οποίο η χώρα ανταποκρίνεται στις ευρωπαϊκές υποχρεώσεις της για την κλιματική αλλαγή, ενώ έχει κινητοποιήσει το ενδιαφέρον εγχώριων και ξένων εταιρειών που εμπλέκονται στην αγορά της ηλεκτροκίνησης.

Από τον ηγέτη της αυτοκινητοβιομηχανίας στον τομέα της ηλεκτροκίνησης, την αμερικανική Tesla, τον τεχνολογικό ηγέτη στην παγκόσμια αγορά των ταχυφορτιστών ηλεκτρικών οχημάτων, ABB, τα επίσης ηχηρά ονόματα που πρωταγωνιστούν διεθνώς στον κλάδο, τη γαλλική Engie και την αμερικανική Blink, αλλά και μεγάλους ελληνικούς ομίλους, όπως τα ΕΛΠΕ και η Μότορ Οйл που εντάσσονται στο δίκτυό τους και σταθμούς φόρτισης για ηλεκτρικά αυτοκίνητα μέχρι και μικρότερου μεγέθους εταιρείες που άνοιξαν την αγορά ηλε-

Η ελληνική κυβέρνηση έχει θέσει ως στόχο το ένα στα τρία αυτοκίνητα να είναι ηλεκτρικά μέχρι το 2030.

κτροκίνησης στην Ελλάδα, όπως η FORTISIS, αναμένουν το θεσμικό πλαίσιο και τα μέτρα στήριξης της ελληνικής κυβέρνησης για την ανάπτυξη της αγοράς προκειμένου να προχωρήσουν σε σημαντικές επενδύσεις σε συνεργασία με εταιρείες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που δραστηριοποιούνται κυρίως στον τομέα των ΑΠΕ, αλλά και αντιπροσωπεύει αυτοκινήτων.

Η Tesla, η οποία είχε εκφράσει το ενδιαφέρον της για την ελληνική αγορά όχι μόνον του ηλεκτρικού αυτοκινήτου αλλά και της αποθήκευσης ενέργειας στην προηγούμενη κυβέρνηση, επανήλθε με σχέδια που γνωστοποίησε στην πολιτική ηγεσία του υπουργείου Ενέργειας. Επισήμως ενδιαφέρον έχει εκφράσει και η ABB, η οποία, σύμφωνα με πληροφορίες, βρίσκεται σε συζητήσεις με εγχώρια αντιπροσωπεία αυτοκινήτων, όπως και η Engie, η οποία έχει εγκαταστήσει ήδη τον πρώτο σταθμό φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων στα κεντρικά γραφεία της Vodafone στο Χαλάνδρι.

Η κορυφαία εταιρεία των ΗΠΑ στον τομέα διάθεσης προϊόντων και υπηρεσιών ηλεκτροκίνησης, Blink Charging, μέσω της κοινοπραξίας Blink Charging

Σύγκριση συμβατικού - ηλεκτρικού οχήματος

	ΣΥΜΒΑΤΙΚΟ	ΗΛΕΚΤΡΙΚΟ
Κόστος κτήσης	€20.000 - €22.000	€33.000
Τέλη κυκλοφορίας	€125 - €150	ΑΠΑΛΛΑΣΣΕΤΑΙ
Ασφάλεια (ετησίως)	€600 - €700	€700 βάσει Φ.Ι.
Συντήρηση (Σετία)	€1.200 - €1.500	€600 - €700
Κόστος καυσίμου (ετησίως)	€2.044 7l/100km για 18.250 κμ. ετησίως (50κμ./ημέρα) με €1,6/l	€456 Με κόστος ενέργειας €2,5/100km
Υπολειμματική αξία (Σετία)	45%-55% αξίας κτήσης	ΑΓΝΩΣΤΗ ΑΚΟΜΗ

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΡΤΙΣΗΣ	ΑΡΓΗ 6-12 ώρες	ΓΡΗΓΟΡΗ 1-4 ώρες	ΤΑΧΕΙΑ 10-30 λεπτά
ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ	Όσο μία τσιτίρα ή ένας βραστήρας	Όσο μία ηλεκτρική κουζίνα	Όσο η κατανάλωση μιας ολοκληρωμένης γευσιμότητας

ΠΗΓΗ: ΥΠΕΝ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Europe που έχει συστήσει με τον ενεργειακό όμιλο Eunice Energy για την ανάπτυξη μέσω της Ελλάδας ενός δικτύου φόρτισης σε όλη την Ευρώπη, εγκατέστησε τους δύο πρώτους σταθμούς φόρτισης στη γέφυρα Ρίου - Αντιρρίου. Ενδιαφέρον προς το υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας για υποδομές φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων έχουν εκφράσει, επίσης, οι Arclif Group, BRS Greec, EST RES, Kion Architects Brainbox, MC Chargers, αλλά και εταιρείες leasing.

Μερίδιο από τη νέα αγορά που ανοίγει διεκδικούν και οι πετρελαϊκοί όμιλοι ΕΛΠΕ και Μότορ Οйл, οι οποίοι έχουν εγκαταστήσει ήδη σταθμούς φόρτισης σε αυτοκινητόδρομους και σε διάφορα σημεία στην Αττική, αλλά και η ΤΕΡΝΑ Ενέργεια, που πρωταγωνιστεί στην αγορά των ΑΠΕ. Επέκταση των δραστηριοτήτων της σχεδιάζει και η Fortisis, η οποία έχει αναπτύξει το μεγαλύτερο δίκτυο στην Ελλάδα, που αριθμεί περί τους 60 σταθμούς φόρτισης.

Συναντήσεις, εξάλλου, θα έχει περί τα τέλη Φεβρουαρίου κλιμάκιο του υπουργείου Ενέργειας με επικεφαλής τη γενική γραμματέα Ενέργειας Αλεξάνδρα

Σδούκου στην Ολλανδία, μία από τις πρωτοπόρες χώρες στην ηλεκτροκίνηση, με εταιρείες λιντερ του κλάδου, όπως η Shell, η Leaseplan και η Allego. Το υπουργείο Ενέργειας, που έχει αναλάβει και την ανάπτυξη του όλου project, έχει διασφαλίσει την τεχνική υποστήριξη της Γερμανίας σε θέματα ασφάλειας υποδομών φόρτισης και ηλεκτρικού δικτύου, καθώς ένα από τα ζητήματα που καλείται να διαχειριστεί είναι και η επάρκεια ισχύος σε σχέση με την ηλεκτρική ενέργεια που θα απαιτηθεί.

Η αγορά αναμένει το νέο θεσμικό πλαίσιο που καταρτίζει αυτή την περίοδο η διυπουργική επιτροπή, με στόχο να ολοκληρωθεί μέχρι τον Μάιο και τα κίνητρα που θα ενσωματώνει για την αντιστάθμιση του υψηλού ακόμη κόστους αγοράς ενός ηλεκτρικού οχήματος σε σχέση με τα συμβατικά και της αυτονομίας (χιλιομετρική κάλυψη).

Αν και η τεχνολογία των μπαταριών αναπτύσσεται ταχύτατα, με τις μελέτες να εκτιμούν ότι μέχρι το 2024 θα υπάρξει πλήρης εξομείωση των τιμών με τα συμβατικά αυτοκίνητα, η ανάπτυξη της ηλεκτροκίνησης παγκοσμίως στηρίζεται ακόμη στην παροχή κινήτρων. Επιτυ-

χημένα οικονομικά κίνητρα πρωτοπόρων χωρών στην ηλεκτροκίνηση θα εφαρμοστεί και η ελληνική κυβέρνηση.

Μειωμένα δόδια, έκπτωση στα πλοία, ελεύθερη κυκλοφορία στον δακτύλιο των μεγάλων αστικών κέντρων και ελεύθερο πάρκινγκ στους χώρους ελεγχόμενης στάθμευσης, μειωμένα ασφάλιστρα, επιδότηση επιτοκίου για δάνεια αγοράς ηλεκτρικού οχήματος, αλλά και επιδότηση αγοράς, είναι μερικά από τα κίνητρα που εξετάζει η πολιτική ηγεσία του υπουργείου Ενέργειας σε συνεργασία με τους αντίστοιχους φορείς και το υπουργείο Οικονομικών για τη χρηματοδότησή τους από πόρους του ΕΣΠΑ. Η ανάπτυξη δικτύου σταθμών δημόσιας φόρτισης θα κρίνει, επίσης, το όλο γκεχέρημα.

Στην περίπτωση των υποδομών φόρτισης, παγκοσμίως απαντάται το γνωστό πρόβλημα «της κότας και του αυγού»: εάν δεν υπάρχουν επαρκείς υποδομές, δεν αναπτύσσεται η αγορά των ηλεκτρικών αυτοκινήτων, αφού δεν μπορούν να φορτίζονται, αλλά και για να αναπτυχθούν υποδομές φόρτισης πρέπει να κυκλοφορεί επαρκής αριθμός ηλεκτρικών αυτοκινήτων.

5 μήνες για έκδοση άδειας σταθμού

Το κατά πόσον η αγορά θα αναπτυχθεί με βιώσιμο τρόπο είναι ένα από τα ζητούμενα και μία από τις ανησυχίες των επενδυτών. Η πλευρά της κυβέρνησης, πάντως, εμφανίζεται αισιόδοξη και αποφασισμένη να υλοποιήσει αποτελεσματικά το φιλόδοξο σχέδιο για την ηλεκτροκίνηση. «Πιστεύω ότι δεν πρέπει να χάσει η χώρα μας το τρένο αυτής της περιβαλλοντικά φιλικής τεχνολογικής επανάστασης. Η χώρα και η κοινωνία πρέπει να ωφεληθούν τα μέγιστα από τις προοπτικές της ηλεκτροκίνησης. Δεν είναι μόνο μία ευκαιρία να βελτιώσουμε την ποιότητα της ζωής μας στις πόλεις όπου ζούμε, αλλά θα μπορούσε κάλλιστα η Ελλάδα να δραστηριοποιηθεί στην κατασκευή εξαρτημάτων και μπαταριών ή ανάπτυξης έξυπνου λογισμικού, που είναι απαραίτητα για την κατασκευή ηλεκτρικών αυτοκινήτων. Μπορεί σήμερα να φαντάζει σαν ένα άπιαστο όνειρο, όμως μπορούμε να πετύχουμε να μπει η Ελλάδα στην εποχή των καθαρών αυτοκινήτων και έχουμε το σχέδιο και την όρεξη για να το πράξουμε», δηλώνει στην «Κ» η γενική γραμματέας Ενέργειας Αλεξάνδρα Σδούκου, η οποία προτίσσει της Διυπουργικής Επιτροπής για την ανάπτυξη της ηλεκτροκίνησης. Η πλευρά της αγοράς, πάντως, επισμαίνει ότι πιο σημαντικό από το κίνητρα είναι η άρση των εμποδίων από πλευράς των αρμοδίων αρχών. «Το να εξαλειφούμε τη γραφειοκρατία είναι η μεγαλύτερη συνεισφορά του κράτους για τη βιώσιμη ανάπτυξη της αγοράς», τονίζει στην «Κ» ο κ. Δημήτρης Μιχαρικόπουλος, διευθυντής και συνδεδεμένος της Fortisis. Επισμαίνει ότι το υπουργείο Οικονομικών από το 2014 δεν έχει βγάλει τους κοδικούς δραστηριότητας για υπηρεσίες φόρτισης. Για την έκδοση άδειας εγκατάστασης ενός σταθμού φόρτισης απαιτούνται πέντε μήνες, ενώ στη διαδικασία εμπλέκονται τέσσερις διαφορετικές υπηρεσίες, αναφέρει ο ίδιος. Για να γίνει μακροπρόθεσμα βιώσιμη αγορά, σύμφωνα με τον κ. Μιχαρικόπουλο, απαιτούνται συνεργασίες επί τη βάση των επιτυχημένων μοντέλων άλλων χωρών, καθώς εμπλέκονται ρυθμιστικές αρχές, υπουργεία, δήμοι, Περιφέρειες, διαχειριστές δικτύου, προμηθευτές ενέργειας κ.ά. Αναφέρει το παράδειγμα του Ηνωμένου Βασιλείου όπου δήμοι, σε συνεργασία με ιδιώτες, δημιούργησαν hubs φόρτισης που λειτουργούν με όρους αγοράς.

DREAM TOWER

What is inside your dream?

EUROPEAN PROPERTY AWARDS DEVELOPMENT
★★★★★ AWARD WINNER
BEST RESIDENTIAL PROPERTY DEVELOPMENT CYPRUS
2019-2020

EUROPEAN PROPERTY AWARDS ARCHITECTURE
★★★★★ AWARD WINNER
RESIDENTIAL PROJECT ARCHITECTURE CYPRUS
2019-2020

EUROPEAN PROPERTY AWARDS DEVELOPMENT
★★★★★ AWARD WINNER
BEST DEVELOPMENT MARKETING CYPRUS
2019-2020

CALL FREE 8000 77 88
DREAM@CYPRUSPROPERTYGALLERY.COM
DREAMTOWER.CYPRUS.COM

PROPERTY GALLERY

Δρομολογούνται ελαφρύνσεις €1,8 δισ. για τη μεσαία τάξη

Καταργείται η εισφορά αλληλεγγύης και μειώνονται οι ασφαλιστικές εισφορές

Του ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ

Προβόδηση της μισθωτής μεσαίας τάξης με περίπου 1,8 δισ. ευρώ μέσα στο 2021 προβλέπει το κυβερνητικό σχέδιο, η υλοποίηση του οποίου συνδέεται με την επιτυχή συμφωνία για τη μείωση των πρωτογενών πλεονασμάτων. Ταυτόχρονα με τις διαβουλεύσεις που θα γίνουν με τους θεσμούς, το οικονομικό επιτελείο θα προετοιμάσει από τώρα ένα «σενάριο ελαφρύνσεων» για το 2021, το οποίο και θα ενσωματώσει στο μεσοπρόθεσμο σχέδιο δημοσιονομικής στρατηγικής. Το μεσοπρόθεσμο –θα καλύπτει όλη την περίοδο μέχρι το 2024– αναμένεται να κατατεθεί στη Βουλή μετά το Πάσχα. Το 1,8 δισ. ευρώ θα διατεθεί κυρίως για τη χρηματοδότηση της πλήρους κατάργησης της εισφοράς αλληλεγγύης –μέτρο που απαιτεί περίπου 1,16 δισ. ευρώ– αλλά και για τη μείωση των ασφαλιστικών εισφορών κατά επιπλέον δύο ποσοστιαίες μονάδες μέσα στο επόμενο έτος ώστε, μαζί με τη μείωση που θα γίνει φέτος τον Ιούνιο, η συνολική να φτάσει στις τρεις ποσοστιαίες μονάδες. Η υλοποίηση αυτού του πλάνου –το οποίο προϋποθέτει την επίτευξη συμφωνίας με τους θεσμούς για τη μείωση των πρωτογενών πλεονασμάτων κατά τουλάχιστον 1% του ΑΕΠ– θα φέρει αυξήσεις καθαρών αποδοχών έως και 4% σε εκατομμύρια μισθωτούς λόγω της μείωσης των κρατήσεων τόσο από φόρους όσο και από ασφαλιστικές εισφορές.

Διαπραγμάτευση

Στις διαβουλεύσεις με τον Ιταλό επίτροπο Οικονομικών Πάολο Τζεβιλιόνη ορίστηκε το χρονοδιάγραμμα των διαπραγματεύσεων για την επίτευξη συμφωνίας επί των αιτημάτων που έχει εγείρει η ελληνική πλευρά για την εξασφάλιση δημοσιονομικού χώρου. Τα θέματα που έχει θέσει η ελληνική πλευρά θα συζητηθούν σταδιακά μέσα στον χρόνο, αλλά οι τελικές αποφάσεις για το αν θα μειωθούν ή όχι οι στόχοι των πρωτογενών πλεονασμάτων για τη διετία 2021-2022 θα ληφθούν το φθινόπωρο ενόψει και της κατάθεσης του κρατικού προϋπολογισμού για το 2021.

Θα προκύψουν αυξήσεις αποδοχών έως και 4% σε εκατομμύρια μισθωτούς λόγω της μείωσης των κρατήσεων.

Ωστόσο, η ελληνική πλευρά αναμένεται να αποτυπώσει τις προθέσεις της για τις φορολογικές ελαφρύνσεις στις οποίες προτίθεται να προχωρήσει στο μεσοπρόθεσμο σχέδιο. Σε αυτό θα ξεκαθαρίσει το ζήτημα όσον αφορά τα ακόλουθα ζητήματα:

1. Η απόφαση να προχωρήσει ως υπ' αριθμόν ένα προτεραιότητα η πλήρης κατάργηση της εισφοράς αλληλεγγύης. Όπως τόνισε ο πρωθυπουργός την Παρασκευή στο συνέδριο της ΕΣΣΕ, θα επιδιωχθεί η μείωση να ξεκινήσει από φέτος εφόσον βρεθεί ο απαιτούμενος δημοσιονομικός χώρος. Μείωση της τάξεως του 20% μπορεί να χρηματοδοτηθεί φέτος ακόμη και αν γίνει δεκτό το αίτημα της Ελλάδας να μη συμπεριληφθούν στον ορισμό του πρωτογενούς πλεονασματος δαπάνες 200 εκατ. ευρώ για το μεταναστευτικό. Η πλήρης κατάργηση της εισφοράς αλληλεγγύης προγραμματίζεται για το 2021, καθώς είναι το υπ' αριθμόν ένα μέτρο ενίσχυσης του εισοδήματος της μεσαίας τάξης. Και αυτό διότι η εισφορά αλληλεγγύης επιβάλλεται μόνο σε όσους εμφανίζουν ατομικό εισόδημα άνω των 12.000 ευρώ.

2. Η απόφαση να υλοποιηθεί ταχύτερα η κυβερνητική δέσμευση για μείωση των ασφαλιστικών εισφορών κατά πέντε ποσοστιαίες μονάδες. Αντί το μέτρο να υλοποιηθεί έως το 2023, θα επιδιωχθεί η μείωση να έχει ολοκληρωθεί έναν χρόνο νωρίτερα δηλαδή μέσα στο 2022. Αυτό σημαίνει ότι το 2021 θα υπάρξει πρόσθετη μείωση των ασφαλιστικών εισφορών κατά δύο μονάδες (με τις υπόλοιπες δύο να μετατίθενται για το 2022). Για να χρηματοδοτηθεί το συγκεκριμένο μέτρο μελετάται να αναβληθεί για το 2022 η δεύτερη μείωση του συντελεστή φορολόγησης των επιχειρήσεων από το 24% στο 20%. Και αυτό διότι κρίνεται ότι από

τη μείωση των ασφαλιστικών εισφορών (η οποία θα αφορά και τους εργοδότες και όχι μόνο στους εργαζομένους) θα ωφεληθεί το σύνολο του επιχειρηματικού κόσμου της χώρας σε αντίθεση με τη μείωση του συντελεστή φορολόγησης των επιχειρηματικών κερδών, η οποία ευνοεί μόνο το ένα στα πέντε νομικά πρόσωπα που δηλώνει κέρδη.

3. Για τη διετία 2022-2023 θα δρομολογηθεί η μείωση του συντελεστή φορολόγησης των επιχειρήσεων από το 24% στο 20%, (απαιτεί δημοσιονομικό χώρο περίπου 500 εκατ. ευρώ) αλλά και η μείωση των συντελεστών του ΦΠΑ από το 24% στο 22% και από το 13% στο 11%.

Η ψήφιση

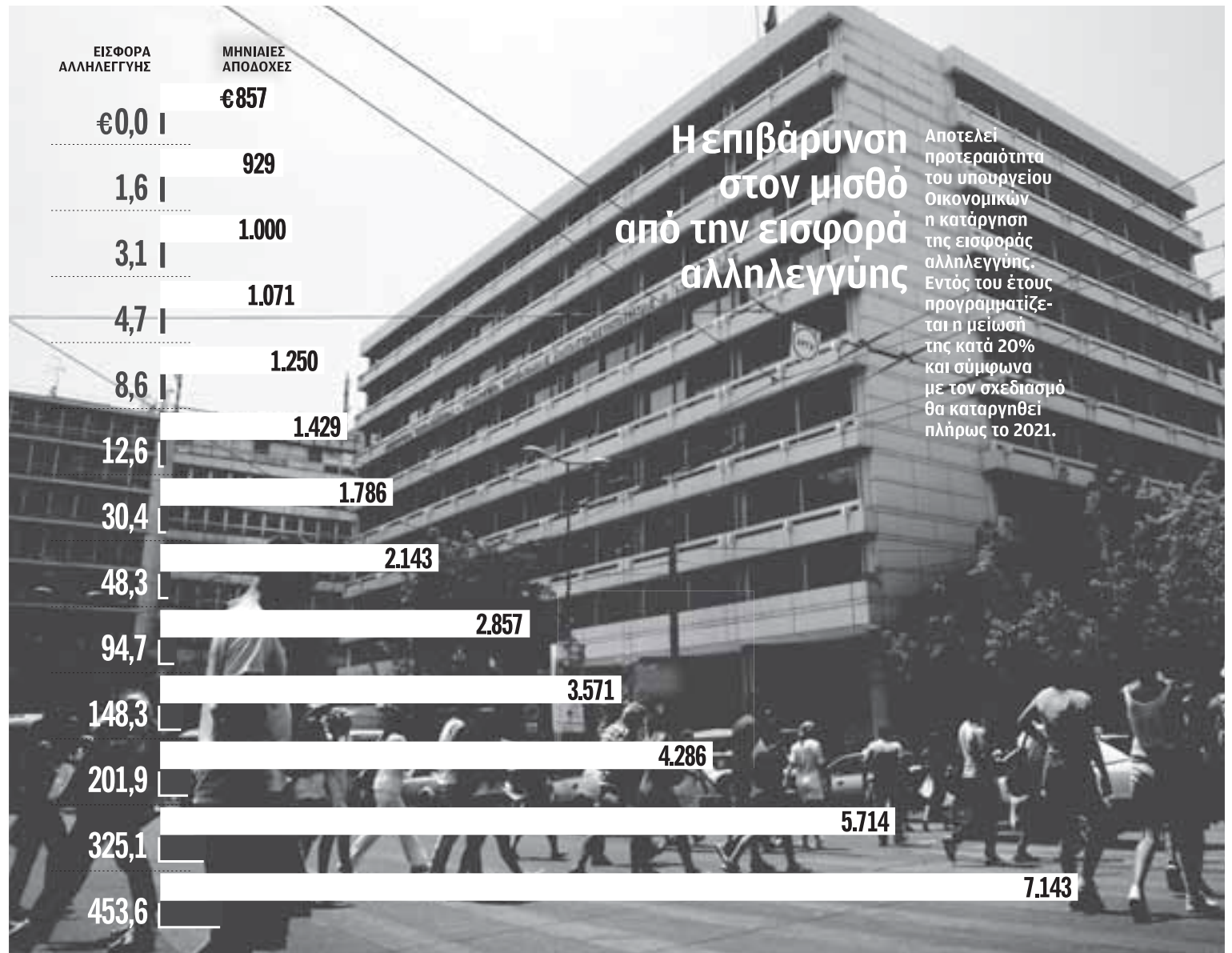
Το πακέτο μέτρων του 2021 θα ψηφιστεί το φθινόπωρο μαζί με τον προϋπολογισμό του 2021, υπό την προϋπόθεση βέβαια ότι η Ελλάδα θα έχει διασφαλίσει τον απαιτούμενο δημοσιονομικό χώρο ύστερα από τις διαπραγματεύσεις με τους δανειστές. Το 1,8 δισ. ευρώ που θα είναι το όφελος της μεσαίας τάξης, θα ενισχύσει ισόποσα την αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών, καθώς το όφελος θα φανεί από τις αρχές της επόμενης χρονιάς μέσα από τη μείωση των κρατήσεων. Αυτό θα είναι και η πρώτη ουσιαστική ελάφρυνση για τη μεσαία τάξη μετά την έξοδο της χώρας από τη μνημόνια, καθώς η καθαρή αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος θα φτάσει ακόμη και στο 4%.

Σε δύο δόσεις οι αυξήσεις

Ως αύξηση δύο μηνών καθαρών αποδοχών σε δύο δόσεις θα αποτυπωθεί στους μισθωτούς το κυβερνητικό σχέδιο ελαφρύνσεων της επόμενης χρονιάς. Η πρώτη δόση θα γίνει φέτος τον Ιούνιο –οπότε και θα ενεργοποιηθεί η πρώτη μείωση των ασφαλιστικών εισφορών κατά 0,9%, με το 0,4% να αφορά τον εργαζόμενο και το 0,5% τον εργοδότη– ενώ η δεύτερη δόση θα γίνει με την καταβολή του μισθού του Ιανουαρίου 2021 με την ταυτόχρονη μείωση φόρων και ασφαλιστικών εισφορών.

Παραδείγματα

• Εργαζόμενος με μεικτό μισθό 1.350 ευρώ, μέχρι και τον Δεκέμβριο του 2019 εισέπραττε καθαρά

Η επιβάρυνση στον μισθό από την εισφορά αλληλεγγύης

Αποτελεί προτεραιότητα του υπουργείου Οικονομικών η κατάργηση της εισφοράς αλληλεγγύης. Εντός του έτους προγραμματίζεται η μείωση της κατά 20% και σύμφωνα με τον σχεδιασμό θα καταργηθεί πλήρως το 2021.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Τρεις παρεμβάσεις για περιορισμό της φοροδιαφυγής στον ΦΠΑ

1.020,27 ευρώ μετά την αφαίρεση των ασφαλιστικών εισφορών και του φόρου εισοδήματος. Ο εργαζόμενος του 1.000άρικου θα δει τις ακόλουθες μεταβολές:

1. Τον Ιούνιο οι καθαρές αποδοχές θα αυξηθούν λόγω της μείωσης των ασφαλιστικών εισφορών ενώ είναι πιθανό να ενεργοποιηθεί και η πρώτη δόση μείωσης της εισφοράς αλληλεγγύης. Για τον εργαζόμενο, καθώς η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, σε συνεργασία με την πολιτική ηγεσία του υπουργείου Οικονομικών, οριστικοποιεί μέσα στις επόμενες ημέρες το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής των τριών βασικών μέτρων για τον περιορισμό της φοροδιαφυγής ειδικά από τον ΦΠΑ. Η ηλεκτρονική τήρηση των βιβλίων της εφορίας θα επιδιωχθεί να ξεκινήσει από τον Απρίλιο, ενώ για τη διασύνδεση των ταμειακών μηχανών με το Taxis μέσω της αρχής Ιουνίου. Τρίτη εκκρεμότητα, η έκδοση των ηλεκτρονικών τιμολογίων κάτι το οποίο επίσης σχεδιάζεται να ξεκινήσει –έτσι σε πιλοτικό στάδιο– μέσα στο τρέχον έτος. Ο στόχος να ξεκινήσει από φέτος η εφαρμογή και των τριών μέτρων έχει «φοβιστεί» την αγορά, καθώς η προσαρμογή στα νέα δεδομένα δεν θα είναι εύκολη. Ηδη, η ΑΑΔΕ έχει ζητήσει την «απόσυρση» των παλαιών ταμειακών μηχανών και τη διασύνδεση όσων πληρούν τις

Ηλεκτρονική τήρηση βιβλίων, διασύνδεση ταμειακών μηχανών με το Taxis και έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων.

προδιαγραφές με το Διαδίκτυο.

Η ηλεκτρονική τήρηση των βιβλίων προϋποθέτει εξοικείωση των λογιστών αλλά και των ιδίων των επαγγελματιών, ενώ η έκδοση των ηλεκτρονικών τιμολογίων είναι ακόμη σε πολύ αρχικό στάδιο προετοιμασίας. Το να ανατραπεί για μία ακόμη φορά ο σχεδιασμός όσον αφορά τα χρονοδιαγράμματα είναι ένα πολύ πιθανό σενάριο, καθώς πέραν των προετοιμασιών που πρέπει να γίνουν στην αγορά, απαιτείται και η έκδοση σειράς αποφάσεων από την πλευρά του υπουργείου Οικονομικών και της ΑΑΔΕ. Τις προηγούμενες ημέρες, η ΑΑΔΕ έκανε τα πρώτα δύο «επισημα» βήματα στην κατεύθυνση υλοποίησης του τριπλού σχεδίου πάταξης της φοροδιαφυγής. Πρώτο, δημοσίευσε τον κατάλογο των ταμειακών μηχανών που πρέ-

πει να αποσυρθούν άμεσα (μέχρι την 31η Μαΐου 2020), καθώς δεν έχουν δυνατότητα σύνδεσης με το Taxisnet (σ.σ. ο κατάλογος περιλαμβάνει περίπου 180 μοντέλα τα οποία όμως είναι εγκατεστημένα σε χιλιάδες επιχειρήσεις).

Η δεύτερη απόφαση δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ στις 6 Φεβρουαρίου και καθορίζει τις τεχνικές λεπτομέρειες διασύνδεσης των ταμειακών μηχανών με τη σχετική ηλεκτρονική πλατφόρμα στο Taxis. Η διασύνδεση, βάσει της απόφασης, θα πρέπει να έχει υλοποιηθεί μέσα σε τέσσερις μήνες, δηλαδή το αργότερο μέχρι τις 6 Ιουνίου, καθώς σε διαφορετική περίπτωση θα επιβάλλονται πρόστιμα. Για την ηλεκτρονική τήρηση των βιβλίων δεν υπάρχει ακόμη επίσημο χρονοδιάγραμμα. Πέραν του Αυγούστου, όταν παρουσιάστηκε για πρώτη φορά το σχέδιο, επιδόθηκε ότι θα ξεκινήσει πιλοτική λειτουργία μέσα στο τελευταίο τρίμηνο του 2019. Δεν τηρήθηκε και οι νεότερες πληροφορίες μεταφέρουν τα «γκαινια» για τον Απρίλιο, χωρίς όμως να αποκλείεται και νέα χρονική μετάθεση, καθώς πρέπει να αντιμετωπιστεί σειρά τεχνικών δυσκολιών.

Ο διαγωνισμός για τις άδειες 5G και ο πονοκέφαλος της Huawei

Του ΒΑΓΓΕΛΗ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗ

Για τον επόμενο Δεκέμβριο σχεδιάζεται η διεξαγωγή της δημοπρασίας των συχνοτήτων που θα αξιοποιηθούν στην κινητή τηλεφωνία 5ης γενιάς (5G) στην Ελλάδα. Η κυβέρνηση, σε συνεργασία με την Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ), προετοιμάζει το έδαφος αναμένοντας ότι σε αυτή τη δημοπρασία θα συμμετάσχουν τουλάχιστον οι τρεις γνωστοί ενδιαφερόμενοι, Cosmote, Vodafone και Wind Hellas.

Κυβερνητικά στελέχη, παρόλο που το θεωρούν ιδιαίτερα δύσκολο, δεν απέκλειαν εντελώς το ενδεχόμενο να υπάρξει κάποιος τέταρτος ενδιαφερόμενος. Οι ίδιοι σημειώνουν ότι κάτι τέτοιο θα φανεί μέχρι τα μέσα Μαρτίου, οπότε και λήγει η δημόσια διαβούλευση που ξεκίνησε την περασμένη εβδομάδα από την ΕΕΤΤ με αντικείμενο τη διάθεση των συχνοτήτων 5G (και όχι μόνο) στις ζώνες των 700 MHz, 3,4 GHz και 26 GHz. Σύμφωνα με το κείμενο της δημόσιας διαβούλευσης που δόθηκε την περασμένη Πέμπτη, στην προαναφερθείσα διαδικασία θα συμπεριληφθούν και οι συχνοότητες της ζώνης των 2,1 GHz που λήγουν τον Αύγουστο του 2021.

Πάντως το γεγονός ότι μέχρι σήμερα δεν υπήρξαν επαφές στην αγορά, ή ακόμη και με την κυβέρνηση, τρίτων ενδιαφερομένων για τις άδειες 5G σημαίνει ότι η δημοπρασία των συχνοτήτων, όπως συνέβη και στο παρελθόν, δεν θα έχει μεγάλη διάρκεια. Κάθε ενδιαφερόμενος εκτιμάται ότι θα περιοριστεί στα μίλια συχνοτήτων που προορίζεται να λάβει από τη θέση που στην αγορά και αναμένεται ότι δεν θα υπάρξουν πολλά «κτυπήματα» στη διαδικασία της δημοπρασίας.

Τον Δεκέμβριο η δημοπρασία - Cosmote, Vodafone και Wind Hellas οι τρεις σίγουροι διεκδικητές.

Στόχος της κυβέρνησης είναι να δοθούν όλες οι συχνότητες που αφορούν το 5G σε μία διαγωνιστική διαδικασία (multiband auction). Αυτό διευκολύνει, καθώς εξοικονομούνται χρόνος και χρήμα. Επιπλέον, βολεύει τις εταιρείες κινητής τηλεφωνίας, επειδή ξεκαθαρίζει ευθύς εξαρχής το παιχνίδι στην κινητή για τα επόμενα 15 έως 20 χρόνια. Μία διαδικασία με πολλούς γύρους αυξάνει την πιθανότητα εισόδου 4ου παίκτη στην αγορά, απ' ό,τι μία και μοναδική που θα περιλαμβάνει πολλαπλές συχνότητες και επομένως ένα υψηλό αρχικό κόστος εκκίνησης.

Για πρώτη φορά πάντως, στόχος της κυβέρνησης δεν θα είναι η μεγιστοποίηση των εσόδων από την εκχώρηση των αδειών 5G. Αυτό έχει τονίσει επανειλημμένως στο παρελθόν ο αρμόδιος υπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης Κυριάκος Πιερρακάκης και αυτή την υπόθεση θα τηρήσει, εφόσον οι εταιρείες κινητής τηλεφωνίας μειώσουν τελικά το κόστος διαθέσιμων των δεδομένων. Το σκηνικό ωστόσο σχετικά με το κόστος εκχώρησης των συχνοτήτων θα ξεκαθαρίσει μέχρι το επόμενο καλοκαίρι, οπότε η ΕΕΤΤ θα έχει διεξαγάγει τη συγκριτική αξιολόγηση του κόστους που κατέβαλαν άλλοι πάροχοι στην Ε.Ε.

Κυβερνητικοί παράγοντες αναφέρουν ότι χώρες που «πούλησαν ακριβά» τις συχνότητες 5G πολύ λιγά πράγματα έχουν

Στόχος της κυβέρνησης είναι να δοθούν όλες οι συχνότητες που αφορούν το 5G σε μία διαγωνιστική διαδικασία.

πέτυχε μέχρι σήμερα. Ως παράδειγμα φέρνουν την Ιταλία, η οποία αν και έχει διαθέσει τις άδειες από το 2018, η ανάπτυξη των δικτύων 5G δεν έχει προχωρήσει σχεδόν καθόλου μέχρι σήμερα. Αντίστοιχη είναι και η κατάσταση στη Γερμανία.

Οι Κινέζοι

Την κατάσταση περιέπλεξε περαιτέρω ο σινοαμερικανικός πόλεμος για την εξοπλισμό των δικτύων 5G. Η Deutsche Telekom, ενώ ήταν έτοιμη να ξεκινήσει την ανάπτυξη των εν λόγω δικτύων αξιοποιώντας εξοπλισμό Huawei, «πάγωσε» τη διαδικασία μέχρι οι γερμανικές αρχές να ξεκαθαρίσουν το σκηνικό. Η χώρα μας δεν είχε τέτοιες δύσκολες επιλογές, δεδομένου ότι έχει καθυστερήσει στην ανάπτυξη των εν λόγω δικτύων. Ωστόσο, όλοι ελπίζουν ότι η κατάσταση που έχει διαμορφωθεί μέχρι σήμερα θα βγάλει την Ελλάδα από δύσκολες ατραπούς που τη φέρνουν σε δύσκολη θέση, είτε απέναντι στις ΗΠΑ είτε απέναντι στην Κίνα. Κατάλυτος ήταν η Cosmote η οποία αποφάσισε να προχωρήσει στην κινητή τηλεφωνία 5ης γενιάς με την Ericsson. Η θυγατρική του ΟΤΕ είναι ο μεγαλύτερος πάροχος κι επομένως περίπου το 45%-50% της αγοράς θα βασιστεί σε παρόχους που δεν βρίσκονται στο στόχαστρο του αμερικανικού υπουργείου εξωτερικών.

Η κυβέρνηση πρόκειται να παίξει αυτό το «κάρτι» της Cosmote απέναντι στην αμερικανική διπλωματία, όπως επίσης τον «πυρήνα» του δικτύου του (core network). Παράγοντες της αγοράς ανέφεραν ότι αν η Huawei διατηρήσει την κυρίαρχη θέση που διαθέτει σε Vodafone

και Wind, τότε δεν θα υπάρξουν σημαντικές τριβές.

Τα πράγματα όμως θα αλλάξουν δραματικά αν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ακολουθήσει μια πολιτική αντίστοιχη της Μ. Βρετανίας και θέσει πλαφόν μείωσης αγοράς στο κάθε δίκτυο 5G. Τότε η Huawei, που βρίσκεται στο 100% του δικτύου της Vodafone και της Wind (50% στο σύνολο της αγοράς), θα αναγκαστεί να περιοριστεί. Ελλείδη όλων είναι ότι κάθε είδους αβεβαιότητες θα ξεπεραστούν μέχρι τον χρόνο τέτοια εποχή, που εκτιμάται ότι θα αρχίσουν να μπαίνουν τα πρώτα θεμέλια της κινητής τηλεφωνίας 5ης γενιάς στην Ελλάδα. Την εποχή εκείνη οι εταιρείες θα έχουν στα «χέρια» τους τις συχνότητες ή μέρος αυτών, έτσι ώστε να ξεκινήσει η ανάπτυξη των υπερδικτύων 5ης γενιάς στη χώρα μας. Για να συμβεί όμως αυτό, θα πρέπει αρχές Δεκεμβρίου να πραγματοποιηθεί η δημοπρασία των αδειών (συχνοτήτων).

Ασφικτικό χρονοδιάγραμμα

Αυτό προϋποθέτει ότι θα έχει ολοκληρωθεί ο διαγωνισμός μέχρι τον Οκτώβριο, έτσι ώστε να προετοιμαστεί κατάλληλα το ηλεκτρονικό σύστημα της δημοπρασίας. Γεγονός που σημαίνει ότι οι διαγωνισμοί όσων ενδιαφέρονται για τις άδειες θα προκρουχθεί μέσα στο Σεπτέμβριο, οπότε θα δοθεί το περιθώριο των 35 ημερών για την υποβολή του ενδιαφέροντος. Έτσι, κυβέρνηση και ΕΕΤΤ έχουν περιθώριο 5 έως 6 μηνών για να προετοιμασουν τόσο το φάσμα συχνοτήτων που θα αποδοθεί στους ενδιαφερόμενους όσο και τον σχετικό διαγωνισμό εκχώρησης των αδειών. Το χρονοδιάγραμμα είναι ασφικτικό, αλλά στην κυβέρνηση αισιοδοξούν ότι είναι υλοποιήσιμο.

Η JCC απαντά με το Settle στη χρήση των μετρητών

Εισάγεται εφαρμογή για πληρωμές μέσω κινητών συσκευών και ηλεκτρονικών πληρωμών

Συνέντευξη στον
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Ο CEO της JCC Payment Systems, Νικόδημος Δαμιανού, στη συνέντευξή του στην «Κ» αναφέρει πως είναι έκδηλη η ανάγκη για λύσεις και προϊόντα που θα βοηθήσουν να μειωθεί η χρήση των μετρητών και των επιταγών στην Κύπρο, ενώ ταυτόχρονα επισημαίνει πως στη χώρα χρησιμοποιούνται οι κάρτες για μεγαλύτερες πληρωμές. Τονίζει δε πως η JCC Payment Systems έχει καθιερωθεί ως η πιο αξιόπιστη εταιρεία παροχής λύσεων και υπηρεσιών πληρωμών σε εμπόρους και χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς στην Κύπρο, εδώ και τρεις δεκαετίες. Ο κ. Δαμιανού μιλάει για το Settle, την εφαρμογή για πληρωμές μέσω κινητών συσκευών, και τονίζει ότι πρόκειται για την απάντηση στη χρήση μετρητών και τη νέα λύση στον τομέα των ηλεκτρονικών πληρωμών που η JCC, «ως πρωτοπόρος σε αυτό το τομέα, έκρινε ότι αξίζει να συστήσει σε όλους του Κύπριους».

—**Η JCC στην Κύπρο είναι ευρέως γνωστή. Τι είναι όμως το Settle της JCC;**

—Η JCC Payment Systems έχει καθιερωθεί ως η πιο αξιόπιστη εταιρεία παροχής λύσεων και υπηρεσιών πληρωμών σε εμπόρους και χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς στην Κύπρο, εδώ και τρεις πλεόν δεκαετίες. Αυτό που χαρακτηρίζει την JCC όλο αυτό το διάστημα, είναι η ασφάλεια και η αξιοπιστία. Βασικός πυλώνας της νέας στρατηγικής της εταιρείας είναι να αποτελέσει, πέραν του τομέα των πληρωμών, σημαντικό εταίρο στην προσπάθεια για ψηφιοποίηση της οικονομίας της Κύπρου, που όπως γνωρίζουμε με βάση και τους σχετικούς δείκτες σε ευρωπαϊκό επίπεδο, είναι από τις χειρότερες σε αυτό τον τομέα. Μέρος του ταξιδιού μας ως χώρα προς την ψηφιακή μεταρρύθμιση αποτελεί αναπόφευκτα και η πιο αποφασιστική, η πιο ουσιαστική εάν θέλετε, μετάβαση μας στις ηλεκτρονικές πληρωμές. Τα δύο είναι συνυφασμένα και τούτο επιβεβαιώνεται από το γεγονός ότι χώρες οι οποίες έχουν πετύχει ψηλά επίπεδα αποδοχής ηλεκτρονικών πληρωμών, όπως είναι οι Σκανδιναβικές χώρες, η Κίνα και το Ηνωμένο Βασίλειο, πετυχαίνουν και υψηλά επίπεδα ψηφιακής αριστείας. Και αυτό ακριβώς είναι το Settle που παρουσιάζει η JCC αυτό το διάστημα στην κυπριακή αγορά. Πρόκειται για την απάντηση στη χρήση μετρητών και τη νέα λύση στον τομέα των ηλεκτρονικών πληρωμών που η JCC, ως πρωτοπόρος σε αυτό το τομέα, έκρινε ότι αξίζει να συστήσει σε όλους του Κύπριους. Το Settle είναι μια εφαρμογή για πληρωμές μέσω κινητών συσκευών η οποία επιτρέπει στον καθένα να στείλει, να ζητήσει και να λάβει χρήματα από τον οποιοδήποτε ανεξάρτητα από την τράπεζα στην οποία επιλέγει να διατηρεί τους λογαριασμούς του, ενώ του δίνει τη δυνατότητα να πληρώσει σταδιακά σε όλο και περισσότερες επιχειρήσεις του λιανικού εμπορίου και όχι μόνο, καλύπτοντας τις καθημερινές του ανάγκες για συναλλαγές. Ανάγκες που σήμερα εξυπηρετεί σε μεγάλο βαθμό με μετρητά. Παράλληλα θα δίνει τη δυνατότητα σε εμπορευόμενους, καταστηματάρχες και ελεύθερους επαγγελματίες, να αποδεχθούν πληρωμές εύκολα και γρήγορα οπούδήποτε χωρίς ειδικές ανάγκες σε εξοπλισμό.

—**Πότε αντιληφθήκατε την ανάγκη για την δημιουργία ενός τέτοιου προϊόντος και πόσο καιρό σας πήρε για να είστε σε θέση να το παρουσιάσετε στην Κύπρο;**

—Στην Κύπρο πιθανότατα να γνωρίζετε ότι, σύμφωνα και με τα πιο πρόσφατα στατιστικά της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, η

“

Βασικός πυλώνας της νέας στρατηγικής της εταιρείας είναι να αποτελέσει, πέραν του τομέα των πληρωμών, σημαντικό εταίρο στην προσπάθεια για ψηφιοποίηση της οικονομίας της Κύπρου.

πλειοψηφία των καταναλωτικών πληρωμών μας στο σημείο της πώλησης (point of sale) γίνεται με μετρητά. Το 72% του αριθμού των συναλλαγών αποτελούν αυτές με μετρητά κάτι που αντιστοιχεί σε περισσότερο από 85% της συνολικής αξίας των συναλλαγών, τη στιγμή που ο μέσος όρος στην Ευρώπη είναι 54%. Βρισκόμαστε στη χειρότερη θέση σε αυτό τον τομέα μαζί με τη Μάλτα, ενώ το ίδιο ισχύει και με τη χρήση επιταγών. Το 10,2% των συναλλαγών γίνεται ακόμα με επιταγές, αριθμός που αντιστοιχεί σε 18% στη συνολική αξία των συναλλαγών που δεν γίνονται με μετρητά. Ακόμα και στον τομέα των καρτών, όπου μέσω της JCC ως Κύπρος έχουμε αναπτύξει το δίκτυο για αποδοχή καρτών σε πολύ υψηλά επίπεδα διαχρονικά, με βάση στατιστικά που εκδίδει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα για το 2018, δεν χρησιμοποιούμε τις κάρτες μας όσο συχνά τις χρησιμοποιούν οι πλείστες άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Στην Κύπρο ο μέσος όρος της συναλλαγής με κάρτες είναι 70 ευρώ, ενώ στην Ευρώπη ο μέσος όρος είναι 44 ευρώ. Υπάρχει δηλαδή ακόμα η τάση να χρησιμοποιούμε τις κάρτες για μεγαλύτερες πληρωμές και όχι για μικρότερες πιο συχνές συναλλαγές. Η ανάγκη, λοιπόν, για λύσεις και προϊόντα που θα μας βοηθήσουν να μειώσουμε τη χρήση των μετρητών και των επιταγών είναι έκδηλη. Είναι στο DNA της JCC η παροχή πρωτοπόρων και ουσιαστικών λύσεων για τη διεκπεραίωση των ηλεκτρονικών πληρωμών και σε αυτό το πλαίσιο είναι στόχος μας να παρουσιάσουμε τεχνολογικά προηγμένες λύσεις στον τομέα των πληρωμών. Αυτό είναι που μας ώθησε να κοιτάζουμε για λύση σε αυτό τον τομέα. Παράλληλα, ζούμε στην εποχή των συνεργασιών και των συνεργιών στον τομέα των πληρωμών σε παγκόσμιο επίπεδο, και αυτό ακριβώς είναι ένα τέτοιο παράδειγμα. Ένας σημαντικό εταίρος της αγοράς στην Κύπρο, η JCC, με χρόνια βαθιά εμπειρία στην εξυπηρέτηση συναλλαγών στη χώρα μας, συνεργ-

Το Settle είναι μια εφαρμογή για πληρωμές μέσω κινητών συσκευών η οποία επιτρέπει στον καθένα να στείλει, να ζητήσει και να λάβει χρήματα από τον οποιοδήποτε ανεξάρτητα από την τράπεζα στην οποία επιλέγει να διατηρεί τους λογαριασμούς του.

γάζεται με μια πρωτοπόρη εταιρεία Fintech για να εισαγάγει μια λύση που θα συμπληρώσει τις πληρωμές με άλλα ηλεκτρονικά μέσα, πρωτίστως τις πληρωμές με κάρτες, και θα μας πάρει ένα βήμα πιο κοντά στο στόχο μιας αγοράς με λιγότερα μετρητά. Ο χρόνος λοιπόν αναλώθηκε στο να βρούμε τον καταλληλότερο συνεργάτη για μια τέτοια λύση και πιστεύουμε ότι το έχουμε πετύχει.

Διείδυση εφαρμογών

—**Τι καινοτόμο έχει συγκριτικά με άλλα αντίστοιχα προϊόντα στο νησί; Βασιστήκατε σε άλλα επιτυχημένα μοντέλα του εξωτερικού;**

—Το Settle είναι μια ολοκληρωμένη λύση στα πρότυπα ακριβώς των πολύ επιτυχημένων προϊόντων να αγγίζουν την κινητή τους συσκευή. Να χρησιμοποιήσουν το κινητό τηλέφωνο για να πληρώσουν το λογαριασμό στο εστιατόριο χωρίς απευθείας επικοινωνία με το σερβιτόρο, πληρώνοντας το ποσό που εμφανίζεται στην οθόνη της συσκευής τους ή σαρώνοντας το QR code που βρίσκεται μπροστά τους, για να αποφύγουν την καθυστέρηση και την αναμονή. Φτάνει να νοιώθουν ασφάλεια με τη λύση που χρησιμοποιούν και να γνωρίζουν ότι η συγκεκριμένη τεχνολογία υποστηρίζεται από πάροχο που εμπιστεύ-

ονται. Αυτό είναι που εγγυάται η παρουσία της JCC στο Settle.

—**Είναι αντιληπτό πως η εφαρμογή τέτοιων λογισμικών γίνεται βάσει της εισαγωγής της δεύτερης οδγνίας υπηρεσιών πληρωμών (PSD2) το 2018. Αναμένουμε αλλαγές στο σχετικό οδηγία και το ευρύτερο κανονιστικό πλαίσιο;**

—Ο τομέας των πληρωμών αλλάζει ραγδαία τόσο σε επίπεδο τεχνολογίας όσο και σε επίπεδο επιχειρηματικών μοντέλων. Βασικός παράγοντας σε αυτό το πλαίσιο αλλαγών που παρατηρούμε στον τομέα των πληρωμών και γενικότερα των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, αποτελεί αναπόφευκτα το εποπτικό και κανονιστικό πλαίσιο. Το μεγάλο στοιχείο για όσους ασχολούνται

στη αγορά. Η συνεργασία μας με τη νορβηγική εταιρεία Auka, ως ο τεχνολογικός πάροχος της λύσης προερχόμενη από μια αγορά πολύ προηγμένη όσο αφορά τις ηλεκτρονικές πληρωμές, μας προσφέρει γνώση σε τομείς όπου σήμερα δεν έχουμε εμπειρία στην Κύπρο και ενισχύει στο κατάστημα μας να προωθήσουμε εκείνα τα στοιχεία της λύσης που θα κάνουν τη διαφορά τόσο για τον καταναλωτή όσο και για τον επαγγελματία στην Κυπριακή πραγματικότητα. Και εδώ θέλω να τονίσω ότι το Settle μπορεί άμεσα να χρησιμοποιηθεί και από επιχειρήσεις για αποδοχή πληρωμών είτε στο κατάστημα είτε διαδικτυακά. Οι προχωρημένες δυνατότητες που παρέχει το Settle για ενοποίηση των υπηρεσιών API, δίνουν τερματίες δυνατότητες για τους επιχειρηματίες. Η υπόσχεση του Settle είναι ότι σταδιακά θα προστίθενται επιπλέον λειτουργικότητες που θα βοηθούν τους επαγγελματίες να

“

Η ανάγκη για λύσεις και προϊόντα που θα μας βοηθήσουν να μειώσουμε τη χρήση των μετρητών και των επιταγών είναι έκδηλη, τονίζει ο CEO της JCC.

φέρουν στο κατάστημα τους καινούργιους πελάτες. Το Settle είναι πέραν από μια απλή εφαρμογή και ένα οικοσύστημα με προοπτική επέκτασης και ανταλλαγής πληρωμών σε Ευρωπαϊκό επίπεδο. Βρίσκεται σήμερα σε λειτουργία στη Νορβηγία, στην Κροατία, στην Κύπρο και εντός του 2020 σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες όπως είναι και η Ελλάδα, κάτι που θα δώσει η δυνατότητα στους χρήστες του να ανταλλάζουν χρήματα με χρήστες σε αυτές τις χώρες. Παράλληλα, ως οικοσύστημα, είναι ανοικτό σε εταίρους όπως είναι οι Τράπεζες, να συμμετάσχουν σε αυτό με παρόμοιο τρόπο που συμμετέχουν σε άλλα συστήματα πληρωμών όπως είναι τα διεθνή δίκτυα καρτών. Η Τράπεζα Κύπρου αποτελεί σήμερα την πρώτη τράπεζα που έχει αποφασίσει να υποστηρίξει και να συμμετέχει στο οικοσύστημα του Settle. Εντούτοις, είναι σημαντικό να σημειώσω ότι το Settle μπορεί να χρησιμοποιηθεί από πελάτες οποιασδήποτε Τράπεζας χωρίς χρέωση.

Μείωση φοροδιαφυγής

—**Η κοινωνία χωρίς μετρητά θα είναι και αποτελεσματικότερη ως προς την προώθηση των τραπεζών για την διεκπεραίωση των παραδοσιακών συναλλαγών;**

—Η κοινωνία χωρίς μετρητά θα είναι αποτελεσματικότερη ως προς την λύση που θα δώσουμε όσοι έχουμε την ευθύνη να παρέχουμε το τεχνολογικό υπόβαθρο για ενοποίηση ηλεκτρονικών πληρωμών, της αναγνώρισης της ανάγκης για ψηφιακή μεταρρύθμιση από τις επιχειρήσεις και οργανισμούς αλλά και της θέλησής μας ως κοινωνία και ως κυβερνητικός μηχανισμός, να μειώσουμε φαινόμενα όπως είναι η φοροδιαφυγή.

Οι τράπεζες ήδη προχωρούν σε υλοποίηση των στόχων τους για ψηφιακή μεταρρύθμιση και αντιλαμβάνομαι ότι παράλληλα η κάθε τράπεζα καθορίζει τη δική της τιμολογιακή πολιτική στο πλαίσιο αυτών των στόχων.

—**Σε βορειοευρωπαϊκές και σε χώρες όπως για παράδειγμα στην Κίνα, τείνουν να καταρτηθούν εντελώς οι πληρωμές με ρευστό. Στην Κύπρο χρησιμοποιούμε αρκετά το ρευστό, ωστόσο πόσο εκτιμάτε πως θα μπει ένα τέλος σε αυτή την τάση;**

—Τα μετρητά θα είναι ενδεχομένως πάντοτε, σε κάποιο βαθμό τουλάχιστον, μέρος της ζωής μας. Το τι χρειάζεται οπωσδήποτε να αλλάξει είναι η τάση της συνεχιζόμενης ψηφιακής χρήσης μετρητών στις καθημερινές μας συναλλαγές και στην αγορά γενικότερα. Αυτό αναμένω ότι θα αρχίσουμε να το βλέπουμε το αμέσως επόμενο διάστημα, και ευελπιστώ ότι θα δούμε την αρχή να γίνεται από τη φετινή χρονιά. Όπως έχω αναφέρει, καταλυτικό ρόλο θα παίξουν προς αυτή την κατεύθυνση οι ενέργειες της Κυβέρνησης όσο αφορά τα κίνητρα που θα δοθούν σε όσους χρησιμοποιούν ηλεκτρονικά μέσα για τις πληρωμές τους, καθώς και την υποχρέωση για τους εμπορευόμενους να παρέχουν τη δυνατότητα για τέτοιες πληρωμές εάν ο καταναλωτής το επιλέξει.

Οι καταναλωτές είναι έτοιμοι να μεταβούν σε αυτό που ονομάζεται «αόρατες» πληρωμές

—**Υπάρχει εμπιστοσύνη από τους καταναλωτές στη νέα εποχή των ηλεκτρονικών πληρωμών σε παγκόσμια βάση;**

—Αναμφισβήτητη η τάση δείχνει ότι οι καταναλωτές σε παγκόσμιο επίπεδο, στρέφονται στις ηλεκτρονικές συναλλαγές για τις καθημερινές τους ανάγκες, με κοινό παρονομαστή τη χρήση κινητών συσκευών για τη διεκπεραίωση τους. Παράλληλα, οι έρευνες και η πρακτική δείχνουν ότι οι λύσεις που κερδίζουν, που καταλήγουν δηλαδή να μένουν εγκατεστημένες στα κινητά τηλέφωνα και να χρησιμοποιούνται από τους καταναλωτές, είναι αυτές που συνδυάζουν την ευκολία στη χρήση και τη λειτουργικότητα, με την ασφάλεια. Τα παραδείγματα που παρακολουθούμε διεθνώς δείχνουν ότι οι καταναλωτές

είναι έτοιμοι όχι μόνο να χρησιμοποιήσουν το κινητό τους τηλέφωνο για να πληρώσουν, αλλά να μεταβούν και σε αυτό που ονομάζεται «αόρατες» πληρωμές. Να περπατήσουν στο κατάστημα, να ψωνίσουν και να πληρώσουν εξερχόμενοι χωρίς να χρειαστεί να αγγίσουν την κινητή τους συσκευή. Να χρησιμοποιήσουν το κινητό τηλέφωνο για να πληρώσουν το λογαριασμό στο εστιατόριο χωρίς απευθείας επικοινωνία με το σερβιτόρο, πληρώνοντας το ποσό που εμφανίζεται στην οθόνη της συσκευής τους ή σαρώνοντας το QR code που βρίσκεται μπροστά τους, για να αποφύγουν την καθυστέρηση και την αναμονή. Φτάνει να νοιώθουν ασφάλεια με τη λύση που χρησιμοποιούν και να γνωρίζουν ότι η συγκεκριμένη τεχνολογία υποστηρίζεται από πάροχο που εμπιστεύ-

ονται. Αυτό είναι που εγγυάται η παρουσία της JCC στο Settle.

—**Είναι αντιληπτό πως η εφαρμογή τέτοιων λογισμικών γίνεται βάσει της εισαγωγής της δεύτερης οδγνίας υπηρεσιών πληρωμών (PSD2) το 2018. Αναμένουμε αλλαγές στο σχετικό οδηγία και το ευρύτερο κανονιστικό πλαίσιο;**

—Ο τομέας των πληρωμών αλλάζει ραγδαία τόσο σε επίπεδο τεχνολογίας όσο και σε επίπεδο επιχειρηματικών μοντέλων. Βασικός παράγοντας σε αυτό το πλαίσιο αλλαγών που παρατηρούμε στον τομέα των πληρωμών και γενικότερα των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, αποτελεί αναπόφευκτα το εποπτικό και κανονιστικό πλαίσιο. Το μεγάλο στοιχείο για όσους ασχολούνται

με την εποπτεία αυτού του τομέα, είναι να μπορέσουν να επιβάλουν τα απαραίτητα επίπεδα ασφάλειας και εποπτείας χωρίς να περιορίζουν την ανάπτυξη καινοτόμων λύσεων και χωρίς να δημιουργούν ανισότητες ανάμεσα στις εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον τομέα. Αυτό σήμερα δεν έχει ακόμα γίνει κατορθωτό ενώ η πίεση για υλοποίηση συγκεκριμένων προνοιών του PSD2 δημιουργεί στο παρόν στάδιο περισσότερο κατακεραματισμό αντί για ομοιομορφία στην ευρωπαϊκή αγορά, όσο αφορά την εμπειρία του τελικού καταναλωτή. Κατά την άποψή μου, χρειάζεται χρόνος προσαρμογής για κάποιες από τις πρόνοιες του PSD2 όπως είναι αυτές που αφορούν την ισχυρή ταυτοποίηση του πελάτη (strong customer authentication) αντί κάποια νέα οδγνία.

Θα στηρίξω ό,τι βοηθάει την ανάπτυξη της χώρας

Θετικό μήνυμα του επιτρόπου Οικονομίας, Πάολο Τζεντιλόνι, στο αίτημα της κυβέρνησης για μείωση των πλεονασμάτων

Συνέντευξη στην ΕΙΡΗΝΗ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Την πρόθεσή του να υποστηρίξει αποφάσεις που θα βοηθούν την ανάπτυξη της Ελλάδας διαμνύει ο επίτροπος Οικονομίας, Πάολο Τζεντιλόνι, σε συνέντευξή του στην «Κ», απευθυνόμενος έτσι ένα θετικό σήμα στο αίτημα της κυβέρνησης για μείωση του στόχου του πρωτογενούς πλεονάσματος. Στο πλαίσιο αυτό, σημειώνει, εξάλλου, ότι ενδεχόμενη απόφαση για αλλαγή της χρήσης των κερδών των ευρωπαϊκών κεντρικών τραπεζών από ελληνικά μολόγια (SMPs και ANFAs) θα κινητοποιήσει επενδύσεις 0,6% του ΑΕΠ. Η απόφαση αναμένεται στο Eurogroup του Ιουνίου. Παράλληλα, ο Ιταλός επίτροπος και πρώην πρωθυπουργός ξεκαθαρίζει στη συνέντευξή του ότι η κατάργηση της προστασίας της πρώτης κατοικίας αποτελεί δέσμευση-κλειδί της χώρας. Το υφιστάμενο καθεστώς χρησιμοποιήθηκε καταχρηστικά από στρατηγικούς κατοίκους κατοικημάτων.

– Η Ελλάδα εξέδωσε με επιτυχία την παρασμένη εβδομάδα ένα 15ετές ομολόγο. Τι μήνυμα στέλνει αυτό για την ελληνική οικονομία και το ρίσκο της;

– Η Ελλάδα σημείωσε μεγάλη πρόοδο στην αποκατάσταση της αξιοπιστίας της με τους επενδυτές. Η επιτυχής έκδοση της παρασμένης εβδομάδας αποτελεί περαιτέρω απόδειξη της προόδου που έγινε σε αυτή την κατεύθυνση. Οι επενδυτές ξεκίνησαν αναγνωρίζοντας τις απίστευτες προσπάθειες που έγιναν τα τελευταία χρόνια και την εντυπωσιακή μεταρρυθμιστική πορεία που είναι σε εξέλιξη σήμερα. Προσβλέπω στη συζήτηση με την κυβέρνηση των προσπαθειών αυτών και των αναπτυξιακών προοπτικών της Ελλάδας, κατά τις επόμενες δύο ημέρες.

– Πιστεύετε ότι πρέπει να μειωθούν οι στόχοι του πρωτογενούς πλεονάσματος της Ελλάδας; Πότε αναμένετε μια απόφαση στο σχετικό αίτημα της κυβέρνησης;

– Οι στόχοι αυτοί συμφωνήθηκαν στο Eurogroup του Ιουνίου 2018 και οποιαδήποτε πρόταση να αλλάξουν πρέπει να συζητηθεί σε αυτό το φόρουμ, σε συνέχεια μιας επικαιροποιημένης ανάλυσης βιωσιμότητας του χρέους. Όσο πιο γρήγορα και αποτελεσματικά προωθήσει τη μεταρρυθμιστική της ατζέντα η Ελλάδα, τόσο πιο ανοικτό θα είναι οι υπολογισμοί στη συζήτηση αυτού του ερωτήματος. Ως επίτροπος για την Οικονομία, εγώ θα υποστηρίξω αποφάσεις που βοηθούν την Ελλάδα να αναπτύσσεται με βιώσιμο τρόπο, με παράλληλο σεβασμό των απαιτήσεων του συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης.

– Συμφωνείτε με τον στόχο της κυβέρνησης να μειωθεί το φορολογικό βάρος; Σε ποιους φόρους θα έπρεπε να δοθεί προτεραιότητα;

– Η φορολογική επιβάρυνση στην Ελλάδα πρέπει να μειωθεί, σε συμφωνία με τη διαθεσιμότητα δημοσιονομικού χώρου και με έναν φιλικό προς την ανάπτυξη τρόπο. Οι ανακοινωθείσες μειώσεις της φορολογίας των επιχειρήσεων, σχεδιασμένες για να τονώσουν τις επενδύσεις, κινούνται στη σωστή κατεύθυνση. Η διείσδυση της βάσης της φορολογίας περιουσίας θα οδηγούσε επίσης σε μια πιο δίκαιη και αποτελεσματική φορολόγηση και θα παράσχει πόρους για τη μείωση των συντελεστών φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων, όπως η εισφορά αλληλεγγύης.

– Ποια είναι η γνώμη σας για περαιτέρω μείωση του κατώτατου μισθού;

– Αντιλαμβάνομαι ότι οι ελληνικές αρχές θα αποφασίσουν επί αυτού σε περίπου 6 μήνες, ύστερα από εκτενή διαβούλευση. Τα αποτελέσματα μιας ανεξάρτητης εκ των υστέρων αξιολόγησης της περυσινής αύξησης θα είναι σύντομα διαθέσιμα. Αυτά θα δώσουν χρήσιμες πληροφορίες για τη φετινή διαδικασία αναθεώρησης. Είναι βέβαιος ότι οι Αρχές θα επιδιώκουν ευρεία συναίνεση στην κατεύθυνση μιας

“

Το υφιστάμενο καθεστώς προστασίας πρώτης κατοικίας χρησιμοποιήθηκε καταχρηστικά από στρατηγικούς κατοίκους κατοικημάτων.

βιώσιμης αύξησης, η οποία θα συμβαδίζει με τις τρέχουσες προοπτικές της ελληνικής οικονομίας και της αγοράς εργασίας.

– Ανυποχείτε για τις πιθανές κοινωνικές συνέπειες μετά την κατάργηση της προστασίας πρώτης κατοικίας, στο τέλος Απριλίου;

– Η προστασία της πρώτης κατοικίας είχε έναν ευγενή στόχο, αλλά υπήρχον αποδείξεις ότι έγινε κατάχρηση από τους αποκαλούμενους «στρατηγικούς κατοίκους». Το αποτέλεσμα ήταν να δυσκολεjší η πρόσβαση στις πιστώσεις και να γίνουν αυτές πιο ακριβές για όλους τους δανειολήπτες. Γι' αυτόν τον λόγο, οι ευρωπαϊκοί θεσμοί θεωρούν ότι η κατάργησή της αποτελεί δέσμευση-κλειδί για την Ελλάδα. Φυσικά, τίποτα δεν απαγορεύει να καθιερωθεί ένα ειδικό δίκτυο ασφαλείας για τις φτωχότερες εισοδηματικές ομάδες.

– Είναι το σχέδιο «Ηρακλής» αρκετό για να εγγυηθεί μια ικανοποιητική μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων των ελληνικών τραπεζών;

– Το σχέδιο «Ηρακλής» θα είναι ένα σημαντικό βήμα για την αποτελεσματική επιτάχυνση της μείωσης των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Επιπλέον, η περαιτέρω βελτίωση του νομικού πλαισίου για τη μείωση των NPLs τόσο για τις τράπεζες όσο και για τους εξωτερικούς διαχειριστές παραμένει καθοριστική. Η επικείμενη αναμόρφωση του πτωχευτικού πλαισίου για φυσικά πρόσωπα και εταιρείες θα είναι ένα κρίσιμο βήμα σε αυτή την κατεύθυνση. Την ίδια ώρα, οι τράπεζες πρέπει επίσης να παίξουν τον ρόλο τους και να συνεχίσουν να ενισχύουν την εσωτερική τους ικανότητα να αναδιարθώνουν δάνεια βιώσιμων επιχειρήσεων και πελατών ή να ρευστοποιούν υποθηκευμένα περιουσιακά στοιχεία.

– Βρίσκεται σε ασφαλές έδαφος η Ελλάδα τώρα, μετά την κρίση; Πού θα έπρεπε να δίνουν έμφαση οι πολιτικές της;

Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε σήμερα είναι πολύ διαφορετικές από αυτές που υπαγόρευαν την υιοθέτηση των κανόνων, κατά την περίοδο της κρίσης χρέους.

Η διείσδυση της βάσης της φορολογίας περιουσίας θα οδηγήσει σε μια πιο δίκαιη και αποτελεσματική φορολόγηση και θα παράσχει πόρους για τη μείωση των συντελεστών φορολογίας εισοδήματος προσώπων, όπως η εισφορά αλληλεγγύης, σημειώνει ο κ. Πάολο Τζεντιλόνι.

– Η ελληνική οικονομία ανεβάζει ταχύτητα, υποστηρίζοντας από την ισχυρή εξαγωγική της επίδοση. Η ανεργία έπεσε κάτω από 17% – προφανώς ακόμη πολύ υψηλή, αλλά 10 μονάδες κάτω από την κορυφή της και σταθερά μειούμενη. Οι αποδόσεις των ομολόγων βρίσκονται σε ιστορικά χαμηλά και η εμπιστοσύνη στο υψηλότερο επίπεδο της από το 2007. Σαφέστατα παραμένουν προκλήσεις: το μεγάλο επενδυτικό κενό, το υψηλό απόθεμα μη εξυπηρετούμενων δανείων, η πολύ δύσκολη ακόμη κοινωνική κατάσταση και το υψηλό δημόσιο χρέος. Γι' αυτό και η διατήρηση μιας ισχυρής μεταρρυθμιστικής δυναμικής είναι ουσιώδης για να συνεχιστεί η οικοδόμηση εμπιστοσύνης και να δημιουργηθούν οι συνθήκες για μια ισχυρή, βιώσιμη ανάκαμψη. Το γεγονός ότι η κυβέρνηση άρχισε να προετοιμάζει την αναθεώρηση της εθνικής

στρατηγικής ανάπτυξης είναι καλό νέο και ελπίζω αυτό το σχέδιο να είναι πολύ φιλόδοξο. Καθοριστικές σημασίας είναι η αντιμετώπιση του προβλήματος των ρυθμιστικών εμποδίων στις επιχειρήσεις και η περαιτέρω βελτίωση της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης και του δικαστικού συστήματος. Η Ελλάδα πρέπει επίσης να αξιοποιήσει στο έπακρο την τεράστια δυναμική της σε τομείς όπως ο αγροδιατροφικός, ο βιώσιμος τουρισμός, οι τεχνολογίες εξοικονόμησης ενέργειας και οι ανανεώσιμες πηγές, όπως η αιολική και η ηλιακή.

– Τι πρέπει να γίνει για να καλυφθεί το επενδυτικό κενό που κληροδόθηκε η κρίση; Θα βοηθήσει σε αυτή την κατεύθυνση η χρήση των κερδών των ANFAs και SMPs;

– Η μακρά κρίση στην Ελλάδα είχε τις

συνέπειες της στις επενδύσεις, οι οποίες είναι τώρα περίπου 15 δισ. ευρώ χαμηλότερες τον χρόνο σε σύγκριση με τον μέσο όρο της Ε.Ε. Δυστυχώς, η επαναλαμβανόμενη υποεκτέλεση του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων συνέβαλε επίσης σε αυτό. Βασική προτεραιότητα θα ήταν η ενίσχυση της διαχείρισης των δημοσίων επενδύσεων, περιλαμβανομένης της θέσπισης ενός μηχανισμού ωρίμανσης δημοσίων επενδύσεων, διασφαλισμός ταυτόχρονα τη συμπληρωματικότητα με τις ιδιωτικές επενδύσεις. Καλωσορίζω το γεγονός ότι οι Αρχές εξετάζουν την ανάπτυξη ενός τέτοιου μηχανισμού, στο πλαίσιο της πρόβλεψης για επενδύσεις μέσω των SMPs και ANFAs. Την ίδια ώρα, οι ευρωπαϊκοί θεσμοί έχουν εντολή από το Eurogroup να διερευνήσουν την πιθανή χρήση των κερδών από τα SMPs και ANFAs για συμφωνη-

“

Οι ευρωπαϊκοί θεσμοί έχουν εντολή από το Eurogroup να διερευνήσουν την πιθανή χρήση των κερδών από τα SMPs και ANFAs για συμφωνημένες επενδύσεις.

μένες επενδύσεις. Συζητάμε με τις Αρχές σε τεχνικό επίπεδο και θα επιστρέψουμε στο Eurogroup του Ιουνίου. Αν υιοθετηθεί η πρόταση, θα κινητοποιηθούν πρόσθετες επενδύσεις 0,6% του ΑΕΠ ετησίως. Τέλος, η αντιμετώπιση των κενών στις ψηφιακές επενδύσεις και η δημιουργία ενός περιβάλλοντος φιλικού στην καινοτομία με επαρκή χρηματοδότηση και υποστήριξη θα αποτελέσει κίνητρο για ιδιωτικές επενδύσεις.

– Ανυποχείτε για την οικονομία της Ευρώζωνης, ιδίως μετά τα στοιχεία του τελευταίου τριμήνου του 2019, που έδειξαν σχεδόν στασιμότητα;

– Σε μία εβδομάδα θα παρουσιάσω τις χειμερινές προβλέψεις μας. Μετά μια θετική έκπληξη το τρίτο τρίμηνο του περασμένου χρόνου, η οικονομία της Ευρώζωνης επιβραδύνθηκε προς το τέλος του 2019. Πρόσφατα στοιχεία δείχνουν υποτονική οικονομική ανάπτυξη, ιδίως στη μεταποίηση. Ο τομέας των υπηρεσιών είναι πιο εύρωστος, υποστηριζόμενος από μια στέρεη αγορά εργασίας. Κάποιες από τις αβεβαιότητες που συνδέονται με τις εμπορικές εντάσεις και το Brexit δεικνύουν να έχουν εξασθενήσει, αλλά η ευρύτερη γεωπολιτική κατάσταση παραμένει εύθραυστη. Η επίπτωση του κορονοϊού είναι προφανώς δύσκολο να ποσοτικοποιηθεί σήμερα, καθώς θα εξαρτηθεί από το πόσο γρήγορα θα εξαπλωθεί ή θα τεθεί υπό έλεγχο.

– Πώς περιμένετε ότι θα μεταμορφωθεί η ευρωπαϊκή οικονομία από το Brexit;

– Θα γνωρίζουμε τις ακριβείς οικονομικές επιπτώσεις του Brexit προς το τέλος της χρονιάς. Έως τις 31 Δεκεμβρίου, τίποτα δεν αλλάζει για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Μετά, όλα εξαρτώνται από τη συμφωνία που θα μπορούσαμε να κάνουμε με την κυβέρνηση του Η.Β. στις διαπραγματεύσεις που θα ξεκινήσουν σύντομα. Θέλουμε να έχουμε στενούς οικονομικούς δεσμούς με το Η.Β., αλλά αυτό απαιτεί ευθυγράμμιση με τους κανόνες της Ε.Ε. και ισότιμους όρους σε τομείς όπως η κοινωνική και περιβαλλοντική πολιτική. Η θέση του Η.Β. σήμερα είναι ότι επιθυμεί να αποκλίσει από τους κανόνες μας, γνωρίζοντας πως αυτό θα μειώσει την πρόσβασή του στην ενιαία αγορά της Ε.Ε. Δεν πιστεύω ότι αυτό είναι προς το συμφέρον του Η.Β., αλλά εναπόκειται σε αυτούς να επιλέξουν, έχοντας πλήρη επίγνωση των οικονομικών συνεπειών.

Πράσινες επενδύσεις

– Πρέπει να αλλάξουν οι δημοσιονομικοί κανόνες, ώστε να επιτρέψουν την απαραίτητη χρηματοδότηση για τη μετάβαση στην οικονομία χαμηλού άνθρακα, σύμφωνα με την πράσινη συμφωνία;

– Το επενδυτικό σχέδιο της πράσινης συμφωνίας μας αποβλέπει στην κινητοποίηση ενός τρις. ευρώ, αλλά θα χρειαστούν περισσότερα. Η μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα, μια περιβαλλοντική αναγκαιότητα, αλλά επίσης και μια οικονομική ευκαιρία, θα απαιτήσει τα επόμενα 10 χρόνια τουλάχιστον 260 δισ. ευρώ τον χρόνο επιπλέον δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις. Ετσι, θέλουμε να συζητήσουμε πώς μπορεί το δημοσιονομικό πλαίσιο να υποστηρίξει τις μεταρρυθμίσεις και τις επενδύσεις που χρειάζονται για αυτή τη μετάβαση. Αυτό περιλαμβάνει την επανεκτίμηση της καταλληλότητας των υφιστάμενων όρων ευελιξίας σε ό,τι αφορά το εύρος και την επιλεξιμότητά τους.

Η δημοσιονομική πολιτική να ενισχύσει την ανάπτυξη

– Χρειάζεται αναθεώρηση του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης; Ποιες είναι οι νέες προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν;

– Οι υφιστάμενοι κανόνες μας βοήθησαν τα κράτη-μέλη της Ευρώζωνης να μειώσουν τα ελλείμματά τους και – προφανώς λιγότερο έντονα και λιγότερο ομοιογενώς – το δημόσιο χρέος τους. Την ίδια ώρα, οι δημοσιονομικές πολιτικές συχνά ήταν προ-κυκλικές, η ποιότητα των δημοσίων οικονομικών ήταν καλύτερη του αρίστου και δεν δόθηκε προτεραιότητα στις επενδύσεις. Επίσης, οι δημοσιονομικοί μας κανόνες έγιναν υπερβολικά περίπλοκοι, εμποδίζοντας την προβλεψιμότητα και την ιδιοκτησία τους από τις κυβερνήσεις.

Επιπλέον, οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε σήμερα είναι πολύ διαφορετικές από αυτές που υπαγόρευαν την υιοθέτηση αυτών των κανόνων, κατά την περίοδο της κρίσης χρέους. Η σταθερότητα παραμένει βασικός στόχος, αλλά υπάρχει μια εξίσωση πεντακτακτικής ανάγκης να υποστηρικθούν η ανάπτυξη και η κλιματική μετάβαση. Είναι ανάγκη, επίσης, να διευκολύνουμε πιο αντι-κυκλικές δημοσιονομικές πολιτικές, δεδομένων των

αυξανόμενων περιορισμών που αντιμετωπίζει η ΕΚΤ.

– Περιμένετε ότι θα υπάρξουν δυσκολίες για να συμφωνηθούν νέοι κανόνες;

– Τους επόμενους έξι μήνες θα έχουμε αυτό που ελπίζω ότι θα είναι ένας εποικοδομητικός και προσανατολισμένος σε αποτελέσματα δημόσιος διάλογος για την οικονομική διακυβέρνηση. Ξεκινάμε βάζοντας στο τραπέζι μια σειρά από ερωτήματα προς συζήτηση, επιδιώκοντας τόσο την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης και της συναίνεσης στους στόχους πολιτικής μας όσο και τη διασφάλιση της ικανότητάς μας να πετύχουμε αυτούς τους στόχους. Βάσει των απόψεων που θα διατυπωθούν από τώρα έως το καλοκαίρι, σκοπεύουμε να ολοκληρώσουμε τις εσωτερικές μας διαβουλεύσεις και να υποδείξουμε την περαιτέρω πορεία έως το τέλος του 2020.

Τα θέματα αυτά δεν είναι εύκολα, αλλά δεν υπάρχει λόγος να μην τα βάλουμε στο τραπέζι. Σε τελευταία ανάλυση, πρόκειται για τη διασφάλιση της ευημερίας των πολιτών μας. Αρα, πρέπει να τα κάνουμε σωστά.

Υψηλότερη ανάπτυξη για το 2020 προβλέπει και η Κομισιόν

Αναθεωρημένες προς τα πάνω, ώστε να προσεγγίζουν αυτές της Τράπεζας της Ελλάδος, θα είναι οι χειμερινές προβλέψεις της Κομισιόν για την ανάπτυξη στην Ελλάδα, προαναγγείλει ο αρμόδιος επίτροπος Οικονομίας Πάολο Τζεντιλόνι, μιλώντας σε εκδήλωση στο ΕΒΕΑ.

Ετσι, αντί της πρόβλεψης για ανάπτυξη 2,3% το 2020, που ανέφερε η φθινοπωρινή της έκθεση, πλέον η Κομισιόν κινείται στον ρυθμό του 2,5%, όπου τοποθέτησε την πρόβλεψή του για το 2020 ο διοικητής της κεντρικής τράπεζας Γιάννης Στουρνάρας. Σημειώνεται ότι η Τράπεζα της Ελλάδος ανακινεί κατά κανόνα προβλέψεις σε συνεννόηση και με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

Αύξηση του ΑΕΠ κατά 2,5% «βλέπει» η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όπως και ο διοικητής της ΤτΕ Γιάννης Στουρνάρας.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο κ. Τζεντιλόνι, που βρίσκεται στο ΕΒΕΑ για να εγκαινιάσει τον χώρο «Εδώ Ευρώπη», συνέδεσε τις βελτιωμένες αυτές προβλέψεις με καλύτερες προοπτικές ευνοϊκής εξέτασης του αιτήματος της χώρας να χρησιμοποιούνται οι επιστροφές των κερδών των Ευρωπαϊκών Κεντρικών Τραπεζών (SMPs και ANFAs) για επενδύσεις. Οι χειμερινές προβλέψεις θα ανακοινωθούν αύριο Πέμπτη 13 Φεβρουαρίου. Στην ομιλία του στην εκδήλωση ο επίτροπος αναφέρθηκε στην Πράσινη Συμφωνία. Επισεψήθηκε, μεταξύ άλλων, ότι στόχος της Ε.Ε. είναι να γίνει η πρώτη κλιματικά ουδέτερη ήπειρος έως το 2050 και στο πλαίσιο αυτό προωθεί τη Συμφωνία για να τονώσει

την οικονομία, να βελτιώσει την υγεία και την ποιότητα ζωής των ανθρώπων, να μεριμνήσει για το περιβάλλον χωρίς να προκαλέσει προβλήματα στους εργαζομένους των περιοχών που θα αναβαθμιστούν κλιματολογικά.

Επενδύσεις 1 τρις. ευρώ

Όπως είπε ο κ. Τζεντιλόνι, για την επίτευξη των σημερινών στόχων για το κλίμα και την ενέργεια θα απαιτηθούν και θα διατεθούν επισίμως πρόσθετα κονδύλια για επενδύσεις ύψους 260 δισ. ευρώ με τελικό στόχο μέσω μόχλευσης να κινητοποιηθούν κεφάλαια για κλιματικές και φιλικές προς το περιβάλλον επενδύσεις ύψους ενός τρις. ευρώ.

Ο επίτροπος Οικονομίας Πάολο Τζεντιλόνι συνέδεσε τις βελτιωμένες προβλέψεις με ευνοϊκή εξέταση του αιτήματος της χώρας να χρησιμοποιούνται τα SMPs και ANFAs για επενδύσεις.

«Brexit» και από την πόλη Βικτόρια

Η πιο αγγλική πόλη του Καναδά στα χνάρια του Χάρι και της Μέγκαν

Του **DAN BILEFSKY**
THE NEW YORK TIMES

ΒΙΚΤΟΡΙΑ, ΒΡΕΤΑΝΙΚΗ ΚΟΛΟΜΒΙΑ. Αν ο πρίγκιπας Χάρι αισθανθεί ποτέ μοναξιά ενώ βρίσκεται στον Καναδά και πεθυμιάσει τη βασιλική ζωή, μπορεί πάντα να επισκεφθεί την προπροπροπρογιαγιά του, καθισμένη σε μια τραπέζια πάνω από ένα ποτήρι λικέρ κεράσι, με τα μαλλιά της υπέροχα λουσμένα και φτιαγμένα από τον πιο αφοσιωμένο υπάκουό της. Μέχρι την περασμένη εβδομάδα, ο Κεν Λέιν, ο οποίος διευθύνει το Βασιλικό Μουσείο Κέρινων Ομοιωμάτων της Βικτόρια στη Βρετανική Κολομβία, διαπρόσθεσε το κέρινο κεφάλι της βασίλισσας Βικτωρίας σε ένα κουτί στο υπόγειό του, μαζί με αυτά του Ελβίς, του Γκρινιάρη Στρουμφ και άλλων εκθεμάτων του μουσείου, το οποίο έκλεισε το 2010.

Μετά την άφιξη του πρίγκιπα Χάρι και της συζύγου του Μέγκαν στη Βικτόρια, ο Λέιν αποφάσισε να μεταφέρει τη βασίλισσα Βικτόρια στον επάνω όροφο. Χρειάστηκε τρεις ημέρες για να την ετοιμάσει να εκτεθεί στο κοινό, επιμελούμενος την κόμμωσή της από αληθινά μαλλιά, που έχουν εισαχθεί από την Ιταλία. Φορώντας στέμμα, τώρα προβάλλεται ενός δείπνου,

Φορώντας το στέμμα της, η βασίλισσα Βικτόρια προβάλλεται ξανά ενός δείπνου, με την Νταϊάνα, τον πρίγκιπα της Ουαλλίας και τον Ουίνστον Τσώρτσιλ.

Τα κέρινα ομοιώματα περιμένουν τους θαυμαστές του πριγκιπικού ζεύγους στην καναδική πόλη.

σαν να βρίσκεται στη μέση μιας συζήτησης με τη βασίλισσα Ελισάβετ Β', την Νταϊάνα, τον πρίγκιπα της Ουαλλίας και τον Ουίνστον Τσώρτσιλ.

Ο Λέιν ελπίζει πως η απόφαση του Χάρι και της Μέγκαν να αποσυρθούν από τα βασιλικά τους καθήκοντα και να μετακομίσουν στον Καναδά θα τροφοδοτήσει ένα ανανεωμένο περσόναλ για όσα σχετίζονται με τη βασιλική οικογένεια της Βρετανίας και πως η συλλογή του από 350

κέρινα ομοιώματα θα βρει νέα στέγη. Η Βικτόρια, στο νοτιότερο άκρο της νήσου Βανκούβερ, θεωρείτο ανέκαθεν η πιο αγγλική πόλη του Καναδά.

Η αρχιτεκτονική της αποτελεί αναβίωση εκείνης του οίκου των Τυδώρ, έχει παμπ με ονόματα όπως «Τσώρτσιλ» και ειδικά μαγαζιά που πωλούν παραδοσιακές μαρμελάδες. Μέχρι τη δεκαετία του '50, οι αστυνομικοί φορούσαν κράνη σαν αυτά των «Μπόμπιττων».

Κάποιοι κάτοικοι έχουν παραμείνει προσκολλημένοι σε αυτήν την εικόνα της Βικτόρια.

Η πόλη ιδρύθηκε ως βρετανικό εμπορικό κέντρο το 1843, προτού γίνει η έδρα της κυβέρνησης της Βρετανικής Κολομβίας και δημοφιλής προορισμός για συνταξιούχους και νιόπαντρα ζευγάρια.

Ενα νέο κύμα μεταναστών, ο ακμάζων τομέας υψηλής τεχνολογίας και η δήμαρχος που αρνήθηκε να ορκιστεί αφοσίωση

στη βασίλισσα έχουν αλλάξει τη γραφική πόλη, η οποία δεν φιλοδοξεί πλέον να αποτελέσει «ένα μικρό κομμάτι παλιάς Αγγλίας».

Κατά κάποιο τρόπο, η επανεφεύρεση της Βικτόρια μοιάζει με την προσπάθεια των διασημότερων νεοφερμένων κατοίκων της, του Χάρι και της Μέγκαν, να αποτινάξουν τους παραδοσιακούς τους ρόλους, επισομαίνει ο 70χρονος Τζον Ανταμος, ντόπιος ιστορικός και ξενάγωγος.

Μάθημα ευαισθησίας για την Prada και τα στελέχη της

Της **VANESSA FRIEDMAN**
THE NEW YORK TIMES

Τον Δεκέμβριο του 2018 η Αφροαμερικανή δικηγόρος Τσινιέρε Εζί κοινοποίησε φωτογραφία στο Twitter από τη βitrine του καταστήματος Prada στη Νέα Υόρκη, στην οποία ανθρωπόμορφες κούκλες είχαν βαφτεί για να μοιάζουν με πηθίκους, παραπέμποντας σε παρωχημένα ρατσιστικά στερεότυπα. Λίγους μήνες νωρίτερα, κατηγορίες ρατσισμού είχαν αντιμετωπίσει και άλλοι οίκοι μόδας, όπως η Gucci και η Dolce&Gabbana, για «άστοχες» διαφημιστικές καμπάνιες τους. Οι παραπάνω εταιρείες έσπευσαν να ζητήσουν συγγνώμη και δεσμεύθηκαν να ενισχύσουν τη συμμετοχή μειονοτήτων στη δημιουργική διαδικασία και στις πασαρέλες τους. Εδώ και ένα χρόνο, όμως, η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της Νέας Υόρκης, αρμόδια για την εφαρμογή της αντιρατσιστικής νομοθεσίας της πόλης, μεταξύ άλλων, σε θέματα κατοικίας και λιανημπορίου, πραγματοποίησε έρευνα για τη στάση της Prada. Η εταιρεία, αν και αρνήθηκε τις κατηγορίες ρατσισμού, ανακοίνωσε ότι θα διοργάνωνε σεμινάρια «επανεκπαίδευσης» και «ευαισθητοποίησης» και θα ενισχύσει τις προσλήψεις μελών μειονοτήτων, υφιστάμενη τακτικού ελέγχου για την εφαρμογή των μέτρων αυτών από ανεξάρτητη αρχή.

Η Επιτροπή εξασφάλισε επίσης συμφωνίες με τις εταιρείες Gucci και Dior, με την πρώτη να ζητεί συγγνώμη για την πώληση πουλόβερ με ρατσιστική εικόνα και τη δεύτερη να απολογείται για τη χρήση θεμάτων από τον πολιτισμό των αυτόχθονων Ινδιάνων των ΗΠΑ, που συντηρούν παρωχημένα στερεότυπα. «Η νομοθεσία εφαρμόζεται πλέον με τη σωστή της διάσταση, που σέβεται τις νέες αρχές και αναγνωρίζει με ακρίβεια τον τρόπο λειτουργίας του ρατσισμού στη σύγχρονη κοινωνία», λέει η Ελεν Μπέρι, καθηγήτρια Κοινωνιολογίας στο Πανεπιστήμιο του Τορόντο.

Με την καταδίκη των οίκων μόδας

διαφώνουν, όμως, νομικοί, όπως ο Τζέιμς Κόπλαντ, του συντηρητικού ινστιτούτου Manhattan Institute: «Ενα τοπικό όργανο αποφάσισε να επιβάλει ποινές σε έξι εταιρείες, χωρίς να έχει εξασφαλίσει την έγκριση της ομοσπονδιακής κυβέρνησης». Ο καθηγητής νομικής του Πανεπιστημίου Τζορτζ Ουάσιγκτον, Ουίλιαμ Κοβόσεβιτς, λέει: «Τίθεται ένα ζήτημα ευευθερίας της έκφρασης. Αν ο κανόνας εφαρμόζοταν στη ζωγραφική ή σε άλλη τέχνη, θα αντιμετωπίζαμε εξεγερση». Πίσω από την αυστηρότητα αυτή της επιτροπής βρίσκεται η διορισμένη το 2014 από τον δήμαρχο

Γνωστοί οίκοι όπως οι Gucci και Dolce&Gabbana έχουν κατηγορηθεί για τη χρήση ρατσιστικών στερεοτύπων σε βιτρίνες και διαφημίσεις.

Μπλι ντε Μπλάζιο πρόεδρος, Καρμελίν Μαλάλις. «Από όταν ανέλαβε τη διοίκηση της επιτροπής, η Μαλάλις έδωσε ιδιαίτερη έμφαση στον ρατσισμό κατά των Αφροαμερικανών. Κύριο μέλημα της ήταν η αλλαγή της κουλτούρας των οίκων μόδας και όχι η επιβολή χρηματικών προστίμων», λέει η αντιπρόεδρος της επιτροπής, Σάπια Ραζ. Από τη μεριά της, η δικηγόρος Τσινιέρε Εζί, που κατέθεσε αγωγή για το ρατσιστικό περιεχόμενο της βιτρίνας, επικρινόνησε με την Prada και συναντήθηκε πέρσι τον Μάρτιο με τον διευθύνοντα σύμβουλο του οίκου, Κάρλο Μάτσι, ο οποίος επιβεβαίωσε ότι κανένας Αφροαμερικανός εργαζόμενος δεν απασχολείτο στα αρχηγεία του οίκου στη Νέα Υόρκη. Η επιτροπή επέβαλε έτσι σε όλα τα στελέχη και τους εργαζόμενους της Prada υποχρεωτική εκπαίδευση ευαισθητοποίησης, ακόμη και για τους ιδιοκτήτες του οίκου στο Μιλάνο.

Θεατρική Περίοδος 2019/2020 | Κεντρική Σκηνή | 157η παραγωγή

Αβελάρδος και Ελοΐζα

Γιάννης Καλαβριανός

ΠΡΕΜΙΕΡΑ
14 Φεβρουαρίου 2020

Θέατρο Δέντρο - 8:30 μ.μ.
Λευκωσία

Σκηνοθεσία: Κώστας Σιλβέτρος
Σκηνικά / κοστούμια: Μαρίνα Χατζηλουκά
Μουσική σύνθεση: Αντρούλα Καρά
Κίνηση: Αλέξης Βασιλείου
Σχεδιασμός φωτισμών: Βασίλης Πετενάκης
Βοηθός σκηνοθέτη: Στέφανη Μαυρούδη

Ηθοποιοί: Βασιλική Κεραϊνά, Αντωνία Χαράλαμους, Βανιάς Γεωργιάς & η μουσικός / περφόρμερ Αντρούλα Καρά

ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ
15 & 18 Φεβρουαρίου - 8:30μ.μ. & 16 Φεβρουαρίου - 6:30μ.μ. | Θέατρο Δέντρο
21, 22, 25, 28, 29 Φεβρουαρίου & 3 Μαρτίου - 8:30 μ.μ. | Τεχνολόγος της ΕΘΑΑ
23 Φεβρουαρίου - 6:30μ.μ. | Τεχνολόγος της ΕΘΑΑ

16 Μαρτίου - 8:30μ.μ. | Μαρκίδειο Θέατρο (Πόρος)

Πληροφορίες / κρατήσεις: 25 877827 | www.ethal.com.cy | Τεχνολόγος ΕΘΑΑ / Technohoros ETHAL

H FACES PRODUCTION ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΤΗΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

Ουσσούτε να περάσουμε

Σκηνοθεσία: ΠΕΤΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥ / Κείμενα: ΜΑΡΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, ΜΙΧΑΗΛ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ, ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΦΛΟΥΡΗΣ
Σκηνικά: ΣΚΗΝΟΤΕΧΝΙΚΗ / Κοστούμια/Make up Artist: ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΣΟΛΩΜΟΥ / Χορογραφίες: ΓΙΩΡΓΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ SUCCESS
Μουσική: ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΟΥΡΙΕΥΣ / Στίχοι τραγουδιού έναρξης: ΜΙΧΑΗΛ ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΗΛ / Στίχοι τραγουδιών: ΜΙΧΑΗΛ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ
Ηχογράφηση/Mixing Mastering: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΣΤΑΝΤΗ/Κstudio / Φωτογράφιση: ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΖΗΚΑ/LOB PRODUCTIONS
Ήχος/Σχεδιασμός Φωτισμού: ΑΚΗΣ ΙΓΝΑΤΙΟΥ

Παίζουν οι Ηθοποιοί:
ΝΤΟΡΙΣ ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ, ΠΕΤΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥ, ΛΟΥΚΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ, ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ, ΠΕΤΡΟΣ ΤΙΓΡΗΣ, ΣΤΑΛΩ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ, ΜΙΧΑΗΛ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ

ΠΡΕΜΙΕΡΑ 15 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2020

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	ΜΑΡΤΙΟΣ	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	ΩΡΑ	ΘΕΑΤΡΟ
15, 22	7, 14, 21, 28	4, 11	8:30μ.μ.	Ε.Ν.Α.Φ
ΣΑΒΒΑΤΟ	ΣΑΒΒΑΤΟ	ΣΑΒΒΑΤΟ		ΑΓΙΑ-ΦΥΛΙΑ ΛΕΜΕΣΟΥ

ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΚΡΑΤΗΣΕΩΝ 96499027

ΧΟΡΗΓΟΣ **ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ** **ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ**

SPP MEDIA, printerest, IMPOPHAR, MESAUDA MILANO, LOB, Sao Paolo Clothing Cyprus

Τραπεζικό άλμα 3,66% έδωσε σημαντική ώθηση στο Χρηματιστήριο

Ο Γενικός Δείκτης ενισχύθηκε 1,55% στις 917 μονάδες, με τζίρο 76,86 εκατ.

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΛΗ

Σημαντική ανάσα έδωσαν στο Χρηματιστήριο Αθηνών τόσο η ισχυρή άνοδος στις ευρωπαϊκές αγορές όσο και οι θετικές εκτιμήσεις για τις ελληνικές τράπεζες οι οποίες το τελευταίο διάστημα είχαν δεχθεί έντονες πιέσεις, με αποτέλεσμα ο Γενικός Δείκτης να σημειώσει άλμα προς τις 917 μονάδες και να πάρει απόσταση... ασφαλείας από την κρίσιμη στήριξη των 900 μονάδων. Με τον τραπεζικό κλάδο να συνεχίζει να αποτελεί το «κλειδί» για την πορεία του Χ.Α., οι αναλυτές υπογράμμισαν τις τελευταίες ημέρες πως αν δεν δούμε κάποια αποφασιστική κίνηση από το μέτωπο των τραπεζικών μετοχών, δύσκολα η αγορά θα κρατήσει το ανοδικό μομέντουμ. Η κθεσινή αντίδραση το απέδειξε αυτό ξεκάθαρα, με το μίνι ράλι να μεταδίδεται στο μεγαλύτερο μέρος του ταμπλό. Αξίζει να σημειωθεί πως τα... σήματα από την αγορά ομιολόγων παρέμειναν ισχυρά, καθώς η απόδοση του 10ετούς υποχώρησε σε νέο ιστορικό χαμηλό και στο μόλις... 1,005%.

Ετσι, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με κέρδη 1,55% στις 917 μονάδες, ενώ κινήθηκε σε όλη τη διάρκεια της συνεδρίασης σε θετικό έδαφος, με υψηλό ημερας τις 917,62 μονάδες (+1,62%), και ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 76,86 εκατ. ευρώ. Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης ενισχύθηκε κατά 1,53% στις 2.296,31 μονάδες,

Η βελτίωση του επενδυτικού κλίματος στην Ευρώπη προσέφερε πολύτιμη στήριξη και στην ελληνική αγορά.

ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης σημείωσε άνοδο 2,10% στις 1.285,90 μονάδες και τραπεζικός δείκτης έκλεισε με κέρδη 3,66% στις 827,72 μονάδες, με την Alpha Bank να κλείνει στο +5,61%, την Πειραιώς στο +5,37%, την Εθνική στο +2,82% και τη Eurobank στο +1,27%.

Τη σημαντική υπεραπόδοση των Alpha και Πειραιώς απέδωσαν οι αναλυτές στην

Με τον τραπεζικό κλάδο να συνεχίζει να αποτελεί το «κλειδί» για την πορεία του Χ.Α., οι αναλυτές υπογράμμισαν τις τελευταίες ημέρες πως αν δεν δούμε κάποια αποφασιστική κίνηση από το μέτωπο των τραπεζικών μετοχών, δύσκολα η αγορά θα κρατήσει το ανοδικό μομέντουμ. Η κθεσινή αντίδραση το απέδειξε αυτό ξεκάθαρα.

πολύ θετική έκθεση της JP Morgan μετά και το πρόσφατο ταξίδι της στην Αθήνα. Συγκεκριμένα, προχώρησε στην αναβάθμιση της Alpha Bank και της Πειραιώς σε overweight, ενώ διατήρησε την overweight στάση της για την Εθνική και υποβάθμισε τη Eurobank σε neutral λόγω των «ανεβασμένων» αποτιμήσεων. Για την Alpha Bank βλέπει περιθώριο ανόδου

46% σε σχέση με την τρέχουσα τιμή της, για την Πειραιώς 41%, για την Εθνική 34% και για τη Eurobank 34% επίσης. Η JP Morgan σημειώνει πως η ορατότητα στα σχέδια μείωσης των ΝΡΕς των ελληνικών τραπεζών έχει βελτιωθεί σημαντικά, ενώ οι δράσεις στις οποίες προχωρεί η ελληνική κυβέρνηση για τα ΝΡΕς αναμένεται να ενισχύσουν τα σχέδια αυτά.

Σε ό,τι αφορά τις αποτιμήσεις, τόνισε πως οι μετοχές των ελληνικών τραπεζών δεν αντανακλούν ακόμη πλήρως τη μείωση των ΝΡΕς και την ομαλοποίηση του κόστους κινδύνου, και υπογράμμισε πως μαζί με τις τουρκικές τράπεζες αποτελούν το αγαπημένο της «στοίχημα» στην περιοχή της Κεντρικής Ευρώπης, της Μέσης Ανατολής και της Αφρικής.

Ανοδικά κινήθηκαν οι ευρωπαϊκές αγορές

Με κέρδη έκλεισαν χθες οι ευρωπαϊκές αγορές, καθώς επιβραδύνεται η εμφάνιση νέων κρουσμάτων του κορωνοϊού στην Κίνα, οι βιομηχανίες της χώρας αρχίζουν σταδιακά να επαναλειτούργουν και υποχωρεί η ανησυχία για τις επιπτώσεις στην παγκόσμια οικονομία. «Αρκετοί τομείς της κινεζικής οικονομίας επαναλειτούργουν και ίσως η Κίνα δεν έχει κυριολεκτικά παράλυψε όπως εκτιμούσαμε πριν από μια εβδομάδα» σχολίασε ο Ντέιβιντ Μάντεν, αναλυτής της CMC Markets του Λονδίνου. Ο ίδιος επισμαίνει πως «ακόμη και με την εξάπλωση της επιδημίας, η οικονομία της Κίνας φαίνεται πως είναι σε καλύτερη κατάσταση από ό,τι νομίζαμε αρχικά».

Ο πανευρωπαϊκός δείκτης STOXX 600 έκλεισε με άνοδο 0,9% έπειτα από πολλές συναπτες συνεδριάσεις μεγάλων ασάβειας. Ο δείκτης που ακολουθεί τις μετοχές των ταξιδιωτικών εταιρειών και του τουρισμού SXTP σημείωσε κέρδη περίπου 1,4% που ήταν και τα μεγαλύτερα ανάμεσα στους κλαδικούς δείκτες.

Είχε προηγηθεί τις περασμένες εβδομάδες μεγάλη πτώση του ίδιου δείκτη, καθώς η Κίνα είχε επιβάλει περιορισμούς στις μετακινήσεις και στα ταξίδια προκαλώντας μαζικές πωλήσεις μετοχών του κλάδου. Επίσης άνοδο 0,8% σημείωσε ο δείκτης SXPP που ακολουθεί τις μετοχές των βασικών πρώτων υλών, με τη νορβηγική εταιρεία υδρογονανθράκων Aker να κερδίζει 2,4%. Νωρίτερα είχε ανακοινώσει ότι το τέταρτο τρίμηνο του 2019 είχε με-

γαλύτερη εισοδήματα από όσα είχε προβλέψει. Ετσι ο δείκτης FTSE 100 του Λονδίνου έκλεισε με άνοδο 0,71% και ο Xetra DAX της Φρανκφούρτης με κέρδη 0,99%. Υποχώρησαν, ωστόσο, οι μετοχές των αυτοκινητοβιομηχανιών, με τη γερμανική αυτοκινητοβιομηχανία Daimler να υποχωρεί αισθητά, καθώς νωρίτερα είχε ανακοινώσει ότι μειώνει το μέρσιμά της εξαρτίας πτώσης των εσόδων της στη διάρκεια του πε-

Οι μετοχές των αεροπορικών εταιρειών ανέκαμψαν την Τρίτη, μετά τις έντονες πιέσεις που δέχθηκαν στις τελευταίες συνεδριάσεις.

Οι επιπτώσεις στην κινεζική οικονομία από την εξάπλωση του κορωνοϊού φαίνεται να είναι πιο περιορισμένες από τις αναμενόμενες.

ρασμένου έτους. Με κέρδη 0,65% έκλεισε, πάντως, ο δείκτης CAC 40 του Παρισιού και ο IBEX 35 της Μαδρίτης στο +0,68%. Στο μεταξύ ανοδικά κινείται μέχρι αργά το βράδυ και η Wall Street με τους βασικούς δείκτες S&P 500 και Dow Jones να σημειώνουν αργά το βράδυ άνοδο 0,37% και 0,09% αντιστοίχως. Νωρίτερα φαινόταν πως ο S&P 500 θα σημειώνει χθες νέο ρεκόρ, αλλά η άνοδος μετρίστηκε όταν διέρρευσε πως η αμερικανική Ομοσπονδιακή Επιτροπή Εμπορίου θα διερευνήσει εξαγορές που έχουν κάνει αμερικανικοί τεχνολογικοί κολοσσοί στο παρελθόν.

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

(Πηγή: Reuters)

Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %	Ξενοδ.	Μετ. %
3M COMPANY	161.52	0.8554		
ALCOA CORP	15.875	2.9507		
ALLEGHANY CRP	822.065	0.313		
ALTRIA GROUP	45.595	-1.3095		
AMAZON COM	2174.1627	1.8863		
AMER EXPRESS C	132.93	0.5218		
AMER INTL GROU	54.39	0.4618		
AMGEN	228.96	0.6772		
APPLE INC	321.9867	0.1358		
BANK OF AMERIC	34.96	0.7783		
BAXTER INTL IN	91.98	0.7669		
BOEING CO	343.6769	-0.2881		
BRISTOL MYERS	67.345	0.6501		
CAMPBELL SOUP	48.85	0.308		
CATERPILLAR IN	136.82	1.8612		
CIGNA CORP	212.34	0.9604		
CHEVRON	111.23	1.3116		
CISCO SYSTEMS	49.39	1.064		
CITIGROUP	79.0946	0.7831		
CERVECERIAS	18.78	1.2399		
COCA-COLA CO	59.58	-0.2845		
COLGATE PALMOL	76.25	-1.4221		
DANAOS CORP	6.205	7.7257		
DIANA SHIPPING	2.79	4.4944		
DOW INC	49.2424	2.1839		
DUPONT DE NMOU	53.185	2.7134		
ENTERGY CP	133.3	0.3085		
EXXON MOBIL	60.675	1.1925		
FEDEX CORP	158.1	0.8419		
FORD MOTOR CO	8.14	0.9926		
INTL BUS MACHI	153.39	-0.6734		
GENERAL DYNAMI	186.06	-0.102		
GENERAL ELEC C	12.875	-0.2711		
GOLDM SACHS GR	237.86	0.2107		
HALLIBURTON CO	21.66	1.215		
HARTFORD FINL	59.48	0.8136		
HP INC	22.1349	1.0726		
HOME DEPOT INC	241.605	0.4135		
HONEYWELL INTL	179.37	1.3676		
INTEL CORP	67.3	1.3707		
JOHNSON JOHNSO	152.23	0.2436		
JPMORGAN CHASE	138.35	0.4429		
LAZARD	43.38	-0.755		
MCDONALD'S COR	214.55	0.6285		
MERCK & CO	85.0588	-0.7018		
MICROSOFT CP	186.84	-0.9857		
3M COMPANY	161.51	0.8492		
MORGAN STANLEY	55.87	0.9395		
NIKE INC CL B	99.545	-0.4749		
NORFOLK SOUTHE	211.42	1.037		
PFIZER INC	38.07	0.6876		
PROCTER & GAMB	124.81	-1.0779		
RAYTHEON CO	229.63	-0.4077		
ROCKWELL AUTOM	205.05	0.6035		
SCHLUMBERGER L	34.05	-1.075		
SOUTHERN	68.475	0.0511		
STEALTH GAS	2.9918	1.0743		
TSAKOS ENERGY	3.005	8.8768		
UNISYS CORP	16.475	1.8862		
UNITED TECH CP	156.34	-0.1341		
UNITEDHEALTH G	287.87	0.2927		
US BANCORP	55.25	1.1255		
VERIZON COMMS	58.885	-2.2493		

Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %	Ξενοδ.	Μετ. %
WALT DISNEY CO	141.4	-0.8346		
WELLS FARGO & W	48.11	0.7117		
WALMART INC	114.76	-0.4252		

Εταιρεία	Ξενοδ.	Μετ. %
London/Λονδίνο		
ANGLO AMERICAN	2047.7236	1.861
ADMIRAL GROUP	2311.81529	0.61
ASHTED GRP	2702	1.433
ANTOFAGASTA	845.6	0.955
AVIVA PLC	412	0.959
ASTRAZENECA	7698	-0.285
BABCOCK INTL	557.165	-0.643
BAE SYSTEMS	650	1.079
BARCLAYS	178.31543	1.198
BRIT AM TOBACC	3463.5	0.261
BARRATT DEVLPM	825.67261	0.34
BERKELEY GRP	5205.01371	0.542
BR L AND CO	579.5	1.474
BUNZL	1970	-0.856
BP	470.46294	1.098
BURBERRY GRP	1985.5	-0.526
BT GROUP	155.42586	-0.376
COCACOLA HBCA	2794.77699	0.467
CARNIVAL	3074.5946	2.694
CENTRICA	82.12	-0.677
COMPASS GROUP	1972	-1.156
CAPITA PLC	153.3284	1.929
CRH	3029.39369	1.507
DIXONS CARPHO	135.2	0.667
DCC	6302.41	0.064
DIAGEO	3114	-0.654
DIRECT LINE	343.4	-0.116
2820.89967		
EASYSVET	1552	3.952
FRESNILLO	656.8	0.153
GLENCORE	233.35	1.633
GLAXOSMITHKLIN	1713.43511	-0.827
NOVARTIS N	95.67	0.116
ROCHE HOLDING	302.48	1.19
SGS N	2639	1.07
SWATCH GROUP I	252.7	0
ADECCO N	58.04	0.07
JULIUS BAER N	50.14	1.33
CS GROUP AG	13.19	2.13
GIVAUDAN N	3314	1.31
NESTLE SA	108.44	-0.75
TRANSOCEAN N	0	0
SWISSCOM N	568.6	0.99
SWISS RE N	113.5	0.67
UBS GROUP N	12.86	0.98
ZURICH INSURAN	422.9	0.57

Εταιρεία	Ξενοδ.	Μετ. %
Zurich/Zurixn		
ABB LTD N	24.15	1.77
RICHMOND N	67.82	-0.24
GEBERIT NI	528.8	0.42
LAFARGEHOLCIM	49.54	0.65
NOVARTIS N	95.67	0.116
ROCHE HOLDING	302.48	1.19
SGS N	2639	1.07
SWATCH GROUP I	252.7	0
ADECCO N	58.04	0.07
JULIUS BAER N	50.14	1.33
CS GROUP AG	13.19	2.13
GIVAUDAN N	3314	1.31
NESTLE SA	108.44	-0.75
TRANSOCEAN N	0	0
SWISSCOM N	568.6	0.99
SWISS RE N	113.5	0.67
UBS GROUP N	12.86	0.98
ZURICH INSURAN	422.9	0.57

Εταιρεία	Ξενοδ.	Μετ. %
Amsterdam/Αμστερνταμ		
AALBERTS	42.42	2.99
AEGON	3.927	1.12
ABN AMRO BLD	16.885	1.23
KOZ NOBEL	87.57	-0.61
ALICE EUROPE	6.676	-0.24
ARCELORMITTAL	16.592	1.32
ASML HOLDING	288.45	2.65
BOSKALIS WESTM	21.94	0.83
GALAPAGOS	235.3	1.95
HEINEKEN	97.76	0.37
ING GROEP	10.682	1.5
KONINKLIJKE DS	116.65	0.95
KNIPON PAPER I	2.459	-0.32
NN GROUP	32.48	0.71
KONINKLIJKE DS	116.65	0.95
IMCO	82.4	0.73
RANDSTAD	52.3	-0.68
RELEX	28.45	-0.24
ROYAL DUTCH SH	23.64	0.68
UNIBAIL RODAM	125.45	1.41
VOPAK	49.59	1.2
WOLTERS KLUWER	69.7	-0.34

Εταιρεία	Ξενοδ.	Μετ. %
Milano/Μιλάνο		
AZA SPA	1.85	1.84
ATLANTIA	22.75	23.00
AZIMUT HLDG	23.39	23.90
CIN-COMP	1.12	1.09
ENEL	8.19	8.20
EXOR	73.48	74.00
ENI	12.93	12.78
GENERALI ASS	18.50	18.50
GEOX	1.14	1.13
INTESA SANPAOL	2.4825	0.96
MEDIASET	2.37	2.38
MEDIOBANCA	9.60	9.60
RCS MEDIAGROUP	0.93	0.91
PRYSMIAN	23.06	22.58
SNAM	5.09	5.06
STMICROELEC.N.	28.26	27.55
TELECOM ITALIA	0.50	0.49

Εταιρεία	Ξενοδ.	Μετ. %
Tenaris	9.53	9.45
TERNA	6.59	6.48
UNICREDIT	14.174	1.5

Εταιρεία	Ξενοδ.	Μετ. %
Tokyo/Τόκιο		
AJINOMOTO	1951	-0.28
ASAHI GROUP HL	5165	1.04
ASTELLAS PHARM	1982	-0.13
BRIDGESTONE CO	3954	-1.45
CANON INC	2912	-1.56
CASIO COMPUTER	2025	-0.3
CITIZEN WATCH	531	-1.48
CREDIT SAISON	1809	-2.43
DAIWA SEC DOW	569.6	0.41
SUBARU	2828	-0.46
FUJIFILM HOLDI	5410	-0.33
FUJITSU LTD	12615	-0.79
HINO MOTORS	1040	-1.42
HITACHI	4260	-0.21
HONDA MOTOR	2939.5	2.87
IHI	2869	-0.03
ISUZU MOTORS	1122	-1.62
KAWASAKI HVY I	2302	0.92
KAJIMA CORP	1427	-1.65
KEIO	6160	-1.28
KOBE STEEL	507	0.6
KONICA MINOLTA	686	-2.14
JEKT	1180	-2.4
MITSUB UFJ FG	5771	-0.4
MITSUBISHI COR	2907.5	-0.43
MITSUBISHI ELE	1609	-1.41
MITSUBISHI MOT	421	-0.94
NEC CORPORATIO	4950	-1.2
NIKON HLDC	2540	-2.38
NIKON CORP	1261	-5.75
NIPPON PAPER I	5165	1.81
NISSAN MOTOR C	587.3	-1.48
NOMURA HOLDING	562.9	2.23
NISSAN CHEMICA	5010	3.51
NIPPONPAPER I	1783	0.73
NTT DOCOMO	3130	-0.19
OBAYASHI CORP	1264	-0.16
ODAKUYU ELEC RA	2395	-1.68
OJI HOLDINGS	617	0.65
OSAKA GAS	1934	-0.05
RICOH CO LTD	1196	-4.24
SECOM	9771	0.18
SEVEN & I HLDG	4356	-0.25
SHARP CORP	1539	-0.52
SHIMIZU CORP	1171	0.52
SHISEIDO	7118	0.14
SONY CORP	7691	-1.73
SMFG	3949	-0.13
SUMITOMO CHEM	459	-1.08
SUZUKI	767	-2.17
TAISEI CORP	4400	-1.46
TDK CORPORATIO	11710	-2.98
TOBU RAILWAY	3745	-1.45
TOKIO MARINE H	6214	-0.02
TORAY INDUSTRI	711.7	-2.25
TREND MICRO	6020	-0.5
TOPY INDS LTD	1783	-2.52
TORAY INDUSTRI	711.7	-2.25
TOSHIBA CORP	3675	-0.14
TOYOB0	1595	0.95
TOYOTA MOTOR C	7748	-1.45
YAMAHA CORP	5750	1.41</

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ
Κλείσιμο Μεταβολή (%)
Γενικός Δείκτης 917 1,55
FTSE Βιομηχ. προϊόντων 2524,16 2,52
FTSE Κατασκευών-Υλικών 3151,37 0,51
FTSE ΜΜΕ 0 0
FTSE Πετρελαιο-Αερίου 4611,43 1,42
FTSE Προσωπ. & Οικιακών Προϊόντων 10073,1 1,26
FTSE Πρώτων Υλών 6810,1 -0,92
FTSE Ταξιδιών και Αναψυχής 1937,14 0,43
FTSE Τεχνολογίας 999,52 2,11
FTSE Τηλεπικοινωνιών 3817,81 0,43
FTSE Τραπεζών 827,72 3,66
FTSE ΧΑ-ΧΑΚ Τραπεζικός Δείκτης 626,47 3,66
FTSE Τροφίμων και Ποτών 12400,31 0,7
FTSE Υγείας 501,4 -0,27
FTSE Υπηρ. Κοινής Ωφελείας 3295,24 1,09
FTSE Χημικών 8902,81 -0,04
FTSE Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών 1068,22 4,61
FTSE Χ.Α. LargeCap 2296,31 1,53
FTSE Χ.Α. MidCap 1285,9 2,1
FTSE Χ.Α. Δείκτης Αγοράς 569,77 1,54

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ
Κλάδος Χ.Α. Συναλλαγές Συμμετοχή
ΤΡΑΠΕΖΕΣ 41.841.703 55,16%
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ 11.480.260 15,14%
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ 6.350.288 8,37%
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ 2.507.813 3,31%
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ 2.004.090 2,64%
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ 1.618.000 2,13%
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ 1.260.251 1,66%
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ 1.145.256 1,51%
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ 1.064.365 1,40%
ΚΑΘΕΤΟΠ. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ 992.119 1,31%
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ 904.743 1,19%
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ 490.535 0,65%
ΤΣΙΜΕΝΤΑ 481.964 0,64%
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ 364.036 0,48%
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ 361.410 0,48%
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ 287.703 0,38%
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ 281.031 0,37%
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ 277.925 0,37%
ΥΛΙΚΑ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ 268.076 0,35%
ΥΔΡΕΥΣΗ 252.890 0,33%
ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ 1.615.605 2,13%
ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ 75.850.062

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 11 Φεβρουαρίου 2020

ΚΩΔ. ΟΝΟΜΑ ΚΑΤΟΤΑΗ ΑΝΟΤΑΗ ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.** ΔΙΑΦ.* ΤΙΤΛΟΙ ΑΓΟΡΑ ΠΟΛΗΣΗ ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ. % ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ
Χρηματοοικονομικά
ΕΛΗΤ HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD 0,8500 0,8600 0,8566 1,8060 5,009 0,8440 0,8600 0,8580 2,14
ΓΡΚΗ Bank of Cyprus Holdings Plc 1,2380 1,2980 1,2531 -0,1880 58,186 1,2800 1,3180 1,2620 0,96
ΔΗΠΤ Demetra Holdings Plc (EM) 0,4600 0,4780 0,4674 0,3660 20,067 0,4620 0,4780 0,4780 3,46
ΛΕΠΕ LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ) 0,0100 0,0000
Καταναλωτικά Προϊόντα
ΛΟΥΗ LOUIS PLC 0,1180 0,1200 0,1200 0,0330 10,199 0,1180 0,1220 0,1180 -1,67
ΤΣΟΚ Α ΤΣΟΚΚΟΣ HOTELS PUBLIC LTD 0,1200 0,1240 0,1210 -0,0250 70,100 0,1210 0,1240 0,1210 0,00
Τεχνολογία
ΛΟΤΖ LOGICOM PUBLIC LTD 1,2800 1,3300 1,2920 0,2040 10,190 1,2800 1,3300 1,3300 3,10
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ
Χρηματοοικονομικά
ΑΤΑΣ ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD 0,0320 0,0000
ΚΟΖΑ ΚΟΖΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ) 0,0275 0,0275 0,0275 0,2400 18,200 0,0250 0,0300 0,0275 0,00
ΜΙΝΕ ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ 0,0275 0,0275 0,0275 0,2400 18,200 0,0250 0,0300 0,0275 0,00
ΑΚΕΠ ΑΚΤΙΒΝΟΔ ΓΡΩΤΗ FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ) 0,0410 0,0000
ΓΙΕΠ UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (EM, Σ) 0,3000 0,3500
ΕΛΜΗ ELLIMAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD 0,0000 0,0000
ΕΣΦ ΣΦΣ GROUP PUBLIC COMPANY LTD 0,1030 0,1030 0,1030 0,0000 3,700 0,1030 0,1130 0,1030 0,00
ΙΝΕΠ INTERFUND INVESTMENTS PLC 0,0000 0,0000
ΚΑΕΠ ΚΑΡΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ (Σ) 0,0000 0,0000
ΚΕΑΕ CPH HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ) 0,0000 0,1450
ΠΡΟΠ Α.Λ. PROCHOICE GROUP PUBLIC LTD (Σ) 0,0005 0,0010
ΣΛΕΠ CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ) 0,0020 0,0025
ΤΔΕΠ ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΔΙΕΘΝΕΣ (Σ) 0,0000 0,0000
ΤΕΕΠ ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΕΣ (Σ) 0,0000 0,8000
ΤΚΕΠ ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ (Σ) 0,0000 0,0000
ΦΑΕΤ UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ) 0,0000 0,0105
Καταναλωτικά Προϊόντα
ΜΑΠΑ MALLOUPPAS & PAPAIOSTAS PUBLIC CO LTD 0,2240 0,2380 0,2290 0,3710 25,000 0,2100 0,2380 0,2380 4,39
ΛΑΞΕ Ch. Charilaou Group Plc (Σ) 0,0010 0,0000
ΤΟΕΠ ΤΟΞΟΤΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ) 0,0000 0,0370
ΑΠΡΟ *ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΣ ΑΓΡΟΥ "Η ΠΡΟΟΔΟΣ" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)* 1,0300 1,1100
ΑΜΑΘ ΑΜΑΘΗΣ PUBLIC LTD 0,1350 0,1350 0,1350 -0,1000 10,000 0,1300 0,1360 0,1350 -0,74
ΚΛΑΡ ΚΛΑΡΓΟGE PUBLIC LTD 0,0230 0,0230 0,0230 0,0000 114,119 0,0240 0,0230 0,0230 0,00
ΚΟΝΣ CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ) 0,1140 0,1140 0,1140 -0,2480 15,000 0,1140 0,1180 0,1140 -2,56
ΛΕΠΤ ΛΕΡΤΟΣ CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD 0,0675 0,0740
ΛΟΞΕ LOROS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD 0,8300 0,8300 0,8300 -0,4670 731 0,0000 0,8650 0,8300 -5,14
ΝΤΟΜ DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ) 0,0000 0,0000
ΣΑΑΑ SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD 1,0300 1,0800 1,0400 0,2260 2,500 1,0200 1,0800 1,0800 4,85
ΕΙΤΟ C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD 0,0255 0,0305
ΤΟΚΙ TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ) 0,0605 0,0000
Βιομηχανία
ΝΤΙΑ DISPLAY ART PLC (Σ) 0,0000 0,0000
ΔΒΚΑ ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ) 0,0000 0,0000
ΚΕΤΣ THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD 0,3800 0,3900 0,3829 -0,1100 136,450 0,3840 0,3900 0,3840 0,00
ΚΥΡΦ Κ. ΚΥΤΗΡΕΟΤΗΣ HOLDINGS PUBLIC LTD 0,1150 0,0000
ΤΕΙΒ ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ 2,2800 2,3200 2,2868 4,0100 6,740 2,3000 2,3400 2,3000 0,88
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά
ΣΤΟ C.T.O. PUBLIC COMPANY LTD (Σ) 0,0000 0,0130
ΙΩΑΝ CHRIS IOANNIDIS PUBLIC LTD (Σ) 0,0000 0,0000
ΚΕΟ ΚΕΟ PLC 1,4200 1,5000
ΜΙΤΣ ΜΙΤΣΙΛΗΜΕ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ 0,0000 0,2500
ΜΠΛΕ BLUE ISLAND PLC 0,6500 0,6500 0,6500 0,2890 8,156 0,6500 0,6900 0,6500 0,78
ΦΡΟΥ ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD 0,3120 0,3160 0,3131 0,3970 27,500 0,3100 0,3160 0,3140 1,29
Βασικά Υλικά
ΛΟΡΑ LOROS UNITED PLASTICS PUBLIC LTD 0,0750 0,0750 0,0750 0,0000 1,000 0,0750 0,0800 0,0750 0,00
Ακίνητη Περιουσία
ΚΚΟΜ K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ) 0,1940 0,2000
ΠΑΝΑ ΠΑΝΑΦΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ 0,0660 0,0700
ΦΙΛΟ ΦΙΛΟΚΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ) 0,2180 0,2380
Ενέργεια
ΑΙΝΑ PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD 1,0000 1,0400 1,0126 -0,9550 15,000 1,0300 1,0400 1,0100 -2,88
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ
Χρηματοοικονομικά
ΛΙΠΕ LIBERTY LIFE INSURANCE COMPANY LTD (AN, Σ) 0,0000 1,2100
ΑΙΕΠ ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (AN, EM, Σ) 0,0020 0,0000
ΑΔΕΠ ΑΔΩΝΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ (AN, EM, Σ) 0,0000 0,0000
ΕΛΕΠ ELMA HOLDINGS PUBLIC COMPANY LTD (AN, Σ) 0,0000 0,0000
ΕΣΕΠ ΕΣΕΛΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ) 0,0000 0,1000
ΣΕΠ ΣΕΚΥ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (AN, EM, Σ) 0,0000 0,0000
ΡΕΕΠ REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (AN, EM, Σ) 0,0000 0,0000
ΤΖΕΠ JUPTER PORTFOLIO INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (AN, Σ) 0,0000 0,0000
ΧΑΕΠ HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (AN, EM, Σ) 0,0000 0,0000
Καταναλωτικά Προϊόντα
ΕΡΜΕ ERMES DEPARTMENT STORES PLC (AN) 0,0000 0,0000
Βιομηχανία
ΡΟΜΑ ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (AN, Σ) 0,0000 0,0000
ΣΤΣΑ CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (AN, Σ) 0,0000 0,0000
Ακίνητη Περιουσία
ΓΟΥΛ WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (AN, Σ) 0,0000 0,0000
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ
ΕΤΜΑ1 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1 52,0000 52,0000 52,0000 190,1190 324 52,0000 59,5000 52,0000 4,00
ΕΤΜΑ2 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2 55,0000 56,0000
ΙΝΚΑΡΤ1 Glenfinnan Bond Designated Activity Company (Ομολογία) (AN) 0,0000 0,0000
ΙΝΚΑΡΤ2 Pulteney Bond Designated Activity Company (Ομολογία) (AN) 0,0000 0,0000
ΤΡΙΣΤΟΝΕ Tristone Healthcare Bond Designated Activity Company (Ομολογία) 0,0000 0,0000
ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ
ΚΚ03Α18 ΚΚ04 2,75% (1ης Σειράς 2018, Απριλίου 2020) 0,0000 0,0000
ΚΚ04Α18 ΚΚ04 3,25% (1ης Σειράς 2018, Απριλίου 2021) 0,0000 0,0000
ΚΚ05Α15 ΚΚ04 2,00% (1ης Σειράς 2015, Απριλίου 2021) 0,0000 0,0000
ΚΚ05Α18 ΚΚ04 3,50% (1ης Σειράς 2018, Απριλίου 2022) 0,0000 0,0000
ΚΚ07Α13 ΚΚ04 4,75% (1ης Σειράς 2013, Απριλίου 2020) 0,0000 0,0000
ΚΚ07Α16 ΚΚ04 3,25% (1ης Σειράς 2016, Απριλίου 2020) 0,0000 0,0000
ΚΚ07Α17 ΚΚ04 3,25% (1ης Σειράς 2017, Απριλίου 2024) 0,0000 0,0000
ΚΚ08Α13 ΚΚ04 5,00% (1ης Σειράς 2013, Απριλίου 2021) 0,0000 0,0000
ΚΚ09Α13 ΚΚ04 5,25% (1ης Σειράς 2013, Απριλίου 2022) 0,0000 0,0000
ΚΚ10Α11 ΚΚ04 6,00% (1ης Σειράς 2011, Απριλίου 2021) 0,0000 0,0000
ΚΚ10Α13 ΚΚ04 6,00% (1ης Σειράς 2013, Απριλίου 2023) 0,0000 0,0000
ΚΚ10Α15 ΚΚ04 4,00% (1ης Σειράς 2015, Απριλίου 2025) 0,0000 0,0000
ΚΚ10Β11 ΚΚ04 6,50% (1ης Σειράς 2011, Απριλίου 2021) 0,0000 0,0000
ΚΚ15Α05 ΚΚ04 6,10% 2005 (1ης Σειράς 2005 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2020) 0,0000 0,0000
ΚΚ15Β05 ΚΚ04 5,35% 2005 (1ης Σειράς 2005 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2020) 0,0000 0,0000

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ
ΑΝΟΔΟΣ Κλείσιμο Μετ. ΠΤΩΣΗ Κλείσιμο Μετ.
MARGIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ) 0,126 14,18% ΣΑΡΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ ΚΥΛ/ΜΥΛΟΙ (ΚΟ) 3,000 -9,09%
ΔΡΟΜΕΑΣ (ΚΟ) 0,456 8,31% ΜΟΤΟΔΥΝΑΜΙΚΗ (ΚΟ) 1,570 -4,85%
ΕΚΤΕΡ (ΚΟ) 1,220 7,96% ΕΛΤΟΝ (ΚΟ) 1,755 -2,50%
ALPHA BANK (ΚΟ) 1,807 5,61% ΚΕΠΕΝΟΥ ΜΥΛΟΙ (ΚΟ) 2,400 -2,44%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ) 3,140 5,37% ΙΝFORM ΛΥΚΟΣ Π. (ΚΟ) 1,550 -1,27%
INTERC. INTERN. Α.Ε.Ε.Α.Π. (ΚΟ) 8,050 4,55% ΜLS ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ (ΚΟ) 1,345 -1,10%
ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΚΡΗΤΗΣ (ΚΟ) 14,400 4,35% ΕΛΑΣΤΡΟΝ (ΚΟ) 1,385 -1,07%
ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ (ΚΟ) 1,300 4,00% ΒΡΙΩ PROPERTY A.E.E.A.P. (ΚΟ) 2,160 -0,92%
ΜΥΤΙΑΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ) 9,500 3,26% ΕΥΑΘ (ΚΟ) 4,640 -0,85%
QUEST HOLDINGS (ΚΟ) 9,380 3,08% ΑΒΑΞ (ΚΟ) 0,580 -0,68%

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25
Κλείσιμο Μετ.%
ΑΕΓΕΑΝ AIRLINES 8,5 1,07
ΑΔΜΗΕ 2,45 1,24
ALPHA BANK 1,81 5,61
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ 3,14 5,37
COCACOLA HBC 33,24 0,7
EUROBANK ERGASIAS 0,8 1,27
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ 8,3 0,97
CENERGY HLD 1,43 2,28
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ 4,66 2,08
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ 7,83 0,64
ΟΤΕ 13,87 0,43
JUMBO 19,03 1,39
LAMBDA DEVELOPMENT 7,97 -0,38
MOTOR OIL 19,03 1,76
ΜΥΤΙΑΗΝΑΙΟΣ 9,5 3,26
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ 2,92 2,82
ΟΠΑΠ 11,46 0,44
ΟΛΠ 21,5 0,94
ΔΕΗ 4,14 0,98
ΤΙΤΑΝ 18,18 -0,33
VIOHALCO 3,69 1,1
SARANTIS 9,04 0,44
TERNA ENERGY 8,58 1,18
FOURLIS 5,77 1,41
ΕΛΛΑΚΤΟΡ Α.Ε. 1,75 1,86

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ
ΑΞΙΑ ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ
ΕΥΡΟΒΑΝΚ ERGASIAS (ΚΟ) 24.891.313,83 MARGIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ) 0,94%
ΟΤΕ (ΚΟ) 11.480.260,28 EUROBANK ERGASIAS (ΚΟ) 0,84%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ) 6.493.998,91 UNIBIOS (ΚΟ) 0,40%
ΟΠΑΠ (ΚΟ) 6.309.897,00 ΕΚΤΕΡ (ΚΟ) 0,37%
ALPHA BANK (ΚΟ) 5.679.591,35 ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ) 0,33%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ) 4.458.183,73 ΝΤΟΠΑΕΡ (ΚΟ) 0,31%
ΜΥΤΙΑΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ) 2.085.875,40 ΔΡΟΜΕΑΣ (ΚΟ) 0,25%
LAMBDA DEVELOPMENT(ΚΟ) 1.980.491,70 QUALITY & RELIABILITY (ΚΟ) 0,25%
JUMBO (ΚΟ) 1.617.999,66 ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ) 0,24%
MARGIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ) 1.055.835,95 ΕΛΛΑΚΤΟΡ (ΚΟ) 0,22%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ Χ.Α. 62.048,16 (εκατ. ευρώ) 1,20% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ
ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ 75.830,99 (χιλ. ευρώ) 40,18% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ
ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ 52.637,85 (χιλ. τεμάχια) 85,94% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

Table with columns: Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες, ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ, ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ, ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ. Includes rows for M.M.E. in Indices, M.M.E. in Shares, and various market indicators.

* Η διαφορά αυτή αντιπροσωπεύει την αμείωση της μέσης σταθμικής τιμής σε συνάρτηση με την προηγούμενη χρηματιστηριακή συνάντηση.
** Στον υπολογισμό της μέσης σταθμικής τιμής συμπεριλαμβάνονται και η αξία και τα τεμάχια συναλλαγών που εκπέτασαν με τη μέθοδο "Αιχλή Προσωπικότητας Συναλλαγών".
Ειδική κατηγορία διαπραγματεύσεων: Στην κατηγορία αυτή τα τοξοφυλάκια εταιρείες όταν ενδεικτικώς θα συντρέκουν σοβαροί λόγοι να πλήρως συμμόρφωσης με τη νομοθεσία και να παροχές επαρκών στοιχείων (ελεγγύων προς τους επενδυτές, Αγοράς ειδικών χαρακτηριστικών: τοξοφυλάκια εταιρείες οι οποίες έχουν: (α) δεν τηρούν τις υποχρεώσεις της διασποράς ή της εμπορευσιμότητας ή της χρηματιστηριακής αξίας της αγοράς στην οποία είναι εισηγμένες ή (β) παραλείπουν να εστιάσουν στο Χρηματιστήριο μετακινώντας τους όρους προβλεπόμενα από το Άρθρο 129 των περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμων ή (γ) ή για τις οποίες επίκειται οριστική διασπορά/αποποίηση των δραστηριοτήτων τους ή η, για τις οποίες επίκειται αντίστοιχη εξαγορά ή iii. οι οποίες είναι ελεγχόμενα ή ελεγχόμενα από τον αποκαθηλωτή τους από περαιωμένο αναφορικά προς τις υποχρεώσεις τους.

Δοκιμασία για τον αθλητισμό

Ο κορωνοϊός απειλεί προολυμπιακά τουρνουά, αλλά και να «ταξιδέψει» με τις αποστολές

Της ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑΣ ΣΠΑΝΕΑ

Εάν ο ιός Ζίκα είχε προβληματίσει τους διοργανωτές των Ολυμπιακών Αγώνων του Τόκιο, αρκετές προολυμπιακές διοργανώσεις έχουν αναβληθεί, ενώ δεν είναι λίγοι οι αξιωματούχοι του αθλητισμού που εξέφρασαν τον προβληματισμό τους για τις διαστάσεις που μπορεί να πάρει η επιδημία, αφού ο ιός μπορεί να ταξιδέψει μαζί με τις εκατοντάδες αποστολές. Πάντως, μέχρι τώρα, δεν έχει υπάρξει καμία συζήτηση στη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή για αναβολή.

«Ασφαλώς και απασχολεί τη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή. Κάποιες διοργανώσεις που ήταν να διεξαχθούν στην Κίνα θα πραγματοποιηθούν σε άλλες χώρες ή έχουν αναβληθεί. Δεν υπάρχει κίνδυνος να μη διεξαχθεί η διοργάνωση. Βέβαια, παρακολουθούμε από κοντά το θέμα», δήλωσε στην «Κ» το μέλος της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής και πρόεδρος της Ελληνικής Ολυμπιακής Επιτροπής Σπύρος Καπράλος.

Από την άλλη πλευρά, ο άνθρωπος που αντικατέστησε τον Τόμας Μπαχ στην ηγεσία της Γερμανικής Ολυμπιακής Επιτροπής, ο Άλφονς Χούρμαν, χαρακτήρισε τον κορωνοϊό «μεγάλο κίνδυνο» και εξέφρασε την ελπίδα για εξεύρεση λύσης. Προβληματισμένος είναι και ο Τσοίρο Μούτο, διευθύνων σύμβουλος της Οργανωτικής Επιτροπής «Τόκιο 2020». «Αντιστοίχως, η εξάλειψη της νόσου θα μπορούσε να βάλει στον... πάγο τη δυναμική που έχει μέχρι τώρα η διοργάνωση του Τόκιο». Ανήσυχος είναι και ο Σαμπύρο Καβαμπούτσι, δήμαρχος του Ολυμπιακού Χωριού. «Ελπίζω ότι η μοιραστική ασθένεια θα εξασθενήσει ώστε να μπορέσουμε να λειτουργήσουμε ομαλά για την προετοιμασία και τη διεξαγωγή των Αγώνων. Θα κάνουμε ό,τι καλύτερο μπορούμε για να διασφαλίσουμε την υγεία των αθλητών», υπογράμμισε. Λέζει να αναφέρει ότι, μετά την Κίνα, η Ιαπωνία έχει τις περισσότερες μολύνσεις από τον θανατηφόρο ιό.

Στο Τόκιο, η προετοιμασία για τους

Οι διοργανωτές δεκάδων αγώνων απαγορεύουν την προσέλευση θεατών για να αποτρέψουν τη μετάδοση του ιού.

Ολυμπιακούς και τους Παραολυμπιακούς Αγώνες συνεχίζεται με εντατικούς ρυθμούς. Οι περισσότεροι από τους εργαζομένους μπορεί να φορούν μάσκα και γάντια αλλά τα πάντα βρίσκονται εντός του χρονοδιαγράμματος. Μάλιστα, οι αιτήσεις για εισιτήρια υπερβαίνουν αυτά που διατίθενται στην αγορά.

Κι ενώ στο Τόκιο οι προετοιμασίες για την κορυφαία διοργάνωση του καλοκαιριού συνεχίζονται, ο κορωνοϊός έχει... μολύνει προολυμπιακές προκρίσεις και αθλητικούς αγώνες. «Υπάρχει μεγάλος προβληματισμός για τους αθλητές και τις αθλήτριες από την Κίνα, οι οποίοι παίρνουν μέρος σε διοργανώσεις. Από τις 12 έως τις 16 Φεβρουαρίου είναι να διεξαχθούν στο Καζακστάν ασιατικοί αγώνες απ' όπου θα προκύψουν προκρίσεις για το Τόκιο αλλά, προς το παρόν, οι διοργανωτές έχουν "παγώσει" τη διεξαγωγή», μας είπε η Βούλα Κοζομπόλη, μέλος της Επιτροπής Αθλητών της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Υγρού Στίβου και πρόεδρος της Ελληνικής Ένωσης Συμμετασχόντων σε Ολυμπιακούς Αγώνες.

Το Παγκόσμιο Πρωτάθλημα κλειστό

Το 2020 είναι ολυμπιακή χρονιά και οι διοργανώσεις πριν από τους Αγώνες της Ιαπωνίας κορυφώνονται για τις προκρίσεις.

στίβου, το οποίο είχε προγραμματιστεί να διεξαχθεί στη Ναντίνγκ (13-15/3) αναβλήθηκε για τον Μάρτιο του 2021. Διοργανώσεις μπάσκετ, καράτε, γκολφ, πυγμαχίας, ποδοσφαίρου, ιππασίας, μπάσκετ και μηχανοκίνητου αθλητισμού αναβλήθηκαν ή «μετακόμισαν» σε άλλες χώρες.

Μετ' εμποδίων διεξάγεται η προετοιμασία των Κινέζων αθλητών. Η Κίνα στους Ολυμπιακούς του Ρίο ήταν τρίτη σε αριθμό μεταλλίων. Τώρα, οι αθλητές της για να πάρουν μέρος σε μία διοργάνωση πρέπει να τεθούν σε καραντίνα. Η γυναικεία ομάδα της Κίνας για να αγωνιστεί σε προολυμπιακό τουρνουά ποδοσφαίρου, το οποίο από τη Γουάιν μεταφέρθηκε στην

Αυστραλία, χρειάστηκε να μείνει απομονωμένη σε ξενοδοχείο στο Μπρίσμπεϊν. Στις 18 Φεβρουαρίου θα αρχίσουν στην Ινδία οι ασιατικοί αγώνες πάλης. Οι διοργανωτές αποφάσισαν να δεχθούν τους Κινέζους παλαιστής, αφού περάσουν από το τεστ ανίχνευσης του ιού, αλλά δεν δέχονται Κινέζους επισκέπτες.

Η Κίνα αποτελούσε αγαπημένη χώρα προετοιμασίας των αθλητών από το Χονγκ Κονγκ μέχρι να ξεσπάσει ο ιός. Τώρα, το αθλητικό ντιντιούτο απαγόρευσε στους αθλητές του να μεταβούν για προετοιμασία στη γειτονική χώρα. Ο κορωνοϊός άφησε το... στίγμα του και στον αθλητισμό της Σιγκαπούρης. Αυτές τις ημέρες διεξάγονται εκεί οι σχολικοί αγώνες με τη συμμετοχή 60.000 νεαρών αθλητών. Οι διοργανωτές απαγόρευσαν την προσέλευση των θεατών ώστε να αποτρέψουν τη μετάδοση του ιού. Κι ενώ συμβαίνουν όλα αυτά, συγκίνηση προκάλεσε η απόφαση του παγκόσμιου πρωταθλητή της κολύμβησης Σου Ζιαγιού να δωρίσει το 1/3 από τα χρήματα που κέρδισε από αγώνες (9.100 ευρώ) για την ανακούφιση των θυμάτων του κορωνοϊού στη χώρα του.

Μικρά και μεγάλα ρεκόρ στον στίβο

Με εντυπωσιακές επιδόσεις έχει αρχίσει η χρονιά για τους αθλητές του στίβου. Και μπορεί το Παγκόσμιο Πρωτάθλημα του κλειστού να αναβλήθηκε, εξαιτίας του κορωνοϊού, για το 2021, αλλά οι αθλητές του κλασικού αθλητισμού στις πρώτες διεθνείς διοργανώσεις δείχνουν ότι βρίσκονται σε άριστη αγωνιστική κατάσταση. Στο επί κοντώ, ο Αρμάντ Ντουπλάντις πέτυχε παγκόσμιο ρεκόρ (6,17 μ.), ενώ σε ελληνικό επίπεδο ο Κώστας Δουβαλίδης βελτίωσε το παλαιό ελληνικό ρεκόρ στα 60 μ. εμμ. (7,59').

Τόσο το ρεκόρ που «έσπασε» ο Ντουπλάντις όσο αυτό του Δουβαλίδη κρατούσαν από το 2014. Στο επί κοντώ, ο Ρενό Λαβιλένι είχε «υπογράψει» τα 6,16 μ. στις 15/2/2014, και είχε κλείσει στο χρονοντούλαπο τα 6,15 του Σεργκέι Μπούμπκα, ένα ρεκόρ που κρατούσε από το 1993. Στο Τορούν της Πολωνίας, ο Ντουπλάντις «πέταξε» πάνω από τα 6,17 μ., άλμα που αποτελεί το μεγαλύτερο στην ιστορία του επί κοντώ, καθώς το ρεκόρ στον ανοικτό στίβο είναι 6,14 (1994, Μπούμπκα).

Από το 2014 κρατούσε και το παλαιό

ελληνικό ρεκόρ στα 60 μ. εμμ. Ο Κώστας Δουβαλίδης είχε διανύσει την απόσταση σε 7,60'. Σε μίτινγκ στο Μπρεσλάβ, ο 32χρονος τερμάτισε σε 7,59' και κατέλαβε την πρώτη θέση. Στις 14 Φεβρουαρίου θα αγωνιστεί στο Βερολίνο. Καλές επιδόσεις και ατομικά ρεκόρ σημειώθηκαν και σε ημερίδα που πραγματοποιήθηκε στο στάδιο «Ειρήνης και Φιλίας».

Ο Κώστας Ζήκος έτρεξε τα 60 μ. σε 6,66', χρόνος που είναι ο τρίτος καλύτερος στην καριέρα του. Εντυπωσιακό ήταν και ο Μίλτος Τεντόγλου. Παρόλο που ο αγώνας αποτέλεσε μέρος της προπρόνοψης του δεν δυσκολεύτηκε να φτάσει τα 8,06 μ. Σήμερα, οι Κώστας Μπανιάντης, Ελένη Πόλας και Ελισάβετ Πεσφιρίδου θα αγωνιστούν σε ευρωπαϊκά μίτινγκ. Στόχος και των αθλητών μας είναι να βελτιώσουν τις επιδόσεις και να προσθέσουν αγώνες στην προετοιμασία τους ενόψει των μεγάλων διοργανώσεων της χρονιάς. Στο μεταξύ, ένας τραυματισμός ανάγκασε τον Εμμανουήλ Καραλή να ακυρώσει τη συμμετοχή του σε μίτινγκ στο Λοτζ.

ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑ ΣΠΑΝΕΑ

Ο Σουηδοαμερικανός Αρμάντ Ντουπλάντις είναι πλέον ο κάτοχος του παγκοσμίου ρεκόρ (6,17 μ.) στο άλμα επί κοντώ.

Η Moebius αποφέρει μακροπρόθεσμα πλεονεκτήματα στις επιχειρήσεις

Η Κύπρος μπορεί να φτάσει σε υψηλά επίπεδα ψηφιακού μετασχηματισμού αν κάνει σημαντικά βήματα

Τα περισσότερα δικηγορικά γραφεία, εταιρείες θεματοφυλακής και οργανισμοί στον χρηματοοικονομικό τομέα χρησιμοποιούν μια σειρά από συστήματα, κάτι που δημιουργεί προκλήσεις για τους υπαλλήλους, και δυσκολία στην ανταλλαγή δεδομένων και συγχρονισμό των εργασιών. Το Moebius είναι ένα λογισμικό για την επίλυση καθημερινών επιχειρησιακών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν δικηγόροι, εταιρείες παροχής δικαστικών υπηρεσιών, λογιστές και οποιαδήποτε εταιρεία διαχειρίζεται αρχεία. Ο Managing Director της Moebius Software

Χρησιμοποιώντας το Moebius όλες οι εργασίες μπορούν να γίνουν μέσω ενός συστήματος, αναφέρει ο Managing Director της Moebius Software Ltd, Pawel Mandalian.

Η εταιρεία έχει αναπτύξει ένα ευκολόχρηστο λογισμικό για την επίλυση καθημερινών επιχειρησιακών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν δικηγόροι, εταιρείες παροχής δικαστικών υπηρεσιών, λογιστές και οποιαδήποτε εταιρεία διαχειρίζεται αρχεία.

Ltd, Pawel Mandalian αναφέρει στην «Κ» πως οι εταιρείες που χρησιμοποιούν το Moebius καταφέρνουν να μειώσουν τα έξοδα διαχείρισης, να αναβαθμίσουν την ποιότητα των υπηρεσιών που προσφέρουν, να βελτιστοποιήσουν πολυπλοκές διαδικασίες και να έχουν εύκολα και ανά πάσα στιγμή αναλυτικές εκθέσεις και πρόσβαση σε δεδομένα για όλα τα θέματα της επιχείρησης.

- Σε τι εξειδικεύεται η Moebius ως εταιρεία υψηλής τεχνολογίας;

- Η Moebius έχει αναπτύξει ένα ευκολόχρηστο λογισμικό για την επίλυση καθημερινών επιχειρησιακών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν δικηγόροι, εταιρείες παροχής δικαστικών υπηρεσιών, λογιστές και οποιαδήποτε εταιρεία διαχειρίζεται αρχεία. Το λογισμικό αναπτύχθηκε από μια ομάδα προγραμματιστών και επαγγελματιών με πολύχρονη πείρα στο χώρο, σε στενή συνεργασία με εταιρείες παροχής δικαστικών υπηρεσιών, δικηγορικά και λογιστικά γραφεία. Προσφέρουμε επίσης εξειδικευμένες συμβουλευτικές υπηρεσίες ούτως ώστε να δίνουμε στους πελάτες μας την καλύτερη καθοδήγηση για την εφαρμογή ολοκληρωμένων συστημάτων διαχείρισης επιχειρήσεων.

- Τι καινοτόμο φέρνει η Moebius στο κυπριακό επιχειρείν;

- Οι εταιρείες που χρησιμοποιούν το Moebius καταφέρνουν να μειώσουν τα έξοδα διαχείρισης, να αναβαθμίσουν την ποιότητα των υπηρεσιών που προσφέρουν, να βελτιστοποιήσουν πολυπλοκές διαδικασίες και να έχουν εύκολα και ανά πάσα στιγμή αναλυτικές εκθέσεις και πρόσβαση σε δεδομένα για όλα τα θέματα της επιχείρησης, κάτι που βοηθά στο να λαμβάνονται εύκολα και γρήγορα πλήρως ενημερωμένες αποφάσεις. Το Moebius διαθέτει πάνω από 20 ενότητες που καλύπτουν σχεδόν όλες τις ανάγκες των προαναφερθέντων εταιρειών. Κάθε ενότητα ξεχωριστά προσφέρει την ίδια ποιότητα λειτουργικότητας όσο ένα αυτόνομο σύστημα, και μπορούν να αγοραστούν και ως αυτόνομες λύσεις. Το Moebius έχει σχεδιαστεί με γνώμονα τον χρήστη, ούτως ώστε να ενισχύσει την παραγωγικότητα της εταιρείας. Ως εκ τούτου, έχουμε φροντίσει να υπάρχει η δυνατότητα εξατομίκευσης, για να μπορεί ο κάθε χρήστης να προσαρμόσει την επιφάνεια εργασίας του με βάση τις δικές του ανάγκες. Οι ενότητες καλύπτουν όλους τους τομείς μιας επιχείρησης, από διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού μέχρι

τιμολόγηση και διαχείριση πληρωμών, προσφέροντας, ανάμεσα σε άλλα: Διαχείριση αρχείων, Εταιρική Διαχείριση, Συμμόρφωση με μηχανισμό Κανόνων Κινδύνου, καταγραφή χρόνου εργασιών, καταγραφή εξόδων, εκθέσεις και διαχείριση ροής εργασιών. Με απλά λόγια, χρησιμοποιώντας το Moebius όλες οι εργασίες μπορούν να γίνουν μέσω ενός συστήματος, χωρίς να χρειάζεται ο χρήστης να εναλλάσσεται σε διαφορετικά συστήματα για Εταιρική διαχείριση, Διαχείριση Νομικών Υποθέσεων, Διαχείριση Αρχείων, Συμμόρφωση και Καταγραφή Χρόνου.

Ψηφιοποίηση vs γραφειοκρατία

- Θεωρείτε πως η ψηφιοποίηση είναι το μόνο μέτρο που θα πατάξει την γραφειοκρατία στην Κύπρο;

- Αν σκεφτούμε τη γραφειοκρατία με την ακριβή έννοια της λέξης - χρονοβόρες και πολύπλοκες γραμματειακές διαδικασίες - τότε, σίγουρα όχι. Η χρήση τεχνολογικών λύσεων που ψηφιοποιούν τις διαδικασίες αυτές είναι σίγουρα πολύ βοηθητική, αλλά η τεχνολογία από μόνη της δεν είναι αρκετή. Η πλήρης εκμετάλλευση οποιασδήποτε διαδικασίας ψηφιοποίησης εξαρτάται και από άλλους παράγοντες. Είναι σημαντικό να

σχεφτούμε και τον ανθρώπινο παράγοντα. Όχι μόνο το προσωπικό που βρίσκεται στην πρώτη γραμμή αλλά και τη διέυθυνση και τη μέθοδο με την οποία ηγείται της επιχείρησης. Αρχικά, είναι αναγκαία η δημιουργία αποτελεσματικής πολιτικής και διαδικασιών σχεδιασμένων ως προς τη μείωση του γραμματειακού φόρτου. Έπειτα, στην εφαρμογή θα πρέπει να υπάρχουν κίνητρα που να προωθούν την αποδοτικότητα και την ανάγκη υιοθέτησης της τεχνολογίας. Το προσωπικό χρειάζεται καθοδήγηση από ικανή ηγεσία, που έχει συναισθηματική νοημοσύνη και εμπειρία να λύνει προβλήματα, που έχει όραμα και σκέφτεται προοδευτικά λαμβάνοντας υπόψη ότι η επιτυχία βασίζεται σε επιπλέον παράγοντες όπως η εταιρική υπευθυνότητα. Θέτοντας την αποδοτικότητα στην παροχή υπηρεσιών ως προτεραιότητα θα πατάξουμε τη γραφειοκρατία.

- Σε τι επίπεδο βρίσκεται το κυπριακό δημόσιο σε σχέση με τον ψηφιακό μετασχηματισμό;

- Το κυπριακό δημόσιο έχει βελτιωθεί αρκετά κατά τα τελευταία 10 με 20 χρόνια. Παρόλα αυτά, ο δημόσιος τομέας δεν έχει

ακόμα εκμεταλλευτεί τις ευκαιρίες για ολοκληρωμένες διαδικτυακές υπηρεσίες στους πολίτες της. Θεωρώ ότι με το σωστό όραμα, που να βασίζεται στην καινοτομία, ο ψηφιακός μετασχηματισμός είναι δυνατός. Κάποια σχετικά παραδείγματα επιτυχιών μετασχηματισμού είναι τα eGovernment στην Εσθονία και eCitizen στην Πολωνία. Η Εσθονία μάλιστα έλαβε τον τίτλο της πιο εξελιγμένης ψηφιακής κοινωνίας από το περιοδικό Wired, αφού 99% των δημοσίων υπηρεσιών της είναι διαθέσιμες διαδικτυακά 24/7 μετά την εφαρμογή ενός ευέλικτου ψηφιακού οικοσυστήματος. Κατά τη γνώμη μου, η Κύπρος μπορεί να φτάσει σε αυτά τα επίπεδα αρκεί να κάνει κάποια σημαντικά βήματα. Συνοπτικά, υπάρχει η ανάγκη εφαρμογής κοινών προδιαγραφών για όλους τους θεσμούς για να γίνεται πιο εύκολα η ανταλλαγή δεδομένων και οι συναλλαγές μεταξύ τους. Χρειάζεται να υπάρχει προθυμία και, όπου είναι αναγκαία, η αλλαγή σε νόμους και κανονισμούς για να καλλιεργηθεί και να στηριχθεί η διασυνδεσιμότητα μεταξύ κυβερνητικών οργανισμών. Τέλος, αφού έχουν γίνει όλα τα πιο πάνω, χρειάζεται η παροχή δεδομένων API θα ευκολύνει την ανάπτυξη εφαρμογών για eΥπηρεσίες.

Υψηλή μόρφωση

- Υποθέτω ότι μία εταιρεία όπως η δική σας έχει ανάγκη από εξειδικευμένο προσωπικό. Στην Κύπρο υπάρχει τέτοιου είδους προσωπικό;

- Ναι, στην Κύπρο γενικά έχουμε πολύ δυνατό ανθρώπινο δυναμικό, με υψηλή μόρφωση και δεξιότητες, που ψάχνει για τις κατάλληλες ευκαιρίες εργοδότησης και θέλει να είναι μέρος της καινοτομίας και της ανάπτυξης. Παραδείγματα χάρη, το προσωπικό της Moebius έχει εμπειρία από δεκαετίες εργασιών στην εταιρική διαχείριση, την ανάπτυξη λογισμικού και τη διαχείριση επιχειρήσεων σε ένα ευρύ φάσμα επιχειρηματικών κλάδων, όπως: Εταιρικές Υπηρεσίες, Τραπεζικές, Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες και Μάρκετινγκ.

- Από το 2015 έως σήμερα πως κρίνετε την πορεία της ψηφιακής συμμόρφωσης των κυπριακών επιχειρήσεων; Επιλέγουν αντιστοίχα λογισμικά με το δικό σας για την λειτουργία τους;

Μιλώντας για περιπτώσεις για τις οποίες γνωρίζω προσωπικά και μόνο, πολλές επιχειρήσεις που επιθυμούν να απλοποιήσουν χρονοβόρες, και πολλές φορές αχρείαστες, διαδικασίες, να ενισχύσουν την αποδοτικότητα ή να συμμορφώνονται με μεγαλύτερη ευκολία με τους ρυθμιστικούς κανονισμούς, θα επιλέξουν ένα λογισμικό σαν το δικό μας. Οι κύριοι λόγοι για να επιλέξει κανείς ένα ενιαίο σύστημα που να καλύπτει διάφορες πλευρές μιας επιχείρησης είναι: ο συνοχία των δεδομένων, η ολοκληρωμένη τεχνική υποστήριξη, η καλύτερη τιμή, η απλοποίηση της τεχνικής πολυπλοκότητας, και η δημιουργία μακροχρόνιας σχέσης με έναν και μόνο παροχέα. Τα περισσότερα δικηγορικά γραφεία, εταιρείες θεματοφυλακής και οργανισμοί στον χρηματοοικονομικό τομέα χρησιμοποιούν μια σειρά από συστήματα, κάτι που δημιουργεί προκλήσεις για τους υπαλλήλους, και δυσκολία στην ανταλλαγή δεδομένων και συγχρονισμό των εργασιών. Γενικά, ολοκληρωμένα συστήματα όπως η SAPSAGE ακόμα και η Moebius, αποφέρουν μακροπρόθεσμα πλεονεκτήματα, καλύτερη απόδοση της επένδυσης, και βελτίωση της αποδοτικότητας του προσωπικού. Λόγω των πιέσεων των ρυθμιστικών αρχών, οι εταιρείες αισθάνονται ότι κάνουν σε θέματα παραγωγικότητας κι εκεί η τεχνολογία διαδραματίζει καταλυτικό ρόλο οδηγώντας τις να υιοθετήσουν ενιαία συστήματα.

Η κορεατική συντροφιά που κατέκτησε το Χόλιγουντ

Αναμενόμενοι νικητές και ανατροπές

Του ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ

Από την αρχή φάνηκε πως οι διοργανωτές θα έβαζαν τα δυνατά τους για να κάνουν αυτή την οσκαρική βραδιά ενδιαφέρουσα: πιο ενδιαφέρουσα τουλάχιστον από τις τελευταίες χρονιές, όπου τα χαρμouρητά ξεκινούσαν από νωρίς. Εναρξη με ένα κεφάλαιο μουσικοθεατρικό νούμερο της Τζανέλ Μονέ και πρώτη βράβευση στον Μπραντ Πιτ για τον ρόλο του στο «Κάποτε στο... Χόλιγουντ» του Κουέντιν Ταραντίνο. Ο Αμερικανός αστέρας κέρδισε το πρώτο του ερμηνευτικό Οσκαρ και συγκινημένος το αφιέρωσε στον σκηνοθέτη της ταινίας αλλά και στα παιδιά του.

Για πρώτη φορά στα Οσκαρ, κορυφαίο φιλμ της χρονιάς μη αγγλόφωνη ταινία, τα «Παράσιτα» του Μπονγκ Τζουν Χο.

Η μεγάλη είδηση της βραδιάς βέβαια ήρθε τα... ζημερώματα. Κάπου στις έξι το πρωί για την ακρίβεια, όταν ανακοινώθηκε πως το Οσκαρ σκηνοθεσίας πάει στον Μπονγκ Τζουν Χο, αφήνοντας το μεγάλο φαβορί, Σαμ Μέντες, καρφωμένο στη θέση του κι εμάς να καταλαβαίνουμε πια πως η μεγάλη έκπληξη είναι προ των πυλών.

Εγραψαν Ιστορία

Πράγματι, τα υπέροχα «Παράσιτα» του Κορεάτη κινηματογραφιστή έγραψαν Ιστορία. Εγιναν η πρώτη μη αγγλόφωνη ταινία στην Ιστορία που κατακτά τον τίτλο του κορυφαίου φιλμ της χρονιάς και μας άφησαν όλους χαμένους στη μετάφραση. Αυτήν ακούγαμε άλλωστε καθημέρα από τις τέσσερις συνολικά φορές που ο Μπονγκ Τζουν Χο (κατέκτησε επίσης τα αγαλματίδια πρωτότυπου σεναρίου και διεθνούς φιλμ) ανέβαινε στη σκηνή, για να ευχαριστήσει, όλο πιο έκπληκτος και ευτυχισμένος, την Ακαδημία για την τιμή που του έκανε. Όταν έφτασε το βραβείο σκηνοθεσίας, δεν παρέλειψε να αποθεώσει τον συνυποψήφιό του, Μάρτιν Σκορσέζε, ζητώντας από τους παρευρισκόμενους να σηκωθούν για να τον χειροκροτήσουν. Ήταν ένα από τα αρκετά standing ovation μιας βραδιάς που κοίταξε τόσο προς το μέλλον όσο και στο παρελθόν.

Το μακρύ μονοπάτι των ξενόγλωσσων ταινιών

Του ΝΙΚΟΥ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ

Στις 8.22 το βράδυ της Κυριακής, στο κατάμεστο Dolby Theatre του Χόλιγουντ, ο Κορεάτης σκηνοθέτης Μπονγκ Τζουν Χο προσέγγισε κατακτιηροτούμενος τη σκηνή για να παραλάβει το πολυπόθητο χρυσό αγαλματίδιο καλύτερης ταινίας για τη μαύρη κωμωδία «Παράσιτα». Εκείνη τη στιγμή τα βραβεία Οσκαρ έγραψαν Ιστορία: μια ιστορία που ξεκίνησε το 1937, όταν η αντιπολεμική «Μεγάλη χίμαιρα» του Ζαν Ρενουάρ απέσπασε για πρώτη φορά μια υποψηφιότητα στη λίστα καλύτερων ταινιών της Ακαδημίας. Επειτα από 83 χρόνια, αλλά μονάχα 10 ξενόγλωσσες υποψηφιότητες για το κορυφαίο βραβείο της βραδιάς, ο κύκλος πλέον έκλεισε, το γλωσσικό φράγμα έσπασε και μεγάλος νικητής των Οσκαρ είναι μια ταινία που περιέχει σχεδόν εξ ολοκλήρου κορεατικό διάλογο.

Πέρα από τη φωτεινή εξαίρεση του Ρενουάρ, τα πρώτα χρόνια των μεγάλων βραβείων της Ακαδημίας παρέμειναν αρκετά πιστά στον χολιγουντιανό κινηματογράφο και στην αγγλική γλώσσα. Μέχρι το 1947, μάλιστα, τα Οσκαρ δεν είχαν υποθεθεί καν την κατηγορία της καλύτερης διεθνούς ταινίας, ενώ χρειάστηκαν 30 ολόκληρα χρόνια για να επαναληφθεί η επιτυχία της «Μεγάλης χίμαιρας», αυτή τη φορά με το γαλλό-

Ανάμεσα στις βραβεύσεις μπήκαν «σφάηνα», σαν υπεθυμώσεις-μέτρο σύγκρισης, σπουδαίες στιγμές από περασμένες ταινίες και εποχές του σινεμά. Σε μια από αυτές, που αφορούσε τα πρωτότυπα τραγούδια, ακολουθήσαμε τον νεαρό Έμινεμ στο προ 18ετίας «8 Mile», μέχρι που ο Αμερικανός ράπερ βγήκε κανονικά στη σκηνή για να ερμηνεύσει το θρυλικό «Lose Yourself» και να χειροκροτηθεί από το όρθιο κοινό. Σε μια άλλη, η 18χρονη Μπίλι Εϊλς, η πιο νεαρή μουσικός που έχει τραγουδήσει ποτέ στα Οσκαρ, συνδύεψε, με μια (ακόμα πιο) μελαγχολική εκδοχή του «Yesterday» των Μπιτλς, το αφιέρωμα σε όσους έφυγαν από κοντά μας αυτή τη χρονιά.

Και βέβαια, το βλέμμα στο τώρα αλλά και στο μέλλον είχαν όσοι μιλούσαν κατά των αδικιών και των διακρίσεων, σε κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο. «Εργάτες του κόσμου, ενωθείτε!» είπε η Τζούλια Ράιτσερ, παραλαμβάνοντας το Οσκαρ καλύτερου ντοκιμαντέρ για το (παραγωγής Ομπάμα) «American Factory».

Η νικήτρια του πρώτου γυναικείου ρόλου, Ρενέ Ζελβέγκερ, μίλησε για τους ήρωες που μας ενώνουν, φέρνοντας σαν παράδειγμα την Τζούντι Γκάρλαντ, την οποία ενσάρκωσε, πριν δώσει τη σκυτάλη στον Χοακίν Φίνιξ.

Η ομιλία του Φίνιξ

Σε μία από τις πιο αναμενόμενες στιγμές της τελετής, ο Χοακίν Φίνιξ ανέβηκε συναισθηματικά φορτισμένος στη σκηνή για να παραλάβει το πρώτο του Οσκαρ, ξεκαθαρίζοντας εξαρχής πως θα εκμεταλλευθεί το βήμα «για να δώσει φωνή σε εκείνους που δεν έχουν».

Μειονότητες που αδικούνται, γυναίκες που αντιμετωπίζονται άνισα, ο καταστροφικός ανθρώπινος εγωκεντρισμός, ακόμα και η αγελάδα που στερείται το μωσαράκι της, πρόλαβαν να συμπεριληφθούν στην «ελικρινή πάντως, όπως φάνηκε» καταγραφή του, πριν αναφερθεί σύντομα στον εαυτό του με τον χαρακτηρισμό «ρεμάλι» και ευχαριστήσει τους παριστάμενους για όλες τις δεύτερες ευκαιρίες που του έχουν δώσει. Μπορεί ο λόγος του περί σεβασμού στη διαφορετικότητα να ηλπίσασε επικίνδυνα, σύμφωνα με κάποιους, τα όρια του κηρύγματος, ωστόσο δέκα λεπτά αργότερα επιβεβαιώθηκε περίτρανα από την Ακαδημία με την επιλογή των «Παράσιτων». Η πηγαία χαρά του Κορεάτη δημιουργού, όπως και των υπόλοιπων συντελεστών της ταινίας, έμοιαζε με ένα μεγάλο «άχιζε τον κόπο».

Στην εντυπωσιακή σκηνή του Dolby Theatre, όλοι οι συντελεστές της ταινίας «Παράσιτα» πανηγυρίζουν την ανέλπιστα επιτυχία.

Ο Χοακίν Φίνιξ και ο Μπραντ Πιτ ποζάρουν με το πρώτο τους ερμηνευτικό Οσκαρ, ενώ η Ρενέ Ζελβέγκερ προσέθεσε άλλο ένα χρυσό αγαλματίδιο στη συλλογή της.

Γιατί κέρδισαν τα «Παράσιτα»

Δύο ήταν οι βασικοί λόγοι που οδήγησαν σε αυτήν την ιστορική επικράτηση, η οποία ανοίγει θριαμβευτικά την πόρτα των Οσκαρ στον διεθνή κινηματογράφο: ο ένας έχει να κάνει με την ίδια την ταινία και ο δεύτερος με την Ακαδημία, που έκανε και τη γενναία αυτή στροφή. Τα «Παράσιτα» είναι αληθινά ένα φιλμ «για όλους».

Το πολυεπίπεδο σενάριο, οι θεματικές του, αλλά και κάποιες στιγμές καθαράς κινηματογραφικής ιδιοφυΐας (τεχνικά-αισθητικά), ενθουσίασαν τους κριτικούς και γενικά τους λάτρεις ενός καλού και κυρίως σύγχρονου καλλιτεχνικού σινεμά. Η ταινία του Μπονγκ Τζουν

Στιγμιότυπο από την ταινία.

Χο ωστόσο είναι εξίσου δημοφιλής και στο κοινό. Με πλοκή συναρπαστική, αμείωτο σασπένς ως το τέλος και ταραντινικές πιεζιές, τα «Πα-

ράσιτα» έχουν αρκετά ποπ στοιχεία για να ξεχωρίσουν ακόμα και στο «δυτικό» μάτι.

Όλα αυτά βέβαια δεν οδηγούν απαραίτητα πιο πάνω από το συνηθισμένο ξενόγλωσσο ή –όπως λέγεται από φέτος– «διεθνές» Οσκαρ. Για να φτάσουμε ως εκεί, χρειάστηκε να δουλέψουν οι δραστηριότητες άλλες που έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια στη σύνθεση των μελών της Ακαδημίας, ανανεώνοντας – και σε ηλικία και σε ιδέες– τη δεξαμενή εκείνων που χαράσσουν τους προορισμούς των χρυσών αγαλματιδίων. Το σημαντικό, όπως στα περισσότερα πράγματα, είναι πως έγινε η αρχή.

MARKET PLACE

idea
innovate • develop • excel • accomplish

IDEA: Μέχρι 60 χιλ. ευρώ σε νεοφυείς «startup»

Το ευρωπαϊκά βραβευμένο Κέντρο Καινοτομίας IDEA, ανακοινώνει ότι από την Τρίτη, 11 Φεβρουαρίου 2020, άρχισε η αποδοχή νέων αιτήσεων για νεοφυείς επιχειρήσεις «startup», στο οποίο παράλληλα θα προσφέρεται στήριξη μέχρι €60.000 σε υπηρεσίες και κεφάλαιο. Σύμφωνα με την ανακοίνωση, το IDEA έχει στηρίξει 48 νεοφυείς επιχειρήσεις και έχει δημιουργήσει περισσότερες από 70 θέσεις εργασίας. Το IDEA έχει βραβευθεί από το European Commission ως το καλύτερο στην Ευρώπη, ξεχωρίζοντας ανάμεσα σε 29 χώρες για την προώθηση επιχειρηματικών δεξιοτήτων.

Νέο Discovery Sport: Ο κατακτητής της περιπέτειας

Ριζικά ανανεωμένο, με μοναδικές αρμονικές γραμμές, το νέο Discovery Sport είναι έτοιμο να κατακτήσει ακόμα πιο ψηλές κορυφές. Με 87 συνολικά βραβεία και μισό εκατομμύριο πωλήσεις σε τέσσερα χρόνια, το Discovery Sport είναι ο αναμφισβήτητος ηγέτης στην κατηγορία των compact SUV. Το νέο Discovery Sport διατίθεται με μια μεγάλη γκάμα κινητήρων που καλύπτουν κάθε ανάγκη. Επισκεφθείτε τους εκθεσιακούς χώρους της Cyprus Premium Automobiles Ltd.

Ο Nawaf Abdulla νέος CEO της DP World Limassol

Στην καθιέρωση του λιμανιού της Λεμεσού ως τον κύριο λιμένα επιλογής στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου, προσβλέπει ο νέος διευθυντής συμβούλου της DP World Limassol, Nawaf Abdulla. Σύμφωνα με την ανακοίνωση, ο διορισμός του νέου διευθυντή συμβούλου της διαχειρίστριας εταιρείας του τερματικού γενικού φορτίου και κρουαζιέρας αναμένεται να δώσει νέα ώθηση στις εργασίες της DP World Limassol, καθώς διαθέτει εκτενή πείρα στη διαχείριση λιμένων ενώ κατείχε θέσεις-κλειδιά εντός του Ομίλου σε διεθνές επίπεδο.

Νέος επικεφαλής Shipping της Ελληνικής ο Αντώνης Σπανάκης

Νέος επικεφαλής του Shipping είναι ο ελληνικής καταγωγής Αντώνης Σπανάκης, ο οποίος διαδέχεται τον γερμανικής καταγωγής Μάρκος Βένκερ. Ο κ. Βένκερ έχει δεχθεί άλλη επαγγελματική πρόταση εκτός Κύπρου. Ο κ. Σπανάκης εντάχθηκε στο δυναμικό της Ελληνικής τον Αύγουστο του 2019. Βάσει του βιογραφικού του έχει διατελέσει ανώτερος αντιπρόεδρος της Ναυτιλιακής Χρηματοδότησης της γερμανικής DVB Bank SE και ως διεθνούς σχέσεων, Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής στην Eurobank Ελλάδος. Σημειώνεται πως η Ελληνική επικεντρώνεται στον τομέα του Shipping με δύο βασικά προιόντα, την χρηματοδότηση πλοίων και την τραπεζική συναλλαγών.

BidX1: Επαύλεις σε προνομιακές τοποθεσίες

Αποκλειστικές ευκαιρίες, με επαύλεις σε προνομιακές τοποθεσίες περιλαμβάνει ο νέος κατάλογος της BidX1, διαθέσιμος στην ιστοσελίδα της εταιρείας (<https://bidx1.com/el/kypros>). Η δεύτερη διαδικτυακή δημοπρασία ακινήτων της εταιρείας στην Κύπρο θα πραγματοποιηθεί στις 19 Φεβρουαρίου 2020, κατά την οποία διατίθενται προς πώληση πολυτελείς επαύλεις στη Λεμεσό και Πάφο με τις επιφυλασόμενες τιμές να ξεκινούν από €110.000.

Οι ξένοι βλέπουν ότι έχει συνέχεια το ράλι των ελληνικών ομολόγων

Ποιες είναι οι προϋποθέσεις σύμφωνα με αναλυτές ξένων οίκων, που μιλούν στην «Κ»

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Τα ελληνικά ομόλογα εξακολουθούν να εντυπωσιάζουν με τις επιδόσεις τους, ενώ βρίσκονται στην κορυφή της επενδυτικής στρατηγικής πολλών διεθνών οίκων, έχοντας καταγράψει ένα ισχυρό ράλι το οποίο την περασμένη εβδομάδα έφερε τις αποδόσεις τους σε νέα ιστορικά χαμηλά, με το 10ετές να «βλέπει» σε απόσταση αναπνοής το 1%. Η Ελλάδα είχε και έχει την «τύχη» να απολαμβάνει ένα άκρως ευνοϊκό διεθνές περιβάλλον, όπου η νομισματική πολιτική «εξασφαλίζει» τις χαμηλές αποδόσεις των τίτλων της Ευρωζώνης και τη συρρικνωση των spreads.

Φυσικά, η Ελλάδα δεν θα μπορούσε να κεφαλαιοποιήσει αυτό το θετικό κλίμα

αν και η ίδια δεν είχε σημειώσει σημαντική πρόοδο σε μέτωπα-κλειδιά, τα οποία και «παρακολουθούν» οι επενδυτές. Η ενίσχυση των προοπτικών της ανάπτυξης και των επενδύσεων, τα υψηλά επίπεδα καταναλωτικής και οικονομικής εμπιστοσύνης, η δημοσιονομική σύνθεση, η κινητοποίηση για τη συστημική αντιμετώπιση των ΝΡΕ και η συνεχής εκδοτική παρουσία της στις αγορές σε συνδυασμό με το υψηλό cash buffer, έχουν συνθέσει έναν ενάρετο κύκλο για τη χώρα.

Για πόσο ακόμη, όμως, μπορεί να διατηρηθεί αυτή θετική δυναμική; Τι θα συμβεί εάν το ευνοϊκό διεθνές περιβάλλον πάψει να είναι τόσο... ευνοϊκό. Θα πιεστούν τα ελληνικά ομόλογα να διατηρήσουν αυτά τα σημαντικά «κεκτημένα» και να συνεχίσουν να βρίσκονται στο

ραντάρ των επενδυτών; Σε αυτά τα ερωτήματα απαντούν αναλυτές που μιλούσαν στην «Κ».

Όσο η Ελλάδα διατηρεί ένα ισχυρό πρωτογενές πλεόνασμα και αξιοπερήνη ρυθμό ανάπτυξης για τη διατήρηση της βιωσιμότητας του χρέους, οι επενδυτές θα συνεχίσουν να αγοράζουν ελληνικά ομόλογα, σημειώνει στην «Κ» ο Σεμπάστιαν Γκάλλι, ανώτερος μακροοικονομικός αναλυτής της Nordea Asset Management. Επιπλέον, η ανάκτηση της «επενδυτικής βαθμίδας» θα αποτελέσει ένα σημαντικό επίτευγμα, αλλά και θα δώσει πρόσβαση σε ένα νέο γκρουπ κεφαλαίων, το οποίο θα «τροφοδοτήσει» τη βελτίωση της δημοσιονομικής δυναμικής, των τραπεζών και της ανάπτυξης.

Ακόμη, ωστόσο, και να «αλλάξει» το

ευνοϊκό κλίμα, η Ελλάδα μπορεί να διατηρήσει την παρουσία της στο ραντάρ των επενδυτών. Όπως επισημαίνει στην «Κ» ο Μάθιου Κερνς, αναλυτής της Rabobank, η Ελλάδα βρίσκεται στον σωστό δρόμο εδώ και καιρό, και όσο η χώρα μπορεί να συνεχίσει να διατηρεί έναν υγιή «ισολογισμό» μειώνοντας ταυτόχρονα το χρέος της, οι οίκοι αξιολόγησης και οι επενδυτές θα συνεχίσουν να της δίνουν ψήφο εμπιστοσύνης. Η Ελλάδα αναμφίβολα επωφελείται από το σημερινό περιβάλλον της νομισματικής πολιτικής, ωστόσο το να διατηρηθεί η θετική δυναμική της χώρας ασφαλώς δεν εξαρτάται μόνο από αυτό. «Όταν οι αποδόσεις των ομολόγων γενικότερα αρχίσουν να αυξάνονται, οι επενδυτές θα αναζητήσουν υψηλότερες αποδόσεις σε σταθερές οι-

Το ισχυρό ράλι την περασμένη εβδομάδα έφερε τις αποδόσεις των ελληνικών ομολόγων σε νέα ιστορικά χαμηλά, με το 10ετές να «βλέπει» σε απόσταση αναπνοής το 1%.

κονομίες που έχουν διαχειριστικούς δείκτες χρέους/ΑΕΠ», τονίζει. Πάντως, κατά τη Ραφαέλα Τενκόνι, ιδρύτρια της Ada Economics και επικεφαλής οικονομολόγου της Wood & Co, σημαντική επιδείνωση του διεθνούς περιβάλλοντος δεν βρίσκεται στον ορίζοντα και για τουλάχιστον δύο χρόνια η Ελλάδα θα συνεχίσει να απολαμβάνει τις θετικές διαθέσεις της αγοράς.

«Το σημαντικό είναι ότι πλέον βλέπουμε πως ο δυναμικός ρυθμός ανάπτυξης της Ελλάδας αυξάνεται και πλησιάζει το 2%. Αυτό είναι ένα πολύ υψηλό επίπεδο για την Ε.Ε. και μαζί με τα χαμηλά επιτόκια σημαίνει ότι η βιωσιμότητα του ελληνικού χρέους έχει βελτιωθεί σε τεράστιο βαθμό και είναι μεταξύ των καλύτερων που υπάρχουν στην Ε.Ε.», σημειώνει στην «Κ».

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η εξάπλωση του κορωνοϊού ανησυχεί τις αγορές

Σε νέα ιστορικά υψηλά έκλεισαν οι τρεις βασικοί χρηματιστηριακοί δείκτες της Wall Street και ο ευρωπαϊκός δείκτης Euro Stoxx 600 την Πέμπτη, καθώς ελπίδες για την εξεύρεση θεραπείας για την καταπολέμηση του νέου κορωνοϊού οδήγησαν σε αύξηση της διάθεσης των επενδυτών για ανάληψη ρίσκου. Τα θετικά εταιρικά και μακροοικονομικά στοιχεία για την αμερικανική οικονομία, αλλά και η ανακοίνωση της Κίνας ότι θα περικόψει κατά 50% τους δασμούς σε σειρά εισαγόμενων αμερικανικών αγαθών συνολικής ετήσιας αξίας \$75 δισ., στο πλαίσιο της συμφωνίας «Πρώτης Φάσης» με τις ΗΠΑ για τη ρύθμιση των διμερών εμπορικών σχέσεων, επηρέασαν επίσης θετικά το επενδυτικό κλίμα. Εντούτοις, οι χρηματιστηριακές αγορές της Ασίας και της Ευρώπης κινήθηκαν σε αρνητικό έδαφος την Παρασκευή, μετά τα τελευταία στοιχεία για τον αριθμό των κρουσμάτων του κορωνοϊού που φαίνεται πως ξεπέρασαν τις 30.000 και τον αριθμό των επιβεβαιωμένων θυμάτων στην Κίνα που υπερδιπλασιάστηκε σε λιγότερο από μία εβδομάδα, αλλά και τις ανακοινώσεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ) πως είναι ακόμη νωρίς για να θεωρηθεί ότι η επιδημία έχει κορυφωθεί και πως θα απαιτηθούν αρκετοί μήνες για τη δημιουργία εμβολίου κατά του ιού. Σε αυτό το περιβάλλον, οι αποδόσεις του 10ετούς αμερικανικού και γερμανικού τίτλου ανήλθαν στο υψηλότερο επίπεδο σε διάστημα σχεδόν δύο εβδομάδων την Πέμπτη, 1,68% και -0,34% αντίστοιχα, προτού υποχωρήσουν μερικώς στην περιοχή του 1,60% και -0,39% στις αγορές της Ευρώπης την Παρασκευή μετά την αύξηση των ανησυχιών για την εξάπλωση του κορωνοϊού, παραμένοντας όμως περίπου 8 μ.β. και 5 μ.β., αντίστοιχα, υψηλότερα σε εβδομαδιαία βάση. Στις αγορές συναλλάγματος, ο δολαριακός δείκτης DXY διαπραγματεύεται στην περιοχή του 98,61 την Παρασκευή την ώρα συγγραφής του άρθρου, το υψηλότερο επίπεδο από τα μέσα Οκτωβρίου 2019, επηρεασμένος από τα θετικά εταιρικά και μακροοικονομικά στοιχεία που δημοσιεύθηκαν για την αμερικανική οικονομία.

Ενδεικτικά, σύμφωνα με τα στοιχεία του ινστιτούτου ADP, οι θέσεις εργασίας στον ιδιωτικό τομέα αυξήθηκαν κατά 291.000 τον Ιανουάριο, η μεγαλύτερη αύξηση που έχει καταγραφεί από τον Μάιο του 2015. Επιπρόσθετα, ο Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών (ISM) για τον τομέα των υπηρεσιών ανήλθε τον Ιανουάριο στο υψηλότερο σημείο από τον Αύγουστο του 2019 (55,5 μονάδες). Η ενίσχυση του δολαρίου οδήγησε την ισοτιμία ευρώ/δολ. σε πτώση στο 1,0946 στις αγορές της Ευρώπης την Παρασκευή, το χαμηλότερο επίπεδο από τον Οκτώβριο του 2019. Τα στοιχεία για τη βιομηχανική παραγωγή στη Γερμανία για τον μήνα Δεκέμβριο, τα οποία έδειξαν αναπάντεχη πτώση κατά 3,5% σε μηνιαία βάση, επηρέασαν επίσης αρνητικά το κοινό νόμισμα.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης & Ερευνας Διεθνών Κεφαλαίων της Eurobank.

BusinessCloud

Δωρεάν 20GB χώρος για τα δεδομένα σας στο τοπικό Cloud της Cyta

Τηλεφωνική Εξυπηρέτηση Επιχειρηματικών Πελατών: 150
www.cyta.com.cy/business-cloud

Νιώσε κοντά,
φτάσε μακριά

Στα κέρδη επέστρεψε το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου

Στα κέρδη επέστρεψε την Τρίτη το Χρηματιστήριο, τερματίζοντας ένα πτωτικό σερί τριών συνεδριάσεων.

Ωθούμενο από τα «βαριά χαρτιά» της αγοράς, το Χρηματιστήριο παρουσίασε άνοδο σε ποσοστό 1,03% κλείνοντας στις 66,58 μονάδες. Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 κατέγραψε άνοδο 1,08% κλείνοντας στις 40,07 μονάδες. Ο ημερήσιος τζίρος διαμορφώθηκε στις €221.958. Το μεγαλύτερο μέρος της συνεδρίας χαρακτηρίστηκε από σκαμπανεβάσματα στα επίπεδα του κλεισμένου κλεισίματος, με τον Γενικό Δείκτη

να ανεβάζει στο φάσμα το τελευταίο μισάωρο φτάνοντας στις 66,95 μονάδες στην ψηλότερη τιμή της ημέρας, παρουσιάζοντας ενδοσυνεδριακά κέρδη 1,6%. Ωστόσο, στα τελευταία λεπτά το Χρηματιστήριο υποχώρησε περιορίζοντας τα κέρδη της ημέρας στο 1,03%. Μοιρασμένη εικόνα παρουσίασαν οι επιμέρους χρηματιστηριακοί δείκτες. Σημαντικά κέρδη παρουσίασε ο τομέας των Επενδυτικών Εταιρειών με 3,25% και ακολούθησε η Κύρια Αγορά με 1,90%. Αντίθετα, ζημιές παρουσίασαν τα Ξενοδοχεία και η Εναλ-

Το Χρηματιστήριο παρουσίασε άνοδο σε ποσοστό 1,03% κλείνοντας στις 66,58 μονάδες.

λακτική Αγορά με 1,77% και 0,32% αντίστοιχα. Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσε ο τίτλος της Τράπεζας Κύπρου με €72.913 (άνοδος 0,96% - τιμή κλεισίματος €1,26). Ακο-

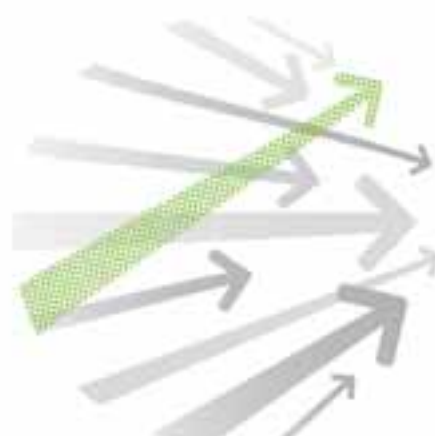
λούθησαν οι μετοχές της The Cyprus Cement Company με €52.246 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €0,38), της Τσιμεντοποιίας Βασιλικού με €15.412 (άνοδος 0,88% - τιμή κλεισίματος €2,30), της Petrolina Holdings με €15.188 (πτώση 2,88% - τιμή κλεισίματος €1,01) και της Logicom Public LTD με €13.165 (άνοδος 3,10% - τιμή κλεισίματος €1,33). Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεων, εννέα κινήθηκαν ανοδικά, πέντε πτωτικά και έξι παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε 204.

Deloitte.

Cyprus Tax Facts 2020

The taxpayers' complete guide to compliance obligations and key provisions of Cypriot legislation

Download your guide today!

www.deloitte.com/cy/tax-facts-2020